

Закон о безбедности саобраћаја на путевима

"Службени гласник РС", бр. [41/2009](#), [53/2010](#), [101/2011](#), [32/2013](#) - Одлука УС РС, [55/2014](#), [96/2015](#) - други закон, [9/2016](#) - Одлука УС РС, [24/2018](#) (чл. 163. и 164. нису у пречишћеном тексту), [41/2018](#), [41/2018](#) - други закон, [87/2018](#), [23/2019](#) и [128/2020](#) - други закон и [76/2023](#) (чл. 69-73. нису у пречишћеном тексту).

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се систем безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: саобраћај), управљање безбедношћу саобраћаја, правила саобраћаја, понашање учесника у саобраћају, надлежности и одговорности субјеката безбедности саобраћаја, ограничења саобраћаја, саобраћајна сигнализација, знаци и наредбе којих се морају придржавати учесници у саобраћају, услови које морају да испуњавају возачи за управљање возилима, оспособљавање кандидата за возаче, полагање возачких испита, услови за управљање возилом, издавање возачких дозвола, издавање налепница за возила за особе са инвалидитетом, услови које морају да испуњавају возила, технички прегледи, испитивање и регистрација возила, посебне мере и овлашћења који се примењују у саобраћају на путу, као и друга питања која се односе на безбедност саобраћаја на путевима (у даљем тексту: безбедност саобраћаја).

Овим законом уређују се основни услови које морају испуњавати путеви у погледу безбедности саобраћаја.

Члан 2.

Контролу и непосредно регулисање саобраћаја на путевима врши Министарство унутрашњих послова - Управа саобраћајне полиције и подручне полицијске управе.

Изузетно, контролу и непосредно регулисање саобраћаја војних возила на путевима могу да врше и надлежни војни органи.

Непосредно регулисање саобраћаја у зони школе могу вршити школске саобраћајне патроле и саобраћајне патроле грађана.

На делу пута на коме се изводе радови непосредно регулисање саобраћаја могу вршити лица овлашћена овим законом.

Ближе прописе о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима доноси министар унутрашњих послова.

Ближе прописе о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја војних возила на путевима доноси министар надлежан за послове одбране.

Ближе прописе о начину непосредног регулисања саобраћаја на путевима у зони школе доноси министар унутрашњих послова уз прибављено мишљење министра надлежног за послове образовања.

Ближе прописе о начину вршења непосредног регулисања саобраћаја на путевима на делу на коме се изводе радови доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 2а

Министарство унутрашњих послова – Управа саобраћајне полиције, Полицијска управа за град Београд и подручне полицијске управе спроводе превентивне активности самостално или у сарадњи са Агенцијом за безбедност саобраћаја или другим субјектима безбедности саобраћаја.

II. ОСНОВНА НАЧЕЛА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

Члан 3.

Сваки учесник у саобраћају дужан је да се понаша на начин којим неће ометати, угрозити или повредити друге учеснике, као и да предузме све потребне мере ради избегавања или отклањања опасних ситуација насталих понашањем других учесника у саобраћају, ако себе или другог тиме не доводи у опасност.

Лицу које није способно или је ограничено способно за безбедно учешће у саобраћају, односно лицу које се налази у ситуацији у којој му је потребна помоћ, учесник у саобраћају је дужан да пружи помоћ, осим ако тиме себе излаже опасности.

Члан 4.

Свако правно лице и предузетник који обавља делатност производње, одржавања, стављања у промет, поправљања или преправљања возила или уређаја, резервних делова и опреме за возила, дужан је да те послове обавља на прописан начин и у складу са правилима струке у циљу безбедног учествовања возила у саобраћају.

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник који пројектује, гради, реконструише, одржава и управља

путевима, дужно је да то чини на начин који омогућава безбедно одвијање саобраћаја.

Члан 5.

Свако правно лице и предузетник који је власник, односно корисник возила, дужан је да обезбеди:

- 1) да његова возила у саобраћају на путевима буду технички исправна и да испуњавају друге прописане услове,
- 2) да возачи његових возила испуњавају прописане здравствене и друге услове за безбедно управљање возилима.

Свако физичко лице власник, односно корисник возила, дужан је да обезбеди да његова возила у саобраћају на путевима буду технички исправна.

Члан 6.

Одговорност за спровођење мера саобраћајног образовања и васпитања у циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за безбедно учешће у саобраћају, унапређивања и учвршћивања позитивних ставова и понашања значајних за безбедно учешће у саобраћају имају:

- 1) породица за саобраћајно образовање и васпитање деце,
- 2) органи и организације надлежни за бригу о деци за доношење програма саобраћајног образовања и васпитања деце предшколског узраста и за праћење реализације овог програма,
- 3) органи и организације надлежни за послове образовања за доношење плана и програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама, основним и средњим школама и за праћење реализације овог програма,
- 4) органи надлежни за унутрашње послове за реализацију дела програма саобраћајног образовања и васпитања у предшколским установама, основним и средњим школама на захтев ових установа, а посебно за рад школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана,
- 5) органи надлежни за послове саобраћаја за унапређење саобраћајног окружења у зонама школа и другим зонама са повећаним присуством рањивих учесника у саобраћају и за унапређење понашања учесника у саобраћају у овим зонама,
- 6) органи надлежни за послове здравља за едукацију грађана о здравственим аспектима безбедног понашања у саобраћају,
- 6а) органи надлежни за послове одбране, за реализацију дела програма саобраћајног образовања и васпитања у оквиру министарства надлежног за послове одбране,
- 7) Агенција за безбедност саобраћаја за анализу, праћење и унапређење безбедности саобраћаја,
- 8) органи локалне самоуправе за подршку у планирању и спровођењу свих мера и активности саобраћајног образовања и васпитања на нивоу локалне самоуправе, као и за предузимање посебних мера заштите рањивих учесника у саобраћају и заштите у одређеним зонама,
- 9) предшколске установе, основне и средње школе за реализацију програма саобраћајног образовања и васпитања деце у оквиру својих надлежности,
- 10) стручне и научне институције које се баве безбедношћу саобраћаја за праћење ефеката и унапређење научних основа система саобраћајног образовања и васпитања,
- 11) средства јавног информисања за информисање грађана у погледу безбедног учествовања у саобраћају и обавештавању о последицама небезбедног понашања у саобраћају,
- 12) удружења и групе грађана које се баве безбедношћу саобраћаја, бригом о деци и омладини да у складу са својим делокругом рада учествују у саобраћајном образовању и васпитању,
- 12а) средње стручне школе које образују возаче моторних возила, односно инструкторе возње, за реализацију програма образовања ових кадрова у оквиру својих надлежности,
- 12б) правна лица која врше оспособљавање кандидата за возаче, као и репрезентативне асоцијације ових правних лица.

Наставни планови и програми у предшколским установама и основним и средњим школама морају да садрже поглавља која се односе на безбедност деце и ученика у саобраћају.

Прописе који ближе уређују садржај наставних планова и програма из става 1. тачке 3) овог члана доноси министар надлежан за послове образовања, на предлог Агенције за безбедност саобраћаја.

Свако правно лице које врши оспособљавање кандидата за возаче дужно је да оспособљавање спроводи на начин који обезбеђује да кандидат стекне теоријска и практична знања и вештине које су потребне за самостално и безбедно управљање возилом, у саобраћају на путу.

Члан 7.

Изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *саобраћај* је кретање возила и лица на путевима, чије је понашање уређено у циљу његовог безбедног и несметаног одвијања,
- 2) *пут* је изграђена, односно утврђена површина коју као саобраћајну површину могу да користе сви или одређени учесници у саобраћају, под условима одређеним законом и другим прописима,
- 3) *јавни пут* је пут од општег значаја који могу да под једнаким условима користе сви или одређени учесници у саобраћају и који је надлежни орган прогласио као такав,
- 4) *некатегорисани пут* је пут који може под једнаким условима да користи већи број корисника,
- 5) *аутопут* је државни пут намењен искључиво за саобраћај мотоцикала, путничких возила, теретних возила и аутобуса, са или без прикључних возила, са физички одвојеним коловозним тракама за саобраћај из супротних смерова, са најмање две саобраћајне траке по смеру и једном зауставном траком за сваки смер, без укрштања у

нивоу са другим путевима и железничким или трамвајским пругама, са потпуном контролом приступа, на који се може укључити или искључити само одређеним и посебно изграђеним јавним путем и као такав обележен прописаним саобраћајним знаком,

6) *мотопут* је државни пут намењен искључиво за саобраћај мотоцикала, путничких возила, теретних возила и аутобуса, са или без прикључних возила и као такав обележен прописаним саобраћајним знаком,

7) *улица* је јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља,

8) *противпожарни пут* је посебно обележени уздужни део око стамбених објеката, гаражних простора, спортских и других пословних објеката на којима је забрањено заустављање и паркирање возила,

9) *земљани пут* је пут без изграђеног коловозног застора, па и када на прикључку на други пут има изграђен коловозни застор,

10) *коловоз* је део пута намењен првенствено за кретање возила,

11) *коловозна трака* је уздужни део коловоза намењен за саобраћај возила у једном смеру,

12) *саобраћајна трака* је обележени, односно необележени уздужни део коловозне траке намењен за саобраћај једне колоне возила,

13) *бициклистичка трака* је саобраћајна трака намењена искључиво за саобраћај лаких електричних возила, бицикала, мопеда и лаких трицикала,

14) *саобраћајна трака за спора возила* је саобраћајна трака којом се морају кретати спора возила која се крећу брзином мањом од одређене да не би ометала саобраћај других возила,

15) *зауствавна трака* је обележени уздужни део пута намењен искључиво за заустављање возила која се због непредвидивих разлога морају зауставити (неисправност, изненадна неспособност возача за управљање возилом и сл.),

16) *саобраћајна трака за укључивање* је саобраћајна трака намењена за укључивање возила на пут,

17) *саобраћајна трака за искључивање* је саобраћајна трака намењена за искључивање возила са пута,

18) *саобраћајна трака за возила јавног превоза путника* је саобраћајна трака намењена искључиво за кретање возила јавног превоза путника и која може бити изграђена тако да се по њој могу кретати трамваји,

19) *раскрсница* је део коловоза на коме се укрштају, спајају или раздвајају путеви у истом нивоу,

20) *трамвајска баштица* је посебно уређен део пута намењен искључиво за кретање трамваја,

21) *тротоар* је посебно уређен део пута поред коловоза намењен првенствено за кретање пешака,

22) *паркиралиште* је део пута намењен, уређен и означен првенствено за паркирање возила, који се састоји од једног или више паркинг места,

23) *паркинг место* је означени део паркиралишта искључиво намењен за паркирање једног возила,

24) *пешачки прелаз* је означени део коловоза намењен за прелазак пешака преко коловоза,

25) *пешачка стаза* је пут који је намењен искључиво за кретање пешака,

26) *бициклистичка стаза* је пут намењен искључиво за кретање бицикала и лаких електричних возила,

26а) *пешачко-бициклистичка стаза* је пут намењен за кретање пешака, бицикала и лаких електричних возила,

27) *трг* је посебан плато намењен кретању и окупљању пешака који је дефинисан урбанистичким плановима и проглашен од стране органа локалне самоуправе,

28) *прелаз пута преко пруге* је место на којем се у истом нивоу укрштају пут и железничка или трамвајска пруга,

29) *пешачко острво* је обележени или уздигнути део коловоза који је одређен за привремено задржавање пешака који прелазе преко коловоза, улазе или излазе из возила за јавни превоз путника,

30) *насеље* је изграђен, функционално обједињен простор, који је намењен за живот и рад становника и чије су границе обележене одговарајућим саобраћајним знаком,

31) *возило* је средство које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за кретање по путу,

31а) *лако електрично возило је моторно возило* са најмање два точка, са механичким управљачем, без места за седење, чија трајна номинална снага електромотора није већа од 0,6 kW, чија највећа конструктивна брзина не прелази 25 km/h и чија маса празног возила не прелази 35 kg,

32) *бицикл* је возило са најмање два точка које се покреће снагом возача, односно путника, која се помоћу педала или ручица преноси на чочак, односно тачкове,

33) *моторно возило* је возило које се покреће снагом сопственог мотора, које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено за превоз лица, односно ствари, за обављање радова, односно за вучу прикључног возила, осим шинских возила,

34) *мопед* је моторно возило са два точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем не прелази 50 cm³, или са мотором чија највећа трајна номинална снага не прелази 4 kW када возило има електрични погон,

35) *лаки трицикл* је моторно возило са три точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са погоном на бензин, не прелази 50 cm³, или чија највећа ефективна снага мотора не прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора не прелази 4 kW када возило има електрични погон,

36) *мотоцикл* је моторно возило са два точка или са три точка асиметрично распоређена у односу на средњу подужну раван возила (мотоцикл са бочним седиштем), чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 km/h, или са мотором чија радна запремина мотора када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем прелази 50 cm³, или са мотором чија највећа трајна номинална снага прелази 4 kW када возило има електрични погон,

37) *тешки трицикл* је моторно возило са три точка, симетрично распоређених у односу на средњу подужну раван возила, чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 km/h, или са мотором чија радна запремина мотора када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са погоном на бензин прелази 50 cm³, или чија

највећа ефективна снага мотора прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора прелази 4 kW када возило има електрични погон,

38) *лаки четвороцикл* је моторно возило са четири точка, чија маса празног возила не прелази 350 kg, што не укључује масу батерија возила са електричним погоном, чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 km/h, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са погоном на бензин, не прелази 50 cm³, или чија највећа ефективна снага мотора не прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоревањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора не прелази 4 kW када возило има електрични погон,

39) *тешки четвороцикл* је моторно возило са четири точка, осим лаког четвороцикла, чија маса празног возила не прелази 400 kg, односно 550 kg за теретна возила, што не укључује масу батерија возила са електричним погоном, и чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора не прелази 15 kW,

40) *возило за превоз путника* је моторно возило првенствено намењено за превоз лица, чија је маса празног возила већа од 400 kg, и чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора је већа од 15 kW,

41) *путничко возило* је возило за превоз путника које има највише девет места за седење укључујући и место за седење возача,

42) *аутобус* је возило за превоз путника које има више од девет места за седење укључујући и место за седење возача,

43) *тролејбус* је аутобус који се преко проводника напаја електричном енергијом,

44) *теретно возило* је моторно возило са најмање четири точка, које је намењено за превоз терета, односно вршење рада на начин да се возилом не може превозити никакав други терет, односно вучу прикључних возила, чија је маса већа од 550 kg, и чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора је већа од 15 kW,

45) *скуп возила* је састав вучног возила и прикључног, односно прикључних возила, који у саобраћају на путу учествује као једна целина,

46) *туристички воз* је скуп возила који чине вучно возило и прикључна возила, намењен за превоз путника у парковима, хотелско-туристичким и сличним насељима, на површини на којој се не обавља саобраћај и путу на коме се саобраћај обавља у туристичке сврхе и чија највећа конструктивна брзина кретања не прелази 25 km/h,

46а) *вучно возило туристичког воза* је моторно возило које је првенствено намењено за вучу прикључних возила туристичког воза,

46б) *прикључно возило туристичког воза* је прикључно возило за превоз путника које је намењено да буде вучено искључиво од стране вучног возила туристичког воза,

47) *радна машина* је моторно возило које је првенствено намењено за извођење одређених радова (комбајн, ваљак, грејдер, утоваривач, ровокопач, булдожер, виљушкар и сл.) и чија највећа конструктивна брзина кретања не прелази 45 km/h,

48) *трактор* је моторно возило које има најмање две осовине и које је првенствено намењено за вучење, гурање, ношење или погон изменљивих прикључака за извођење првенствено пољопривредних, шумских или других радова и за вучу прикључних возила за трактор,

49) *мотокултиватор* је моторно возило које се састоји из погонско-управљачког и товарног дела, који су конструктивно раздвојиви, а у саобраћају на путу учествују искључиво као једна целина, чији погонски део према конструкцији, уређајима, склоповима и опреми је намењен и оспособљен за гурање, вучење, ношење или погон изменљивих прикључака за извођење пољопривредних радова, чија највећа конструкцијска брзина није већа од 30 km/h и чија снага мотора није већа од 12 kW,

50) *прикључно возило* је возило које је по конструкцији, уређајима, склоповима и опреми намењено и оспособљено да буде вучено од другог возила, а служи за превоз путника, односно ствари, односно за обављање радова,

51) *прикључно возило за трактор* је прикључно возило које је намењено да буде вучено искључиво од стране трактора,

52) *прикључак за извођење радова* је изменљиво оруђе које служи за обављање пољопривредних и других радова, које моторно возило вуче, гура или носи,

53) *запрежно возило* је возило које је намењено и оспособљено да га вуче упрегнута животиња,

54) *трамвај* је шинско возило намењено првенствено за превоз путника, које се креће по шинама, и које је ради напајања електричном енергијом повезано на електрични вод,

55) *војно возило* је свако борбено и неборбено возило и друго возило које је регистровано по посебним прописима министарства надлежног за послове одбране, као и свако друго прописно обележено возило док се, по основу извршавања материјалне обавезе, налази на коришћењу у јединицама и установама министарства надлежног за послове одбране и Војске Србије,

56) *регистровано возило* је возило које је уписано у јединствени регистар возила и за које је издата саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона налепница,

57) *маса празног возила* је маса коју декларише произвођач возила и која подразумева масу неоптерећеног возила са каросеријом (надградњом), односно шасије са кабином уколико произвођач не уграђује каросерију (надградњу), најмање 90% горива, пуним резервоарима за техничке течности, сталним теретом (трајно уграђени уређаји и опрема на возилу нпр. крап, дизалица и др), резервним точком (уколико постоји) и припадајућим алатом,

57а) *маса возила* је маса возила спремног за вожњу коју декларише произвођач возила и која подразумева:

– масу празног возила,

– масу возача од 75 kg за сва возила изузев возила на два и три точка,

– у случају аутобуса, масу другог члана посаде од 75 kg, ако за њега постоји седиште у возилу,

– у случају вучног возила изузев возила врсте М1, масу вучног уређаја уколико постоји.

58) *носивост возила* је разлика највеће дозвољене масе возила и масе возила,

59) *највећа дозвољена маса возила* је маса коју декларише произвођач возила,

60) *укупна маса возила* је маса возила и маса којом је возило оптерећено (лица и терет),

61) *највећа дозвољена укупна маса возила*, односно скупа возила је највећа маса оптерећеног возила, односно скупа возила, који је надлежни државни орган прописао као највећу дозвољену,

62) *највећа дозвољена маса скупа возила* је збир највећих дозвољених маса возила која чине скуп, умањен за вертикално оптерећење које возило прима од прикључног возила,

63) *укупна маса скупа возила* је маса оптерећеног скупа возила (лица и терет),

64) *осовинско оптерећење* је део укупне масе возила у хоризонталном положају којим његова осовина оптерећује коловоз у стању мировања возила,

64а) *највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила* је највеће оптерећење које осовина возила преноси на хоризонталну подлогу према декларацији произвођача у стању мировања,

65) *преправка возила* је промена конструктивних карактеристика возила којим се мења намена или врста возила или декларисане техничке карактеристике возила или декларисане карактеристике уређаја и склопова возила,

66) *поправка возила* је довођење возила, односно уређаја и склопова возила у исправно стање,

67) *учесник у саобраћају* је лице које на било који начин учествује у саобраћају,

68) *возач* је лице које на путу управља возилом,

69) *пешак* је лице које се креће по путу, односно које по путу сопственом снагом вуче или гура возило, ручна колица, дечје превозно средство, колица за немоћна лица или лице у дечјем превозном средству или лице у колицима за немоћна лица које покреће сопственом снагом или снагом мотора или лице које клизи клизачкама, скијама, санкама или се вози на котуралкама, скејтборду и сл,

70) *средња (просечна) брзина кретања возила*, на одређеној деоници пута, представља количник између дужине те деонице и времена за које возило ту дужину пређе,

71) *заустављање возила* је сваки прекид кретања возила на путу у трајању до три минута, при чему возач не напушта возило, осим прекида ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај,

72) *паркирање возила* је сваки прекид кретања возила, осим прекида ради поступања по знаку или правилу којим се регулише саобраћај, које се не сматра заустављањем,

73) *мимоилажење* је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који долази из супротног смера,

74) *претицање* је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се креће коловозом у истом смеру,

75) *обилажење* је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се не помера, објекта или препреке на коловозу,

76) *пропуштање* је радња коју учесник у саобраћају предузима како би омогућио кретање другог учесника у саобраћају који има првенство пролаза, тако да не дође до промене дотадашњег начина кретања учесника у саобраћају који има првенство пролаза, односно до њиховог контакта,

77) *колона возила* је низ од најмање три возила која су заустављена или се крећу једно иза другог истом саобраћајном траком у истом смеру, чији је начин кретања међусобно условљен и између којих не може без ометања ући друго возило,

78) *видљивост* је одстојање на коме учесник у саобраћају може јасно видети коловоз,

79) *прегледност* је одстојање на коме учесник у саобраћају, с обзиром на физичке препреке, може у условима нормалне видљивости јасно видети другог учесника у саобраћају, односно другу могућу препреку на путу,

80) *услови смањене видљивости* су услови у којима је видљивост мања од 200 m на путу изван насеља, односно 100 m на путу у насељу,

81) *светлоодбојни прслук* је прслук који рефлектује светлост,

82) *саобраћајна незгода* је незгода која се догодила на путу или је започета на путу, у којој је учествовало најмање једно возило у покрету и у којој је најмање једно лице погинуло или повређено или је настала материјална штета,

83) *европски извештај о саобраћајној незгоди* је прописани образац који учесници у саобраћајној незгоди попуњавају након саобраћајне незгоде са мањом материјалном штетом,

83а) *предавач теоријске обуке* је лице које је овлашћено да обавља теоријску обуку кандидата за возаче,

84) *инструктор вожње* је лице које је овлашћено да обавља практичну обуку кандидата за возаче,

85) *испитивач* је лице које је овлашћено да у испитној комисији за возачки испит утврђује да ли је кандидат за возача стекао потребна знања и вештине за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу,

86) *одстојање* је најкраћа уздужна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката,

87) *растојање* је најкраћа бочна удаљеност између најистуренијих тачака возила, лица, односно објеката,

88) *возило од историјског значаја (олдтајмер)* је моторно возило или прикључно возило, које је произведено или регистровано пре 30 и више година, које је у возном стању, одржавано у оригиналном или приближно оригиналном стању, и као такво представља материјални споменик техничке културе, традиције и друштвеног наслеђа;

88а) *возило за спортска такмичења* је моторно возило које је посебно опремљено, направљено и испитано у складу са одредбама овог закона, а које је намењено за спортска такмичења на путевима и ван њих и које испуњава техничке и друге услове, према важећим међународним спортским прописима и прописима спортског савеза надлежног за аутомобилизам;

89) *одбачено возило* је видно запуштено возило паркирано на путу, које није уписано у јединствени регистар возила, односно којем је истекла важност регистрационе налепнице дуже од шест месеци,

90) *место за седење* је седиште или простор без седишта са доступним елементима за монтажу седишта или простор без седишта са доступним прикључцима сигурносних појасева, при чему се доступним елементима за монтажу седишта и прикључцима сигурносних појасева сматрају они елементи и прикључци који нису механички онеспособљени,

91) *саобраћајна сигнализација* је систем средстава, уређаја и ознака за регулисање и вођење саобраћаја,

92) *саобраћајни знак* је знак којим се употребом графичких или светлосних или бројчаних или словних ознака или других симбола, учесници у саобраћају упозоравају на опасности на путу, стављају им се до знања ограничење,

забране и обавезе, односно дају обавештења потребна за безбедно кретање по путу,

93) *саобраћајна дозвола* је јавна исправа (решење) која са регистрационом налепницом даје право на коришћење возила у саобраћају за време важења регистрационе налепнице,

94) *регистарска таблица* је ознака на возилу којом се означава да је возило уписано у јединствени регистар возила,

95) *регистрациона налепница* је ознака - дозвола којом се одређује да возило може да учествује у саобраћају у одређеном временском року,

96) *возачка дозвола* је јавна исправа (решење) надлежног органа којим се неком лицу даје право да у саобраћају на путу управља возилом одређене категорије на одређено време,

97) *дозвола (лиценца) за инструктора или предавача или испитивача* је јавна исправа (решење) која лицима даје право да врше практичну обуку или обављају теоријску обуку или послове испитивача на одређено време,

98) *дозвола (лиценца) за контролора техничког прегледа* је јавна исправа (решење) која лицима даје право да обављају технички преглед возила на одређено време,

99) *"психоактивна супстанца"* је врста дроге, лека на коме је назначено да се не сме употребљавати пре и за време вожње, као и друга хемијска материја која може утицати на психофизичку способност учесника у саобраћају (осим алкохола),

100) *"дневно време управљања"* је укупно време управљања возилом између два дневна одмора или између дневног и недељног одмора,

101) *"дневни одмор"* је непрекидни временски период током кога возач слободно располаже својим временом и може бити пуни недељни одмор, када траје најмање 11 сати или скраћени дневни одмор, када траје најмање девет сати, а мање од 11 сати,

102) *"недеља"* је временски период између понедељка у 00:00 сати и недеље у 24:00 сата,

103) *"недељни одмор"* је непрекидни временски период током кога возач слободно располаже својим временом и може бити пуни недељни одмор, када траје најмање 45 сати или скраћени недељни одмор, када траје најмање 24 сата, а мање од 45 сати,

104) *мања материјална штета* је штета настала у саобраћајној незгоди проузрокована у вредности мањој од оне за коју је прописана кривична одговорност.

105) аутономно возило је произведено или преправљено моторно возило, са аутоматизованим системом вожње, који испуњава техничке и друге прописане услове и који омогућава кретање тог возила у саобраћају на путу, уз делимично управљање од стране возача, односно уз потпуно одсуство управљања од стране возача,

106) тестирање аутономног возила је скуп активности које се спроводе у циљу техничке и функционалне провере аутоматизованог система вожње аутономног возила.

Ближу поделу моторних и прикључних возила из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Изрази који се користе у овом закону а нису посебно дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење одређено другим прописима.

Поступак утврђивања статуса, одузимања статуса и разврставања возила од историјског значаја (олдтајмер), садржај и начин вођења евиденције, као и изглед и садржај потврде о возилима од историјског значаја и ближе услове које мора да испуни правно лице за испитивање техничких карактеристика и очуваности возила од историјског значаја прописује министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције за безбедност саобраћаја.

Поступак и начин испитивања возила за спортска такмичења, издавања уверења, поступак утврђивања статуса и разврставања возила за спортска такмичења, садржај и начин вођења евиденције, прописује министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције за безбедност саобраћаја.

III. ОСНОВИ СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

1. Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима

Члан 8.

У циљу остваривања сарадње и усклађеног обављања послова у функцији унапређења безбедности саобраћаја на путевима, као и иницирања и праћења превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја на путевима, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, Влада образује Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Тело за координацију), као координационо тело Владе, у чији састав улазе министри надлежни за унутрашње послове, послове саобраћаја, здравља, рада, правде, просвете, трговине и директор Агенције за безбедност саобраћаја.

Извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, оснива тело за координацију (комисија, савет и сл.), ради усклађивања послова безбедности саобраћаја на путевима који су из делокруга јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе.

Актом Владе ближе се уређује организација и начин рада Тела за координацију и образују се стручне радне групе за потребе Тела за координацију.

Прописе који ближе уређују организацију, начин рада, извештавање и праћење рада тела из става 2. овог члана доноси министар надлежан за унутрашње послове, на предлог Агенције за безбедност саобраћаја.

2. Агенција за безбедност саобраћаја

Члан 9.

Влада, оснива Агенцију за безбедност саобраћаја, као јавну агенцију (у даљем тексту: Агенција).

Агенција:

- 1) анализира, прати и унапређује систем безбедности саобраћаја (успоставља, развија и унапређује јединствену базу података од значаја за безбедност саобраћаја),
- 2) организује, односно спроводи активности усмерене на унапређење безбедности возача и других учесника у саобраћају, као и на унапређење безбедности саобраћаја са становишта возила и путева,
- 3) организује, односно спроводи превентивно-промотивне активности и кампање усмерене на повећање безбедности саобраћаја,
- 4) обезбеђује базу података о техничким карактеристикама моторних и прикључних возила, који су од значаја за примену прописа о безбедности саобраћаја на путевима и базу података који су од значаја за увоз возила,
- 5) организује и спроводи стручни испит и организује, односно спроводи припремну наставу за полагање стручног испита и семинаре унапређења знања за предаваче теоријске обуке,
- 6) организује, односно спроводи семинаре унапређења знања за инструктора вожње,
- 7) организује и спроводи стручни испит, односно спроводи обуку за полагање стручног испита и семинаре унапређења знања за испитивача,
- 8) организује и спроводи стручни испит за стицање лиценце за обављање послова професионалног возача (CPC) и организује обуку за стицање и обнављање лиценце за обављање послова професионалног возача (CPC),
- 9) организује и спроводи стручни испит и организује, односно спроводи обуку за возача туристичког воза,
- 10) организује и спроводи стручни испит и организује, односно спроводи обуку за возача трамваја,
- 11) организује и спроводи испит из области унапређења знања из безбедности саобраћаја и организује, односно спроводи обуку за возаче којима је одузета возачка дозвола због несавесног управљања,
- 12) организује и спроводи стручни испит, односно спроводи обуку за полагање стручног испита и семинаре унапређења знања за контролора техничког прегледа,
- 13) издаје дозволе (лиценце), уверења и друга документа у складу са овим законом,
- 14) сарађује са међународним и регионалним телима и институцијама за безбедност саобраћаја,
- 15) координира рад тела за безбедност саобраћаја у локалним самоуправама и даје сагласност на програм за рад тела за безбедност саобраћаја у локалним самоуправама, у складу са одредбама овог закона,
- 16) издаје периодичне анализе и публикације са подацима о саобраћају и саобраћајним незгодама, односно извештава на националном нивоу о стању безбедности саобраћаја на путевима,
- 17) објављује, односно даје стручно мишљење на стручну литературу значајну за безбедност саобраћаја,
- 18) организује и обезбеђује објављивање стручне литературе из области оспособљавања возача,
- 19) обавља послове у вези са применом тахографа и граничника брзине,
- 20) обавља послове у вези са испитивањем, хомологацијом и контролом саобразности возила, опреме и делова,
- 21) иницира, организује и реализује стручне обуке, односно подржава научне и стручне пројекте и истраживања у области безбедности саобраћаја,
- 22) организује, односно спроводи стручна усавршавања у области безбедности саобраћаја, односно сертификuje лица која спроводе обуке, односно семинаре унапређења знања,
- 23) анализира и иницира унапређење прописа значајних за безбедност саобраћаја,
- 24) обавља послове у погледу спровођења и реализације Националног годишњег програма унапређења безбедности саобраћаја на путевима,
- 25) обезбеђује Централни информациони систем, са програмом који омогућава прикупљање и доставу прописаних података од стране привредног друштва, из објеката у којима се врши технички преглед возила, као и централизовану обраду података;
- 26) обавља послове у вези са утврђивањем статуса, одузимањем статуса и разврставањем возила од историјског значаја, издавањем потврде и вођењем евиденције за возила од историјског значаја,
- 27) обавља послове у вези са утврђивањем статуса, разврставањем возила за спортска такмичења и вођењем евиденције возила за спортска такмичења,
- 28) обавља и друге задатке везане за унапређење безбедности саобраћаја, утврђене овим законом и другим прописима.

Послове из става 2. овог члана Агенција врши као поверене послове.

За извршавање појединих послова, који се односе на организацију послова из става 2. овог члана, Агенција може ангажовати правно лице које је материјално и стручно оспособљено да обавља те послове.

Агенција проверава испуњеност услова које мора да испуњава правно лице из става 4. овог члана.

Члан 10.

Агенција се финансира из:

- 1) цене услуга које плаћају корисници услуга,
- 2) донација, прилога и других бесповратних давања датих оснивачу или Агенцији,
- 3) осталих извора.

Висину цена из става 1. тачка 1) овог члана утврђује Влада на предлог Агенције, а по прибављеном мишљењу министарстава надлежних за саобраћај и трговину.

Средства за оснивање и почетак рада Агенције обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Сагласност на акт којим се утврђује висина плата и број запослених у Агенцији даје Влада.

3. Стратегија безбедности саобраћаја

Члан 11.

Влада доноси Националну стратегију безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национална

стратегија).

Национална стратегија садржи најзначајнија обележја постојећег стања безбедности саобраћаја, визију, дугорочне и краткорочне циљеве, кључне области рада и рокове за доношење одговарајућег акционог плана.

Националну стратегију предлаже Тело за координацију за период од најмање пет година, до краја јуна у последњој години важења Националне стратегије.

Члан 12.

На основу Националне стратегије, на предлог Тела за координацију, Влада доноси Акциони план безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Акциони план), за период од најмање једне године.

Акциони план садржи нарочито: мере и активности у оквиру кључних области рада, одговорне субјекте, рокове и финансијска средства у кључним областима рада.

Члан 13.

Скупштине јединица територијалне аутономије, односно јединица локалне самоуправе, доносе стратегију и годишњи план безбедности саобраћаја на путевима на свом подручју у складу са Акционим стратегијом и Акционим планом.

4. Праћење безбедности саобраћаја

Члан 14.

Влада подноси Народној скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима, најмање двапут годишње.

Надлежни извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, подноси скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на том подручју најмање двапут годишње.

Влада, односно надлежни извршни орган из става 2. овог члана дужни су да извештаје из ст. 1. и 2. овог члана учине доступним јавности.

Члан 15.

У циљу непрекидног праћења стања безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији, Агенција предлаже систем јединствене основе евидентирања и праћења најзначајнијих обележја безбедности саобраћаја.

Државни органи и други субјекти дужни су да Агенцији достављају прописане податке о обележјима значајним за безбедност саобраћаја.

Члан 16.

Информације о обележјима безбедности саобраћаја из јединствене базе података из члана 9. став 2. тачка 1) овог закона су јавне и доступне свима под једнаким условима, осим оних чије објављивање је законом забрањено.

5. Финансирање безбедности саобраћаја

Члан 17.

Средства од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима припадају буџету Републике Србије.

За финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима опредељују се средства у буџету Републике Србије, на разделу министарства надлежног за унутрашње послове.

За финансирање унапређења безбедности саобраћаја могу се користити и приходи по основу међународних уговора и средства домаћих и страних правних и физичких лица, кроз донације, поклоне, прилоге и друге видове помоћи, као и други извори, у складу са законом.

Члан 18.

Распоред и коришћење средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима врши се у складу са актом, који за сваку календарску годину доноси Влада, на предлог министра надлежног за унутрашње послове.

Саставни део акта из става 1. овог члана је Национални годишњи програм унапређења безбедности саобраћаја на путевима, који садржи циљеве, мере и активности у оквиру кључних области рада, начин реализације, рокове, финансијска средства и одговорне субјекте.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја морају бити обухваћене следеће кључне области рада:

- 1) унапређење саобраћајне инфраструктуре са становишта унапређења безбедности саобраћаја на путевима;
- 2) рад Тела за координацију;
- 3) унапређење саобраћајног васпитања и образовања;
- 4) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја на путевима;
- 5) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја;
- 6) опремање јединица саобраћајне полиције и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја могу бити обухваћене и друге активности из области безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 19.

- брисан -

IV. ПРАВИЛА САОБРАЋАЈА

1. Опште одредбе

Члан 20.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са:

- 1) значењем знака, односно наредбе које даје овлашћено лице које врши непосредно регулисање саобраћаја,
- 2) значењем светлосног саобраћајног знака,
- 3) значењем саобраћајног знака,
- 4) значењем ознаке на коловозу и тротоару,
- 5) правилима саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са значењем знака, односно наредбе које даје овлашћено лице које врши непосредно регулисање саобраћаја и када тиме одступају од значења светлосног саобраћајног знака или значења другог саобраћајног знака или значења ознаке на коловозу и тротоару или правила саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са значењем светлосног саобраћајног знака и када тиме одступају од значења другог саобраћајног знака или значења ознаке на коловозу и тротоару или правила саобраћаја.

Учесници у саобраћају су дужни да поступају у складу са значењем саобраћајног знака и када тиме одступају од значења ознаке на коловозу и тротоару или правила саобраћаја.

Учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са значењем ознаке на коловозу и тротоару и када тиме одступају од правила саобраћаја.

Изузетно од става 4. овог члана, када се ограничење брзине утврђено саобраћајним знаком разликује од правила ограничења брзине прописаног посебним правилом саобраћаја из члана 44, члана 45, члана 75. став 2, члана 119. став 4, члана 161. став 2, члана 162. став 1, члана 163. став 2. или члана 182. став 5, примењује се строже ограничење брзине.

Уколико се опште или посебно правило саобраћаја о ограничењу брзине кретања возила разликује од општег или посебног правила саобраћаја о ограничењу брзине кретања на путу по коме се крећу, учесници у саобраћају дужни су да поступају у складу са строжим правилом саобраћаја.

Члан 21.

Возач је дужан да, с обзиром на брзину кретања возила и друге околности саобраћаја, возило држи на таквом одстојању и растојању од других возила, односно учесника у саобраћају, да не изазива опасност и не омета друге учеснике у саобраћају.

Члан 22.

Предмет, односно материја која може да угрози, односно омета безбедност саобраћаја, не сме се налазити на путу.

Учесник у саобраћају је дужан да, без одлагања, са пута уклони предмет, односно материју која се на коловозу нашла његовим чињењем, као и предмет, односно материју која потиче са возила којим управља.

Уколико је у могућности и ако тиме не омета безбедност саобраћаја, учесник у саобраћају је дужан, у циљу безбедности саобраћаја, да уклони предмете и препреке који угрожавају безбедност саобраћаја са коловоза, а ако није у могућности, дужан је да о томе, без одлагања, обавести полицију или предузеће које се стара о одржавању пута.

Учесник у саобраћају је дужан да, без одлагања, обавести полицију о сваком догађају, односно појави, која може угрозити или угрожава безбедност саобраћаја.

Власник, односно корисник возила, не сме дозволити да се одбачено возило налази на путу, односно месту на коме је дозвољено заустављање или паркирање возила.

Члан 23.

Возач је дужан да обрати пажњу на пешаке који се налазе на коловозу или ступају на коловоз или исказују намеру да ће ступити на коловоз.

Када прилази пешачком прелазу, возач мора да прилагоди брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди, може безбедно да заустави возило испред пешачког прелаза.

На делу пута на коме се крећу деца, односно су постављени саобраћајни знакови о учешћу деце у саобраћају, возач је дужан да вози са нарочитом опрезношћу, тако да може благовремено да заустави возило.

Члан 24.

Слепа особа која самостално учествује у саобраћају као пешак, треба да се креће уз помоћ белог штапа и/или обученог пса водича.

Возило које је подешено да њиме управља особа са инвалидитетом може, на захтев те особе, бити означено налепницом чији изглед, садржај, начин постављања и ближе услове за издавање утврђује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ознаку из става 2. овог члана издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 25.

Возач возила које обилази возило за јавни превоз путника, односно аутобус којим се обавља превоз путника за сопствене потребе, које се налази на стајалишту, мора да управља возилом тако да не угрожава лице које у то возило улази или излази.

Лице из става 1. овог члана, које због уласка, односно изласка из возила треба да ступи на коловоз, дужно је да се претходно увери да ступањем на коловоз не омета саобраћај и не угрожава безбедност саобраћаја.

Возач возила мора да се заустави иза возила из става 1. овог члана, када лица која улазе, односно излазе из тог возила, морају да пређу преко саобраћајне траке, односно бициклическе стазе или траке којом се возило креће.

Члан 26.

Уколико се возило за организован превоз деце зауставља ради уласка или изласка деце, на путу са по једном саобраћајном траком по смеру, возачи осталих возила су дужни да се зауставе док деца улазе или излазе из возила.

За време уласка и изласка деце из возила, возач тог возила мора укључити све показиваче правца.

Возило којим се врши организован превоз деце мора бити обележено посебним знаком, који прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Ближе прописе о изгледу и начину постављања посебног знака за обележавање возила којим се организовано превозе деца доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Прописе који ближе уређују начин обављања организованог превоза деце доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 27.

Возач је дужан да, у насељу, омогући укључивање у саобраћај аутобусу који се прописно укључује у саобраћај са стајалишта.

Члан 28.

Возач не сме да користи телефон, односно друге уређаје за комуникацију уколико нема, односно не користи, опрему која омогућава телефонирање без ангажовања руку за време вожње.

Возач не сме да користи аудио, односно видео уређаје на начин да не чује звучне сигнале других учесника у саобраћају, нити да предузима друге радње које ометају његову пажњу при управљању возилом.

Лице које се превози возилом не сме да омета возача у управљању возилом, нити да утиче на њега да управља возилом на начин којим се умањује безбедност саобраћаја.

Одредбе става 1. овог члана које се односе на друге уређаје за комуникацију не примењују се на возаче возила Министарства унутрашњих послова, Безбедносно-информативне агенције, Војске Србије, Војно-безбедносне агенције, Војно-обавештајне агенције, хитне медицинске помоћи и ватрогасне службе, док управљају возилом приликом извршавања послова у вези са службеном дужношћу, односно делатношћу, као и возаче возила Министарства правде - Управе за извршење кривичних санкција када превозе лица лишена слободе и возаче ауто такси превоза у обављању службене дужности.

Члан 29.

У возилу се у саобраћају на путу не сме користити, нити налазити, уређај односно средство, којим се може откривати или ометати рад уређаја за мерење брзине кретања возила, односно других уређаја намењених за откривање и документовање прекршаја.

Забрањено је стављати у промет и рекламирати уређаје и предмете из става 1. овог члана.

Члан 30.

Возач и путници у моторном возилу у коме су уграђени, односно постоје места за уградњу сигурносних појасева, дужни су да у саобраћају на путу користе сигурносни појас на начин који је предвидео произвођач возила.

Када возило учествује у саобраћају на путу, у путничком, теретном возилу и аутобусу се мора налазити одговарајући светлодобојни прслук.

Члан 31.

У моторном возилу на предњем седишту не сме да се превози дете млађе од 12 година, као ни лице које није способно да управља својим поступцима.

Лице ниже од 135 cm превози се везано у одговарајућем хомологованом безбедносном седишту, које је причвршћено за возило у складу са декларацијом произвођача возила, односно произвођача безбедносног седишта, осим у возилима за јавни превоз путника.

Изузетно од става 1. овог члана, дете до три године може се превозити на предњем седишту, уколико се превози у

безбедносном седишту које је окренуто супротно правцу кретања возила, када возило нема или је искључен безбедносни ваздушни јастук.

Изузетно од става 2. овог члана, лице старије од четири године може се превозити везано сигурносним појасом возила уз употребу хомологованог безбедносног подметача, уколико висина лица омогућава безбедно везивање и уколико на месту где лице седи постоји уграђен наслон за главу.

Изузетно, одредбе из ст. 2. и 4. овог члана не примењују се у случају превоза лица нижег од 135 cm на седишту у возилу за које по важећим прописима не мора постојати сигурносни појас, односно прикључак за везивање сигурносног појаса.

Прописе који ближе уређују начин превозења деце и услове које мора да испуњава безбедносно седиште доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 32.

Возач мора да управља возилом на начин којим се не умањује стабилност возила и не губи управљивост, при чему сви точкови возила, у нормалним условима експлоатације, морају бити у контакту са подлогом.

Возач не сме нагло да мења начин вожње, осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач не сме да започне било коју радњу возилом у саобраћају на путу (укључивање у саобраћај, промену саобраћајне траке, престројавање, скретање, полукружно окретање, обилажење, претицање, вожња уназад, искључење из саобраћаја, заустављање, паркирање и др.) пре него што се увери да радњу може да изврши на безбедан и прописан начин.

Возач је дужан да друге учеснике у саобраћају јасно и благовремено обавести о намери да изврши радњу из става 3. овог члана дајући прописани знак показивачима правца, а ако они не постоје, одговарајући знак руком. Возач мора давати прописани знак за све време вршења радње возилом, а по извршеној радњи мора престати са давањем тог знака.

2. Укључивање возила у саобраћај

Члан 33.

Када се возач укључује у саобраћај из дворишта, гараже или друге површине, у условима недовољне прегледности или видљивости, дужан је да безбедно укључење изведе уз помоћ лица које се налази на погодном месту ван возила и које му даје одговарајуће знакове.

3. Кретање возила по путу

Члан 34.

За кретање возила возач мора да користи површину намењену за саобраћај оне врсте возила којим управља, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Возач возила који се креће површином која није намењена за саобраћај те врсте возила, ако је овим законом то дозвољено, обавезан је да управља возилом са нарочитом пажњом.

Члан 35.

Возило се креће десном страном коловоза у смеру кретања.

Возач је дужан да возило у кретању држи што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да, с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и на стање и особине пута, не угрожава друге учеснике у саобраћају и не излаже себе опасности.

На путу у насељу са најмање две саобраћајне траке за исти смер, возач може да се креће возилом саобраћајном траком која се не налази уз десну ивицу коловоза, ако тиме не омета возила која се крећу иза његовог возила.

Одредба става 3. овог члана не односи се на возача теретног возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg, возача возила које на равном путу не може развити брзину већу од 40 km/h и на возача возила које није моторно возило, осим на делу пута испред раскрснице или другог места на коме возило скреће улево, односно када врши претицање или обилажење.

У случају застоја саобраћаја на путу где постоје физички одвојене коловозне траке, возачи су дужни да оставе слободан простор за пролаз возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза, на тај начин што ће возачи који се налазе у десној односно средњим саобраћајним тракама заузети положај уз десну ивицу саобраћајне траке, а возачи који се налазе у левој саобраћајној траци заузети положај уз леву ивицу саобраћајне траке, тако да остављен простор мора бити довољан за несметани пролаз ових возила.

Члан 36.

На путу за саобраћај возила у оба смера на коме постоје најмање четири саобраћајне траке, возач не сме возилом да се креће, односно прелази на коловозну траку намењену за саобраћај возила из супротног смера.

На путу за саобраћај возила у оба смера на коме постоје три саобраћајне траке, возач не сме возилом да се креће саобраћајном траком која се налази уз леву ивицу пута у правцу кретања возила.

На путу на коме су коловозне траке физички одвојене једна од друге, возач не сме возилом да се креће коловозном траком намењеном за саобраћај возила из супротног смера.

На путу за саобраћај возила у једном смеру, возач не сме возилом да се креће у забрањеном смеру.

Уколико је на путу са више саобраћајних трака за кретање у истом смеру онемогућен саобраћај на једној од трака или се трака завршава, возач који се креће у истом смеру, у саобраћајној траци поред, дужан је да омогући укључивање једног возила у траку којом се он креће.

Члан 37.

Возач не сме да се креће возилом уназад.

Изузетно од става 1. овог члана, кретање возилом уназад дозвољено је искључиво на кратком делу пута, оном страном коловоза којом се до тада возило кретало унапред ако се тиме не угрожавају нити ометају други учесници у саобраћају.

Кретање возила уназад није дозвољено на непрегледном делу пута, при смањеној видљивости, у тунелима и на прелазима преко железничке пруге.

Члан 38.

Возач не сме нагло да успори возило, осим у случају избегавања непосредне опасности.

Возач који знатно успорава возило дужан је да то учини на начин којим неће угрозити, односно ометати возаче који се крећу иза њега.

Члан 39.

Трамвајском баштицом, односно саобраћајном траком намењеном за кретање возила за јавни превоз путника, дозвољен је саобраћај возила са првенством пролаза и возила под пратњом, као и саобраћај возила којима се врши одржавање пута или радови на путу, за време вршења тих радова.

Члан 40.

За вожњу бицикла, где не постоји посебна стаза, односно трака, сме да се користи коловоз у ширини од највише један метар од десне ивице коловоза, осим на делу пута испред раскрснице или другог места на коме возило скреће улево, односно када врши претицање или обилажење.

За кретање бицикла и лаког електричног возила по пешачко-бициклистичкој стази сходно се примењују одредбе овог закона о кретању по бициклистичкој стази, при чему возач бицикла и лаког електричног возила не сме да се креће брзином већом од 10 km/h и дужан је да поступа са нарочитом опрезношћу према пешацима, тако да не омета кретање, односно не угрожава безбедност пешака.

Возач лаког електричног возила, када се креће коловозом, сме да користи коловоз у ширини од највише 1 m од десне ивице коловоза, осим на делу пута испред раскрснице или другог места на коме возило скреће улево, односно када врши претицање или обилажење.

4. Насилничка вожња

Члан 41.

Насилничка вожња је поступање возача које је у грубој супротности са правилима саобраћаја, односно, приликом које возач не показује обзир према безбедности осталих учесника у саобраћају.

Под насилничком вожњом сматра се и:

- 1) када возач два или више пута прође светлосни саобраћајни знак када му је тим знаком забрањен пролаз, ако између два узастопна проласка није прошло више од 10 минута,
- 2) када возач изврши претицање колоне возила при чему својим возилом прелази или се креће по неиспрекиданој уздужној линији која раздваја коловозне траке по смеровима кретања,
- 3) кретање возила на путу у насељу брзином која је за више од 90 km/h већа од дозвољене, односно ван насеља брзином која је за више од 100 km/h већа од дозвољене,
- 4) управљање возилом у стању потпуне алкохолисаности (више од 2,00 mg/ml).

5. Брзина

Члан 42.

Возач је дужан да брзину кретања возила прилагоди особинама и стању пута, видљивости, прегледности, атмосферским приликама, стању возила и терета, густини саобраћаја и другим саобраћајним условима, тако да возило може благовремено да заустави пред сваком препреком коју под датим околностима може да види или има разлога да предвиди, односно да возилом управља на начин којим не угрожава безбедност саобраћаја.

Ако возач вози споро у мери у којој омета нормалан саобраћај, дужан је да на првом одговарајућем месту омогући да га друго возило безбедно претекне, обиђе или прође.

Све одредбе овог закона које се односе на брзину примењују се на тренутно измерену брзину и средњу (просечну) брзину.

За прекршаје који се односе на тренутно измерену брзину и средњу (просечну) брзину одговоран је возач који је управљао возилом у тренутку кад је брзина измерена, односно утврђена.

Члан 43.

На путу у насељу, возач не сме возилом да се креће брзином већом од 50 km/h, односно брзином већом од брзине дозвољене постављеним саобраћајним знаком за цело насеље или његов део.

Изузетно, на путу у насељу, чији саобраћајно-технички елементи то омогућавају, може да се саобраћајним знаком дозволи кретање возилом брзином и до 80 km/h.

Члан 44.

На путу ван насеља возач не сме возилом да се креће брзином већом од:

- 1) 130 km/h на ауто-путу,
- 2) 100 km/h на мотопуту,
- 3) 80 km/h на осталим путевима.

На путу ван насеља возач не сме возилом да се креће брзином већом од брзине дозвољене саобраћајним знаком.

Члан 45.

Брзина кретања возила на путевима према врсти возила ограничава се на:

1) 80 km/h – за аутобусе и аутобусе са прикључним возилом за превоз терета као и за теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази 3.500 kg, али није већа од 7.500 kg, осим на аутопуту где је највећа дозвољена брзина 100 km/h,

2) 80 km/h - за моторна возила која вуку прикључно возило за становање (караван),

3) 70 km/h - за аутобусе када се врши организовани превоз деце, за зглобне аутобусе без места за стајање, за теретна моторна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 7.500 kg и за теретна моторна возила са прикључним возилом, осим на аутопуту где је највећа дозвољена брзина 90 km/h,

4) 50 km/h - за аутобусе са прикључним возилом за превоз лица, за градске аутобусе, аутобусе који, поред уграђених седишта имају и одређена места за стајање,

5) 40 km/h - за тракторе, односно 30 km/h када се у прикључном возилу које вуче трактор превози најмање једно лице,

6) 20 km/h - за туристички воз и радну машину на којој се превозе лица.

6. Скретање

Члан 46.

Возач возила који скреће удесно дужан је да скретање изврши крећући се крајњом саобраћајном траком која се протеже уз десну ивицу коловоза, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

Возач возила који скреће улево дужан је да скретање изврши крећући се крајњом левом саобраћајном траком која се протеже уз разделну линију, односно саобраћајном траком која се протеже уз леву ивицу пута са једносмерним саобраћајем, ако саобраћајном сигнализацијом није другачије одређено.

Возач возила који скреће удесно дужан је да пропусти возило које се креће са његове десне стране, саобраћајном траком за возила јавног превоза путника.

7. Првенство пролаза

Члан 47.

Возач је дужан да пропусти сва возила која се крећу путем са савременим коловозним застором када се возилом укључује са земљаног пута или са површине на којој се не врши јавни саобраћај.

Возач који при скретању пресеца бициклистичку стазу, односно траку, дужан је да пропусти возила која се крећу стазом, односно траком.

Возач је дужан да пропусти возило које долази са његове десне стране на раскрсници на којој првенство пролаза није регулисано на други начин, односно при сусрету са другим возилом (правило „десне стране“).

При скретању улево, возач је дужан да на раскрсници на којој првенство пролаза није регулисано на други начин пропусти возило које долазећи из супротног смера задржава правац кретања или скреће удесно (правило „левог скретања“).

На раскрсници на којој првенство пролаза није регулисано на други начин, трамвај има првенство пролаза у свим случајевима, осим у случају када пресеца бициклистичку стазу или траку. Међусобно првенство пролаза трамваја регулише се правилом „десне стране“ и правилом „левог скретања“, ако првенство пролаза трамваја није регулисано на други начин.

На раскрсници на којој је саобраћај регулисан саобраћајним знаковима, односно ознакама на коловозу и тротоару, међусобно првенство пролаза возила на путу са првенством пролаза, као и међусобно првенство пролаза возила на путу који се укршта са путем са првенством пролаза, регулише се правилом „десне стране“ и правилом „левог скретања“.

На раскрсници на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима, међусобно првенство пролаза

учесника у саобраћају, који на раскрсници светлосним саобраћајним знаковима истовремено добијају право пролаза, регулише се правилом „десне стране“ и правилом „левог скретања“.

На раскрсници на којој је саобраћај регулисан знацима, односно наредбама, које дају овлашћена лица која врше непосредно регулисање саобраћаја, међусобно првенство пролаза учесника у саобраћају, који на овим раскрсницама истовремено добијају право пролаза, регулише се правилом „десне стране“ и правилом „левог скретања“.

8. Саобраћај на раскрсници

Члан 48.

Возач који се приближава раскрсници дужан је да прилагоди вожњу условима саобраћаја на раскрсници, а нарочито да вози брзином при којој може да се заустави и пропусти возила која на раскрсници имају првенство пролаза.

Возач је дужан да, на довољном одстојању пред раскрсницом, возилом изврши престројавање и заузме положај на саобраћајној траци предвиђеној за пролазак кроз раскрсницу у смеру у којем жели наставити кретање.

Члан 49.

Возач не сме возилом да уђе у раскрсницу, иако има првенство пролаза или му је семафором то дозвољено, ако ће се због густине саобраћаја зауставити на раскрсници или пешачком прелазу, и тиме ометати или онемогућити саобраћај возила, односно пешака.

9. Полукружно окретање

Члан 50.

Возач не сме да врши полукружно окретање возила у тунелу, на мосту, вијадукту, подвожњаку, надвожњаку, као и у условима смањене видљивости, односно на месту где је недовољна прегледност, као и на делу пута који нема довољну ширину за полукружно окретање тог возила.

10. Мимоилажење

Члан 51.

Приликом мимоилажења возач је дужан да са своје леве стране остави довољно растојања између свог возила и возила са којим се мимоилази, по потреби и да возило помери ка десној ивици коловоза.

При мимоилажењу са пешаком, возач је дужан да држи безбедно растојање између возила и пешака.

Уколико због препреке на путу или других учесника у саобраћају возач не може да поступи по одредби става 1. овог члана, дужан је да успори кретање свог возила и да га, по потреби, заустави да би пропустио возило из супротног смера.

Уколико је због недовољне ширине пута или препреке мимоилажење онемогућено, возач којем је то, с обзиром на карактеристике и стање пута и околности саобраћаја, лакше да изведе, дужан је да се први заустави и по потреби, кретањем уназад или на други начин, помери своје возило и заузме на путу положај који омогућава мимоилажење.

Када на раскрсници возила долазе из супротних смерова и скрећу у лево, возач мимоилази возило из супротног смера тако што га пропушта са своје десне стране.

Члан 52.

На делу пута који је саобраћајним знаком означен као опасан успон, односно као опасна низбрдица, на коме је мимоилажење возила немогуће или је веома отежано, возач возила које се креће низ нагиб дужан је да заустави своје возило на погодном месту ако приметити да му друго возило иде у сусрет уз нагиб.

Изузетно од става 1. овог члана, возач који се креће уз нагиб дужан је да заустави своје возило ако испред себе има pogodно место за заустављање, које омогућава безбедно мимоилажење и ако би, у случају да тако не поступи, мимоилажење захтевало кретање уназад једног од возила.

На путу из става 1. овог члана, када једно од возила која се мимоилазе мора да се креће уназад, кретаће се уназад:

- 1) свако возило које се сусрело са возилом које вуче прикључно возило,
- 2) теретно возило које се сусрело са аутобусом,
- 3) возило које се сусрело са возилом више врсте,
- 4) ако се мимоилазе возила исте врсте - возило које се креће низ нагиб, осим ако је, с обзиром на услове и положај возила на путу, лакше да то учини возач возила које се креће уз нагиб.

У смислу става 3. тач. 3) и 4) овог члана, возила се класификују од ниже ка вишој врсти на следећи начин: мотоцикли као и мопеди, трицикли и четвороцикли, путничко возило, трактор, радна машина, теретно возило, аутобус и скуп возила.

11. Претицање и обилажење

Члан 53.

Претицање и обилажење врши се са леве стране возила које се претиче.

Претицање мора да се врши са десне стране ако је возило на коловозу заузело такав положај и његов возач даје такав знак да се са сигурношћу може закључити да то возило скреће улево.

Трамвај који се креће по шинама постављеним на средини коловоза сме да се претиче само са десне стране, ако између њега и десне ивице коловоза постоји саобраћајна трака.

На путу на коме постоје најмање две саобраћајне траке намењене за саобраћај возила у истом смеру, на коме су колоне возила, брже кретање возила у једној траци од кретања возила у другој траци не сматра се претицањем.

На путу у насељу на коме постоје најмање две саобраћајне траке намењене за саобраћај возила у истом смеру, пролажење са десне стране возила које се не креће крајњом десном саобраћајном траком, не сматра се претицањем.

Члан 54.

Возач коме је дат знак за претицање дужан је да помери своје возило ка десној ивици коловоза. Возач не сме да повећава брзину кретања свог возила док га друго возило претиче.

Члан 55.

Претицање или обилажење возач сме да врши само ако тиме не омета нормално кретање возила која долазе из супротног смера када на путу има довољно простора за безбедно извођење тих радњи.

Возач не сме да врши претицање или обилажење када тиме може угрозити друге учеснике у саобраћају.

Возач не сме возилом да врши претицање или обилажење:

- 1) колоне возила,
- 2) ако је возач који се креће иза њега отпочео претицање или обилажење,
- 3) ако је возач испред њега на истој саобраћајној траци дао знак за претицање или обилажење,
- 4) ако би тиме угрозио безбедност саобраћаја или ометао саобраћај из супротног смера,
- 5) ако по извршеном претицању или обилажењу не би могао да се врати у саобраћајну траку којом се кретао пре тога без ометања или угрожавања осталих учесника у саобраћају,
- 6) зауставном траком,
- 7) на почетку превоја, на превоју, испред и у непрегледној кривини, осим на коловозу са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру,
- 8) у тунелу, осим у тунелу са најмање две саобраћајне траке за кретање возила у истом смеру,
- 9) возила које се приближава пешачком прелазу или га прелази,
- 10) возила које се зауставило или зауставља ради пропуштања пешака на пешачком прелазу,
- 11) на прелазу пута преко железничке или трамвајске пруге,
- 12) колоне возила под пратњом,
- 13) саобраћајном траком за спора возила,
- 14) на месту где је то забрањено саобраћајном сигнализацијом,
- 15) на начин да прелази возилом преко неиспрекидане уздужне линије при чему користи саобраћајну траку намењену за кретање возила из супротног смера.

Обилажење заустављене колоне на путу је забрањено ако се возач након обилажења не би могао безбедно укључити на саобраћајну траку намењену кретању возила у смеру у коме се он креће.

Изузетно, обилажење у случају из става 3. тачка 15) овог члана је дозвољено, под условима из става 1. овог члана.

Возач који претиче дужан је да своје возило држи на потребном растојању и одстојању од возила које претиче, тако да га не омета нити угрожава друге у саобраћају.

Изузетно, претицање односно обилажење из става 3. тач. 14) и 15) овог члана дозвољено је ради претицања, односно обилажења лаког електричног возила, бицикла, радне машине, трактора, мотокултиватора, односно запрежног возила, под условима из става 1. овог члана.

Члан 56.

После претицања или обилажења возач је дужан да се, без ометања или угрожавања осталих учесника у саобраћају, врати у саобраћајну траку којом се кретао пре тога.

Члан 57.

Возач не сме да претиче друго возило непосредно испред раскрснице или на раскрсници која није са кружним током саобраћаја.

Непосредно испред раскрснице и на раскрсници возач у случају када се креће путем са првенством пролаза, сме да претиче:

- 1) возило које скреће у лево, а претиче се са десне стране,
- 2) возило које скреће у десно, али да при том својим возилом не прелази на део коловоза намењен за саобраћај возила из супротног смера,
- 3) возило које се креће на путу са првенством пролаза,
- 4) возило које се креће раскрсницом на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима или знацима које даје полицијски службеник,
- 5) бицикл, мопед или мотоцикл.

Члан 58.

Ако се на средини коловоза налази површина која није намењена за саобраћај возила, објекат или уређај, возила

морају да их обилазе са десне стране.

Површине, објекти или уређаји из става 1. овог члана који се налазе на средини пута са једносмерним саобраћајем могу да се обилазе са обе стране, ако саобраћајним знаком није другачије одређено.

12. Звучни и светлосни знаци упозорења

Члан 59.

Возач је дужан да употреби звучни знак упозорења када то захтевају разлози безбедности саобраћаја, а нарочито:

- 1) на путу ван насеља због упозорења другом учеснику у саобраћају да жели да га претекне или обиђе, ако би без тог знака постојала опасност настанка саобраћајне незгоде,
- 2) ако се поред коловоза налази дете које не обраћа пажњу на кретање возила,
- 3) на путу ван насеља пре уласка у непрегледну и узану кривину или доласка на превој, где је мимоилажење отежано.

Возач је дужан да звучни знак упозорења даје у мери која је довољна да се други учесници у саобраћају упозоре.

Возач не сме да употребљава звучни знак променљиве фреквенције, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Члан 60.

Светлосни знак упозорења даје се узастопним или наизменичним паљењем дугих светала, водећи рачуна да се тиме не заслепљују возачи који долазе из супротног смера.

Возач може ноћу, уместо звучног знака упозорења, да употреби светлосни знак упозорења. Тај знак возач може да употреби и у насељу приликом претицања другог возила.

Светлосни знак упозорења возач може да употреби и дању, ако такав начин упозорења више одговара условима на путу.

Члан 61.

Возач возила је дужан да на јавном путу укључи све показиваче правца на возилу, уколико је прописана обавеза постојања таквог уређаја за то возило:

- 1) за време уласка или изласка путника,
- 2) ако упозорава друге учеснике на опасност у саобраћају,
- 3) у условима изразито смањене видљивости (густа магла, дим и сл.),
- 4) ако је последњи у колони возила која се зауставила на путу изван насеља, осим ако је колона заустављена због поступања по саобраћајном знаку или правилу саобраћаја,
- 5) ако се креће уназад,
- 6) ако се заустави на коловозу, осим приликом паркирања на обележеном паркингу, односно због поступања по саобраћајном знаку или правилу саобраћаја.

13. Заустављање и паркирање

Члан 62.

Возач не сме да заустави, односно паркира возило на месту на коме би оно угрожавало безбедност других учесника у саобраћају или представљало сметњу за нормално одвијање саобраћаја или кретање пешака.

Одредбе овог закона о заустављању и паркирању не примењују се на:

- 1) полицијске службенике у обављању службене дужности, ако би обавеза поштовања одредаба о забрани заустављања или паркирања возила омела успешно обављање службене дужности,
- 2) припаднике комуналне полиције у обављању службене дужности, ако би обавеза поштовања одредби о забрани заустављања или паркирања возила омела успешно обављање службене дужности,
- 3) возаче возила под пратњом и возаче возила са правом првенства пролаза у обављању службене дужности, ако би обавеза поштовања одредби о забрани заустављања или паркирања возила омела успешно обављање службене дужности,
- 4) раднике комуналних служби за време док врше комуналне делатности, ако би обавеза поштовања одредби о забрани заустављања или паркирања возила омела успешно обављање комуналне делатности.

Члан 63.

Возач који је због неисправности на возилу, саобраћајне незгоде или другог оправданог разлога, принуђен да возило заустави на коловозу, дужан је да предузме мере из члана 68. овог закона да возилом не доведе у опасност друга возила и да га што пре уклони са коловоза.

Уколико је возач због неисправности на возилу, саобраћајне незгоде или из другог оправданог разлога, принуђен да возило заустави на шинама, дужан је да га са шина одмах уклони, а ако то није могуће, да одмах предузме потребне мере да возачи шинског возила на време буду упозорени на опасност.

Члан 64.

На јавном путу ван насеља, возач који зауставља или паркира возило дужан је да увек кад за то постоји могућност, заустави или паркира возило ван коловоза.

Возач који зауставља или паркира возило на јавном путу дужан је да га заустави, односно паркира, непосредно уз десну ивицу коловоза, а на јавном путу на коме се саобраћај одвија само у једном смеру, сме да га заустави, односно паркира, уз десну или леву ивицу коловоза.

Уколико се уз десну ивицу коловоза налазе трамвајске или друге шине, возач не сме да заустави или паркира возило.

Возач може да заустави или паркира возило на местима која се налазе на средини коловоза, само ако су та места обележена саобраћајним знаком као места за паркирање возила.

Члан 65.

Приликом паркирања возач је дужан да возило паркира на једном паркинг месту предвиђеном за паркирање те врсте возила.

На заустављеном или паркираном возилу не смеју да се отварају врата, ако се тиме омета кретање других учесника у саобраћају или угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 66.

Возач не сме да заустави или паркира возило:

1) на пешачком прелазу и на прелазу бициклическе стазе преко коловоза као и на одстојању, односно растојању мањем од пет метара од тих прелаза,

2) на прелазу пута преко железничке пруге, односно трамвајских шина и на растојању, односно одстојању мањем од пет метара од прелаза, као и у близини железничке пруге, односно трамвајских шина, ако се тиме спречава саобраћај возила која се крећу по шинама,

3) на раскрсници и на одстојању, односно растојању мањем од пет метара од најближе ивице попречног коловоза,

4) у тунелу, у подвожњаку, у галерији, на мосту, на надвожњаку,

5) у близини врха превоја или у кривини где је прегледност пута недовољна или се обилажење возила не може извршити без опасности,

6) на делу пута где би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до неискључене уздужне линије на коловозу, супротне ивице коловоза или препреке на путу била мања од три метра,

7) на месту на коме би заклањало саобраћајни знак,

8) на бициклическој стази, односно траци,

8а) на пешачко-бициклическој стази,

9) на стајалишту за возила јавног саобраћаја и на одстојању, односно растојању мањем од 15 метара испред и иза ознаке на коловозу којим је стајалиште означено,

10) на путу на коме су коловозне траке физички одвојене, осим ако је то дозвољено саобраћајним знаком,

11) изнад прикључка на водоводну мрежу и улаза у канализацију или другу мрежу комуналних служби,

12) на месту на коме би се онемогућио приступ другом возилу ради паркирања или излазак неком већ паркираном возилу,

13) на тротоару, осим ако је то дозвољено (регулисано) саобраћајном сигнализацијом, и ако на тротоару, када је возило паркирано, остане слободан пролаз за пешаке најмање ширине 1,60 метара, који не сме бити уз ивицу коловоза,

14) на пешачкој стази, односно на делу тротоара који је намењен за кретање лица са посебним потребама,

15) на трговима, на пешачкој зони и противпожарном путу,

16) на приступној саобраћајници, колском пролазу између стамбених зграда, односно пролазима у блоковима насеља,

17) на саобраћајницама ван уличних паркиралишта које повезују паркинг просторе и стамбене зграде са другим саобраћајницама,

18) на колском улазу, односно излазу из зграде, дворишта или гараже,

19) на саобраћајној траци за укључивање, искључивање, зауставној траци, саобраћајној траци за возила јавног превоза и трамвајској баштици,

20) на паркинг месту које је допунском таблом саобраћајног знака или ознаком на коловозу обележено као место за паркирање за возила за особе са инвалидитетом, ако на возилу не поседује одговарајућу ознаку,

21) на паркинг месту које је допунском таблом саобраћајног знака или ознаком на коловозу означено као место резервисано за возила одређених корисника, када возило којим управља не припада тим возилима,

22) на површинама на којима је саобраћајним знаком забрањен саобраћај возила.

Изузетно од става 1. тач. 1) и 3) овог члана, у случају раскрсница, пешачких прелаза, односно прелаза бициклическе стазе преко коловоза, који се налазе у једносмерној улици, дозвољено је заустављање и паркирање возила и на одстојању мањем од пет метара након тих раскрсница, односно прелаза, посматрано у дозвољеном смеру кретања у тој улици.

Изузетно од става 1. овог члана дозвољено је заустављање возила на местима из става 1. тач. 6), 11), 12), 16), 17) и 18) овог члана, уколико тако заустављено возило не представља опасност или сметњу у саобраћају или кретању пешака, односно обављању комуналних делатности.

Осим на местима из става 2. овог члана, возач возила којим се обавља ауто такси превоз путника може зауставити возило и на местима из става 1. тач. 9), 10) и 13) овог члана, као и у саобраћајној траци за возила јавног превоза којом се не крећу трамваји, и то само за време потребно за улазак, односно излазак путника.

Члан 67.

Возач је дужан да моторно, односно прикључно возило, осим мотоцикла без бочног седишта и мопеда, које је

зауостављено на коловозу обележи сигурносним троуглом:

1) када је био принуђен да своје возило заустави на месту или делу пута одређеном у члану 66. став 1. овог закона, осим у случају из тачке 21),

2) када је возило зауостављено на коловозу на таквом месту да возачи возила која се крећу истим смером не могу или тешко могу благовремено да га уоче,

3) на путу ван насеља, као и на путу у насељу ноћу или у условима смањене видљивости када је место на коме се возило зауоставља недовољно осветљено.

Сигурносни троугао поставља се на коловоз иза зауостављеног возила, у вертикалном положају и на удаљености која на путу ван насеља не може бити мања од 50 метара, а у насељу 10 метара, тако да возач који наилази из смера на коме је знак постављен може благовремено да заустави своје возило, односно да безбедно обиђе зауостављено возило.

Када је на путу зауостављена колона моторних возила, знак се поставља на начин из става 2. овог члана, с тим што се уместо једног знака постављају на коловоз два знака, један поред другог.

Поред сигурносног троугла, на возилу из става 1. овог члана морају бити укључени сви показивачи правца.

Ако се возач, односно друга лица из возила из става 1. овог члана налазе на коловозу, дужни су да носе светлодобојни прслук, осим других лица из возила јавног превоза путника.

Члан 68.

Возач који оставља возило на путу, пре него што напусти возило, дужан је да предузме све потребне мере којим се спречава да се возило само покрене са места на коме је зауостављено, односно паркирано као и да предузме све потребне мере да обезбеди возило од неовлашћене употребе.

14. Вучење возила

Члан 69.

У саобраћају на путу, моторном возилу могу да буду придодата највише два прикључна возила за превоз терета, односно једно прикључно возило за превоз лица, а на ауто-путу и мотопуту само једно прикључно возило.

Изузетно од става 1. овог члана, туристички воз сме да има највише три прикључна возила.

Трактор сме да вуче само прикључно возило за трактор, а остала моторна возила не смеју да вуку прикључно возило за трактор.

Моторно возило сме да вуче само прикључно возило које не умањује његову стабилност.

Прикључно возило у коме се превозе путници може бити придодато само аутобусима у јавном градском, односно приградском превозу.

Члан 70.

Забрањено је вучење неисправног возила на аутопуту и мотопуту.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико је разлог за вучу настао за време кретања моторног возила по аутопуту, односно мотопуту, вучење је дозвољено до првог искључења са аутопута, односно мотопута.

Члан 71.

Моторно возило сме да вуче друго моторно возило само ако оно, због неисправности или недостатка појединих делова, не може само да се креће.

Моторно возило не сме да вуче мотоцикл, мопед као и лаки и тешки трицикл.

Члан 72.

Неисправно моторно возило на путу може да се вуче помоћу ужета, круте везе (руде) и ослањањем или вешањем возила о вучно возило.

Помоћу ужета не сме да се вуче моторно возило на коме су неисправни уређаји за управљање или уређаји за заустављање, теретно возило или аутобус.

Крутом везом не сме да се вуче моторно возило које нема исправан уређај за управљање, нити моторно возило чија је укупна маса већа од укупне масе вучног возила ако му је неисправна радна кочница.

Уколико се моторно возило вуче помоћу ужета или круте везе, возач који управља вученим возилом мора да има одговарајућу дозволу за управљање возилом оне категорије којој припада возило које се вуче.

Члан 73.

За време вучења неисправног возила на вучном возилу морају бити укључени сви показивачи правца, а на вученом уколико су исправни. На оба возила мора бити постављен сигурносни троугао.

На моторно возило које вуче друго моторно возило сигурносни троугао се поставља са предње, а на вучено возило са задње стране.

Вученим возилом забрањен је превоз лица, осим возача који њиме управља.

Члан 74.

Моторно возило сме да се вуче ноћу, и дању у случају смањене видљивости, искључиво ако на својој задњој страни

има укључена задња позициона светла или ако га вуче моторно возило које при вучењу користи жуто ротационо светло.

Члан 75.

Одстојање између вучног и вученог моторног возила, ако се вуче ужетом, мора да износи од три до пет метара, а ако се вуче помоћу круте везе, може да износи и мање од три али не више од пет метара.

Моторно возило које на путу вуче неисправно возило не сме се кретати брзином већом од 40 km/h.

Члан 76.

Вучење натовареног теретног возила са прикључним возилом или без прикључног возила, односно трактора са прикључним возилом, дозвољено је само до првог места погодног за претовар терета, а изузетно и до првог места на коме се може отклонити неисправност на возилу.

15. Употреба светала у саобраћају

Члан 77.

Дању, на моторном возилу за време вожње у саобраћају на путу, морају да буду укључена кратка, односно дневна светла.

Ноћу, на моторном возилу за време вожње у саобраћају на путу, морају да буду укључена дуга светла.

Возач је дужан да уместо дугих светала употребљава кратка:

- 1) кад при мимоилажењу са другим возилом оцени да светлом свог возила заслепљује возача возила које му долази у сусрет, а увек на одстојању мањем од 200 m,
- 2) ако омета возача испред,
- 3) на путу осветљеном уличном расветом,
- 4) у тунелу,
- 5) ако омета управљача шинског возила или пловила,
- 6) за време магле,
- 7) када је возило заустављено.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана не односе се на возача возила за које не постоји обавеза уградње дугих светала.

Члан 78.

Позициона светла морају бити укључена све време када је укључено дуго, односно кратко светло, односно светло за маглу.

Ноћу и дању у условима смањене видљивости, на возилу на путу морају бити укључена задња позициона светла.

Светла, односно катадиоптери, за време вожње не смеју да буду заклоњени нити задрљани у мери да су неуочљиви за остале учеснике у саобраћају.

Прикључак за извођење радова, када је прикључен на возило које учествује у саобраћају на путу, мора да буде означен на прописан начин.

Члан 79.

За време магле, на моторном возилу морају да буду укључена кратка светла, односно светла за маглу или обе врсте светала.

Задње светло за маглу употребљава се само по магли или у случају смањене видљивости.

Члан 80.

Заустављено или паркирано возило на коловозу, ноћу и у условима смањене видљивости, мора имати укључена позициона, односно паркирна, светла.

Возило из става 1. овог члана у насељу мора имати најмање позициона, односно паркирна светла на оној страни возила која је ближа средини пута.

На возилу из става 1. овог члана светла не морају бити укључена ако се оно налази на делу пута где је улично осветљење такво да је возило довољно видљиво, на за то посебно обележеном месту.

Члан 81.

Приликом кретања ноћу и у условима смањене видљивости:

- 1) пешак који се креће по коловозу на јавном путу ван насеља, мора бити осветљен или означен рефлектујућом материјом,
- 2) пешак који на коловозу вуче или гура ручна колица мора да носи светлоодбојни прслук или на левој страни колица држи упаљено најмање једно бело или жуто светло које мора бити уочљиво са предње и задње стране, осим када је улично осветљење такво да су пешак и колица довољно видљиви,
- 3) особа која користи инвалидска колица мора на колицима да има укључено најмање једно бело или жуто светло на левој страни које мора бити уочљиво са предње и задње стране, осим када је улично осветљење такво да је пешак довољно видљив,
- 4) пешаци који се крећу по коловозу у организованој колони, осим погребних или одобрених поворки, војних или

полицејских јединица, дужни су да носе светлоодбојни прслук или напред држе упаљено најмање једно бело или жуто светло, а на задњој страни светло црвене боје,

5) бицикл мора да има упаљено једно бело светло на предњој страни и једно црвено светло на задњој страни,

6) запрежно возило мора да има упаљено најмање једно бело светло на предњој страни и најмање једно црвено светло на задњој страни. Ова светла морају бити постављена на уздужној оси возила или на његовој левој страни, а ако се на запрежном возилу налази само једна светиљка, поставља се на видном месту на левој страни возила,

7) водичи и гоничи животиња, када се крећу по коловозу ван насеља, морају да носе светлоодбојни прслук.

16. Одстојање између возила

Члан 82.

Возач мора да држи безбедно одстојање од возила које се креће испред њега, тако да може благовремено да успори или се заустави, ако возило испред њега успори или се заустави.

Члан 83.

Када се на јавном путу ван насеља који има само једну саобраћајну траку за саобраћај возила у једном смеру, крећу једно за другим моторна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg или чија је дужина већа од седам метара, возач таквог возила је дужан да, осим када врши претицање или се припрема за претицање, између свог и возила које се креће испред њега, држи одстојање које омогућава безбедно претицање од стране возила која се крећу иза њега.

Одредба става 1. овог члана не односи се на део пута на коме је претицање забрањено.

17. Саобраћај трамваја и других возила на шинама

Члан 84.

Одредбе овог закона сходно се примењују и на саобраћај трамваја и других возила која се на путу крећу по шинама, осим ако то не искључују конструкционе особине тих возила или начин њиховог кретања.

18. Посебне одредбе о саобраћају трактора, радних машина, мотокултиватора и запрежних возила

Члан 85.

Трактор и радна машина смеју у саобраћају на путу да имају само прикључке за извођење радова сходно њиховој намени који морају бити прописно означени.

Радна машина и мотокултиватор не смеју у саобраћају на путу да вуку прикључно возило.

19. Саобраћај запрежних возила и учешће животиња у саобраћају

Члан 86.

Возач запрежног возила мора бити узраста од најмање 14 година живота и способан да контролише упрегнуте животиње.

Возач запрежног возила је дужан да у саобраћају на путу запрежним возилом управља из возила или да води упрегнуту стоку крећући се са њене десне стране.

Запрежно возило мора да има уређаје за кочење који морају омогућавати безбедно заустављање запрежног возила.

Запрежно возило које се креће иза другог запрежног возила мора се кретати на одстојању од најмање 50 метара, да би се омогућило претицање бржим возилима.

За запрежно возило које се креће на путу може бити привезано једно грло стоке, и то са десне стране задњег дела возила.

Запрежно возило не сме да се оставља на путу без надзора возача или другог лица способног да контролише упрегнуте животиње.

Члан 87.

Домаће животиње могу бити на путу само у пратњи лица која су дужна да их воде и обезбеђују тако да животиње не угрожавају безбедност саобраћаја. Животиње је забрањено водити из возила или са возила. На аутопуту, мотопуту, државним путевима првог реда као и бициклистичким стазама није дозвољен приступ животињама, односно вођење животиња.

Уколико се животиње из става 1. овог члана превозе у возилу, превоз се мора обављати на начин да се не угрожава или омета возач, односно остали учесници у саобраћају. Животиње које се налазе поред пута морају бити под надзором или обезбеђене тако да не могу изаћи на пут.

Животиње се воде или гоне што ближе десној ивици коловоза на такав начин да други учесници у саобраћају не буду угрожени.

Власник, гонич, односно водич животиња не сме на јавним путевима да храни, задржава или прикупља животиње, као и да их на путу оставља без надзора. Јахач или друго лице које води животињу дужан је да уклони све материје које је животиња нанела на пут.

Јахачи за кретање могу користити коловоз пута само уколико је то омогућено режимом саобраћаја на том путу. За кретање јахача по коловозу сходно се примењују одредбе овог закона које се примењују за кретање бицикала.

20. Посебне одредбе о саобраћају лаких електричних возила, бицикала, мопеда, трицикала, четвороцикала и мотоцикала

Члан 88.

Дете млађе од 12 година не сме да управља бициклом на јавним путевима.

Изузетно у пешачкој зони, зони успореног саобраћаја, зони "30", зони школе и некатегорисаном путу, бициклом може управљати и дете са навршених девет година.

Изузетно у пешачкој зони и зони успореног саобраћаја, бициклом може да управља и дете млађе од девет година ако је под надзором лица старијег од 16 година.

Члан 88а

Лице млађе од 14 година не сме да управља лаким електричним возилом на јавним путевима.

Члан 89.

Возач бицикла не сме да се креће бицикличком стазом брзином већом од 35 km/h.

Уколико на путу постоји бицикличка трака, возач бицикла, лаког електричног возила, мопеда и лаког трицикла мора да се креће десном бицикличком траком у односу на смер кретања саобраћаја.

На бицикличким стазама за саобраћај у оба смера возила, возач бицикла или лаког електричног возила мора да се креће десном страном у смеру кретања возила.

Ако се два или више возача бицикала, лаких електричних возила, мопеда и трицикала крећу у групи, дужни су да се крећу један за другим.

Члан 90.

Возач лаких електричних возила, бицикла, мопеда, лаког и тешког трицикла, лаког и тешког четвороцикла и мотоцикла, при управљању возилом на начин прописан одредбом члана 32. став 1. овог закона, нарочито, не сме да:

- 1) испушта управљач из руку,
- 2) склања ноге са педала, односно ослонца за ноге, осим у случају ослањања када возило није у покрету,
- 3) се придржава за друго возило,
- 4) води, вуче или потискује друга возила, односно животиње, осим да вуче прикључно возило које је произведено као прикључно возило намењено за вучу од стране врсте возила која исто вуче,
- 5) допусти да возило којим управља буде вучено или потискивано,
- 6) превози предмете који могу да га ометају током управљања,
- 7) употребљава на оба ува слушалице за аудио уређаје.

Члан 91.

Возач и путник мотоцикла, мопеда, трицикла и четвороцикла морају за време вожње носити на глави закопчану хомологовану заштитну кацигу, на начин прописан декларацијом произвођача кациге, осим уколико на возилу постоји уграђена кабина.

Возач бицикла, мопеда, трицикла, односно мотоцикла, не сме да превози лице које је под утицајем алкохола, односно психоактивних супстанци или из других разлога није способно да управља својим поступцима.

За време док управља лаким електричним возилом, возач мора на глави да носи закопчану заштитну бицикличку кацигу.

Ближе прописе о условима које морају да испуњавају заштитне кациге које користе возачи лаког електричног возила и возачи, односно лица која се превозе на мотоциклу, мопеду, трициклу и четвороциклу, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 92.

Бицикл, мопед и мотоцикл у саобраћају на путу могу да имају прикључно возило са два точка намењено за превоз терета, прикључено тако да је обезбеђена стабилност возила у ком не смеју да се превозе путници. Прикључно возило не сме бити шире од једног метра, а на задњој левој страни мора имати позиционо светло црвене боје или троугласти катадиоптер ако је вуче бицикл.

Члан 92а

Возач лаког електричног возила обавезан је да за кретање користи бицикличку стазу, пешачко-бицикличку стазу или бицикличку траку.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико не постоји могућност кретања бицикличком стазом, пешачко-бицикличком стазом или бицикличком траком, возач лаког електричног возила може се кретати коловозом на путу на коме је брзина кретања ограничена на највише 30 km/h.

Изузетно од става 2. овог члана, возач лаког електричног возила који је навршио 18 година живота може се кретати коловозом на путу на коме је брзина кретања ограничена на највише 50 km/h.

Члан 92б

Возач не сме превозити друго лице на лако електричном возилу.

Возач лаког електричног возила мора носити светлоодбојни прслук када се креће коловозом.

Изузетно од става 2. овог члана, возач лаког електричног возила мора носити светлоодбојни прслук или бити осветљен или означен рефлектујућом материјом ноћу и у условима смањене видљивости када се креће бицикличком стазом, односно пешачко-бицикличком стазом.

Члан 92в

Приликом прелажења коловоза, возач не сме да вози лако електрично возило, осим на прелазу бицикличке стазе, односно пешачко-бицикличке стазе преко коловоза.

Члан 92г

Возач сме да управља лаким електричним возилом у саобраћају на путу уколико је на возилу постављена налепница, коју издаје Агенција, из које се може утврдити снага електромотора, конструктивна брзина и маса празног возила.

Начин издавања, вођења евиденција, изглед и начин постављања налепнице из става 1. овог члана, прописује министар надлежан за унутрашње послове, на предлог Агенције.

21. Кретање пешака

Члан 93.

Пешак не сме да се креће и задржава на коловозу, изузев у случајевима предвиђеним овим законом, као ни да изненада ступи на коловоз.

Уколико се пешак креће по коловозу на путу ван насеља, мора да се креће што ближе левој ивици коловоза у смеру кретања, на начин којим не омета или не спречава саобраћај возила.

Пешак који учествује у саобраћају у колицима за особе са инвалидитетом, или се вози на котуралкама, скејтборду и слично, не сме да се придржава за возило у покрету.

На путу који нема тротоар или другу површину намењену за кретање пешака, пешаци могу користити за кретање коловоз у ширини највише до једног метра, рачунајући од ивице коловоза.

Када се крећу коловозом пешаци су дужни да се крећу један за другим, осим лица које води дете млађе од седам година старости.

Изузетно од става 2. овог члана, пешак може да се креће уз десну ивицу коловоза само када је такво кретање за њега безбедније (непрегледна кривина, провалија, усек, одрон и сл.).

Пешак који гура ручна колица, бицикл, мопед или мотоцикл, особе са инвалидитетом које се крећу у инвалидским колицима, морају се кретати уз десну ивицу коловоза у смеру кретања.

Одредбе овог закона о кретању пешака по коловозу не примењују се на:

- 1) полицијске службенике у обављању службене дужности, ако би обавеза поштовања тих одредаба омела успешно обављање службене дужности,
- 2) припаднике комуналне полиције у обављању службене дужности, ако би обавеза поштовања тих одредаба омела успешно обављање службене дужности,
- 3) на лица из возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза у обављању службене дужности, ако би обавеза поштовања тих одредаба омела успешно обављање службене дужности,
- 4) раднике комуналних служби за време док врше комуналне делатности, ако би обавеза поштовања тих одредаба омела успешно обављање комуналне делатности.

Члан 94.

На путу који има тротоар или другу површину намењену за кретање пешака, односно површину поред коловоза погодну за кретање пешака, пешак је дужан да се креће тим површинама.

Ради обилажења неке препреке на тротоару, пешак је дужан да, пре ступања на коловоз, обрати пажњу на удаљеност и брзину кретања возила које му се приближава и да се претходно увери да ступањем на коловоз не угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 95.

Колона пешака која се коловозом креће под контролом водича (организована колона пешака) мора се кретати уз десну ивицу коловоза у смеру кретања.

Организована колона пешака не сме да онемогућава нормално одвијање саобраћаја нити да буде дужа од 100 метара.

Уколико се коловозом креће више организованих колона пешака, одстојање између појединих колона мора бити најмање 30 метара.

Члан 96.

Пешак је дужан да преко коловоза и бицикличке стазе прелази пажљиво и најкраћим путем, након што се увери

да то може да учини на безбедан начин.

Приликом преласка преко коловоза пешак не сме да употребљава мобилни телефон нити да користи слушалице на ушима.

На путу са пешачким прелазом или посебно изграђеним прелазом, односно пролазом за пешаке, пешак је дужан да се при прелажењу пута креће тим прелазом, односно пролазом, ако они нису од њега удаљени више од 100 метара.

Члан 97.

На пешачком прелазу, на коме је саобраћај пешака регулисан светлосним саобраћајним знацима, пешак је дужан да поступа у складу са тим знацима.

На пешачком прелазу, на коме је саобраћај пешака регулисан знацима које даје полицијски службеник, пешаци могу да прелазе коловоз само кад је датим знаком дозвољен прелаз.

На пешачком прелазу, на коме саобраћај није регулисан светлосним саобраћајним знацима ни знацима које даје полицијски службеник, пешак је дужан да се пре ступања на пешачки прелаз, претходно увери да може да пређе на безбедан начин, тако да ступањем на коловоз не угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 98.

Пешак не сме ступити ни кретати се по аутопуту или мотопуту.

Забрана из става 1. овог члана не важи за:

1) - брисана -

2) лице која обавља увиђај саобраћајне незгоде или учествује у увиђају,

3) радника који обавља радове,

4) лице које обавља послове на отклањању последица саобраћајне незгоде или неисправности на возилу и терету,

5) лице које пружа хитну медицинску или прву помоћ,

6) инспектора за путеве током обављања службене дужности као и на раднике управе пута,

7) возача возила које је принудно заустављено,

8) инспектора за друмски саобраћај током обављања службене дужности.

Лица из става 2. овог члана и места на којима она предузимају радње морају бити обележена на начин да се омогући безбедност свих учесника у саобраћају.

22. Обавезе возача према пешацима

Члан 99.

Уколико је саобраћај на пешачком прелазу регулисан светлосним саобраћајним знаковима или знаковима полицијског службеника, возач је дужан да своје возило заустави испред пешачког прелаза када му је датим знаком забрањен пролаз, а ако му је на таквом прелазу датим знаком дозвољен пролаз, возач је дужан да пропусти пешака који је већ ступио на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз док му је светлосним саобраћајним знаком или знаком полицијског службеника прелаз био дозвољен.

Уколико се пешачки прелаз из става 1. овог члана налази на улазу на бочни пут, возач који скреће на тај пут дужан је да скретање изврши на безбедан начин и да пропусти пешака који је већ ступио или ступа на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз, а по потреби, заустави своје возило.

Уколико на пешачком прелазу саобраћај није регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова нити знацима полицијских службеника, возач је дужан да прилагоди брзину возила тако да у свакој ситуацији коју види или има разлога да предвиди може безбедно да пропусти пешака који је већ ступио или ступа на пешачки прелаз или показује намеру да ће ступити на пешачки прелаз.

Возач који скреће на бочни пут на чијем улазу не постоји пешачки прелаз дужан је да пропусти пешаке који су већ ступили или ступају на коловоз.

Уколико су у случају из ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана пешаци деца, немоћна лица, слепе особе које се крећу уз употребу белог штапа и/или пса водича, особе са инвалидитетом које се крећу у инвалидским колицима, или за кретање користе друга ортотичко-протетичка помагала, возач је обавезан да заустави возило и да их пропусти.

Возач не сме возилом да пресеца организовану колону пешака која се креће по коловозу.

23. Саобраћај на прелазу пута преко железничке пруге

Члан 100.

На прелазу пута преко железничке пруге, возач је дужан да пропусти шинско возило које се креће по железничкој прузи.

Возач који се возилом приближава прелазу пута преко железничке пруге, дужан је да кретање возила подеси тако да га може зауставити пред уређајем за затварање саобраћаја на прелазу или пред уређајем за давање знакова којима се најављује приближавање воза, односно да може да заустави возило пре него што ступи на железничку пругу.

Члан 101.

Учесници у саобраћају дужни су да се зауставе пред прелазом пута преко железничке пруге, ако је уређај за затварање саобраћаја спуштен, ако је тај уређај почео да се спушта или ако се дају светлосни или звучни знаци који

упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно када им је светлосним саобраћајним знаком којим се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу без браника, забрањен пролаз.

На прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу на коме нема браника или полубраника нити уређаја за давање знакова којима се најављује приближавање воза, учесници у саобраћају могу да пређу преко железничке пруге тек пошто се претходно зауставе и увере се да пругом не наилази воз или неко друго возило које се креће по шинама.

24. Саобраћај на аутопуту и мотопуту

Члан 102.

Аутопутем и мотопутем дозвољено је кретање само мотоцикла, путничких возила, теретних возила и аутобуса, са или без прикључних возила.

Аутопутем и мотопутем не смеју се кретати возила из става 1. овог члана чија је највећа конструктивна брзина мања од 50 km/h.

Одредба ст. 1. и 2. овог члана не односи се на полицијска и војна возила.

Члан 103.

На аутопут, односно мотопут, возач може да се укључи, односно искључи само прилазним путем намењеним за укључење на тај пут, односно искључење са пута.

Возач који се моторним возилом укључује у саобраћај на аутопуту или мотопут дужан је да:

1) користи саобраћајну траку за укључивање, када таква трака постоји у продужењу прикључног пута и да се у саобраћај на тај пут укључи дајући знак показивачем правца, на начин којим не угрожава саобраћај возила која се крећу по том путу,

2) пропусти возила која се крећу по том путу, ако на месту на коме се укључује у саобраћај на аутопуту не постоји посебна трака за укључивање.

Возач који се возилом искључује из саобраћаја са аутопута или мотопута, дужан је да својим возилом благовремено заузме положај на крајњој десној саобраћајној траци и да што пре пређе на саобраћајну траку за искључивање, ако таква трака постоји на улазу у прикључни пут.

Члан 104.

На аутопуту и мотопуту са више саобраћајних трака намењених кретању возила у једном смеру, возач моторног возила мора се кретати крајњом десном саобраћајном траком, осим ако није заузета возилима која се крећу у колони, као и приликом претицања.

Зауставном траком забрањено је кретање возила.

Изузетно од става 2. овог члана, возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза, могу се кретати зауравном траком када су остале саобраћајне траке заузете возилима, а возила за одржавање пута и вршења радова на путу могу се кретати зауравном траком за време обављања тих радова.

На аутопуту и мотопуту са три или више саобраћајних трака, намењених за саобраћај возила у једном смеру, возачи теретних возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg и скупова возила чија је дужина већа од седам метара, смеју да користе само две саобраћајне траке које се простиру уз десну ивицу коловоза.

Возач возила из става 4. овог члана, на аутопуту и мотопуту са две саобраћајне траке намењених за кретање возила у једном смеру, мора се кретати крајњом десном саобраћајном траком, осим приликом претицања.

У случају застоја саобраћаја на аутопуту, где не постоји зауравна трака, возачи су дужни да оставе слободан простор за пролаз возила под пратњом и возила са правом првенства пролаза, на тај начин што ће возачи који се налазе у десној саобраћајној траци заузети положај уз десну ивицу саобраћајне траке, а возачи који се налазе у левој саобраћајној траци заузети положај уз леву ивицу саобраћајне траке, тако да остављен простор мора бити довољан за несметани пролаз ових возила.

Члан 105.

На аутопуту и мотопуту возач не сме да заустави или паркира моторно возило, осим на местима која су за то посебно уређена и обележена.

На аутопуту и мотопуту возач не сме да врши полукружно окретање возилом нити да се креће возилом уназад.

Изузетно од става 1. овог члана, возач који је због неисправности на возилу или из других разлога принуђен да заустави возило на аутопуту или мотопуту, дужан је да га заустави на зауравној траци и да предузме потребне мере да возило што пре уклони са пута.

Возач је дужан да моторно, односно прикључно возило, које је заустављено у случају из става 3. овог члана, обележи сигурносним троуглом на удаљености од најмање 100 m од возила и да укључи све показиваче правца.

Ако се возач, односно друга лица из возила у случају из става 3. овог члана налазе ван возила на путу, дужни су да носе светлодобјни прслук.

25. Возила под пратњом

Члан 106.

Возило под пратњом је возило коме је додељена пратња возила полиције, Безбедносно-информативне агенције, Војске Србије, односно Војно-безбедносне агенције, када дају посебне звучне и светлосне знаке. Као возило под

пратњом сматра се и само возило полиције, Војске Србије, Безбедносно-информативне агенције и Војно-безбедносне агенције, када даје посебне звучне и светлосне знаке.

Посебни светлосни и звучни знаци возила под пратњом су црвено и плаво трепћуће светло која се наизменично пале (у даљем тексту: црвено и плаво светло) и звучни знак променљиве фреквенције (у даљем тексту: сирена).

Изузетно од става 1. овог члана, возило под пратњом сме давати само посебне светлосне знаке без сирене, ако је омогућена довољна видљивост тог возила и безбедност учесника у саобраћају, осим када се возило под пратњом креће брзином већом од дозвољене на том делу пута.

Ради боље видљивости, возило под пратњом може поред трепћућих светала давати и светлосни знак упозорења из члана 60. овог закона.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова из ст. 1. и 2. овог члана, смеју се уграђивати и постављати само на возилима из става 1. овог члана намењеним да врше пратњу.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова из ст. 1. и 2. овог члана, смеју се употребљавати само на возилима из става 1. овог члана када та возила врше пратњу.

Возила под пратњом имају првенство пролаза у односу на сва друга возила, осим у односу на возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима или знаковима полицијског службеника када им је тим знаковима забрањен пролаз и на њих се не примењују одредбе овог закона о ограничењу брзине, о пропуштању пешака, о забрани пресецања колоне пешака, о забрани претицања и обилажења возила, под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

Ближе одредбе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању и начину употребе посебних знакова доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Ближе прописе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању знакова на војна возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Члан 107.

Возач који на путу сусретне или га сустигне возило, односно возила под пратњом, дужан је да пропусти та возила, да им омогући мимоилажење и претицање, односно обилажење и, по потреби, да уклони возило са коловоза или да се заустави, као и да се придржава наредби које му дају лица из пратње, односно да кретање настави тек пошто прођу сва возила под пратњом.

Пешаци не смеју да ступе на коловоз, односно дужни су да се склоне са коловоза да би омогућили несметан пролаз возилима под пратњом.

У погледу међусобног права првенства пролаза возила из става 1. овог члана важе опште одредбе овог закона о првенству пролаза.

26. Возила са првенством пролаза

Члан 108.

Возило са првенством пролаза је возило полиције, Безбедносно-информативне агенције, Војске Србије, Војно-безбедносне агенције, хитне медицинске помоћи, односно ватрогасне службе, када дају посебне звучне и светлосне знаке.

Возила са првенством пролаза су и возила министарства надлежног за извршење заводских санкција када превозе лица лишена слободе, када дају посебне звучне и светлосне знаке.

Посебни светлосни и звучни знаци возила са првенством пролаза су најмање једно плаво трепћуће или ротационо светло (у даљем тексту: плаво светло) и звучни знак променљиве фреквенције (у даљем тексту: сирена).

Изузетно од става 1. овог члана возило са првенством пролаза сме давати само посебне светлосне знаке без сирене, ако је омогућена довољна видљивост тог возила и безбедност учесника у саобраћају, осим када се возило са првенством пролаза креће брзином већом од дозвољене на том делу пута и ако би употреба сирене онемогућила или омела успешно извршење службеног задатка.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова смеју се уграђивати и постављати само на возилима из ст. 1. и 2. овог члана.

Уређаји за давање посебних звучних и светлосних знакова смеју се употребљавати само на возилима из ст. 1. и 2. овог члана када је то неопходно за ефикасно и безбедно извршење службене радње која не трпи одлагање.

Возила са првенством пролаза имају првенство пролаза у односу на сва друга возила, осим у односу на возила под пратњом и возила која се крећу раскрсницом на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знацима или знацима полицијског службеника, када им је тим знацима забрањен пролаз и на њих се не примењују одредбе овог закона о ограничењу брзине, о пропуштању пешака, о забрани пресецања колоне пешака и о забрани претицања и обилажења возила, под условом да не угрожавају безбедност других учесника у саобраћају.

Ближе одредбе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању и начину употребе посебних знакова доноси министар унутрашњих послова.

Ближе прописе о техничким карактеристикама уређаја, уградњи и постављању знакова на војна возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Члан 109.

Возач који на путу сусретне или га сустигне возило, односно возила са првенством пролаза, дужан је да пропусти та возила, да им омогући мимоилажење и претицање, односно обилажење, и по потреби да уклони возило са коловоза или се заустави, као и да се придржава наредби које му дају лица из пратње, односно да кретање настави тек пошто ова возила прођу.

Када возило са првенством пролаза обезбеђује пролаз возилима која се крећу иза њега, остали учесници у

саобраћају имају обавезу поступања према тим возилима као према возилима са првенством пролаза.

Лице које управља возилом са првенством пролаза дужно је да води рачуна о безбедности осталих учесника у саобраћају.

Пешаци не смеју да ступе на коловоз, односно дужни су да се склоне са коловоза да би омогућили несметан пролаз возилима са првенством пролаза.

У погледу међусобног права првенства пролаза возила из става 1. овог члана важе опште одредбе овог закона о првенству пролаза.

Члан 110.

Када полицијско возило са првенством пролаза даје истовремено и светлосни знак упозорења из члана 60. овог закона, возач возила које се креће непосредно испред полицијског возила које даје те знаке, мора одмах безбедно да заустави своје возило уз десну ивицу коловоза, а по могућности ван коловоза.

Возач возила које се креће непосредно иза полицијског возила које даје посебне звучне и светлосне знаке, дужан је да поступи по знацима и наредбама полицајца, односно да прати полицијско возило до погодног места и да се безбедно заустави иза полицијског возила.

27. Употреба жутог ротационог или трепћућег светла

Члан 111.

Возило које се употребљава приликом извођења радова, односно активности на путу, а нарочито за градњу, одржавање путева, електричних, поштанских и других уређаја и инсталација, пружање помоћи на путу, за одношење оштећених, неисправних и на недозвољеном месту паркираних возила, као и за одржавање комуналног реда, мора да има укључено жуто ротационо или трепћуће светло, док се ти радови, односно активности, обављају на коловозу или у близини коловоза.

У саобраћају на путу, укључено жуто ротационо или трепћуће светло мора да има:

1) возило које прелази прописане димензије, односно возило на коме терет прекорачује дозвољене димензије и возило које прати такав превоз када је то одређено у дозволи за ванредни превоз,

2) трактор ноћу, као и у условима смањене видљивости,

3) радна машина ноћу и у условима смањене видљивости,

4) возила приватног обезбеђења, када врше послове пратње и обезбеђења транспорта новца и вредносних пошиљака.

Жуто трепћуће или ротационо светло може да се употребљава на возилу као упозорење за принудно заустављено возило, саобраћајну незгоду, приредбу на путу или другу препреку на путу.

Возач који се сусретне са возилом на коме су укључена жута ротациона или трепћућа светла, дужан је да повећа опрезност и прилагоди брзину и начин кретања свог возила.

Употреба жутог ротационог или трепћућег светла дозвољена је само у случајевима предвиђеним овим законом.

28. Превоз терета на возилу

Члан 112.

У саобраћају на путу возило не сме да се оптерети:

1) тако да укупна маса возила прелази највећу дозвољену масу возила, односно тако да осовинско оптерећење прелази највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила,

2) преко осовинског оптерећења прописаног техничким нормативима за возила и највеће дозвољене укупне масе,

3) тако да возило са теретом премашује највеће дозвољене димензије за поједине врсте возила (дужина, ширина и висина).

Изузетно од одредби става 1. тач. 2) и 3) овог члана, возило, односно скуп возила, сме да учествује у саобраћају на путу, уз посебну дозволу надлежног органа.

Терет на возилу мора да буде смештен и обезбеђен тако да при вожњи остаје у положају постављеном приликом утовара, тако да:

1) не угрожава безбедност учесника у саобраћају и не наноси штету путу и објектима на путу,

2) не умањује стабилност возила и не отежава управљање возилом, као и да не утиче на функционисање и коришћење склопова и делова возила,

3) не умањује прегледност возачу,

4) не пада и не расипа се са возила по путу, односно не вуче се по путу,

5) не заклања светла, регистарске таблице и друге прописане ознаке на возилу,

6) не загађује животну средину.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице, које наложи вршење утовара или врши утовар дужно је да приликом утовара робе води рачуна о поштовању одредби овог члана.

Уколико је утовар терета извршен у иностранству, за потребе примаоца, односно наручиоца превоза који има пребивалиште или седиште у Србији, за поштовање одредби овог члана одговоран је и прималац терета, односно наручилац превоза.

Члан 113.

Терет на моторном возилу може да пређе најудаљенију тачку на предњој страни возила до једног метра.

Терет на возилу не сме да пређе најудаљенију тачку на задњој страни возила за више од 1/6 своје дужине, а највише за 1,5 m, с тим да терет преосталим делом дужине мора бити ослоњен на товарни простор. Изузетно, у саобраћају на путу може да учествује возило на коме терет није смештен на начин прописан овим ставом, уколико то одобри управљач пута.

Уколико терет на возилу прелази најудаљенију тачку на задњој страни возила, мора бити означен. Код теретних и прикључних возила, терет се означава прописаном таблом, код осталих возила црвеном тканином, а у условима смањене видљивости црвеним светлом или светлоодбојном материјом црвене боје.

Ближе прописе о начину смештаја терета, његовог обезбеђења и означавања доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Члан 114.

Возила која су намењена за извођење радова ван пута када у саобраћају на путу имају инсталирана оруђа за извођење радова, која нису склоп возила већ измењиво средство за рад, морају бити прописано означена.

Утовар или истовар терета на путу мора се обављати тако да не омета, односно не угрожава, остале учеснике у саобраћају.

29. Ванредни превоз

Члан 115.

- престао да важи -

30. Превоз лица возилима

Члан 116.

У моторном возилу, односно на возилу и прикључном возилу у саобраћају на путу, дозвољено је превозити онолико лица колико је означено у саобраћајној дозволи, на местима која су за то предвиђена.

Изузетно од става 1. овог члана у теретном возилу Војске Србије, односно полиције, могу се превозити лица у простору за смештај терета.

На прикључном возилу које вуче трактор може се превозити највише пет лица, а у товарном простору мотокултиватора могу се превозити највише три лица.

Лица из става 3. овог члана која се превозе у товарном простору не смеју стајати, седети на страницама каросерије, на нестабилном терету или терету који прелази висину товарног сандука. Лица која нису навршила 14 година живота смеју се превозити само у пратњи пунолетног лица.

Члан 117.

У затвореном простору возила које се не може изнутра отворити, не смеју се превозити лица.

Изузетно од става 1. овог члана у полицијским, војним и возилима органа за извршење кривичних и прекршајних санкција, смеју се превозити лица и то само за службене потребе.

У прикључном возилу за становање (камп приколица) не смеју се превозити лица.

Члан 118.

Возач бицикла старији од 18 година може на бициклу превозити дете до осам година старости, ако је на бициклу уграђено посебно седиште, прилагођено величини детета и чврсто спојено са бициклом.

Дете млађе од 12 година не сме се превозити на мопеду, трициклу, мотоциклу и четвороциклу.

Мотоцикл може да има бочно седиште за превоз путника.

Члан 119.

За време кретања возила не сме се ускати у возило, искапати из возила, отварати врата, нагињати се ван возила, истурати делове тела из возила и возити се на спољним деловима возила или на тракторским приколицама.

Возач не сме управљати на начин који омогућава искакање из возила, отварање врата, нагињање ван возила, вожњу на спољним деловима возила или на тракторским прикључцима.

Изузетно од става 1. овог члана, на спољним деловима возила и прикључног возила могу се возити лица која обављају послове свог радног места у вези с наменом возила (на возилима ватрогасне службе, комуналне службе, електродистрибуције и других делатности), ако је на тим возилима уграђена платформа за стајање и држачи.

Уколико се на возилу из става 3. овог члана превозе лица, брзина кретања не сме бити већа од 30 km/h.

Члан 120.

Врата возила није дозвољено држати отворена током кретања возила, нити започети кретање уколико нису затворена.

Возач не сме започети кретање возила док путници безбедно не уђу, односно изађу из возила и док врата не буду затворена.

Члан 121.

Туристички воз сме да се креће само по траси коју је одредио надлежни орган јединице локалне самоуправе. Када се туристички воз креће ван одобрене трасе, мора имати посебну дозволу надлежног органа за послове саобраћаја.

Туристичким возом сме управљати само возач који има возачку дозволу најмање за управљање возилима "BE" категорије и посебну дозволу за управљање туристичким возом коју издаје Агенција.

Посебна дозвола се издаје на рок од пет година.

Ближе прописе о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција доноси министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Ближе услове у погледу коришћења и техничких карактеристика туристичког воза, прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Агенција послове из става 2. овог члана обавља као поверене послове.

31. Пробна и аутономна вожња

Члан 122.

За пробну вожњу при којој се, ради испитивања произведеног или преправљеног моторног, односно прикључног возила, мора одступити од појединих одредби прописа о безбедности саобраћаја на путевима, потребна је дозвола.

Захтев за издавање дозволе о испуњавању услова за пробну вожњу садржи: податке о возилу (врста, марка, тип и идентификациона ознака), сврху пробе, име и презиме возача који могу управљати и број њихове возачке дозволе, податке о лицима која ће се за време вожње налазити у возилу, назив пута и релацију на којој се пробна вожња обавља, време извођења и назначење одредби из прописа о безбедности саобраћаја од којих ће се одступити за време вожње.

Ако би се пробном вожњом могли оштетити пут или путни објекти, дозвола за пробну вожњу издаје се уз претходно прибављену сагласност управљача пута за обављање пробне вожње, коју министарство надлежно за унутрашње послове прибавља по службеној дужности.

Дозволом из става 1. овог члана одређује се садржај и начин пробне вожње, мере безбедности, односно мере осигурања које организатор мора предузети о свом трошку, мере које мора предузети приликом испитивања новопроизведених моторних и прикључних возила, одредбе прописа о безбедности саобраћаја од којих се одступа током пробне вожње, имена лица која обављају испитивање приликом пробне вожње, као и време у ком ће се обављати пробна вожња које не може бити дуже од једне године. Дозвола се може издати за једно или више возила, на којима се врши испитивање.

Пробна вожња може се обавити само у време и на начин предвиђен дозволом за пробну вожњу.

Дозволу, из става 1. овог члана, издаје територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, на чијем подручју вожња почиње. Ако се пробна вожња одвија на територији за коју су надлежне две или више организационих јединица, дозволу издаје Министарство унутрашњих послова.

Трошкови државних органа, органа јединица локалне самоуправе и управљача пута, настали услед одржавања пробне вожње падају на терет правног, односно физичког лица, које обавља пробну вожњу.

Министарство надлежно за унутрашње послове води евиденцију о издатим дозволама за вршење пробних вожњи ради испитивања произведеног или преправљеног моторног, односно прикључног возила, у електронској форми, у складу са одредбама прописа о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Министар надлежан за унутрашње послове ближе уређује изглед, садржај и начин вођења евиденције из става 8. овог члана.

Члан 122а

Управљање аутономним возилом на путу (у даљем тексту: аутономна вожња) дозвољено је искључиво у циљу тестирања тог возила и обавља се на основу дозволе, коју издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Аутономна вожња се може обавити само у време и на начин предвиђен дозволом из става 1. овог члана.

Министар надлежан за унутрашње послове ближе прописује услове под којима се обавља аутономна вожња и процедуру издавања дозволе за тестирање аутономног возила.

V. СПОРТСКЕ И ДРУГЕ ПРИРЕДБЕ НА ПУТУ

Члан 123.

Забрањено је одржавање спортских или других приредби на путу.

Изузетно, спортска или друга приредба на путу се може одржати када територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова изда дозволу за њено одржавање.

Уколико се приредба одржава на територији за коју су надлежне две или више организационих јединица, дозволу издаје Министарство унутрашњих послова.

Уколико је приликом одржавања спортских или других приредби на путу потребно обуставити саобраћај или извршити друге измене у режиму саобраћаја, дозвола се издаје уз претходно прибављено решење за техничко регулисање саобраћаја и сагласност управљача пута.

Члан 124.

Дозвола за одржавање спортских и других приредби на путу може се издати организатору који има својство правног лица са седиштем у Републици Србији.

Захтев за издавање дозволе подноси се најкасније 15 дана пре одржавања спортске или друге приредбе на путу.

Захтев за издавање дозволе садржи: пословно име организатора приредбе, име и презиме одговорног лица за безбедност приредбе, пут (релацију и место) на којем ће се приредба одржати, време одржавања, са сатницом свих карактеристичних обележја приредбе и мере које ће организатор предузети ради обезбеђења учесника приредбе и гледалаца, програм спортске или друге приредбе, календар и правила такмичења (елаборат). Уз захтев се прилаже сагласност управљача пута за одржавање приредбе на путу, примерак идентификационих ознака лица која обезбеђују приредбу и ознаке возила која прате учеснике приредбе.

Министарство надлежно за унутрашње послове дужно је да у року од седам дана од пријема изда решење по поднетом захтеву.

У дозволи којом се одобрава одржавање спортске или друге приредбе на путу одредиће се време и место одржавања, мере које је потребно предузети ради безбедног одржавања приредбе и трошкови који произилазе из њеног одржавања.

Организатор је дужан да спортску или другу приредбу на путу организује и спроведе безбедно, на начин одређен у дозволи.

Трошкови државних органа, органа јединица локалне самоуправе и управљача пута, настали услед одржавања спортске и друге приредбе, падају на терет правног лица које организује приредбу.

Члан 125.

Организатор спортске или друге приредбе на путу обавезан је да, о мерама ограничења или забране саобраћаја, обавести јавност путем средстава јавног информисања најкасније 48 сати пре почетка приредбе.

Министарство унутрашњих послова може забранити, односно прекинути одржавање спортске или друге приредбе на путу, када утврди да организатор није предузео мере одређене у дозволи или ако то захтевају други разлози безбедности.

Решење о забрани, односно прекиду приредбе доноси се у скраћеном поступку или усмено, сагласно одредбама Закона о општем управном поступку.

Члан 126.

Одредбе прописа којима се уређује јавно окупљање грађана и спречавање насиља на спортским приредбама важе и за спортске и друге приредбе на путу, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 127.

Организатор не сме почети са одржавањем спортске или друге приредбе или активности на путу, ако није предузео све мере обезбеђења одређене у дозволи.

Организатор је дужан да прекине одржавање спортске и друге приредбе на путу:

- 1) ако су угрожени учесници или гледаоци,
- 2) ако се у већој мери наруши јавни ред и мир,
- 3) ако се не спроводе мере безбедности одређене у дозволи,
- 4) ако то захтевају други разлози безбедности.

Уколико организатор не може да обезбеди посебне безбедносне мере у току приредбе, орган који је издао дозволу може одредити потребан број полицијских службеника ради предузимања тих мера. У наведеном случају трошкове предузимања тих мера сноси организатор приредбе.

Члан 128.

Такмичаре на приредби и учеснике других активности могу пратити само возила обележена посебном ознаком, коју одређује организатор.

Уколико се приредба одржава на територији две или више организационих јединица Министарства унутрашњих послова примерак ознаке из става 1. овог члана организатор доставља тим организационим јединицама најкасније 48 сати пре почетка приредбе.

Члан 129.

Лица која обезбеђују приредбу и налазе се на путу или делу пута на којем се приредба одржава, морају носити светлоодбојни прслук и идентификационе ознаке лица задужених за обезбеђење приредбе.

Уколико се приредба одржава на територији две или више организационих јединица Министарства унутрашњих послова примерак ознаке из става 1. овог члана организатор доставља тим организационим јединицама најкасније 48 сати пре почетка приредбе.

Члан 130.

По завршетку спортске и друге приредбе или активности на путу, организатор је дужан да одмах, а најкасније у року који је одређен дозволом:

- 1) уклони са пута саобраћајне знакове и друге ознаке, уређаје, предмете и објекте који су постављени ради одржавања приредбе, односно обављања активности,
- 2) постави на пут све саобраћајне знакове и друге ознаке, предмете и објекте који су били уклоњени због одржавања приредбе, односно обављања активности,
- 3) поправи и доведе у првобитно стање пут и објекте на путу ако су оштећени при одржавању приредбе, односно

при обављању активности.

Уколико организатор не поступи на начин прописан у ставу 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана, управљач пута ће предузети одговарајуће мере да се о трошку организатора уклоне, односно поставе саобраћајни знакови и друге ознаке, предмети и објекти на путу.

Трошкове уклањања и постављања саобраћајних знакова, предмета и објеката на путу, као и трошкове поправке оштећења пута и објеката на путу који су настали одржавањем приредбе, односно обављањем активности на путу, сноси организатор.

VI. ПОСЕБНИ УСЛОВИ САОБРАЋАЈА

Члан 131.

Министар надлежан за послове саобраћаја ће ближе прописати начин, време поседовања и коришћења зимске опреме на возилу у саобраћају на путевима.

Возач је дужан да у саобраћају на путу зимску опрему поседује и користи на прописан начин.

Министар надлежан за послове уређења, одржавања и опремања јавног скијалишта и пружање услуга на скијалишту ће ближе прописати услове које морају да испуњавају моторне санке и возачи моторних санки, као и начин њихове употребе на скијалишту, уз сагласност министра унутрашњих послова.

VII. САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

1. Опште одредбе

Члан 132.

Јавни путеви морају да се обележе прописаном саобраћајном сигнализацијом, којом се учесници у саобраћају упозоравају на опасност која им прети на путу, односно делу пута, стављају до знања ограничења, забране и обавезе којих се учесници у саобраћају морају придржавати и дају потребна обавештења за безбедно и несметано одвијање саобраћаја.

Саобраћајном сигнализацијом морају да се обележе и опасности привременог карактера, нарочито оне које настану услед изненадног оштећења или онеспособљавања пута, као и привремена ограничења и привремене забране у саобраћају, а ти знакови се морају уклонити чим престану разлози због којих су постављени.

Учесници у саобраћају дужни су да се придржавају ограничења, забрана и обавеза изражених саобраћајном сигнализацијом и да поступе у складу са њиховим значењем.

Учесници у саобраћају су дужни да на местима, односно деоницама пута које су означене знаковима опасности, своје кретање прилагоде опасностима на које их ти знакови упозоравају.

Министар надлежан за послове саобраћаја ближе прописује врсте, значење, облик, боје, димензије и ретрорефлексију саобраћајне сигнализације, правила постављања саобраћајне сигнализације на путевима, врсту документације потребну за издавање решења за техничко регулисање саобраћаја и образац захтева за издавање решења.

Члан 133.

Саобраћајну сигнализацију чине саобраћајни знакови, ознаке на коловозу и тротоару, уређаји за давање светлосних саобраћајних знакова (у даљем тексту: семафори), светлосне и друге ознаке на путу.

Саобраћајна сигнализација се поставља и одржава тако да учесници у саобраћају могу на време и лако да их уоче дању и ноћу и да благовремено поступе у складу са њиховим значењем.

Саобраћајна сигнализација мора се уклонити, допунити или заменити, ако њено значење не одговара измењеним условима саобраћаја на путу или захтевима безбедности саобраћаја.

Садржај, облик, боја и величина саобраћајне сигнализације мора да буде иста у свим временским условима, при дневном светлу и при осветљавању фаровима.

Саобраћајна сигнализација мора да буде осветљена или израђена од светлоодбојних материјала.

Члан 134.

На саобраћајну сигнализацију и на њеном носачу, забрањено је постављање било чега што није у вези са значењем саме сигнализације.

Забрањено је неовлашћено постављање, уклањање, оштећивање и измена значења саобраћајне сигнализације као и опреме пута.

Не смеју да се постављају табле, знакови, светла, стубови или други слични предмети којима се заклања или умањује уочљивост постављене саобраћајне сигнализације.

Забрањено је постављати предмете који својим обликом, бојом, изгледом или местом постављања подражавају или личе на саобраћајну сигнализацију, или заслепљују учеснике у саобраћају или одвраћају њихову пажњу у мери која може бити опасна за безбедност саобраћаја.

Изузетно, уз сагласност управљача пута, на носач саобраћајне сигнализације може се поставити средство за снимање саобраћаја, под условом да не заклања или умањује уочљивост постојеће саобраћајне сигнализације.

2. Саобраћајни знакови

Члан 135.

Саобраћајни знакови су знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења. Уз саобраћајни знак може бити постављена допунска табла која је саставни део саобраћајног знака и која ближе одређује његово значење.

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност која им прети на одређеном месту, односно делу пута и да се обавесте о природи те опасности.

Знакови изричитих наредби учесницима у саобраћају на путу стављају до знања забране, ограничења и обавезе којих се морају придржавати.

Знакови обавештења служе да пруже учесницима у саобраћају потребна обавештења о путу којим се крећу и друга обавештења која им могу бити корисна.

Уколико безбедност саобраћаја или саобраћајно - технички услови то захтевају учесницима у саобраћају одређени саобраћајни знакови, односно поруке могу бити пренети путем знакова који у целини или делимично могу да мењају садржај.

На знаковима са изменљивим садржајем порука, односно саобраћајни знак могу бити стално активирани или се активирају према потреби и условима саобраћаја на путу.

Управљач пута, који је овлашћен за управљање саобраћајем, обавља промену садржаја на знаку.

3. Семафори

Члан 136.

За регулисање саобраћаја и означавање радова и препрека на путу, употребљавају се и семафори који емитују светлосне саобраћајне знакове.

Светлосни саобраћајни знакови су светла црвене, жуте, зелене, односно беле боје.

Светло које дају уређаји из ст. 1. и 2. овог члана може бити постојано (непрекидно) или трепћуће (прекидајуће).

Брзина кретања возила може се регулисати семафором за регулисање кретања возилом одређеном брзином.

Члан 137.

Семафорима са тробојним светлима регулише се кретање возила.

Изузетно од става 1. овог члана, на прелазу пута преко железничке пруге саобраћај возила се регулише двобојним светлима црвене и жуте боје, а на местима где се регулише приступ возила, двобојним светлима црвене и зелене боје.

Кретање трамваја и возила јавног превоза путника по путу може бити регулисано и светлосним саобраћајним знаковима беле боје.

Кретање пешака преко коловоза се регулише двобојним светлима црвене и зелене боје.

Члан 138.

На семафорима са тробојним светлима светла су у облику круга, односно са симболом једне или више стрелица.

Семафори са тробојним светлима у облику круга служе за регулисање кретања возила на путу, односно раскрсници.

Семафори са тробојним светлима са симболом једне, односно две стрелице (дирекциони светлосни саобраћајни знак) служе за регулисање кретања возила по смеровима на раскрсници.

На семафорима са тробојним светлима са симболом једне или више стрелица црвено и жуто светло су у облику круга са симболима црне боје у облику једне или више стрелица, док је зелено светло у облику једне или више стрелица у кругу црне боје.

Члан 139.

На семафорима са тробојним светлима, светла се постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Ако је семафор постављен изнад саобраћајне траке, светла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог, и то: црвено лево, жуто у средини, а зелено десно.

Члан 140.

За регулисање кретања бицикала и мопеда на бицикличким тракама или стазама, могу се употребљавати семафори са тробојним светлима.

Светла на семафору из става 1. овог члана су црвене, жуте и зелене боје, на којима се светла постављају по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено горе, жуто у средини, а зелено доле. Црвено и жуто светло су у облику круга са симболом бицикла црне боје док је зелено светло са симболом бицикла смештено у кругу црне боје.

На преласку бицикличке стазе за кретање возила из става 1. овог члана преко коловоза, могу се користити уређаји за регулисање кретања пешака, ако се стаза налази уз обележени пешачки прелаз.

Члан 141.

На семафорима са тробојним светлима:

- 1) црвено и зелено светло не сме да буде укључено истовремено,
- 2) жуто светло може да буде укључено као постојано самостално светло у интервалу од престанка зеленог до појаве црвеног светла или истовремено са црвеним светлом пре укључења зеленог светла, или као самостално

трепћуће светло,

3) зелено светло може бити трепћуће.

Члан 142.

Светлосни саобраћајни знакови из члана 137. став 1. и чл. 138. и 140. овог закона имају следеће значење:

- 1) црвено светло - забрањен пролаз,
- 2) жуто светло - забрањен пролаз, осим у случају када се возило не може безбедно зауставити испред наведеног знака,
- 3) зелено светло - дозвољен пролаз,
- 4) истовремено укључено жуто и црвено светло - забрањен пролаз и наговештај да ће се укључити зелено светло,
- 5) трепћуће жуто светло - обавеза за све учеснике у саобраћају да се крећу уз повећану опрезност,
- 6) трепћуће зелено светло - дозвољен пролаз и наговештај скорог престанка дозвољеног пролаза укључењем жутог, а затим црвеног светла.

Возач не сме проћи светлосни саобраћајни знак из става 1. овог члана када му је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 143.

Семафор са тробојним светлима може да има додатни светлосни саобраћајни знак у облику зелене стрелице (условни знак).

Знак из става 1. овог члана означава да возач може возилом да прође светлосни знак само у правцу означеним стрелицом и за време док је упалјено црвено или жуто светло при чему мора да пропусти сва возила која се крећу по путу на који улази као и да пропусти пешаке који прелазе преко коловоза.

Члан 144.

За регулисање приступа возила употребљавају се семафори са двобојним светлима. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светла из става 1. овог члана имају значење: црвено светло - забрањен приступ, а зелено светло - дозвољен приступ. Та светла не смеју да буду укључена истовремено.

Возач не сме проћи светлосни саобраћајни знак из става 1. овог члана када му је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 145.

За регулисање кретања возила по саобраћајним тракама на коловозу са више од две саобраћајне траке могу се користити светлосни саобраћајни знакови црвене, зелене и жуте боје.

Црвено светло у облику укрштених линија има значење забране кретања возила дуж саобраћајне траке изнад које се овај знак налази.

Зелено светло у облику стрелице надолу има значење слободног пролаза дуж саобраћајне траке изнад које се овај знак налази.

Жута трепћућа стрелица усмерена косо надолу има значење обавезне промене саобраћајне траке изнад, односно у којој се овај знак налази и обавезује возача да се креће саобраћајном траком на коју упућује стрелица.

Возач не сме да се креће саобраћајном траком којом му је светлосним саобраћајним знаком из овог члана забрањено кретање, односно мора да промени саобраћајну траку којом се креће када је то одређено на начин из става 4. овог члана.

Члан 146.

За регулисање кретања пешака употребљавају се семафори са светлима црвене и зелене боје. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светлосни саобраћајни знакови из става 1. овог члана имају следеће значење:

- 1) црвено светло - забрањен пролаз,
- 2) зелено светло - дозвољен пролаз,
- 3) трепћуће зелено светло - дозвољен пролаз и наговештај да ће се ускоро укључити црвено светло.

На семафору из става 1. овог члана могу се додати звучни уређаји који пешацима дају обавештење о томе да је упалјено зелено светло семафора, односно да им је дозвољен пролаз.

Светла из става 1. овог члана састоје се од светлеће површине црвене или зелене боје на којој се налази тамна силуэта пешака или од тамне површине на којој се налази светлећа силуэта пешака црвене или зелене боје.

Светла из става 1. овог члана не смеју да буду укључена истовремено.

Пешак, односно возач бицикла из члана 140. став 3. овог закона, не сме прећи нити започети прелазак коловоза када му је светлосним саобраћајним знаком, којим се регулише кретање пешака, прелазак забрањен.

Члан 147.

За регулисање кретања трамваја употребљавају се посебни уређаји за давање светала беле боје.

Светла беле боје могу бити у облику положене, усправне или косе црте на тамној подлози.

Положена црта значи забрану саобраћаја трамваја, а усправна или коса слободан пролаз у одговарајућем смеру.

Када се возила јавног превоза путника крећу саобраћајном траком којом се крећу и трамваји светлосни саобраћајни знакови из става 1. овог члана односе се на та возила.

Возачи возила која се крећу саобраћајном траком на којој је саобраћај регулисан светлосним саобраћајним знаковима из овог члана не смеју проћи светлосни саобраћајни знак из овог члана када им је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 148.

За регулисање кретања возила одређеном брзином користе се семафори који дају бројчане ознаке брзине која се препоручује да би возило на наредном семафору имало слободан пролаз.

Бројчана ознака светлосних знакова из става 1. овог члана је беле боје на тамној подлози.

Семафори за регулисање кретања возила одређеном брзином могу бити са више светала.

Члан 149.

За регулисање саобраћаја на прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу употребљавају се семафори са светлима црвене и жуте боје. Светла морају бити постављена по вертикалној оси, једно испод другог, и то: црвено светло горе, а жуто светло доле, односно по хоризонталној оси, једно поред другог: црвено светло лево, а жуто светло десно.

Светла из става 1. овог члана имају следеће значење:

1) црвено светло – забрањен пролаз;

2) жуто светло – забрањен пролаз, осим у случају када се возило не може безбедно зауставити испред наведеног знака;

3) трепћуће жуто светло – обавеза за све учеснике у саобраћају да се крећу уз повећану опрезност због евентуалног наилаaska воза јер семафор којим се најављује приближавање воза није исправан или се не користи, односно семафор и уређај за затварање саобраћаја на прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу није исправан или се не користи.

На семафор из става 1. овог члана може се додати уређај за давање звучних знакова којим се учесници у саобраћају обавештавају о томе да је дат светлосни саобраћајни знак којим се најављује приближавање воза, односно спуштање уређаја за затварање саобраћаја на прелазу пута преко железничке пруге.

Члан 150.

Светлосни саобраћајни знакови за означавање радова и препрека на путу су трепћућа светла у облику круга наранџасте боје и означавају место на путу или део пута на коме се изводе радови или су настале препреке на путу.

4. Светлосне ознаке на путу

Члан 151.

Пружање пута може да се обележи светлосним ознакама на путу (светлима, рефлексним стаклима или рефлектујућим материјама) и то десна страна коловоза ознакама црвене боје, а лева страна ознакама беле боје.

Ознакама из става 1. овог члана морају бити обележене ивице коловоза на делу пута кроз тунел.

Ако пешачка острва, острва за усмеравање саобраћаја и други објекти на коловозу нису ноћу довољно видљиви, морају се обележити светлима, техничким средствима за побољшање уочљивости (маркери, призме, и сл.), односно светлосним ознакама жуте боје.

5. Ознаке на коловозу и тротоару

Члан 152.

Ознакама на коловозу учесницима у саобраћају стављају се до знања ограничења, забране и обавезе и дају обавештења, односно врши се усмеравање кретања учесника у саобраћају.

Ознаке на коловозу могу бити изведене самостално или уз друге саобраћајне знакове, при чему њихово значење мора бити међусобно усаглашено.

Ознаке на коловозу чине линије, стрелице, натписи и друге ознаке.

Ознаке на коловозу могу имати и рефлектујућа својства.

На јавном путу ван насеља, са савременим коловозом за саобраћај у оба смера на коме постоје само две саобраћајне траке, те траке морају да буду одвојене одговарајућом разделном линијом на коловозу, а на државном путу првог реда обележене и ивичним линијама.

Ознакама на тротоару учесницима у саобраћају стављају се до знања ограничења, забране и обавезе, као и обавештења. Ознаке могу бити изведене самостално или уз другу саобраћајну сигнализацију при чему њихово значење мора бити међусобно усаглашено.

6. Обележавање прелаза пута преко железничке пруге

Члан 153.

Прелаз пута преко железничке пруге мора бити обележен прописаном саобраћајном сигнализацијом.

На прелазу пута са савременим коловозним застором (асфалт, бетон, коцка и сл.) преко железничке пруге у истом

нивоу постављају се семафори којима се регулише саобраћај на прелазу пута преко железничке пруге или семафори са браницима или полубраницима, у складу са прописима којим се уређује безбедност у железничком саобраћају.

Браницима и полубраницима којима се забрањује и спречава прелазак возила преко железничке пруге, мора се додати уређај за давање звучних знакова који упозоравају на спуштање браника или полубраника и приближавање воза.

Када су на прелазу пута преко железничке пруге постављени семафор, односно семафор са браницима или полубраницима, а уређај за њихову употребу није исправан или се не користи, семафор мора показивати трепћуће жуто светло.

Ближе прописе у погледу изгледа и означавања браника или полубраника, изгледа, облика и значења семафора, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

7. Обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови и други послови на путу

Члан 154.

Део пута на коме су настале препреке, односно оштећења, које се не могу одмах уклонити, односно отклонити или на коме се изводе радови, или обављају други послови (одржавање приредбе и сл.), мора бити обележен прописаном саобраћајном сигнализацијом, а учесници у саобраћају обезбеђени постављањем запрета.

За постављање саобраћајне сигнализације из става 1. овог члана мора се израдити саобраћајни пројекат, осим у случајевима извођења хитних радова који не трају дуже од 24 сата. Саобраћајни пројекат решењем одобрава министарство надлежно за послове саобраћаја, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Ближе прописе о саобраћајној сигнализацији која се поставља приликом извођења радова, односно обављања других послова на путу и другим средствима за обезбеђење зоне радова, односно места на коме се обављају други послови на путу, доноси министар надлежан за послове саобраћаја.

Управљач пута дужан је да обезбеди постављање саобраћајне сигнализације на делу пута на коме су настала оштећења или препреке које се не могу одмах отклонити и да обезбеди учеснике у саобраћају.

Извођач радова, односно обављања других послова на путу дужан је да пре почетка радова постави саобраћајну сигнализацију и обезбеди место на коме се изводе радови, односно обављају други послови на путу и да исту одржава у прописаном стању током извођења радова, а након завршетка радова да исту уклони. О постављању, односно уклањању саобраћајне сигнализације извођач радова је обавезан да обавести територијално надлежну организациону јединицу министарства надлежног за унутрашње послове.

Члан 155.

Приликом извођења радова на путу или обављања других послова на путу, на делу који није затворен за саобраћај, лица која изводе радове и налазе се на путу, морају на себи имати светлоодбојни прслук.

Учесник у саобраћају не сме да омета радника који обавља радове на путу или поред пута, и дужан је да уклони своје возило на захтев извођача радова. Захтев извођача радова може бити дат и као јавни позив.

VIII. ПУТЕВИ

Члан 156.

- престао да важи -

IX. ТЕХНИЧКО РЕГУЛИСАЊЕ САОБРАЋАЈА

1. Опште одредбе

Члан 157.

Техничко регулисање саобраћаја на државним путевима обавља министарство надлежно за послове саобраћаја, а на општинским путевима и улицама у насељима орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

На делу пута где долазе у додир државни и општински путеви, односно улице у насељу, орган јединице локалне самоуправе је дужан да, приликом техничког регулисања саобраћаја из своје надлежности, одлуку усклади са начином техничког регулисања саобраћаја на државном путу.

Члан 158.

Под техничким регулисањем саобраћаја подразумевају се све мере и акције којима се утврђује режим саобраћаја у редовним условима и у условима радова на путу, а нарочито: усмеравање и вођење саобраћаја, управљање брзинама у функцији густине саобраћајног тока, ограничење брзине у функцији стања коловоза и временских услова, одређивање једносмерних путева и улица, утврђивање путева и улица у којима се забрањује саобраћај или саобраћај одређене врсте возила, ограничење брзине кретања за све или поједине категорије возила, одређивање простора за паркирање и заустављање возила, снабдевање, усмеравање и преусмеравање корисника, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, локација аутобуских стајалишта, дозвољена осовинска оптерећења, ради заштите животне средине и слично.

Саобраћајно-техничким мерама у насељу уређује се режим саобраћаја у редовним условима и у току радова на путу, а нарочито: усмеравање транзитног, теретног, бицикличког, пешачког саобраћаја, утврђивање путева и улица намењених јавном превозу путника, начин коришћења саобраћајних трака за возила јавног превоза путника, ограничење брзине за све или поједине категорије возила, одређивање једносмерних улица, пешачких зона, зона успореног саобраћаја, Зона "30", зона школе, зона заштите животне средине, одређивање безбедног и ефикасног начина регулисања саобраћаја на раскрсницама, одређивање простора за паркирање и заустављање возила, снабдевање, усмеравање и преусмеравање корисника и слично.

За спровођење утврђеног режима саобраћаја мора се израдити саобраћајни пројекат и на путу поставити саобраћајна сигнализација према пројекту. Надлежни орган из члана 157. став 1. овог закона издаје решење за техничко регулисање саобраћаја на основу саобраћајног пројекта којим се утврђује режим саобраћаја.

Решење из става 3. овог члана је коначно у управном поступку.

Члан 159.

Управљач пута је обавезан да саобраћајни знак који означава насеље, постави на путу у непосредној близини места где постоје изграђени редови, односно групе стамбених или пословних објеката, на месту где је очекивано веће присуство пешака који остварују потребе у том насељу.

Управљач пута је обавезан да саобраћајни знак који означава престанак насеља постави на путу у непосредној близини места где престаје део пута на коме су испуњени услови из става 1. овог члана.

Колски улаз у зграду, двориште или гаражу, мора бити обележен прописаном саобраћајном сигнализацијом којима се означава забрана заустављања и паркирања на коловозу, односно тротоару.

2. Пешачка зона

Члан 160.

Пешачка зона је део пута, улице или део насеља који је првенствено намењен саобраћају пешака.

Пешачка зона мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

У пешачкој зони, у одређеном временском периоду, надлежни орган општине или града, може дозволити кретање одређених возила брзином кретања пешака, тако да не угрожавају пешаке.

3. Зона успореног саобраћаја

Члан 161.

Зона успореног саобраћаја возила је део пута, улице или део насеља у коме коловоз користе пешаци и возила.

Возач је обавезан да се у зони успореног саобраћаја креће тако да не омета кретање пешака и бициклиста, брзином кретања пешака, а највише 10 km/h.

Зона успореног саобраћаја мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

4. Зона "30"

Члан 162.

Зона "30" је део пута, улице или насеља у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 km/h.

Зона "30" мора бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

5. Зона школе

Члан 163.

Зона школе је део пута или улице која се налази у непосредној близини школе, и као таква обележена је одговарајућом саобраћајном сигнализацијом.

Брзина кретања возила у зони школе у насељу је ограничена до 30 km/h, а ван насеља до 50 km/h, у времену од 7,00 до 21,00 сат, осим ако саобраћајном знаком време забране није другачије одређено.

У зони школе надлежни орган за саобраћај наложиће управљачу пута предузимање одговарајућих мера за заштиту безбедности деце.

Управљач пута дужан је да предузме наложене мере за заштиту безбедности деце.

Ближе прописе везане за утврђивање зоне школе доноси министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност министра просвете.

6. Заштита животне средине

Члан 164.

Учесници у саобраћају не смеју да предузимају радње које могу изазвати или изазивају угрожавање животне средине.

Возило у саобраћају не сме да проузрокује прекомерну буку.

Возач моторног возила је дужан да искључи мотор:

- 1) на захтев полицајца или другог службеног лица,
- 2) када је то одређено саобраћајном сигнализацијом,
- 3) када је возило заустављено у тунелу дуже од једног минута,
- 4) када возило стоји дуже од три минута.

Учесници у саобраћају не смеју, на путу или поред њега, да испуштају, односно одлажу материје, отпад којим се угрожава живот и здравље људи, животиња, биљака или загађује животна средина.

Министарство или надлежни орган општине, односно града за послове саобраћаја може, на предлог министарства или надлежног органа општине, односно града за заштиту животне средине, ограничити или забранити саобраћај одређених или свих врста моторних возила на одређеној деоници пута, у време када је загађење ваздуха прекорачило прописане нормативе.

7. Техничка средства за успоравање саобраћаја

Члан 165.

Техничким средствима за успоравање саобраћаја учесницима у саобраћају се физички ограничава брзина кретања возила, односно додатно се упозоравају да брзина којом се крећу није безбедна.

Техничка средства за успоравање саобраћаја су физичке препреке, вибрационе и шуштеће траке.

Техничка средства за успоравање саобраћаја морају бити обележена прописаном саобраћајном сигнализацијом.

Физичке препреке за успоравање саобраћаја дозвољено је постављати само на општинским путевима и улицама у насељу. Изузетно, физичке препреке за успоравање саобраћаја могу се постављати на државним путевима и улицама у зонама школа, вртића и других објеката поред којих је ради безбедности свих учесника у саобраћају додатно ограничена дозвољена брзина у насељу.

Техничка средства за успоравање саобраћаја постављају се према пројекту на који сагласност даје министарство надлежно за послове саобраћаја, односно орган локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о врсти, изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу и одговарајућим мерама за заштиту безбедности деце.

8. Знаци и наредбе које дају овлашћена лица

Члан 166.

Учесници у саобраћају морају поступати по знацима и наредбама које даје полицијски службеник или законом овлашћено друго лице за непосредно регулисање или контролу саобраћаја.

Знаци се дају рукама, односно положајем тела овлашћеног лица, уређајима за давање светлосних и звучних знакова, таблицом или заставицом за регулисање саобраћаја, а наредбе усмено.

Знаци и наредбе могу се давати и из возила.

На делу пута на коме се изводе радови и где је настала препрека која се не може одмах уклонити, регулисање саобраћаја могу да обављају најмање два, за то одређена радника извођача радова, односно управљача пута.

Регулисање саобраћаја у случају из става 4. овог члана врши се заставицама црвене и зелене боје, које имају следеће значење:

- 1) подигнута зелена заставица - слободан пролаз за возила из смера где је та заставица подигнута,
- 2) подигнута црвена заставица - забрањен пролаз за возила из смера где је та заставица подигнута.

Извођач радова, односно управљач пута и радници одређени да регулишу саобраћај одговорни су да се регулисање саобраћаја из става 4. овог члана обавља на прописан начин.

Знаци и наредбе се дају на прописан начин и морају бити јасни, недвосмислени, уочљиви, односно чујни и имају првенство у односу на саобраћајну сигнализацију и прописана правила саобраћаја.

Ближе прописе о изгледу, начину давања знакова које дају одређена лица из става 4. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја.

Знаке и наредбе које даје полицијски службеник, њихово значење и начин давања ближе прописује министар унутрашњих послова.

X. ДУЖНОСТИ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ

Члан 167.

Лице које се затекне или наиђе на место саобраћајне незгоде у којој има повређених лица дужно је да одмах обавести полицију и/или службу хитне медицинске помоћи и да у складу са својим знањима, способностима и могућностима, пружи помоћ лицима повређеним у саобраћајној незгоди и по потреби их превезе до најближе здравствене установе и да предузме све што је у његовој моћи да спречи увећавање постојећих, односно настајање нових последица.

Члан 168.

Возач, односно други учесник саобраћајне незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло, или је настала велика материјална штета дужан је да:

1) заустави возило, искључи мотор, укључи све показиваче правца, постави сигурносни троугао на безбедном растојању, обавести полицију и/или службу хитне помоћи и предузме друге расположиве мере како би упозорио

остале учеснике у саобраћају о постојању незгоде,

- 2) упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,
- 3) обавести полицију и остане на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,
- 4) укаже помоћ повређенима, односно прву помоћ или медицинску помоћ у складу са својим знањима, способностима и могућностима,
- 5) да предузме све мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица и повреда,
- 6) да обезбеди трагове и предмете незгоде, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја.

Уколико на месту саобраћајне незгоде из става 1. овог члана није присутан власник, односно возач другог возила које је учествовало у саобраћајној незгоди, присутни возач учесник у саобраћајној незгоди дужан је да одсутном лицу, односно власнику другог возила достави своје име и презиме и адресу стана.

Изузетно, лице из става 1. овог члана може се удаљити са места незгоде ако му је неопходна хитна медицинска помоћ или ради превозења повређеног до најближе здравствене установе.

У случају из става 3. овог члана лице је дужно да се врати на место незгоде чим буде у могућности.

Члан 169.

Полиција је дужна да одмах по сазнању за незгоду са повређеним или погинулим лицима обавести службу хитне медицинске помоћи и изађе на место незгоде.

Здравствена установа која је обавештена о саобраћајној незгоди из било ког извора или је примила на лечење лице повређено у саобраћајној незгоди дужна је да о томе одмах обавести надлежни орган унутрашњих послова.

Уколико лице повређено у саобраћајној незгоди премине од задобијених повреда или ако постоји оправдана сумња да је код возача услед повреде дошло до смањења психичке или физичке способности за управљање моторним возилом или трамвајем, здравствена установа дужна је да о томе, без одлагања, обавести надлежни орган унутрашњих послова.

Члан 170.

Лице овлашћено законом дужно је да изађе на место саобраћајне незгоде са повређеним, односно погинулим лицима или када је наступила велика материјална штета.

Лице из става 1. овог члана дужно је да поводом незгоде из става 1. овог члана сачини увиђајну документацију (записник о увиђају, скица лица места, ситуациони план, фото-документација и остали прилози).

Члан 171.

Полицијски службеник дужан је да изађе на место саобраћајне незгоде у којој је настала мања материјална штета, ако то захтева један од учесника саобраћајне незгоде или лице које је претрпело материјалну штету у тој незгоди и изврши увиђај.

Уколико бар један од учесника саобраћајне незгоде или лице које је претрпело материјалну штету у тој незгоди из става 1. овог члана, непосредно након саобраћајне незгоде захтева вршење увиђаја, остали учесници су дужни да остану на месту саобраћајне незгоде до завршетка увиђаја.

У случају из става 1. овог члана трошкове вршења увиђаја сноси осигуравајуће друштво код кога је осигурано возило чији возач захтева вршење увиђаја.

Члан 172.

Возач, односно учесник саобраћајне незгоде у којој је настала само мања материјална штета дужан је да:

- 1) упозори остале учеснике у саобраћају о постојању возила и других препрека на путу, уколико их сам не може уклонити,
- 2) уклони возило и друге предмете са коловоза, ако онемогућавају или угрожавају одвијање саобраћаја, односно ако прети опасност од нових саобраћајних незгода,
- 3) попуни Европски извештај о саобраћајној незгоди у случају када овлашћено лице не врши увиђај саобраћајне незгоде,
- 4) упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би ометала саобраћај,
- 5) остави податке о себи и возилу возачу оштећеног возила или држаоцу друге оштећене ствари у незгоди, односно полицији,
- 6) предузме мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и увећавање постојећих последица незгоде.

Ако учесник у саобраћајној незгоди у којој је настала само мања материјална штета на другом возилу, због одсутности возача другог возила, није у могућности да пружи личне податке и податке о осигурању возила, дужан је да о тој незгоди обавести надлежни орган унутрашњих послова и да достави своје личне податке и податке о оштећеном возилу.

Члан 173.

Осигуравајућа друштва су дужна да воде евиденцију о саобраћајним незгодама за које је сачињен Европски извештај о саобраћајној незгоди.

Податке из евиденције из става 1. овог члана правно лице које обавља послове осигурања дужно је да месечно доставља Министарству унутрашњих послова и Агенцији за безбедност саобраћаја.

Осигуравајуће друштво приликом издавања полисе обавезног осигурања од аутоодговорности осигуранику издаје и

Члан 174.

Лице које је учествовало у саобраћајној незгоди не сме узимати алкохолна пића и/или психоактивне супстанце док се не изврши увиђај.

Овлашћено лице који врши увиђај саобраћајне незгоде у којој има погинулих лица, одредиће да се непосредним учесницима саобраћајне незгоде узме крв или крв и урин ради утврђивања количине алкохола у крви, односно присуства психоактивних супстанци у организму.

Приликом вршења увиђаја саобраћајне незгоде у којој нема погинулих лица, овлашћено лице које врши увиђај ће непосредне учеснике саобраћајне незгоде обавезно подвргнути испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.).

Ако се испитивањем из става 3. овог члана утврди присуство алкохола, односно психоактивних супстанци у организму код непосредног учесника саобраћајне незгоде у којој има повређених лица, односно уколико се испитивање из става 3. овог члана не може извршити код неког од учесника, овлашћено лице које врши увиђај одредиће да се таквом учеснику саобраћајне незгоде узме узорак крви или узорак крви и урина ради утврђивања количине алкохола у крви, односно присуства психоактивних супстанци у организму.

Члан 175.

Уколико су на возилу које је учествовало у саобраћајној незгоди знатно оштећени или неисправни системи, склопови и уређаји возила битни за безбедно кретање возила, односно уколико возило није у возном стању, овлашћено службено лице ће искључити возило из саобраћаја и одузети регистарске таблице.

Овлашћено службено лице ће возачу издати потврду о привремено одузетим регистарским таблицама.

Искључење возила из саобраћаја траје док се надлежном органу не достави доказ да је возило технички исправно.

Члан 176.

Орган који врши увиђај дужан је да приликом увиђаја, поред осталог, утврди податке о идентитету лица која су била присутна када се догодила саобраћајна незгода, односно која имају битна сазнања о саобраћајној незгоди.

Орган унутрашњих послова обавестиће породицу настрадалог учесника у саобраћајној незгоди о саобраћајној незгоди и последицама.

Овлашћено лице које врши увиђај, дужно је да организује попис имовине која на месту догађаја остане иза лица које је у саобраћајној незгоди погинуло или теже повређено и да исту обезбеди до момента преузимања ствари.

Ствари и имовина из става 3. овог члана не смеју се користити нити се са њима може располагати, до преузимања.

Члан 177.

Након обављеног увиђаја возач, односно власник возила, дужан је да возило, терет, ствари или други материјал расут по путу, без одлагања уклони са коловоза.

Уколико возач, односно власник, не поступи на начин из става 1. овог члана, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова наложиће управљачу пута да о трошку власника, на сигурно место, уклони возило, терет, ствари или други расути материјал са коловоза.

Управљач пута дужан је да без одлагања поступи по налогу из става 2. овог члана и обезбеди проходност пута.

XI. ВОЗАЧИ

1. Услови за управљање возилом

Члан 178.

Моторним возилом, односно скупом возила сме самостално да управља возач који испуњава прописане услове и има возачку дозволу за управљање возилом оне категорије којим управља.

Странац који привремено борави у Републици Србији, на основу важеће путне исправе, стране личне карте или визе или држављанин Републике Србије који борави или пребива у иностранству па привремено дође у Републику Србију, може управљати возилом на основу стране возачке дозволе, односно међународне возачке дозволе у време њеног важења, под условом реципроцитета за време свог привременог боравка. Лице из овог става дужно је да поседује доказ о дужини боравка у континуитету на територији Републике Србије када управља возилом у саобраћају, и да исти пружи на увид на захтев овлашћеног службеног лица.

Страна возачка дозвола, односно страна међународна возачка дозвола престаје да важи у саобраћају на путевима Републике Србије протеком рока од 12 месеци рачунајући од дана када је странцу одобрен привремени боравак у континуитету дужем од шест месеци или стално настањење, од дана издавања дипломатске личне карте, односно од дана уласка држављанина Републике Србије који привремено или стално борави у иностранству на територију Републике Србије.

Изузетно од ст. 1–3. овог члана, возач не сме да управља возилом у саобраћају на путу:

- 1) када му је одлуком надлежног органа забрањено управљање,
- 2) када је искључен из саобраћаја.

Територијално надлежна организациона јединица министарства надлежног за унутрашње послове води регистар о возачима којима су издате возачке дозволе, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области

Члан 179.

Возачка дозвола ће се издати лицу:

- 1) које испуњава старосне услове,
- 2) које испуњава здравствене услове,
- 3) које има пребивалиште или одобрен привремени боравак од најмање 6 месеци у Републици Србији,
- 4) које је положило возачки испит за возача одређене категорије моторних возила, односно скупа возила,
- 5) које је положило испит из прве помоћи,
- 6) коме није забрањено управљање моторним возилом, односно скупом возила.

Изузетно од одредби става 1. овог члана, лицу којем је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом, осим трактором, радном машином (категирија F) и мотокултиватором (категирија M), као и у случају издавања возачке дозволе за управљање трактором и радном машином и мотокултиватором, возачка дозвола ће се издати и без прилагања доказа из става 1. тачка 5) овог члана.

Странцу коме је одобрен боравак од најмање шест месеци или коме је издата дозвола за стално настањење, особљу дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији, страних трговинских, саобраћајних, културних и других представништава и страних дописништава, као и држављанину Републике Србије који се врати из иностранства, односно дође у Републику Србију да у њој стално борави ће се издати српска возачка дозвола на њихов захтев без полагања возачког испита и испита из прве помоћи, на основу стране возачке дозволе (осим привремених, пробних и сличних возачких дозвола) којој није истекао рок важења, под условима из става 1. тач. 1), 2), 3) и 6) овог члана. Од особља дипломатских и конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији, под условима реципроцитета, неће се захтевати доказ из става 1. тачка 2) овог члана. Српска возачка дозвола не може се издати на основу међународне возачке дозволе. На основу стране возачке дозволе из чијег се текста не може закључити за коју категорију, односно врсту моторних возила је издата или да ли јој је истекао рок важења, може се издати српска возачка дозвола само ако подносилац захтева приложи исправу из које се види којим возилима може да управља, односно да јој није истекао рок важења.

Ближе здравствене услове које морају да испуњавају возачи одређених категорија моторних возила прописује министар надлежан за послове здравља.

2. Старосни услови за добијање возачке дозволе

Члан 180.

Возачку дозволу, односно, у прописаним случајевима, пробну возачку дозволу може добити лице које је навршило:

- 1) 15 година за категорију M,
- 2) 16 година за категорију F,
- 3) 16 година за категорије AM и A1,
- 3a) 17 година за категорију B,
- 4) 18 година за категорију A2,
- 5) 18 година за категорије B1,
- 6) 18 година за категорије C1 и C1E,
- 7) 21 годину за категорије BE, C, CE, D1, D1E,
- 8) 24 године за категорије D и DE,
- 9) 24 године за категорију A, осим за лица која возачку дозволу за категорију A2 поседују најмање две године.

Изузетно од одредби из става 1. овог члана ученик средње школе који се образује за образовни профил возач моторних возила мора имати навршених 18 година живота за добијање возачке дозволе категорије C и CE.

Изузетно од става 1. овог члана, лице које је возачку дозволу за категорију C добило под условима из става 2. овог члана, може након завршетка средње школе добити возачку дозволу категорије CE са навршених 18 година живота.

Изузетно од става 1. овог члана, ако управља возилом ватрогасне службе или возилом органа за очување јавног реда и мира, односно одбране, возачку дозволу може добити лице које је навршило:

- 1) 19 година за категорију A,
- 2) 18 година за категорију C, CE, D1, D1E,
- 3) 21 годину за категорију D и DE.

Изузетно од става 1. овог члана, ако му је издат сертификат о стручној компетентности којим се потврђује почетна квалификација из члана 203. став 5. овог закона, возачку дозволу може добити лице које је навршило:

- 1) 18 година за категорију C, CE, D1 и D1E,
- 2) 21 годину за категорију D и DE.

Ближе услове које морају да испуњавају лица из става 4. овог члана прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 181.

Возачку дозволу за категорије BE могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорију B. Возачку дозволу за категорије C1E могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије C1. Возачку дозволу за категорију CE могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије C.

Возачку дозволу за категорију D1E могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије D1.
Возачку дозволу за категорију DE могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу за категорије D.
Возачку дозволу за категорије C и C1 могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу, односно пробну возачку дозволу за категорије B.

Возачку дозволу за категорије D и D1 могу добити само они возачи који већ имају возачку дозволу, односно пробну возачку дозволу за категорије B.

3. Пробна возачка дозвола

Члан 182.

Пробна возачка дозвола издаје се лицу које први пут положи возачки испит за управљање моторним возилима категорија A1, A2, A, B1 и B са роком важења:

- 1) две године – лицима која су положила возачки испит са навршених 19 година живота,
- 2) до навршене 21. године живота – лицима која су положила возачки испит пре навршене 19. године живота.

Изузетно од става 1. овог члана, ученицима средњих стручних школа, који се образују за образовни профил возач моторних возила и који су положили возачки испит за управљање возилима C и CE категорије, пробна возачка дозвола за управљање возилом категорије B издаје се са роком важења од једне године.

Ако лице након истека рока важења пробне возачке дозволе положи испит за возача возила једне од осталих категорија из става 1. овог члана, издаће му се возачка дозвола у складу са одредбама члана 179. овог закона.

Ако лице са пробном возачком дозволом положи испит за возача возила једне од осталих категорија из става 1. овог члана, пробна возачка дозвола за новостечену категорију важиће до датума важења пробне возачке дозволе која је прво издата.

Возач који има пробну возачку дозволу не сме да:

- 1) управља возилом брзином већом од:
 - на аутопуту 110 km/h,
 - на мотопуту 90 km/h,
 - на осталим путевима брзином већом од 90% од брзине која је дозвољена на делу пута којим се креће,
- 2) отпочне и управља моторним возилом уколико има у организму алкохола односно психоактивних супстанци,
- 3) управља моторним возилом у периоду од 23,00 до 06,00 часова,
- 4) за време војње користи телефон, односно друге уређаје за комуникацију, односно опрему која омогућава телефонирање без ангажовања руку,
- 5) управља возилом категорије B чија снага мотора прелази 80 kW, осим ако је под надзором члана породице, који се налази у том возилу и који има важећу возачку дозволу за управљање возилом категорије B у трајању од најмање пет година.

Возач који има пробну возачку дозволу за управљање возилом категорије B, док не наврши 18 година живота, не сме да управља возилом без надзора лица које се налази у том возилу и које има важећу возачку дозволу за управљање возилом категорије B у трајању од најмање пет година.

Возач из става 6. овог члана може превозити највише три лица, укључујући и лице које врши надзор.

Лице које врши надзор из става 6. овог члана дужно је да се стара да возач возилом управља на безбедан начин и у складу са прописима.

Моторно возило, којим управља возач који има пробну возачку дозволу, мора бити означено посебном ознаком „П“, која мора бити на видљивом месту са предње и задње стране возила.

Лицу које први пут положи возачки испит за управљање возилима A1, A2 или A категорије, уместо пробне возачке дозволе, издаје се возачка дозвола у складу са одредбама члана 179. овог закона, ако поседује возачку дозволу за управљање возилима AM и B категорије.

Изузетно, на возача са пробном возачком дозволом, док управља возилом које користи министарство надлежно за унутрашње послове, Војска Србије и службе безбедности, не примењују се ограничења из става 5. тач. 1), 3), 4) и 5) и ст. 6, 7. и 9. овог члана.

Министар надлежан за послове саобраћаја прописује посебне услове о изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања посебне ознаке из става 9. овог члана.

4. Издавање возачке дозволе

Члан 183.

Возачку дозволу и пробну возачку дозволу, издаје територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем подручју лице коме се издаје дозвола има пребивалиште, а лицу које због запослења, студирања или других оправданих разлога борави ван места пребивалишта дуже од три месеца, као и странцу коме је одобрен привремен боравак од најмање шест месеци, може издати надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем подручју лице има боравак.

Нико не може у исто време користити две или више возачких дозвола издатих од стране две државе. Уколико возач поседује важећу српску возачку дозволу и инострану возачку дозволу која није издата по основу замене за српску возачку дозволу, дужан је да користи српску возачку дозволу када управља возилом у саобраћају на територији Републике Србије.

Возач не сме користити образац возачке дозволе чији је нестанак пријавио надлежном органу.

Министар унутрашњих послова, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих

послова, ближе ће прописати поступак издавања, изглед, садржину, карактеристике обрасца возачке дозволе и пробне возачке дозволе и начин вођења евиденција о возачима којима су издате те дозволе.

Возач моторног возила који промени пребивалиште, односно боравиште обавезан је да се, у року од 30 дана од дана промене пребивалишта, односно боравишта пријави органу унутрашњих послова на територији на којој има ново пребивалиште, односно боравиште ради уписа у евиденцију возача.

Члан 184.

Када управља моторним возилом, односно скупом возила возач мора имати код себе возачку, односно пробну дозволу и дужан је да, на захтев овлашћеног лица, дозволу да на увид.

Возач је дужан да приликом управљања возилом на путу користи помагала која су уписана у возачку, односно пробну дозволу.

Када управља туристичким возом, односно трамвајем, возач мора имати код себе посебну дозволу за управљање туристичким возом, односно трамвајем и дужан је да на захтев овлашћеног лица, дозволу да на увид.

Члан 185.

Возачка дозвола за управљање моторним возилима издаје се на рок од 10 година, а лицима старијим од 65 година живота - на рок важења до највише пет година, према налазу и мишљењу датом у уверењу о здравственој способности. Возачка дозвола категорије C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 и D1E издаје се на рок од пет година.

Лицима из става 1. овог члана која у време издавања возачке дозволе имају више од 55 година живота возачка дозвола издаје се са роком важења до навршене 65. године живота.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, возачка дозвола се може издати на краће време, на основу налаза и мишљења у уверењу о здравственој способности за возача.

Лица којима је по лекарском налазу и мишљењу возачка дозвола издата на краћи рок од прописаног у ставу 1. овог члана, као и лица старија од 65 година, прилажу и доказ о здравственој способности.

У налазу и мишљењу датом у уверењу о здравственој способности за возача може се одредити да је неопходно да возач користи одређена помагала приликом управљања возилом.

Надлежни орган ће обавезу коришћења помагала из става б. овог члана уписати у возачку, односно пробну возачку дозволу.

Члан 186.

Возачу коме је издата возачка дозвола за управљање моторним возилом издаће се на његов захтев међународна возачка дозвола.

Међународна возачка дозвола издата у Републици Србији не сме се користити за управљање моторним возилима на територији Републике Србије.

Међународну возачку дозволу издаје правно лице коме је то поверено на основу посебног закона.

Правно лице из става 3. овог члана дужно је да послове издавања међународних возачких дозвола врши савесно и на прописан начин.

Ближе прописе о поступку и начину издавања и вођењу евиденција издатих међународних возачких дозвола прописује министар унутрашњих послова.

5. Психофизички услови за управљање возилом

Члан 187.

Возач који је неспособан за безбедно управљање возилом, односно у толикој мери уморан, односно болестан или је у таквом психичком стању да није способан да безбедно управља возилом, не сме да управља возилом у саобраћају.

Возач не сме да управља возилом у саобраћају на путу нити да почне да управља возилом ако је под дејством алкохола и /или психоактивних супстанци.

Под дејством алкохола је возач, односно лице за које се анализом одговарајућег узорка крви утврди садржај алкохола већи од 0,20 mg/ml или ако је присуство алкохола у организму утврђено одговарајућим средствима или апаратима за мерење алкохолисаности (алкометром и др.), што одговара садржини алкохола у крви већој од 0,20 mg/ml.

Изузетно од одредби става 3. овог члана када учествује у саобраћају не сме да има у организму психоактивних супстанци или алкохола или да показује знаке поремећаја, које су последица конзумирања алкохола и/или психоактивних супстанци:

- 1) возач моторног возила које је регистровано за превоз више од осам лица, осим возача, односно чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg,
- 2) возач моторног возила који обавља јавни превоз лица, односно ствари,
- 3) возач возила којим се превозе опасне материје, односно врши ванредни превоз,
- 4) возач возила категорије A1, A2, AM и A,
- 5) инструктор вожње када обавља практичну обуку кандидата за возаче,
- 6) кандидат за возача током практичне обуке и полагања практичног испита,
- 7) возач са пробном возачком дозволом,
- 8) лице које надзире возача са пробном возачком дозволом,
- 9) испитивач на практичном испиту,

10) возач возила са правом првенства пролаза и возач возила под пратњом.

Према утврђеном садржају алкохола у крви степени алкохолисаности возача, инструктора вожње и кандидата за возача су:

- 1) до 0,20 mg/ml – блага алкохолисаност,
- 2) више од 0,20 mg/ml до 0,50 mg/ml – умерена алкохолисаност,
- 3) више од 0,50 mg/ml до 0,80 mg/ml – средња алкохолисаност,
- 4) више од 0,80 mg/ml до 1,20 mg/ml – висока алкохолисаност,
- 5) више од 1,20 mg/ml до 1,60 mg/ml – тешка алкохолисаност,
- 6) више од 1,60 mg/ml до 2,00 mg/ml – веома тешка алкохолисаност,
- 7) више од 2,00 mg/ml – потпуна алкохолисаност.

Под дејством психоактивних супстанци је лице за које се испитивањем помоћу одговарајућих средстава и метода (тест за утврђивање присуства психоактивних супстанци и др.) утврди присуство ових супстанци у организму.

Возач је неспособан за безбедно управљање возилом када се стручним прегледом утврди да је у толикој мери уморан, болестан или је у таквом психофизичком стању да није способан да безбедно управља возилом.

Сматраће се да возач управља возилом у саобраћају када је покренуо возило са места на путу.

Одредбе овог члана примењују се и на возаче трамваја.

6. Здравствени прегледи

Члан 188.

Здравствена способност за возача моторних возила, односно скупова возила, инструктора вожње и возаче трамваја утврђује се лекарским прегледом који може да врши правно лице које испуњава прописане услове и добије овлашћење министарства надлежног за послове здравља да може обављати здравствене прегледе возача.

О здравственој способности за возача моторних возила, односно скупова возила, инструктора вожње и трамваја, правно лице из става 1. овог члана издаје уверење.

Правно лице из става 1. овог члана које је приликом здравственог прегледа возача утврдило здравствену неспособност дужно је да о томе обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју то лице има пребивалиште.

Здравствена установа из става 1. овог члана дужна је да здравствене прегледе возача врши законито по правилима струке и на савестан начин.

Услове које правно лице из става 1. овог члана мора да испуњава у погледу кадрова, простора и опреме, као и начин обављања здравственог прегледа, начин и поступак издавања уверења и вођења евиденција о обављеним прегледима и издатим уверењима, прописује министар надлежан за послове здравља.

Члан 189.

Возачи који управљају моторним возилом, односно скупом возила којима се обавља јавни превоз, инструктори вожње, као и други возачи којима је управљање моторним возилима основно занимање, морају се подвргнути здравственом прегледу ради утврђивања психофизичке способности за возача у року који не може бити дужи од три године.

У лекарском уверењу о способности за возача из става 1. овог члана може се у налазу и мишљењу одредити да се следећи преглед мора обавити у року који је краћи од три године.

Ако се на здравственом прегледу утврди да лице није психофизички способно за возача моторног возила или скупа возила одређене категорије, односно инструктора вожње одређене категорије, здравствена установа која је извршила преглед дужна је да о томе одмах, а најкасније у року од 15 дана, обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју лице има пребивалиште, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

Орган који води возача у евиденцији одузеће лицу из става 3. овог члана возачку дозволу за управљање возилима, односно скуповима возила, одређене категорије.

Орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, одузеће ту дозволу (лиценцу) лицу из става 3. овог члана.

Члан 190.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који врше јавни превоз или превоз за сопствене потребе дужни су да обезбеде да се њихови возачи, односно инструктори вожње подвргну здравственом прегледу из члана 189. став 1. овог закона.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници из става 1. овог члана не смеју да дозволе да возилом, односно скупом возила управља возач који се у прописаном року није подвргао здравственом прегледу, односно за кога је на том прегледу утврђено да није способан за возача одређене категорије.

Привредна друштва и друга правна лица из става 1. овог члана не смеју да дозволе да инструктор вожње обавља практичну обуку, а у прописаном року се није подвргао здравственом прегледу, односно, за кога је на том прегледу утврђено да није способан за инструктора вожње одређене категорије.

Инструктор вожње који се у прописаном року није подвргао здравственом прегледу, односно за кога је на том прегледу утврђено да није способан за инструктора вожње одређене категорије, не сме обављати практичну обуку.

Возач из члана 189. става 1. овог закона који у том својству управља возилом чији власник, односно корисник није правно лице, мора код себе имати лекарско уверење и пружити га на увид овлашћеном лицу.

Трошкове здравственог прегледа возача сноси привредно друштво, друго правно лице или предузетник код којег је возач запослен.

Члан 191.

На контролни здравствени преглед упутиће се возач, односно инструктор вожње за кога се посумња да због психофизичких сметњи, односно недостатака, није у стању безбедно да управља возилом.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, упутиће на контролни здравствени преглед возача, односно инструктора вожње.

Захтев за упућивање на контролни здравствени преглед може поднети територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, инспектор за друмски саобраћај, јавни тужилац, орган овлашћен за вођење прекршајног поступка, правно лице или предузетник код кога је возач запослен, односно Агенција за безбедност саобраћаја.

Жалба на решење о упућивању на контролни здравствени преглед не одлаже извршење.

Решењем о упућивању на контролни здравствени преглед одредиће се здравствена установа која ће извршити контролни здравствени преглед и утврдити рок за извршење контролног здравственог прегледа.

Контролни здравствени преглед обавља овлашћена здравствена установа.

Члан 192.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, одузеће возачку дозволу односно дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, лицу које се не подвргне контролном здравственом прегледу у одређеном року.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, односно орган који је издао дозволу (лиценцу) за инструктора вожње, одузеће возачку дозволу, односно дозволу (лиценцу) за инструктора вожње лицу за кога се на контролном здравственом прегледу утврди да је постао здравствено неспособан за возача одређене категорије возила.

Возачу, односно инструктору вожње који има право да управља возилима више категорија, а то му право за поједине категорије буде одузето из разлога предвиђених у овом члану, издаће се возачка дозвола, односно дозвола (лиценца) за инструктора вожње, за оне категорије за које то право није одузето.

Члан 193.

Уколико се приликом прегледа или лечења особе која има возачку дозволу, основано посумња, да је неспособна да управља свим возилима или возилима појединих категорија, здравствена установа, односно други облици здравствене службе, односно изабрани лекар или други лекар који је прегледао или лечио особу која има возачку дозволу, је дужан да о томе одмах писменим путем обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју ово лице има пребивалиште, а најкасније у року од 15 дана.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова упутиће лице из става 1. овог члана на контролни здравствени преглед.

Трошкове контролног здравственог прегледа на коме је утврђена психофизичка неспособност сноси упућено лице, а трошкове контролног здравственог прегледа на коме је утврђена способност, сноси орган, односно лице који је захтевало упућивање на преглед.

Члан 194.

Уколико постоје два или више лекарских налаза са опречним мишљењем о здравственој способности возача, односно инструктора вожње, сматраће се да је возач, односно инструктор вожње здравствено неспособан све до коначног налаза и мишљења другостепене лекарске комисије коју образује министарство надлежно за послове здравља.

У случају из става 1. овог члана територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова одузима возачу возачку дозволу, односно Агенција одузима инструктору вожње дозволу (лиценцу), до коначне одлуке другостепене лекарске комисије.

Уколико постоје два или више лекарских налаза са различитим мишљењем о здравственој способности возача, односно инструктора вожње, возачу, односно инструктору вожње, одузима се постојећа возачка дозвола, односно дозвола (лиценца) и издаје возачка дозвола, односно дозвола (лиценца), у складу са лекарским налазом у којем је исказан мањи степен здравствене способности, до коначног налаза и мишљења другостепене лекарске комисије коју образује министарство надлежно за послове здравља.

Одредбе става 3. овог члана сходно се примењују и на лице коме није издата возачка дозвола, односно дозвола (лиценца), а које је надлежном органу поднело захтев за издавање исте.

Састав, начин рада и поступак пред другостепеном комисијом прописује министар надлежан за послове здравља.

7. Возачке дозволе за категорије моторних возила

Члан 195.

Возачка дозвола издаје се за управљање моторним возилима, односно скуповима возила следећих категорија:

- 1) **AM** - Мопеди, лаки трицикли или лаки четвороцикли,
- 2) **A1** - Мотоцикли чија радна запремина мотора није већа 125 cm³ и снаге мотора до 11 kW чији однос снаге мотора

и масе возила није већи од 0,1 kW/kg и тешки трицикли чија снага мотора не прелази 15 kW,

3) **A2** - Мотоцикли чија снага мотора није већа од 35 kW и чији однос снаге мотора и масе возила није већи од 0,2 kW/kg,

4) **A** - Мотоцикли и тешки трицикли чија снага мотора прелази 15 kW,

5) **B1** - Тешки четвороцикли,

6) **B** - Моторна возила, осим возила категорије А, А1, А2, АМ, F и M, чија највећа дозвољена маса није већа од 3.500 kg и која немају више од осам места за седење не рачунајући седиште за возача,

7) **BE** - Скуп возила чије вучно возило припада категорији В, највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg, а није већа од 3.500 kg,

8) **C1** - Моторна возила, осим возила категорије А, А1, А2, АМ, F, M, B, D и D1, чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg, а није већа од 7.500 kg,

9) **C1E** - Скуп возила чије вучно возило спада у категорију C1, а највећа дозвољена маса прикључног возила прелази 750 kg и највећа дозвољена маса скупа не прелази 12.000 kg, као и скуп возила чије вучно возило спада у категорију В, а највећа дозвољена маса прикључног возила прелази 3.500 kg и највећа дозвољена маса скупа возила не прелази 12.000 kg,

10) **C** - Моторна возила, осим категорије А, А1, А2, АМ, F, M, B, D и D1, чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg,

11) **CE** - Скуп возила чије вучно возило припада категорији C, а највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg,

12) **D1** - Моторна возила за превоз лица, која осим седишта за возача имају више од осам, а највише 16 седишта и чија максимална дужина не прелази осам метара,

13) **D1E** - Скуп возила чије вучно возило припада категорији D1, а највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg,

14) **D** - Моторна возила за превоз лица, која осим седишта за возача имају више од осам седишта,

15) **DE** - Скуп возила чије вучно возило припада категорији D, а највећа дозвољена маса прикључног возила је већа од 750 kg,

16) **F** - Трактори са или без прикључних возила и радне машине,

17) **M** - Мотокултиватор.

Возач возила категорије C1E, CE, D1E или DE може да управља скупом возила категорије BE.

Возач возила категорије CE може да управља скупом возила категорије DE, уколико има категорију D.

Возач возила категорије CE може да управља скупом возила категорије C1E, односно возач категорије DE категоријом D1E.

Возач возила В категорије има право да управља и лаким трициклима и лаким четвороциклима, тешким трициклима чија снага мотора није већа од 15 kW и тешким четвороциклима, као и тешким трициклима чија снага мотора је већа од 15 kW када напуни 21 годину.

Возач возила B1 категорије има право да управља и лаким трициклима, тешким трициклима чија снага мотора није већа од 15 kW, лаким и тешким четвороциклима.

Трактором и радном машином може управљати само возач који има возачку дозволу за возила категорије F.

Возач возила категорије A2 може да управља возилом категорије A1 и категорије АМ, а возач возила категорије A1 може да управља возилом категорије АМ.

Возач возила категорије А, може да управља возилом категорије A1, A2 и АМ, возач возила категорије С може да управља возилом C1 категорије, возач возила категорије В може да управља возилом B1 категорије и возач возила категорије D може да управља возилом D1 категорије.

Возачи категорија В, С, C1, D и D1 могу да управљају тим возилима и када им је придодато прикључно возило чија највећа дозвољена маса није већа од 750 kg.

Мотокултиватором може управљати возач који има возачку дозволу за управљање возилом било које категорије.

У возачку дозволу уписују се све категорије возила којима возач има право да управља према одредбама овога члана.

Члан 196.

Лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла право на управљање моторним возилима, односно скуповима возила одређене категорије, тракторима, радним машинама, мотокултиваторима, бициклима са мотором и трамвајима, на њихов захтев издаће се возачка дозвола за управљање моторним возилом, односно скупом возила следећих категорија:

1) А категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија А, А1, А2, F, АМ и M,

2) В категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија В, B1, BE, F, АМ и M,

3) С категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија С, C1, B, B1, BE, F, АМ и M,

4) D категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија D, D1 C, C1, B, B1, BE, F, АМ и M,

5) потврда о познавању саобраћајних прописа - F, M и АМ,

6) C, D и E категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија BE, CE, C1E, DE и D1E,

7) C и E категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија BE, CE и C1E,

8) B и E категорије - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија BE,

9) дозвола за возаче трактора - возачка дозвола за управљање моторним возилима категорија F, M и АМ.

8. Одузимање возачке дозволе

Члан 197.

Возач је дужан да возилом у саобраћају управља савесно и на прописан начин.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која возача води у евиденцији одузеће возачку дозволу возачу који возилом не управља савесно и на прописан начин.

Сматра се да возач не управља возилом савесно и на прописан начин ако је испуњен најмање један од услова:

- 1) има 18 или више казних поена,
- 2) уколико је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело против безбедности јавног саобраћаја, које за последицу има смрт лица,
- 3) уколико је више од једном у року од пет година правноснажно осуђен за кривично дело против безбедности јавног саобраћаја, које за последицу има тешке телесне повреде другог лица,
- 4) уколико је више од једном у року од три године правноснажно осуђен за кривично дело против безбедности јавног саобраћаја, које за последицу има телесне повреде другог лица или имовинску штету.

Изузетно од одредби става 3. тачка 1) овог члана возач који има пробну возачку дозволу сматраће се да не управља возилом савесно и на прописан начин ако има 9 или више казних поена.

Казнени поени који су возачу изречени за време поседовања пробне возачке дозволе важе и након стицања возачке дозволе до њиховог брисања у складу са одредбама овог закона.

Жалба на решење из става 2. овог члана не одлаже извршење.

Прекршајни суд, доносилац правноснажне пресуде којом се изричу казнени поени, обавезан је да исту достави подносиоцу захтева одмах, а најкасније у року од 15 дана.

Министар унутрашњих послова ближе ће прописати начин вођења евиденција о казним поенима возача и одузимању возачких дозвола.

Члан 198.

Возачу који изврши одређени прекршај из овог закона изричу се, одлуком којом је кажњен, казнени поени у складу са овим законом.

Казнене поене евидентира територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији на основу правноснажне одлуке о кажњавању.

Казнени поени се бришу након истека 24 месеца од дана правноснажности одлуке о прекршају.

Казнени поени који су изречени возачу са пробном возачком дозволом пренеће се у евиденцију казних поена возача након истека рока важења пробне возачке дозволе, ако није истекао рок из става 3. овог члана.

За време док се возач налази на издржавању казне затвора због учињених прекршаја из овог закона, као и казне затвора због учињених кривичних дела наведених у члану 197. став 3. тач. 2), 3) и 4) овог закона, као и трајања изречене заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом, не тече предвиђени рок за брисање казних поена из става 3. овог члана.

Увид у евиденцију казних поена имају само полицијски службеници који раде на пословима одузимања возачке дозволе у случају из члана 197. овог закона.

На писани захтев возачу ће се, у року од највише седам дана, дати обавештење о стању броја казних поена које тај возач има у тренутку подношења захтева. Изузетно ови подаци се могу дати родитељу, усвојиоцу, односно старатељу малолетника, као и органу социјалног старања.

Трошкове издавања обавештења сноси возач подносилац захтева.

Члан 199.

Лицу коме је одузета возачка дозвола из разлога што није савесно и на прописан начин управљало возилом у саобраћају на путу може поново бити издата возачка дозвола, на његов захтев:

- 1) ако је на посебном здравственом прегледу утврђено да је способан за возача одређених категорија моторних возила, односно скупова возила,
- 2) ако је присуствовао обавезном семинару унапређења знања из безбедности саобраћаја,
- 3) ако је положио испит из области унапређења знања из безбедности саобраћаја,
- 4) ако је измирио обавезу плаћања изречене новчане казне за прекршаје због којих су му изречени казнени поени, односно ако је измирио обавезу плаћања изречене новчане казне за кривична дела због којих му је одузета возачка дозвола, односно ако је издржао изречену казну затвора за наведене прекршаје, односно кривична дела,
- 5) ако су извршене све мере забране управљања моторним возилом које су му изречене.

Лице из става 1. овог члана не може присуствовати семинару унапређења знања из безбедности саобраћаја и полагаати испит из провере знања из безбедности саобраћаја из става 1. тачка 3) овог члана док не приложи доказ о здравственој способности из става 1. тачка 1) овог члана.

Лице из става 1. овог члана може присуствовати обавезном семинару унапређења знања из безбедности саобраћаја и полагаати испит из провере знања из безбедности саобраћаја из става 1. тачка 3) овог члана када прође 90 дана од дана када је испунило услове из става 1. тач. 4) и 5) овог члана.

Здравствене услове које мора да испуни возач у случају из става 1. тачка 1) овог члана, начин и поступак обављања тих здравствених прегледа и вођење евиденције о тим здравственим прегледима прописује министар надлежан за послове здравља.

Агенција организује и спроводи испит из области унапређења знања из безбедности саобраћаја, издаје потврду о завршеном семинару и уверење о положеном испиту и води прописане евиденције о обављаним семинарима и испитима. Агенција може, уз сагласност министарства надлежног за саобраћај да овласти привредно друштво за организацију и спровођење семинара унапређења знања из безбедности саобраћаја.

Наставни план и програм семинара унапређења знања из безбедности саобраћаја, начин њиховог организовања и спровођења, садржај и начин обављања испита из области унапређења знања из безбедности саобраћаја, садржај

потврда и уверења, начин и поступак њиховог издавања, као и начин вођења евиденција доноси Агенција уз сагласност Министарства унутрашњих послова и министарства надлежног за послове саобраћаја.

Најмање један од испитивача из области унапређења знања из безбедности саобраћаја мора испуњавати следеће услове:

1) да има завршен саобраћајни или правни факултет и најмање три године радног искуства у области безбедности саобраћаја,

2) да има најмање пет година возачку дозволу за возила В категорије,

3) да у последње четири године није правноснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Трошкове везане за испуњавање услова из става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана сноси возач.

Агенција послове из става 5. овог члана обавља као поверене.

Члан 200.

Возачима којима се возачка дозвола издаје након одузимања због несавесног и непрописног начина управљања, преостали казнени поени бришу се из евиденције, а највећи дозвољени збир казних поена, након сваког поновног издавања возачке дозволе смањује се за по три поена, најниже до девет казних поена.

9. Изрицање и извршење мера забране управљања

Члан 201.

За прекршаје за које је овим законом прописано изрицање заштитне мере забране управљања моторним возилом иста ће се изрећи лицу које се налази у евиденцији возача Републике Србије, односно лицу које поседује страну возачку дозволу, за категорију возила којим је управљао приликом извршења прекршаја.

Заштитну меру, односно меру безбедности извршава територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији.

Меру из става 1. овог члана изречену лицу које има страну возачку дозволу извршава територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем је подручју седиште органа, односно суда који је меру изрекао.

Члан 202.

Време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом тече од дана када је територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова меру извршила.

Време проведено на издржавању казне затвора не урачунава се у време трајања мере из става 1. овог члана.

Заштитна мера, односно мера безбедности забране управљања моторним возилом сматра се извршеном када то територијално надлежна организациона јединица министарства надлежног за унутрашње послове, на основу правноснажне одлуке суда који је меру изрекао, возачу саопшти у писаној форми и тај податак евидентира у регистар возача, односно регистар страних возача којима је изречена заштитна мера, односно мера безбедности. Достављање саопштења врши се у складу са одредбама Закона о општем управном поступку.

Заштитна мера, односно мера безбедности почиње да тече од дана кад је возачу саопштена.

Изузетно, уколико постоје оправдани разлози, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова може, возачу коме је изречена заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од највише шест месеци, одредити да ова мера почне да тече најкасније у року од 30 дана од дана када му је саопштена.

Министар унутрашњих послова прописује начин и поступак извршења ових мера, вођење евиденција, као и изглед обрасца којим се возач у писаној форми обавештава о времену трајања изречене мере.

О извршеним мерама из овог члана које су изречене лицима која имају страну возачку дозволу због тежих прекршаја из области безбедности јавног саобраћаја или других прекршаја прописаних овим законом, у трајању од шест месеци или дуже, министарство надлежно за унутрашње послове, ће, без одлагања, обавестити државу чији је орган издао страну возачку дозволу.

10. Лица којима је управљање возилом основно занимање, односно која обављају јавни превоз - професионални возачи

Члан 203.

Возач моторног возила, односно скупа возила, коме је управљање возилом основно занимање, када управља возилом, односно скупом возила категорија С, С1, D, D1, СЕ, С1Е, DE или D1Е, за обављање послова професионалног возача мора имати стечену почетну квалификацију, односно периодичну обуку, осим уколико управља:

1) војним возилима, ватрогасним или возилима полиције,

2) возилима чија конструктивна брзина не прелази 45 km/h,

3) возилима која се користе у ванредним ситуацијама или акцијама спашавања,

4) возилима чије се карактеристике испитују на путу у циљу техничког развоја, поправке или одржавања, као и нових или преправљених возила која још нису пуштена у саобраћај,

5) возилима која се користе за оспособљавање кандидата за возаче или за обуку за стицање почетне

квалификације, односно периодичне обуке,

6) возилима чија највећа дозвољена маса не прелази 7,5 t, односно која осим седишта за возача имају више од 8, а највише 16 седишта и чија највећа дужина не прелази 8 m, кад обавља превоз за сопствене потребе,

7) возилима која превозе материјал или опрему коју возач користи у сврху обављања његовог основног занимања, под условом да управљање возилом није основно занимање возача.

Возач који стиче почетну квалификацију, мора да испуњава следеће услове:

1) да има возачку дозволу, односно потврду о положеном возачком испиту за управљање возилима неке од категорија наведених у ставу 1. овог члана,

2) да је завршио прописану обуку,

3) да је положио стручни испит.

Изузетно од услова прописаних у ставу 2. тач. 2) и 3) овог члана, почетна квалификација се признаје:

1) возачу који је стекао право на управљање возилима неке од категорија из става 1. овог члана, пре дана ступања на снагу прописа из става 10. овог члана,

2) возачу који, најкасније у року од једне године од дана ступања на снагу прописа из става 10. овог члана, стекне право на управљање возилима неке од категорија из става 1. овог члана и

3) лицу које има диплому за образовни профил возач моторних возила и које у току школовања одслуша садржај из наставних планова и програма и положи завршни испит за образовни профил возач моторних возила.

Стручни испит за стицање почетне квалификације спроводи Агенција.

Возачу који испуни услове из ст. 2. и 3. овог члана издаје се сертификат о стручној компетентности којим се потврђује почетна квалификација (у даљем тексту: почетни СРС).

Периодична обука састоји се од обавезних семинара унапређења знања у трајању од најмање 35 сати, у периоду од пет година.

Возачу који заврши периодичну обуку издаје се сертификат о стручној компетентности којим се потврђује периодична обука (у даљем тексту: периодични СРС).

На захтев возача, надлежни органи издају возачу квалификациону картицу возача (у даљем тексту: Картица) и уписују међународни код «95» у возачку дозволу, на основу почетног или периодичног СРС. Картица и међународни код «95» уписан у возачку дозволу имају рок важења од пет година.

Током управљања возилом, возач из става 1. овог члана мора код себе имати сопствену Картицу или међународни код «95» уписан у возачку дозволу.

Ближе услове о начину стицања и издавања почетног и периодичног СРС, Картици, програму и начину спровођења обуке за стицање почетне квалификације и периодичне обуке, начин полагања стручног испита, услове које мора да испуни испитна комисија за полагање стручног испита, изгледу и садржају обрасца СРС, Картице и пријаве за полагање стручног испита за стицање почетног СРС, вођењу, роковима и начину чувања евиденције доноси министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Привредно друштво или друго правно лице, односно предузетник, дужни су да обезбеде да послове возача из става 1. овог члана обављају возачи који поседују Картицу или уписан међународни код «95» у возачку дозволу.

СРС и Картицу издаје и одузима Агенција и води регистар возача у електронском облику. СРС се издаје на заштићеном обрасцу и садржи податке: име и презиме, датум и место рођења, датум издавања и рок важења, број/серијски СРС. Квалификациона картица издаје се на заштићеном обрасцу и садржи податке: име и презиме, датум и место рођења, датум издавања картице, рок важења картице, издавалац картице, број/серијски број картице, својеручни потпис, пребивалиште, категорија возила, фотографија. Рок чувања евиденција о издатим СРС и картицама је седам година.

Регистар возача у електронском облику садржи евиденције о стручном испиту, издатим и обновљеним СРС и квалификационим картицама.

Регистар возача садржи податке: редни број, име (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ, датум и место рођења, адреса становања, пребивалиште, датум и место полагања стручног испита, број и датум издавања уверења о положеном испиту, број, категорије и рок важења возачке дозволе, број/серијски број СРС и квалификационе картице, датум издавања СРС и квалификационе картице, рубрику за напомену, својеручни потпис, фотографија, електронска адреса, број контакт телефона.

Агенција обавља послове из ст. 4. и 12. овог члана као поверене.

Члан 204.

Обуку за стицање почетне квалификације и периодичну обуку возача спроводи правно лице, које испуњава прописане услове и које за то добије дозволу од Агенције.

Дозвола из става 1. овог члана је јавна исправа (решење) коју издаје и одузима Агенција са роком важења од пет година.

Правно лице из става 1. овог члана спроводи обуку за стицање почетне квалификације и периодичну обуку на прописан начин и у складу са прописаним програмом из члана 203. став 10. овог закона.

Правно лице из става 1. овог члана мора да испуњава следеће опште услове:

1) да има сагласност Агенције на садржај наставних планова и програма за спровођење обуке,

2) да има одговарајуће стручне кадрове, сертификоване од стране Агенције, простор, опрему и наставна средства,

3) да има информациону опрему која омогућава ефикасно повезивање правног лица, односно његовог огранка са Агенцијом, ради достављања прописаних података.

Агенција може решењем привремено одузети дозволу правном лицу из става 1. овог члана, на период не дужи од три месеца, ако, приликом провере испуњености услова из става 4. овог члана, утврди да је правно лице престало да испуњава те услове, односно ако обуку не спроводи на прописан начин.

Правно лице из става 1. овог члана, коме је привремено одузета дозвола, може наставити са радом тек када отклони недостатке и за то добије сагласност Агенције.

Правном лицу из става 1. овог члана, коме је привремено одузета дозвола и које у периоду до три месеца није отклонило недостатке утврђене приликом провере испуњености услова, Агенција одузима дозволу.

Правном лицу из става 1. овог члана, Агенција може одузети дозволу на лични захтев.

Уколико је правном лицу, до датума подношења захтева за издавање дозволе из става 1. овог члана, дозвола одузимана више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Након спроведене обуке за стицање почетног СРС или спроведене периодичне обуке на обавезним семинарима унапређења знања за стицање периодичног СРС, правно лице из става 1. овог члана издаје Потврду о завршеној обуци за стицање почетне квалификације или Потврду о завршеној периодичној обуци на обавезним семинарима унапређења знања.

Ближе услове које мора да испуњава правно лице из става 1. овог члана, начин утврђивања испуњености услова, начин издавања и одузимања решења, изглед и садржај захтева за издавање, продужење и измену дозволе, вршење стручног надзора, услове које морају да испуне извођачи садржаја обуке за стицање почетне квалификације и периодичне обуке, издавање и одузимање сертификата за предавача за СРС и инструктора за СРС, начин и поступак сертификације стручних кадрова, изглед и садржај Потврде о завршеној обуци за стицање почетне квалификације или Потврде о завршеној периодичној обуци на обавезним семинарима унапређења знања, начин вођења обуке и начин вођења евиденција о обукама, прописује министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције. Потврде из овог става садрже следеће податке: име (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ, адреса и место становања, пребивалиште, број потврде, датум и место издавања потврде, потпис издаваоца потврде.

Средње стручне школе, које образују лица за образовни профил возач моторног возила, морају да испуњавају услове из става 11. овог члана и дужне су да у наставне планове и програме и завршни испит за образовни профил возач моторног возила уграде најмање садржај из става 11. овог члана.

Агенција води регистар правних лица у електронском облику који садржи податке: пословно име, матични број, адресу седишта, име и презиме одговорног лица у правном лицу, датум добијања дозволе, електронска адреса (e-mail) и број контакт телефона правног лица.

Регистар обука возача садржи евиденције о обавезној обуци и обавезним семинарима унапређења знања на периодичној обуци.

Регистар обуке возача садржи податке: редни број, име (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ возача, датум и место рођења возача, адреса становања, пребивалиште, датум и место похађања обавезне обуке, врста обуке, број и датум издавања потврде о завршеној обавезној обуци, број и датум издавања потврде о одслушаном обавезном семинару унапређења знања, издавалац потврде, рубрика за напомену, својеручни потпис, фотографија, електронска адреса, број контакт телефона возача, име извођача садржаја обуке (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ извођача садржаја обуке, електронска адреса и број контакт телефона извођача наставе.

Агенција обавља послове из ст. 1, 5, 6, 7. и 8. овог члана као поверене.

11. Возачи трамваја

Члан 205.

Трамвајем може управљати возач који има возачку дозволу за управљање моторним возилом "В" категорије и посебну дозволу за управљање трамвајем коју издаје Агенција.

Дозволу за управљање трамвајем може стећи лице које је навршило 21 годину живота, положило испит за управљање трамвајем, има средњу стручну спрему најмање трећег степена, као и да му одлуком надлежног органа није изречена мера забране управљања моторним возилом.

Када управља трамвајем возач мора имати код себе посебну дозволу за управљање трамвајем и возачку дозволу и дужан је да је стави на увид овлашћеном лицу.

Агенција организује обуку за возача трамваја и организује и спроводи испит за возаче трамваја.

Ближе прописе о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција доноси министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Возач трамваја који промени пребивалиште обавезан је да се у року од 30 дана од дана промене пребивалишта пријави Агенцији, ради промене података.

Агенција обавља послове из става 1. овог члана као поверене.

Трамвајем не сме управљати возач трамваја коме је изречена заштитна мера забрана управљања моторним возилом, односно мера безбедности забране управљања моторним возилом, у време док та мера траје.

Дозвола за управљање трамвајем има рок важења пет година.

Дозвола за управљање трамвајем издаје се на заштићеном обрасцу и садржи податке: презиме, име, датум и место рођења, датум издавања дозволе, рок важења дозволе, издавалац дозволе, број/серијски број дозволе, својеручни потпис, пребивалиште, фотографија.

Агенција води регистар возача трамваја, у електронском облику, који садржи: редни број, ЈМБГ возача трамваја, име (име једног родитеља) презиме и пребивалиште возача трамваја, датум и место рођења возача трамваја, податке о првом издавању дозволе за управљање трамвајем (врста/издавалац јавне исправе, број и датум издавања, број и датум издавања потврде о завршеној обуци, датум и место полагања испита, број и датум издавања уверења о положеном испиту, број, категорије и рок важења возачке дозволе, број/серијски број дозволе за управљање трамвајем и датум издавања), податке о продужењу важности дозволе за управљање трамвајем (редни број, датум подношења захтева, датум продужења важности, серијски број дозволе и број возачке дозволе), податке о замени дозволе за управљање трамвајем (редни број, разлог замене, датум замене, рок важења, серијски број дозволе и напомена) и рубрику за напомену.

Обуку за возача трамваја врши правно лице које испуњава прописане услове и које за то добије дозволу Агенције.

Агенција води регистар правних лица у електронском облику који садржи податке: пословно име, матични број, адресу седишта, име и презиме одговорног лица у правном лицу, датум добијања дозволе, електронску адресу (e-mail) и број контакт телефона правног лица.

XII. ОСПОСОБЉАВАЊЕ КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ

1. Опште одредбе

Члан 206.

Оспособљавање кандидата за возаче је делатност од општег интереса која има за циљ да кандидат за возача стекне теоријска и практична знања и вештине потребне за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Оспособљавање кандидата за возаче се састоји од: теоријске обуке, практичне обуке у управљању возилом и возачког испита.

Члан 207.

Оспособљавање кандидата за возаче може да обавља само привредно друштво или средња стручна школа која се бави образовањем ученика за образовни профил возач моторних возила, када испуни прописане услове и када за то добије дозволу.

Дозволом из става 1. овог члана може се одредити да се у правном лицу из става 1. овог члана може обављати обука кандидата за возаче само појединих категорија возила.

Дозволу из става 1. овог члана издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Ако правно лице из става 1. овог члана оспособљавање кандидата за возаче обавља ван територије организационе јединице министарства надлежног за унутрашње послове (полицијске управе) на којој се налази седиште правног лица, мора основати огранак, односно другу прописану организациону целину и за исти добити дозволу из става 1. овог члана.

Изузетно од одредаба става 4. овог члана:

1) министарство надлежно за унутрашње послове може дозволити да правно лице практични испит спроводи на територији насељеног места које није на територији полицијске управе на којој се налази седиште правног лица, при чему правно лице не мора оснивати огранак, односно другу прописану организациону целину, и за исти добити дозволу, ако насељено место које је седиште привредног друштва не испуњава прописане услове за спровођење практичног испита;

2) правно лице практичну обуку кандидата за возаче може спроводити на свим путевима на територији Републике Србије.

Дозволу из става 1. овог члана не може добити правно лице над којим је отворен поступак стечаја.

Уколико је правном лицу које врши оспособљавање кандидата за возаче, до датума подношења захтева за издавање дозволе, одузимана дозвола више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Образовање лица за образовни профил возач моторног возила, као и ученика који се за возаче обучавају у оквиру редовног наставног плана и програма, врше средње стручне школе по прописима које доноси министар надлежан за образовање. Програм образовања ових лица мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом.

Програм оспособљавања припадника министарства надлежног за послове одбране за возаче моторних возила које се обавља у Војсци Србије мора обухватити најмање садржај програма утврђеног у складу са овим законом. Ближе прописе о васпитању и образовању војних лица за возаче моторних возила доноси министар надлежан за послове одбране.

Министарство надлежно за унутрашње послове, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, води регистар правних лица, односно њихових огранака, за које је издало дозволу.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о начину вођења регистра из става 10. овог члана.

Члан 208.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак привредног друштва из члана 207. став 4. овог закона, мора да има:

1) најмање једну прописно опремљену школску учионицу за теоријску обуку и полагање возачких испита за најмање 10 кандидата, у власништву или у закупу привредног друштва, односно коју користи средња стручна школа. Учионица може бити закупљена само за потребе једног правног лица, односно огранка,

2) пословни простор за административне послове у власништву правног лица или узет у закуп. Пословни простор може бити закупљен само за потребе једног правног лица, односно огранка,

3) прописана наставна средства и учила,

4) најмање три возила "В" категорије и најмање по једно возило за остале категорије возила, за које правно лице, односно огранак врши обуку кандидата за возаче, која су регистрована на правно лице или су обезбеђена по основу лизинга. Уколико се не обавља обука кандидата за возаче моторних возила "В" категорије, правно лице мора имати укупно најмање три возила одговарајућих категорија која су регистрована на правно лице или су обезбеђена по основу лизинга,

5) уређени полигон за почетну практичну обуку возача, који омогућава извођење радњи са возилом прописаних програмом практичне обуке, у власништву правног лица, узет у закуп или дат на коришћење решењем локалне самоуправе,

6) информациону опрему која омогућава ефикасно повезивање правног лица, односно његовог огранка, са министарством надлежним за унутрашње послове ради достављања прописаних података,

7) систем за снимање (у даљем тексту: аудио-видео систем), постављен у учионици чије карактеристике обезбеђују

сачињавање аудио-видео записа који, сагласно карактеристикама простора у којем је постављен, омогућава идентификацију свих кандидата и испитивача, односно лица која врше надзор, целим током теоријског испита и регистровање њихове међусобне комуникације.

Министарство надлежно за унутрашње послове, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, обезбеђује Информациони систем оспособљавања кандидата за возаче (у даљем тексту: Информациони систем) који омогућава доставу прописаних података од стране правног лица из члана 207. став 1. овог закона, односно огранка из члана 207. став 4. овог закона, у централну информациону базу података коју води министарство надлежно за унутрашње послове (у даљем тексту: централна база података). Информациони систем мора обезбедити и повезивање министарства надлежног за унутрашње послове са другим државним органима, односно имаоцима јавних овлашћења, односно правосудним органима, односно здравственим установама, у циљу обезбеђења прописаних података на основу којих овај систем аутоматски утврђује да ли правно лице, односно инструктори возње, предавачи и испитивачи, који су у радном односу у правном лицу, односно у његовом огранку, односно кандидати за возача, испуњавају прописане услове.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона је дужно да одржава део Информационог система и аудио-видео систем, који је у правном лицу, односно његовом огранку, на начин који ће омогућити њихове прописане функционалности.

Члан 209.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак из члана 207. став 4. овог закона, дужно је да има у радном односу, на одређено или неодређено време:

1) са пуним радним временом, најмање три инструктора возње "В" категорије и најмање једног инструктора за сваку од категорија возила за које врши оспособљавање кандидата за возаче. Уколико правно лице не врши оспособљавање кандидата за возаче моторних возила "В" категорије мора имати укупно најмање три инструктора возње одговарајућих категорија,

2) најмање једног предавача теоријске наставе,

3) најмање једног испитивача за сваку од категорија возила за које правно лице врши оспособљавање,

4) најмање једно лице за евидентирање података (администратор), које путем Информационог система у централну базу података доставља податке на прописани начин и има увид у све податке из централне базе података који се односе на правно лице код којег је у радном односу.

Инструктори возње, испитивачи, предавачи и администратор морају имати одговарајућу пријаву на обавезно социјално осигурање у том правном лицу, у складу са одговарајућим прописима.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, предавач теоријске обуке може бити ангажован и ван радног односа, по основу уговора о допунском раду.

Правно лице, односно његов огранак мора ангажовати правно или физичко лице које ће бити задужено за одржавање Информационог система и аудио-видео система, на начин који ће омогућити њихове прописане функционалности.

У циљу аутоматског утврђивања да ли су испуњени услови из ст. 1–3. овог члана, правно лице, путем Информационог система из члана 208. став 3. овог закона, мора доставити у централну базу података податак о ЈМБГ предавача теоријске обуке, инструктора возње, испитивача и администратора, на основу чега се из јединствене информационе базе Централног регистра обавезног социјалног осигурања утврђује датум почетка осигурања, основ осигурања, датум престанка осигурања, радно време (пуно, непуну, скраћено) и податак да ли је лице запослено код више послодавца.

Члан 210.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о условима које мора испуњавати правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак из члана 207. став 4. овог закона.

Правно лице дужно је да обезбеди испуњеност прописаних услова за обуку кандидата за возаче.

Правно лице ће привремено престати са теоријском обуком кандидата за возаче када престане да испуњава услове:

1) из члана 208. став 1. тачка 1) или,

2) из члана 208. став 1. тачка 6) или,

3) из члана 209. став 1. тачка 2) овог закона.

Правно лице ће привремено престати са практичном обуком кандидата за возаче одређене категорије возила када престане да испуњава услове:

1) из члана 208. став 1. тачка 4) или,

2) из члана 208. став 1. тачка 5) или,

3) из члана 208. став 1. тачка 6) или,

4) из члана 209. став 1. тачка 1) овог закона.

Правно лице ће привремено престати са организовањем и спровођењем теоријског испита одређене категорије возила када престане да испуњава услове:

1) из члана 208. став 1. тачка 1) или,

2) из члана 208. став 1. тачка 6) или,

3) из члана 208. став 1. тачка 7) или,

4) из члана 209. став 1. тачка 3) овог закона, у погледу испитивача који испуњава услове за спровођење теоријског испита.

Правно лице ће привремено престати са организовањем и спровођењем практичног испита одређене категорије

возила када престане да испуњава услове:

- 1) из члана 208. став 1. тачка 4) или,
- 2) из члана 208. став 1. тачка 5) или,
- 3) из члана 208. став 1. тачка 6) или,
- 4) из члана 209. став 1. тачка 3) овог закона.

О привременом престанку са радом правно лице ће најкасније првог следећег радног дана обавестити орган који врши надзор. За време привременог престанка са радом правно лице не сме вршити оспособљавање кандидата у складу са одредбама овог члана.

Привремени престанак рада може трајати најдуже три месеца.

О завршетку привременог престанка рада, правно лице је дужно да обавести орган који врши надзор најкасније један дан пре почетка наставка са радом.

Изузетно од одредаба става 4. тач. 1) и 4) и става 6. тачка 1) овог члана правно лице које има најмање једно возило, односно једног инструктора вожње, категорије „В”, најдуже у року од 30 дана од дана када је престало да испуњава прописане услове из члана 208. став 1. тачка 4), односно из члана 209. став 1. тачка 1), може да настави оспособљавање кандидата за возаче категорије „В”. Ако до истека наведеног рока правно лице, односно његов огранак, не обезбеди прописани број возила, односно инструктора вожње категорије „В”, привремено ће престати са радом и тај привремени престанак траје најдуже два месеца.

Члан 211.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак из члана 207. став 4. овог закона, мора да води на прописан начин, тачно и уредно прописане евиденције које води у писаној форми, односно да у централну базу података путем Информационог система из члана 208. став 2. овог закона доставља на прописани начин тачне податке.

Правно лице путем аудио-видео система сачињава одговарајући аудио-видео запис теоријског испита, који је део прописаних евиденција и који омогућава идентификацију свих кандидата и испитивача, односно лица која врше надзор, целим током теоријског испита и регистрације њихове међусобне комуникације. Аудио-видео запис мора поседовати одговарајућу заштиту путем које се утврђује да ли су вршене промене у оригиналном садржају тог записа. Аудио-видео запис се чува у просторијама правног лица на начин који онемогућава приступ његовом садржају, осим одговорном лицу у правном лицу, лицима које он овласти и лицима која врше надзор.

Правно лице у писаној форми води:

1) књигу активности инструктора вожње у коју инструктор вожње евидентира податке о часовима практичне обуке које је спровео (датум и време, код часа, име и презиме кандидата, регистарска ознака возила, односно скупа возила, стање на путомеру возила на почетку и крају часа, пређени пут), односно часовима теоријске обуке, када је инструктор вожње и предавач теоријске обуке (датум и време, код обрађених тема), односно теоријским и практичним испитима, када је инструктор вожње и испитивач (датум и време);

2) бодовне листе у које испитивач евидентира податке о спроведеном практичном испиту сваког кандидата (датум и време, име и презиме кандидата, идентификациони број кандидата, име и презиме испитивача, број негативних бодова по радњама, поступањима и техници вожње, ознаке недозвољених грешки, односно угрожавања безбедности, за које је кандидат на практичном испиту добио оцену „није положио”, укупан број негативних бодова, укупан број оцстатација „није положио”, код завршетка, односно прекида испита, када испитни задатак није спроведен у целости, оцена на испиту).

У циљу омогућавања приступа Информационом систему, односно подацима из централне базе података и аутоматског утврђивања, путем Информационог система, да ли правно лице испуњава прописане услове за спровођење оспособљавања, да ли кандидат за возача испуњава услове за почетак оспособљавања, односно услове за спровођење појединих делова оспособљавања, да ли стручни кадар правног лица испуњава прописане услове, односно да ли оспособљавање спроводи на прописани начин, односно у циљу аутоматског сачињавања прописаних потврда, уверења о положеном возачком испиту, одговарајућих статистичких извештаја на основу којих се предузимају мере за отклањање недостатака и унапређење оспособљавања, правно лице за централну базу података путем Информационог система обезбеђује:

1) податак о ЈМБГ кандидата за возача на основу чега се путем Информационог система, из евиденција министарства надлежног за унутрашње послове, обезбеђују подаци: име и презиме кандидата, пол, адреса пребивалишта, односно боравишта, датум рођења (за утврђивање испуњености старосног услова из члана 180. овог закона), категорије возила за које кандидат поседује возачку дозволу (за утврђивање испуњености услова у погледу поседовања одговарајуће возачке дозволе из члана 181. овог закона, односно услова из члана 212. став 3. овог закона), након чега Информациони систем аутоматски генерише идентификациони број кандидата и датум уписа, ако кандидат испуњава услове за почетак оспособљавања;

2) број телефона и е-mail кандидата путем којих се кандидату достављају потребне информације, односно омогућава приступ Информационом систему;

3) податке из уверења о здравственој способности за категорију возила за коју се кандидат обучава (број, датум издавања, назив здравствене установе која је уверење издала, ограничења и унети рокови), на основу којих се путем Информационог система утврђује да ли кандидат испуњава услов за започињање практичне обуке из члана 216. став 2. овог закона;

4) податак о датуму склапања уговора о оспособљавању на основу којег се путем Информационог система утврђује да је кандидат испунио услов из члана 219. став 1. овог закона;

5) податке о спроведеном оспособљавању: часовима теоријске обуке (датум и време, код обрађених тема, име и презиме кандидата, име и презиме предавача теоријске обуке), теоријским испитима (датум и време, име и презиме кандидата, име и презиме испитивача, бројеви испитних питања која чине тест за полагање теоријског испита, бројеви испитних питања на које кандидат није дао тачан одговор, број поена, оцена на испиту), часовима практичне обуке (датум и време, код часа, име и презиме кандидата, име и презиме инструктора вожње, регистарска ознака возила,

односно скупа возила, стање на путомеру возила на почетку и крају часа, пређени пут), практичним испитима (податке из бодовних листа испитивача, у складу са одредбом става 3. тачка 2) овог члана, коначна оцена на испиту, регистарска ознака возила, односно скупа возила, са којим је спроведен испит), на основу којих Информациони систем аутоматски сачињава одговарајуће потврде о завршеним деловима оспособљавања, односно Уверење о положеном возачком испиту;

6) податке о задуженим књигама активности инструктора вожње (број књиге, име и презиме инструктора вожње који је књигу задужио, датум задужења, односно раздужења књиге, име и презиме лица које је инструктора вожње задужило, односно раздужило књигом);

7) податак о ЈМБГ предавача теоријске обуке, инструктора вожње и испитивача, на основу којег се путем Информационог система обезбеђују одговарајући подаци из евиденција министарства надлежног за унутрашње послове (категорије возила за које наведени стручни кадар правног лица поседује возачку дозволу, датум од када и до када важи издата возачка дозвола за одређену категорију, датум престанка важења последње мере забране управљања возилом, да ли су у последње четири године изречене правноснажне пресуде за кривична дела – тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности), односно правосудних органа (подаци о покренутих истрагама за кривична дела – тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности), односно Агенције (подаци: број одговарајуће лиценце и датум важења), односно здравствених установа (подаци из уверења о здравственој способности за возача моторних возила: број, датум издавања, назив здравствене установе која је уверење издала, ограничења и унети рокови), на основу којих Информациони систем аутоматски утврђује да ли наведени стручни кадар правног лица испуњава прописане услове из чл. 189, 221, 224. и 238. овог закона;

8) податак о ЈМБГ администратора, одговорног лица у правном лицу и лица задуженог за одржавање Информационог система у циљу омогућавања приступа Информационом систему, односно одговарајућим подацима из централне базе података, у складу са прописаним овлашћењима за приступ;

9) број телефона и е-мајл администратора, одговорног лица у правном лицу, предавача теоријске обуке, инструктора вожње, испитивача и лица задуженог за одржавање Информационог система путем којих се истим достављају потребне информације;

10) податке о возилима за оспособљавање кандидата за возаче (број шасије и регистарска ознака) на основу којих се путем Информационог система обезбеђују одговарајући подаци из евиденције министарства надлежног за унутрашње послове (матични број власника, односно ЈМБГ, у случају возила за оспособљавање које је власништво особе са инвалидитетом), а на основу којих Информациони систем аутоматски утврђује да ли правно лице испуњава прописане услове у погледу возила из члана 208. став 1. тачка 4) овог закона.

Изузетно од одредаба става 3. овог члана, правно лице не мора водити у писаној форми књиге активности инструктора вожње и бодовне листе, ако инструктор вожње, односно испитивач, податке о спроведеним активностима, односно практичном испиту, уноси у реалном времену у централну базу података.

Подацима из централне базе података могу приступити овлашћена лица министарства надлежног за унутрашње послове која врше надзор над поштовањем прописа из области оспособљавања кандидата за возаче, односно испитивачи овог министарства, која су евидентирана у Информационом систему.

У циљу обезбеђења приступа овлашћеним лицима Информационом систему, односно утврђивања да ли испитивачи испуњавају прописане услове, министарство надлежно за унутрашње послове путем Информационог система обезбеђује:

1) ЈМБГ овлашћених лица која врше надзор;

2) ЈМБГ испитивача, на основу којег се путем Информационог система обезбеђују одговарајући подаци из евиденција министарства надлежног за унутрашње послове (категорије возила за које испитивачи поседују возачку дозволу, датум од када и до када важи издата возачка дозвола за одређену категорију, датум престанка важења последње мере забране управљања возилом, да ли су у последње четири године изречене правноснажне пресуде за кривична дела – тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности), односно правосудних органа (подаци о покренутих истрагама за кривична дела – тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности), односно Агенције (подаци: број одговарајуће лиценце и датум важења), односно здравствених установа (подаци из уверења о здравственој способности за возача моторних возила: број, датум издавања, назив здравствене установе која је уверење издала, ограничења и унети рокови), на основу којих Информациони систем аутоматски утврђује да ли испитивачи министарства надлежног за унутрашње послове испуњавају прописане услове из чл. 189, 209, 221, 224. и 238. овог закона;

3) број телефона и е-мајл овлашћених лица која врше надзор, односно испитивача.

При спровођењу практичног испита испитивачи министарства надлежног за унутрашње послове воде у писаној форми бодовне листе у које евидентирају податке о практичном испиту у складу са одредбом става 3. тачка 2) овог члана.

Подаци о оспособљавању кандидата за возаче чувају се трајно у централној бази података.

Сигурносна копија аудио-видео записа чува се на медијуму независном од радне меморије уређаја за снимање, за период од једне године од дана када је аудио-видео запис сачињен.

Подаци из евиденција које правно лице, односно министарство надлежно за унутрашње послове, воде у писаној форми, чувају се најмање две године од дана од када је у те евиденције унет последњи податак.

Министарство надлежно за унутрашње послове врши анализу података из централне базе података и сачињава одговарајуће извештаје, у циљу предузимања мера за унапређење оспособљавања кандидата за возаче и прописаних мера у случају када се оспособљавање не спроводи на прописан начин.

Право на увид у податке из евиденција прописаних овим чланом се остварује у складу са прописима о заштити података о личности.

Ближе прописе о начину вођења и чувања евиденција прописаних овим чланом доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 212.

Оспособљавање кандидата за возаче правно лице из члана 207. став 1. може започети најраније 12 месеци пре него што кандидат за возача испуни старосни услов из члана 180. овог закона.

Кандидат за возача не може започети, односно наставити оспособљавање у време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом, као ни за време док му је возачка дозвола одузета због несавесности.

Правно лице не може започети оспособљавање кандидата за возача за управљање возилима одређене категорије, ако не испуњава услове у погледу поседовања возачке дозволе прописане одредбама члана 181. овог закона.

2. Теоријска обука

Члан 213.

Теоријска обука у управљању возилом се остварује по прописаном програму обуке.

Теоријска обука управљања возилом мора да има садржаје који ће омогућити да кандидат након завршетка оспособљавања стекне потребна знања и вештине за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Програм теоријске обуке кандидата за возаче доноси министар унутрашњих послова.

Члан 214.

Теоријска обука обухвата најмање следеће градиво:

1) правила саобраћаја и саобраћајна сигнализација - појам и значај правила саобраћаја, примена правила, појам и значење саобраћајних знакова и знаци које дају овлашћена службена лица,

2) возач - значај и утицај возача на безбедност саобраћаја, особине и поступци возача који утичу на безбедност саобраћаја, социолошки чиниоци који утичу на понашање возача, значај процена саобраћајне ситуације и начин доношења одлука возача, оријентација возача у времену и простору, психолошки чиниоци који утичу на процене, доношење и спровођење одлука возача у току вожње, време реакције, пажња и умор возача, промене код возача које настају услед коришћења алкохола и/или других психоактивних супстанци чија је употреба забрањена пре и за време вожње,

3) пут - појам пута, карактеристике пута које су од значаја за безбедност саобраћаја, утицај временских прилика на стање пута и безбедно одвијање саобраћаја и ноћни услови вожње,

4) возило - појам и особине возила које утичу на безбедно одвијање саобраћаја на путевима, значај и утицај техничке исправности возила на безбедно одвијање саобраћаја, значај и утицај оптерећења и начина оптерећења возила на безбедност саобраћаја, основни склопови и уређаји возила и њихов утицај на безбедност саобраћаја на путу, најчешће неисправности возила и могућности њиховог отклањања од стране возача расположивом опремом и средствима,

5) пасивна безбедност возила - појам и значај, утицај појединих делова и склопова возила на пасивну безбедност и делови, склопови и уређаји возила чији је основни циљ обезбеђивање пасивне безбедности,

6) остали учесници у саобраћају - појам и њихове особине које утичу на безбедно одвијање саобраћаја, карактеристике понашања у саобраћају деце, старих лица, особа са посебним потребама, пешака, бициклиста, мотоциклиста и других лица, појам, карактеристике и утицај шинских возила на безбедно одвијање саобраћаја, могући утицај животиња на безбедно одвијање саобраћаја на путу,

7) опште одредбе - прописи везани за право на управљање возилом у саобраћају на путу, право учешћа возила у саобраћају на путу, време управљања возилом у саобраћају на путу и одмори возача, поступак у случају саобраћајне незгоде и посебне мере безбедности,

8) мере предострожности приликом напуштања возила,

9) основи економичне вожње и утицај саобраћаја на стање животне средине и њено угрожавање,

10) опасности које настају услед непоштовања прописа из области безбедности саобраћаја, могуће штетне последице непоштовања прописа и казнене мере за учиниоце повреда одредби и прописа из области безбедности саобраћаја (казна затвора, новчана казна, мере безбедности и заштитне мере),

11) теоријско објашњење радњи са возилом у саобраћају на путу и поступање возача у саобраћају на путу - основне радње возилом: полазак, вожња унапред, вожња уназад, промена правца кретања и заустављање возила, укључивање возила у саобраћај на путу, избор брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације и услова пута и времена, скретање, обилажење, мимоилажење, претицање, промена саобраћајне траке, полукружно окретање, заустављање и нагло кочење, уступање права првенства пролаза, поступање возача при наиласку и пролазак кроз раскрсницу на којој је саобраћај регулисан правилном десне стране, саобраћајним знаком, светлосним саобраћајним знаком и знацима и наредбама које даје овлашћено лице, поступање возача при наиласку на пешачки прелаз, прелаз пута преко железничке и трамвајске пруге и вожња кроз тунел, поступање возача у условима падавина, смањене видљивости, у ноћним условима и када се креће путем на којем се изводе радови.

Пре почетка спровођења теоријске обуке правно лице обезбеђује сваком кандидату, на трајно коришћење, стручну литературу за оспособљавање кандидата за возаче.

Ближе прописе о начину спровођења теоријске обуке кандидата за возаче доноси министар унутрашњих послова.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона дужно је да теоријску обуку кандидата за возаче обавља на прописан начин.

3. Практична обука

Члан 215.

Практична обука обухвата овладавање вештинама у управљању возилом у саобраћају на путу, у погледу:

- 1) провере и припреме возила за безбедно учествовање у саобраћају на путу,
- 2) употребе команди и уређаја возила,
- 3) извођења прописаних радњи возилом на уређеном полигону,
- 4) извођења радњи возилом у саобраћају на путу из члана 214. став 1. тачка 11) овог закона,
- 5) управљања возилом у саобраћају на путу у насељу, у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја,
- 6) управљања возилом у саобраћају на путу ван насеља, у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја,
- 7) управљања возилом на путу у насељу и ван насеља, у ноћним условима,
- 8) увежбавања радњи возилом и поступање возача у различитим саобраћајним ситуацијама,
- 9) развијања односа поверења и поштовања према другим учесницима у саобраћају, стицања навике помагања другим учесницима у саобраћају и предузимања мера да не дође до саобраћајне незгоде.

Ближе прописе о начину спровођења практичне обуке кандидата за возаче доноси министар унутрашњих послова.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона дужно је да практичну обуку кандидата за возаче обавља на прописан начин.

Члан 216.

Са практичном обуком кандидата за возаче може се отпочети тек након што кандидат за возача положи теоријски испит.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона не сме отпочети са практичном обуком кандидата за возача који нема уверење о здравственој способности за категорију возила за коју се обучава, односно отпочети или обављати практичну обуку ако је од издавања тог уверења протекло више од једне године.

Члан 217.

Кандидат за возача који врши практичну обуку сме управљати возилом оне категорије за коју се обучава само под надзором инструктора вожње.

Инструктор вожње у току једног часа практичне обуке, може обучаваати само једног кандидата за возача.

4. Права и обавезе кандидата за возаче

Члан 218.

Влада одређује најнижу и највишу цену теоријске и практичне обуке, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину.

Правно лице не може одредити нижу или вишу цену обуке од цене одређене на начин из става 1. овог члана.

У укупну цену теоријске и практичне обуке укључено је и издавање свих потврда у вези са наведеним обукама и стручна литература из члана 214. став 2. овог закона.

Члан 219.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона и кандидат за возача обавезно, пре почетка обуке, склапају уговор о условима под којима ће се обавити обука, чије одредбе морају бити у складу са овим законом.

Овим уговором се мора посебно утврдити да је кандидат за возача упознат да ће се током теоријског испита вршити аудио-видео снимање, као и прописати међусобни односи у случају престанка оспособљавања у том правном лицу. Када је кандидат малолетан, уговор са правним лицем склапа један од родитеља или старатељ.

Правно лице не може почети обуку кандидата за возача пре него што буде склопљен уговор из става 1. овог члана.

Члан 220.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона, на захтев кандидата, издаје потврде о завршеној теоријској и практичној обуци и потврде о броју сати теоријске и практичне обуке које је имао кандидат у случају престанка оспособљавања у том правном лицу.

Потврде из става 1. овог члана морају се издати након завршене теоријске и практичне обуке, односно у случају прекида наведених обука, у року од три дана од дана подношења захтева.

5. Предавач теоријске обуке

Члан 221.

Предавач теоријске обуке мора да испуњава прописане услове и да има дозволу (лиценцу) за предавача теоријске обуке.

Предавач теоријске обуке мора испуњавати следеће услове:

- 1) да има завршене најмање основне студије саобраћајне струке из области саобраћајног инжењерства – усмерења друмски саобраћај, односно завршене студије друге струке у трајању од најмање четири године и најмање пет година радног искуства у области безбедности саобраћаја,
- 2) да има најмање три године возачку дозволу за возила В категорије,
- 3) да има завршену обавезну припремну наставу и положен стручни испит за предавача,

4) да није у току трајање мере забране управљања моторним возилом,
5) да у последње четири године није правоснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Дозволу (лиценцу) из става 1. овог члана издаје, обнавља и одузима Агенција.

Дозвола (лиценца) за предавача теоријске обуке има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) из става 1. овог члана ће се обновити предавачу теоријске обуке ако је присуствовао обавезним семинарима унапређења знања.

Уколико је предавачу теоријске обуке, до датума подношења захтева за издавање дозволе за предавача теоријске обуке, одузимана дозвола (лиценца) више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Дозвола (лиценца) за предавача теоријске обуке издаје се на заштићеном обрасцу и садржи податке: презиме, име, датум и место рођења, датум издавања лиценце, рок важења лиценце, издавалац лиценце, број/серијски број лиценце, својеручни потпис, пребивалиште, фотографија.

Послове наведене у ставу 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 222.

Програм за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке обухвата садржаје из области:

- 1) саобраћајне етике,
- 2) безбедности друмског саобраћаја,
- 3) прописа безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 4) теорије извођења радњи са возилом у саобраћају на путу,
- 5) методiku извођења теоријске обуке.

Програм за припремну наставу и полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита, рокове за одржавање семинара и изглед обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Агенција организује припремну наставу за полагање стручног испита, спроводи стручни испит, организује семинаре унапређења знања, прописује и води регистар предавача теоријске обуке у електронском облику. Регистар предавача теоријске обуке садржи евиденције о припремној настави, стручном испиту, семинарима унапређења знања и издатим, обновљеним и одузетим дозволама (лиценцама) за предавача теоријске обуке.

Регистар предавача теоријске обуке садржи податке: редни број, име (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ, датум и место рођења, адреса становања, пребивалиште, датум и место окончања припремне наставе, датум и место полагања стручног испита, број/серијски број дозволе (лиценце), датум издавања дозволе (лиценце), рубрику за напомену, својеручни потпис, фотографија, електронска адреса, број контакт телефона.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

6. Инструктор вожње

Члан 223.

Инструктор вожње образује се у систему средњег образовања.

Испит за инструктора вожње може полагати возач који је навршио 21 годину живота и има најмање три године возачку дозволу за возаче возила оне категорије за коју полаже испит за инструктора вожње.

Ближе прописе о програму, условима и начину образовања и полагања испита за инструктора вожње доноси министар надлежан за послове образовања.

Члан 224.

Практичну обуку може да обавља инструктор вожње који испуњава прописане услове и има дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

Инструктор вожње мора испуњавати следеће услове:

1) да има положен испит за возача инструктора или стечену (јавну школску исправу) школску диплому за инструктора вожње одговарајуће категорије,

2) да је здравствено способан,

2а) да није у току трајање мере забране управљања моторним возилом,

3) да у последње четири године није правоснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Дозволу (лиценцу) из става 1. овог члана издаје, обнавља и одузима Агенција.

Дозвола (лиценца) за инструктора вожње има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) из става 1. овог члана ће се обновити инструктору вожње ако је:

1) присуствовао обавезним семинарима унапређења знања и

2) здравствено способан.

Дозвола за инструктора вожње одређене категорије важи само у време када и његова возачка дозвола за ту категорију возила.

Уколико је инструктору вожње, до датума подношења захтева за издавање дозволе за инструктора вожње, одузимана дозвола (лиценца) више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Дозвола (лиценца) за инструктора вожње издаје се на заштићеном обрасцу и садржи податке: презиме, име, датум

и место рођења, датум издавања лиценце, рок важења лиценце, издавалац лиценце, број/серијски број лиценце, својеручни потпис, пребивалиште, фотографија, категорије возила за које је дозвола (лиценца) издата, датум првог издавања дозволе (лиценце) за сваку категорију, датум до кога важи дозвола (лиценца) за сваку категорију, напомена.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 225.

Агенција организује семинаре унапређења знања, обавља проверу знања, прописује и води регистар издатих дозвола (лиценци) за инструктора вожње.

Програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања провере знања, рокове за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Послове из ст. 1. и 2. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 226.

Инструктор вожње може практичну обуку обављати само са кандидатима за возаче који се оспособљавају код правног лица из члана 207. став 1. овог закона у којем је он у радном односу, у складу са одредбама члана 209. овог закона.

За време извођења практичне обуке, инструктор вожње мора код себе имати возачку дозволу (лиценцу) за инструктора вожње.

За време извођења практичне обуке, инструктор вожње мора код себе имати књигу практичне обуке инструктора вожње и књижицу обуке кандидата за возача и дужан их је дати на увид овлашћеном службеном лицу Министарства унутрашњих послова.

Члан 227.

Инструктор вожње може имати највише осам часова практичне обуке кандидата за возаче у току радног дана.

Инструктор вожње између два радна дана мора имати прекид у обављању своје делатности у трајању од најмање 11 сати.

Инструктор вожње између часова практичне обуке мора имати одмор у трајању од најмање 10 минута, осим када са истим кандидатом за возача изводи два спојена часа, након чега мора имати одмор у трајању од најмање 20 минута.

У току недеље инструктор вожње мора имати најмање један слободан дан.

Члан 228.

За време обављања практичне обуке у возилу којим се спроводи практична обука, осим инструктора вожње и кандидата за возача, могу се налазити и:

- 1) овлашћена лица органа надлежног за вршење надзора,
- 2) одговорно лице, односно лица која је оно овластило, када врше контролу спровођења практичне обуке,
- 3) други инструктор вожње из правног лица, који том приликом не спроводи практичну обуку,
- 4) највише два кандидата за возача који се оспособљавају у том правном лицу за управљање возилом те категорије.

За време практичне обуке кандидат за возача код себе мора имати и ставити на увид доказ о здравственој способности за возача, потврду о положеном теоријском испиту, личну карту, односно други документ са фотографијом уколико због старости не испуњава услов за издавање личне карте.

Час практичне обуке не може почети док се инструктор вожње не увери да су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана.

Изузетно од става 1. овог члана, за време обављања практичне обуке кандидата за возаче моторних возила категорија А, А1, А2, АМ, F, М и В1, у возилу којим се спроводи практична обука налази се само кандидат, а надзор над спровођењем обуке инструктор вожње врши из другог возила.

Надзор над спровођењем обуке из става 4. овог члана врши се из другог возила, које се при том не користи за обучавање другог кандидата, непосредним праћењем кандидата који се обучава, уз коришћење одговарајуће комуникационе опреме која омогућава одржавање везе без ангажовања руку.

7. Возила за оспособљавање кандидата за возаче

Члан 229.

Возило за оспособљавање кандидата за возаче возила В категорије мора имати уграђене дупле ножне команде, осим команде за убрзавање, а возила категорије С и D уместо дуплих команди могу имати уграђену команду помоћне-паркирне кочнице на дохват руке инструктора вожње.

Возило за оспособљавање кандидата за возаче возила В категорије не може имати аутоматски мењач.

Члан 230.

Моторно и прикључно возило за оспособљавање кандидата за возаче, када учествује у саобраћају и када се на њему оспособљава кандидат за возача, мора бити означено на прописан начин.

Ближе прописе о условима које морају испуњавати возила за оспособљавање кандидата за возача доноси министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 231.

Оспособљавање кандидата за возача који је особа са инвалидитетом, може се обављати на возилу произведеном или преправљеном у складу са његовим потребама иако није регистровано на правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно није обезбеђено по основу лизинга, односно не испуњава услове из члана 229. овог закона.

8. Возачки испит

Члан 232.

На возачком испиту се утврђује да ли је кандидат стекао теоријска и практична знања и вештине потребне за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу.

Возачки испит се спроводи на српском језику, односно језицима националних мањина у складу са законом.

Возачки испит се састоји из две целине: теоријског испита и практичног испита.

Кандидат је положио возачки испит када положи теоријски испит и практични испит.

О положеном теоријском испиту правно лице из члана 207. став 1. овог закона, односно огранак из члана 207. став 4. овог закона, на захтев кандидата за возача, издаје потврду најкасније у року од три дана од дана подношења захтева.

Кандидату за возача који је положио возачки испит правно лице из члана 207. став 1. овог закона издаје уверење у року од три дана од дана подношења захтева.

Ближе услове о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу евиденција и роковима њиховог чувања прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Члан 233.

Теоријски испит се полаже путем теста чија испитна питања обухватају садржај програма из члана 214. овог закона.

Практични испит се полаже из управљања возилом на уређеном полигону и у саобраћају на јавном путу и том приликом се утврђује да ли кандидат за возача има знања, вештину и поступања у складу са одредбама члана 215. овог закона.

Члан 234.

Испитна питања за теоријски испит су јавна и одређује их Министарство унутрашњих послова.

Комбинација испитних питања садржана у тесту је службена тајна и одређује је Министарство унутрашњих послова.

Испитна питања се сачињавају на основу стручне литературе за оспособљавање кандидата за возаче из члана 214. став 2. овог закона, за коју је издато позитивно мишљење у смислу члана 9. став 1. тачке 18) овог закона.

Члан 235.

Теоријском испиту може приступити кандидат за возача који је завршио прописану теоријску обуку за возача одређене категорије.

Практичном испиту може да приступи кандидат за возача:

- 1) који је здравствено способан за возача одређене категорије,
- 2) који испуњава старосни услов за стицање права управљања возилом одговарајуће категорије,
- 3) који је положио теоријски испит при чему од дана полагања теоријског испита не сме проћи више од осамнаест месеци,
- 4) који је завршио практичну обуку одговарајуће категорије.

Кандидат за возача након завршене обуке подноси пријаву за полагање теоријског, односно практичног испита.

Испуњеност услова за полагање испита из ст. 1. и 2. овог члана утврђује правно лице које обавља обуку возача.

Министарство унутрашњих послова поништиће теоријски испит или практични испит или возачки испит, ако нису били испуњени услови за излазак кандидата на испит и то:

- 1) теоријски испит у року од једне године од дана положеног теоријског испита,
- 2) практични испит, ако нису били испуњени услови из става 2. тачка 1) или тачка 3) или тачка 4) овог члана у року од једне године од дана положеног практичног испита,
- 3) возачки испит, ако нису били испуњени услови из става 2. тачка 2) овог члана у року до навршених година прописаних за добијање возачке дозволе одговарајуће категорије.

Члан 236.

Возачки испит организује и спроводи правно лице из члана 207. став 1. овог закона.

Возачки испит се полаже пред испитном комисијом која се састоји од два члана, од којих је један испитивач полицијски службеник, а други је испитивач из правног лица.

Испитивача полицијског службеника одређује надлежни старешина, у складу са одредбама члана 238. овог закона, а

испитивача из правног лица одговорно лице у правном лицу.

О полагању возачког испита испитна комисија сачињава записник који се издаје кандидату на његов захтев.

Правно лице из члана 207. став 1. овог закона је дужно да возачки испит организује и спроводи на прописан начин.

Кандидат је положио теоријски испит када испитивачи утврде да је постигао прописан број поена за позитивну оцену.

Кандидат је положио практични испит ако оба испитивача дају позитивну оцену на практичном испиту. Позитивну оцену на практичном испиту испитивач ће дати кандидату који приликом спровођења испитног задатка није угрозио себе ни друге учеснике у саобраћају, није учинио ниједну грешку прописану као недозвољену и нема више од прописаног броја негативних бодова.

Целокупан процес полагања теоријског испита правно лице мора снимати аудио-видео системом.

Теоријски испит испитивачи не могу започети, односно наставити, у случају престанка рада аудио-видео система.

Члан 237.

Трошкове полагања возачког испита сноси кандидат за возача.

Цена полагања возачког испита се састоји из дела који кандидат плаћа правном лицу и дела који кандидат плаћа Министарству унутрашњих послова ради подмирења трошкова учешћа испитивача у испитној комисији.

Влада одређује најнижу и највишу цену за полагање возачког испита, односно делова цене из става 1. овог члана на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити нижу или вишу цену за полагање возачког испита од цене одређене на начин из става 3. овог члана.

У укупну цену полагања возачког испита укључено је и издавање потврде о положеном теоријском испиту и уверења о положеном возачком испиту.

Кандидат за возача не може приступити полагању возачког испита док не измири обавезе према Министарству унутрашњих послова из става 1. овог члана.

9. Испитивач

Члан 238.

Испитивач мора да испуњава прописане услове и има дозволу (лиценцу) за испитивача.

Испитивач мора испуњавати следеће услове:

1) да има најмање пет година возачку дозволу за возила категорије В и возачку дозволу оне категорије за коју подноси захтев за издавање дозволе (лиценце) за испитивача,

2) да је навршио најмање 23 године живота,

3) да има завршене најмање основне студије саобраћајне струке из области саобраћајног инжењерства – усмерења друмски саобраћај, односно завршене студије друге струке у трајању од најмање четири године и најмање једну годину радног искуства у области безбедности саобраћаја, односно за лица која обављају ове послове на дан ступања на снагу овог закона да имају најмање две године радног искуства на пословима инструктора вожње или испитивача,

4) да има завршену обавезну припремну наставу и да има положен стручни испит за испитивача,

5) да није у току трајање мере забране управљања моторним возилом,

6) да у последње четири године није правноснажно осуђиван за кривична дела: тешка дела против безбедности јавног саобраћаја, из групе против живота и тела, против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

На теоријском испиту испитивач мора имати лиценцу за испитивача В категорије, а на практичном испиту за ону категорију возила за коју кандидат за возача полаже испит.

Дозволу (лиценцу) из става 1. овог члана издаје, обнавља и одузима Агенција.

Дозвола (лиценца) за испитивача има рок важења пет година.

Дозвола (лиценца) из става 1. овог члана ће се обновити испитивачу ако је присуствовао обавезним семинарима унапређења знања.

Дозвола (лиценца) за испитивача одређене категорије важи само у време када и његова возачка дозвола те категорије.

Припремну наставу из става 2. тачка 4) овог члана врши Агенција.

Уколико је испитивачу, до датума подношења захтева за издавање дозволе за испитивача, одузимана дозвола (лиценца) за инструктора вожње или дозвола (лиценца) за испитивача више од два пута за последњих 10 година, дозвола за испитивача се неће издати.

Изузетно, услов из става 2. тачка 4) овог члана не морају испуњавати лица којима је до 30. јуна 2018. године Агенција издала дозволу (лиценцу) за испитивача.

Дозвола (лиценца) за испитивача издаје се на заштићеном обрасцу и садржи податке: презиме, име, датум и место рођења, датум издавања лиценце, рок важења лиценце, издавалац лиценце, број/серијски број лиценце, својеручни потпис, пребивалиште, фотографија, категорије возила за које је дозвола (лиценца) издата, датум првог издавања дозволе (лиценце) за сваку категорију, датум до кога важи дозвола (лиценца) за сваку категорију, напомена.

Послове из става 4. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 239.

Програм за полагање стручног испита за испитивача обухвата садржаје из области:

1) саобраћајне етике,

- 2) саобраћајне психологије,
- 3) педагогије и андрагогије,
- 4) безбедности друмског саобраћаја,
- 5) прописа о безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачких испита,
- 6) возила,
- 7) теорије извођења радњи са возилом у саобраћају на путу.

Програм за полагање стручног испита за испитивача, програм обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изглед и садржај обрасца дозволе (лиценце) ближе ће прописати министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције.

Агенција спроводи стручни испит за испитивача, организује семинаре унапређења знања, обавља проверу знања, прописује и води регистар издатих дозвола (лиценци) за испитивача.

Послове из става 3. овог члана Агенција обавља као поверене.

10. Саобраћајни услови за одржавање практичног испита

Члан 240.

Насељено место у којем се обавља полагање практичног испита мора испуњавати прописане услове који омогућавају да испитна комисија може да утврди да ли кандидат има потребно знање и вештину за самостално и безбедно управљање возилом у саобраћају на путу одговарајуће категорије возила.

Ближе услове из става 1. овог члана и евиденцијама из става 4. овог члана прописује министар унутрашњих послова на предлог Агенције.

Решење о испуњености услова доноси Министарство унутрашњих послова на предлог органа јединице локалне самоуправе из члана 157. став 1. овог закона.

Министарство надлежно за унутрашње послове ће, кад утврди да је насељено место престало да испуњава прописане услове за полагање практичног испита, донети решење којим се утврђује да то насељено место не испуњава прописане услове.

Евиденцију о местима која испуњавају прописане услове води Министарство унутрашњих послова.

XIII. ОБУКА ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 241.

Обуку из прве помоћи и организовање и спровођење испита обавља Црвени крст Србије, односно здравствена установа која испуњава прописане услове и која за то добије одговарајућу дозволу (овлашћење).

Пре издавања возачке дозволе, осим возачке дозволе за управљање моторним возилима категорије F и M, возач мора завршити обуку из прве помоћи и положити испит из прве помоћи.

Ближе услове које мора да испуњава правно лице из става 1. овог члана, у погледу просторија, опреме и стручног кадра, као и програм обуке и начин организовања и спровођења испита и издавања потврде о положеном испиту, садржају, изгледу, начину њеног издавања и вођењу прописаних евиденција доноси министар надлежан за послове здравља.

Дозволу (овлашћење) из става 1. овог члана издаје министарство надлежно за послове здравља, о чему води јавни регистар који објављује на својој интернет страници, а који садржи следеће податке: назив, седиште здравствене установе (односно огранка) која је добила дозволу и број и датум издавања дозволе.

Влада одређује најнижу и највишу цену обуке и испита из прве помоћи на предлог министарства надлежног за послове здравља, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину и услуге.

Правно лице не може одредити нижу или вишу цену обуке и испита из прве помоћи од цене одређене на начин из става 5. овог члана.

Члан 242.

Обуку и испит из прве помоћи могу да обављају само лица која испуњавају прописане услове и која за то добију одговарајућу дозволу (лиценцу) за предавача - испитивача коју издаје министарство надлежно за послове здравља. Дозвола (лиценца) се издаје на период од пет година.

Ближе услове које мора да испуњава предавач - испитивач, начин стицања дозволе (лиценце), изглед и садржај дозволе (лиценце) предавача - испитивача, прописује министар надлежан за послове здравља.

Правна лица из става 1. овог члана и предавачи - испитивачи из става 1. овог члана дужни су да обуку и испит из прве помоћи обављају на прописан начин.

XIV. ТРАЈАЊЕ УПРАВЉАЊА МОТОРНИМ ВОЗИЛОМ, ОДНОСНО СКУПОМ ВОЗИЛА

Члан 243.

- престао да важи -

Члан 244.

- престао да важи -

Члан 245.

- престао да важи -

XV. ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 246.

Возило у саобраћају на путу мора да испуњава прописане техничке услове, техничке прописе и да буде технички исправно.

Возило је технички исправно ако има исправне све прописане уређаје и опрему и ако задовољава све техничке нормативе за возило.

Возила у саобраћају на путу не могу имати уређаје, склопове и опрему чија употреба може угрозити, ометати или изазвати забуну другог учесника у саобраћају.

Возила не смеју на предњој страни да имају уређаје или материје које дају, односно одбијају светлост црвене боје, а на задњој страни које дају, односно одбијају светлост беле боје, изузев уређаја и материја предвиђених прописима из става 6. овог члана, као ни трепћуће светло које није предвиђено одредбама овог закона.

На возилу се не смеју налазити нити користити уређаји који дају, односно одбијају светлост видљиву учесницима у саобраћају у бојама које нису предвиђене прописима из става 6. овог члана.

Министар надлежан за послове саобраћаја доноси ближе прописе о условима које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива.

Изузетно од става 6. овог члана, министар надлежан за унутрашње послове, уз сагласност министра за послове саобраћаја, доноси прописе којима се ближе одређују услови које морају да испуњавају возила која користе министарство надлежно за унутрашње послове, службе безбедности Републике Србије, возила државног органа надлежног за заштиту и спасавање и ватрогасне јединице, као и ватрогасна возила добровољних и ватрогасних јединица у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива.

Изузетно од става 6. овог члана, министар надлежан за саобраћај, уз сагласност министра надлежног за пољопривреду, доноси прописе којима се ближе одређују услови које морају да испуњавају пчеларска возила у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива, садржај и начин вођења евиденција које се воде за ова возила.

У саобраћају на путу не сме да учествује превозно средство које овим законом није одређено као возило.

Члан 247.

Власник, односно корисник возила обавезан је да, на позив полицијског службеника, у року од осам дана од дана пријема позива, да потпуне и тачне податке о идентитету лица коме је омогућено управљање возилом и доказ на основу којег се на неспоран начин може утврдити да је то лице управљало возилом у одређено време.

Физичко лице, власник, односно корисник возила не сме дати возило на управљање лицу које је под дејством алкохола, односно психоактивних супстанци или је у толикој мери уморно, болесно или је у таквом психофизичком стању да није способно да безбедно управља возилом или нема возачку дозволу одговарајуће категорије.

Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, власник, односно корисник возила неће одговарати уколико докаже неовлашћену употребу возила.

Доказом из става 1. овог члана сматраће се писана изјава оверена од стране надлежног органа којом лице чије је податке дао власник, односно корисник возила, потврђује да је управљало возилом у одређено време.

Члан 248.

Возила регистрована у иностранству могу да учествују у саобраћају на територији Републике Србије ако имају склопове, уређаје и опрему, прописане важећом међународном Конвенцијом о саобраћају на путевима и ако су у исправном стању.

Возила из става 1. овог члана у погледу димензија, највеће дозвољене укупне масе и осовинског оптерећења, морају испуњавати услове прописане за возила у Републици Србији.

Возила из става 1. овог члана морају бити осигурана у складу прописима Републике Србије о обавезном осигурању возила.

2. Испитивање возила

Члан 249.

Моторна и прикључна возила која се појединачно или серијски производе, односно уређаји, склопови и опрема на возилима, морају бити усаглашени са једнообразним техничким условима у складу са Споразумом о усвајању једнообразних техничких прописа за возила са точковима, опрему и делове који могу бити уграђени и/или коришћени на возилима са точковима и условима за узајамно признавање додељених хомологација на основу ових прописа.

Пре пуштања у саобраћај возила из става 1. овог члана, возила која се увозе као употребљавана и возила која се преправљају, мора се утврдити и да ли ова возила испуњавају прописане услове у складу са овим законом.

Уверење (потврду) о испуњености услова из става 2. овог члана издаје Агенција.

Један примерак уверења из става 3. овог члана за појединачно произведено или преправљено возило мора се налазити у возилу, када возило учествује у саобраћају на путу, а возач је дужан да га покаже на захтев овлашћеног лица.

Испитивања појединачно произведених возила, возила која се преправљају, односно возила која се увозе као употребљавана спроводи Агенција. Агенција може овластити правно лице које испуњава прописане услове да врши испитивања појединачно произведених возила, возила која се преправљају и возила која се увозе као употребљавана.

Ближе услове о поступку и начину испитивања појединачно произведених, односно преправљених возила, односно возила која се увозе као употребљавана, периодично прегледа возила, уређаја за погон возила на алтернативна горива, условима које мора испуњавати правно лице које врши испитивања, издавање потврда о исправности уређаја за погон возила на алтернативна горива и вођење евиденције о обављеним испитивањима и начину провере испуњености услова од стране правног лица, као и обрасцу захтева, доноси министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Хомологациона испитивања појединачно или серијски произведених возила, односно уређаја, склопова и опреме на возилима и контролу саобразности новопроизведених возила, као и контролу саобразности производње возила, уређаја, склопова и опреме на возилима спроводи Агенција. Агенција може овластити правно лице које испуњава прописане услове да врши хомологациона испитивања појединачно или серијски произведених возила, уређаја, склопова и опреме на возилима и контролу саобразности новопроизведених возила, уређаја, склопова и опреме на возилима.

Ближе услове о поступку и начину хомологационих испитивања и контроле саобразности и условима које мора испуњавати правно лице које врши хомологациона испитивања односно контролу саобразности ново произведених возила, односно уређаја, склопова и опреме на возилима и начину провере испуњености услова од стране правног лица, као и обрасцу захтева, доноси министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Агенција наредбом одређује који се од правилника, који су саставни део Споразума из става 1. овог члана, примењује у Републици Србији.

Ближе услове за хомологацију моторних возила и њихових приколица и система, саставних делова и засебних техничких јединица намењених за таква возила, возила са два и три точка и четвороцикле и пољопривредних и шумских возила, доноси министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Уколико се приликом вршења провере испуњености услова према ст. 6. и 8. овог члана утврди да је правно лице престало да испуњава прописане услове, да су уређаји и опрема помоћу којих се врше испитивање возила и хомологациона испитивања неисправни или не испуњавају друге прописане услове, или да се испитивање возила, хомологациона испитивања и контрола саобразности не врше савесно и на прописан начин, Агенција може одузети овлашћење, односно дозволу том правном лицу.

Ближе услове о мерама против емисије гасовитих загађивача и чврстих загађујућих честица из мотора са унутрашњим сагоревањем који се уграђују у вандрумску покретну механизацију доноси министарство надлежно за послове саобраћаја, на предлог Агенције.

Послове из ст. 3. и 9. овог члана Агенција обавља као поверене.

Одредбе овог члана не примењују се на специјална возила, њихове уређаје, склопове и опрему, док их користе министарство надлежно за унутрашње послове, министарство надлежно за послове одбране, Војска Србије или службе безбедности Републике Србије.

Одредбе овог члана не примењују се на возила, њихове уређаје, склопове и опрему док се користе искључиво у сврхе реализације инфраструктурних пројеката, на захтев министарства у чијем делокругу је реализација инфраструктурног пројекта. Ово изузеће се односи само на период трајања инфраструктурног пројекта.

За возила која се увозе као употребљавана, а која нису усаглашена са једнообразним техничким условима из става 1. овог члана, Агенција издаје уверење из става 3. овог члана уколико се претходно утврди да возило испуњава одговарајуће захтеве из прописа који ближе уређује услове о поступку и начину испитивања возила која се увозе као употребљавана из става 6. овог члана.

За возила из ст. 14. и 15. овог члана Агенција издаје потврду да возило не испуњава услове из става 1. овог члана, која садржи податке о возилу, потребне за регистрацију. Агенција води евиденцију о издатим потврдама.

Одредбе овог члана не примењују се на возила од историјског значаја (олдтајмер) и возила за спортска такмичења.

За аутономна возила, која нису усаглашена са једнообразним техничким условима из става 1. овог члана, Агенција издаје уверење из става 3. овог члана уколико се претходно утврди да возило испуњава одговарајуће захтеве из прописа који ближе уређује услове о поступку и начину испитивања аутономних возила у сврху тестирања, услове које мора испуњавати правно лице које врши испитивања, вођење евиденције о обављеним испитивањима аутономних возила, начин провере испуњености услова од стране правног лица, као и образац захтева, који доноси министар надлежан за послове саобраћаја, на предлог Агенције."

Члан 250.

Преправка возила мора бити извршена у складу са смерницама произвођача возила, када смернице за такву врсту преправке постоје, осим у случају када произвођач, односно представник произвођача у Републици Србији, да сагласност да се преправка може извршити уз одступање од смерница произвођача. Уколико за дату преправку не постоје јавно доступне смернице произвођача возила, преправка се може извршити према правилима струке, уз испуњење захтева прописа који ближе уређују испитивање возила.

Појединачна производња или преправка возила врши се на основу техничке документације коју сачињава и потписује лице које има најмање стручни назив мастер инжењер машинства, односно дипломирани инжењер машинства – усмерена моторна возила и које је уписано у Регистар који води Агенција, а одобрава и потврђује да је у складу са правилима струке и условима из става 1. овог члана правно лице које је материјално и стручно оспособљено и овлашћено од стране Агенције за испитивање возила. Регистар лица која сачињавају техничку документацију о преправци садржи: име и презиме, ЈМБГ, место рођења, адреса становања, пребивалиште, степен образовања и стручна спрема, подаци о стручним усавршавањима и специјализацијама, подаци о научно-образовним установама код којих је стечена стручна спрема, односно специјализација, електронска адреса (e-mail) и број контакт телефона лица.

Преправку, односно појединачну производњу возила може да изврши само привредно друштво или предузетник који је уписан у Регистар, који води Агенција. Изглед, начин вођења, услове за упис и брисање из Регистра привредних друштава и предузетника, као и лица из става 2. овог члана прописује министар надлежан за послове саобраћаја на предлог Агенције. Регистар привредних друштава или предузетника који могу да изврше преправку односно појединачну производњу возила садржи податке: пословно име, матични број, адреса седишта, име и презиме одговорног лица у правном лицу, електронска адреса (e-mail) и број контакт телефона правног лица.

Агенција може одобрити да преправку возила на основу одобрене техничке документације, изврши привредно друштво или предузетник, који није уписан у Регистар, или грађанин, само ако то чине за сопствене потребе и када се таквим преправкама унапређује безбедност возила, техничка култура или проналазаштво, односно омогућава обављање одређених делатности за које се возило посебно не производи.

Правно лице које је материјално и стручно оспособљено и овлашћено од стране Агенције, за испитивање возила на захтев привредног друштва или предузетника, који је уписан у Регистар, може одобрити техничку документацију за преправку возила одређених марки и типова. У том случају није потребна овера техничке документације за појединачно возило исте марке и типа под условом да је уградњу извршило лице коме је одобрена та техничка документација, односно лице којем је одобрено коришћење одобрене техничке документације.

У поступку утврђивања да ли моторно и прикључно возило које је појединачно произведено или преправљено, испуњава прописане услове из члана 249. став 2. овог закона, а након одобравања техничке документације, испитивање возила, односно уређаја на возилу, може извршити правно лице које је материјално и стручно оспособљено и овлашћено од стране Агенције да то испитивање врши. Изузетно, испитивање се може извршити без техничке документације за одређене врсте преправки, у складу са прописом који ближе уређује испитивање возила.

У поступку утврђивања статуса, одузимања статуса и разврставања возила од историјског значаја, испитивање техничких карактеристика и очуваности возила може извршити правно лице које је материјално и стручно оспособљено и овлашћено од стране Агенције за те послове и које испуњава ближе услове из прописа наведеног у члану 7. став 4. овог закона.

На основу извештаја овлашћеног правног лица Агенција издаје потврду о возилу од историјског значаја (олдтајмер), која се прилаже приликом вршења техничког прегледа и регистрације возила.

Правно лице из ст. 6. и 7. овог члана дужно је да испитивање возила, односно уређаја на возилу врши прописно и на савестан начин.

Послове из ст. 3–8. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 251.

Када се на техничком прегледу или на други начин, за возила која су регистрована у Републици Србији или се увозе у Републику Србију, посумња у тачност података уписаних у саобраћајну дозволу и ти подаци не постоје у Бази података о моторним и прикључним возилима (коју обезбеђује Агенција), односно када се утврди неслагање података за возило који су уписани у саобраћајну дозволу, са подацима из Базе података о моторним и прикључним возилима, спровешће се, пре издавања саобраћајне дозволе, односно издавања регистрационе налепнице, поступак утврђивања да ли возило испуњава прописане услове из овог закона и том приликом утврдити стварно стање у погледу спорних техничких карактеристика.

Поступак утврђивања испуњености услова из става 1. овог члана обавља Агенција или друга стручна организација коју Агенција одреди.

Послове наведене у ст. 1. и 2. овог члана Агенција обавља као поверене.

Члан 252.

Уређаји за погон возила на гас који су уграђени у моторна возила морају се подвргавати периодичном прегледу код правног лица кога овласти Агенција.

Прегледи из става 1. овог члана морају се обављати у роковима који не могу бити дужи од пет година.

О исправности уређаја правно лице из става 1. овог члана издаје потврду.

Правна лица из става 1. овог члана дужна су да преглед врше прописно и на савестан начин.

Возило у које су уграђени уређаји за погон на гас, не сме да учествује у саобраћају на путу, док се на прегледу из става 2. овог члана не утврди да су исти исправни.

Возач возила са уграђеним погоном на гас мора поседовати код себе потврду из става 5. овог члана и исту пружити на увид овлашћеном лицу.

Послове из става 1. овог члана Агенција обавља као поверене.

3. Идентификациона ознака возила

Члан 253.

Идентификациона ознака возила, одређена од стране произвођача, једнозначно одређује свако поједино возило.

За возила која немају идентификациону ознаку, а која су произведена, или пуштена у саобраћај пре ступања на снагу прописа о обавези постојања идентификационе ознаке на возилу или за која тим прописима није одређена обавеза постојања идентификационе ознаке, број шасије утиснут на возилу сматра се идентификационом ознаком.

Када се на возилу оштети идентификациона ознака возила, односно мотора надлежни орган унутрашњих послова може, када на поуздан начин утврди о ком конкретном возилу се ради, дозволити да се на возилу утисне идентификациона ознака возила, односно мотора и одредити њен изглед и садржај.

Утискивање идентификационе ознаке возила, односно мотора возила, у случајевима из става 3. овог члана, обавља овлашћено правно лице које испуњава прописане услове и има дозволу за вршење ових послова. Уколико је до датума подношења захтева за добијање дозволе за утискивање идентификационе ознаке возила, односно мотора, правном лицу више од два пута за последњих 10 година одузимана дозвола, дозвола се неће поново издати.

Правно лице из става 4. овог члана дужно је да утискивање идентификационе ознаке возила, односно мотора врши на прописан начин и савесно.

Ближе услове које морају испуњавати овлашћена правна лица која утискују идентификационе ознаке возила, односно мотора, начин и поступак утискивања на возилу прописује министар унутрашњих послова.

Овлашћење за утискивање бројева правним лицима даје Министарство унутрашњих послова.

XVI. ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 254.

Ради утврђивања техничке исправности моторних и прикључних возила врши се технички преглед тих возила.

На техничком прегледу се утврђује да ли је моторно, односно прикључно возило технички исправно и да ли испуњава друге техничке прописе и услове за учешће у саобраћају.

Технички прегледи возила из става 1. овог члана могу бити: редовни, ванредни и контролни.

Ради утврђивања техничких карактеристика, односно података о возилу, врши се увид у техничку документацију возила, односно врше се одговарајућа мерења, односно визуелни преглед без или уз коришћење одговарајућих алата, без битних расклапања возила.

Министар унутрашњих послова доноси прописе о техничком прегледу возила.

Члан 255.

Технички преглед возила је делатност од општег интереса, коју може да обавља јавно предузеће, односно привредно друштво (у даљем тексту: привредно друштво) које испуњава прописане услове и које за то добије овлашћење.

Привредно друштво може технички преглед возила вршити у више грађевинских објеката, при чему се за сваки објекат оснива посебан огранак и за сваки се мора добити овлашћење.

Овлашћење из става 1. овог члана издаје министарство надлежно за унутрашње послове.

Овлашћење из става 1. овог члана се у зависности од испуњености прописаних услова може дати за вршење техничких прегледа само појединих врста возила, односно возила одређене највеће дозвољене масе.

Овлашћење из става 1. овог члана не може добити привредно друштво над којим је отворен поступак стечаја.

Уколико је привредном друштву које врши технички преглед возила, до датума подношења захтева за добијање овлашћења, због несавесног и непрописног рада одузимано овлашћење више од два пута за последњих десет година, овлашћење за вршење техничког прегледа том привредном друштву, односно том огранку привредног друштва се неће издати.

Министарство надлежно за унутрашње послове води регистар привредних друштава, односно њихових огранака, за које је издало овлашћење, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова. Регистар садржи: број уписа у регистар – идентификациона ознака, пословно име привредног друштва, односно огранка, седиште привредног друштва, односно огранка, врсте возила чији технички преглед врши, датум издавања овлашћења и датум одузимања овлашћења.

Министар надлежан за унутрашње послове доноси ближе прописе о начину вођења регистра из става 7. овог члана.

Члан 256.

Министар унутрашњих послова доноси ближе прописе о условима које морају испуњавати привредна друштва која врше технички преглед возила и евиденцијама које су та привредна друштва дужна да воде.

Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила дужно је да обезбеди испуњеност прописаних услова за вршење техничког прегледа моторних возила.

Привредно друштво ће привремено престати са вршењем техничког прегледа возила, у одређеном објекту, када престане да испуњава прописане услове за вршење техничког прегледа возила у том објекту и о томе најкасније првог следећег радног дана обавестити орган који врши надзор. За време привременог престанка са радом привредно друштво не сме вршити технички преглед возила у објекту у којем је престало да испуњава прописане услове.

Привремени престанак рада може трајати најдуже три месеца.

О завршетку привременог престанка рада, привредно друштво је дужно да обавести орган који врши надзор најкасније један дан пре почетка наставка са радом.

Члан 257.

Привредно друштво за вршење техничког прегледа возила мора да испуњава прописане услове у погледу:

- 1) грађевинског објекта са прилазним и излазним путевима,
- 2) уређаја и опреме за вршење техничког прегледа,
- 3) стручног кадра,

4) информационе опреме која омогућава ефикасно повезивање привредног друштва за вршење техничког прегледа возила, односно његовог огранка, са централним информационим системом и министарством надлежним за унутрашње послове, ради достављања прописаних података,

5) система за видео снимање вршења техничког прегледа возила помоћу којег се сачињава одговарајући запис, који је део прописаних евиденција.

Грађевински објекат из става 1. тачка 1) овог члана мора бити у власништву привредног друштва које врши технички преглед или његово коришћење мора бити обезбеђено закљученим уговором о закупу.

Грађевински објекат може бити закупљен само за потребе једног привредног друштва, односно огранка, које врши технички преглед возила. Ван радног времена из члана 261. овог закона, грађевински објекат може се користити за обављање других делатности.

Централни информациони систем са програмом који омогућава прикупљање и доставу прописаних података од стране привредног друштва, из објеката у којима врши технички преглед возила, и централизовану обраду података, обезбеђује Агенција. Наведени програм мора обезбедити и повезивање министарства надлежног за унутрашње послове са другим државним органима, односно имаоцима јавних овлашћења, у циљу обезбеђења одговарајућих података којим се утврђује да контролори техничког прегледа, који су у радном односу у привредном друштву, односно возила чији технички преглед се врши, испуњавају прописане услове.

Агенција обједињује све податке о техничким прегледима из привредних друштава за вршење техничких прегледа возила у електронском облику и чува их најмање десет година.

Ближе услове о садржају, начину прикупљања и доставе података прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Ако привредно друштво обавезе у погледу трошкова одржавања и унапређења централног информационог система, који су настали у једном месецу, не измири најкасније у року од два месеца од дана завршетка месеца у којем су трошкови настали, том привредном друштву биће онемогућен приступ програму из става 4. овог члана.

Члан 258.

Привредно друштво, у објектима у којима је овлашћено да врши технички преглед возила, дужно је да обезбеди да уређаји и опрема помоћу којих се врши технички преглед возила буду увек у исправном стању и да одржава део информационог система и систем за видео снимање, који се налазе у привредном друштву, на начин који ће омогућити њихове прописане функционалности.

Уређаји који се користе за вршење техничког прегледа возила, а представљају мерила, морају испуњавати све услове одређене метролошким прописима.

Привредно друштво дужно је да одмах престане са радом, у одређеном објекту, у случају неисправности уређаја и опреме помоћу којих се врши технички преглед возила или уколико престане да испуњава друге прописане услове у погледу уређаја и опреме или неисправности дела информационог система и система за видео снимање у том објекту и најкасније првог наредног радног дана обавести орган који врши надзор. За време привременог престанка са радом привредно друштво не сме вршити технички преглед возила у објекту у којем је престало да испуњава прописане услове.

Привремени престанак рада може трајати најдуже три месеца.

О завршетку привременог престанка рада, привредно друштво је дужно да обавести орган који врши надзор најкасније један дан пре почетка наставка са радом.

Члан 259.

Привредно друштво које је овлашћено за вршење техничког прегледа возила у одређеном објекту мора имати најмање два контролора техничког прегледа који су распоређени за вршење техничког прегледа у том објекту и који испуњавају прописане услове за вршење техничког прегледа возила.

Контролори техничког прегледа морају бити у радном односу на одређено или неодређено време са пуним радним временом у привредном друштву из става 1. овог члана. Контролори техничког прегледа морају имати одговарајућу пријаву на обавезно социјално осигурање у привредном друштву, у складу са одговарајућим прописима.

Члан 260.

У простору у којем се обавља технички преглед возила, у току радног времена из члана 261. овог закона, привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила у том простору, може вршити и послове везане за утврђивање техничких карактеристика, односно података о возилу и послове контроле и прегледа тахографа.

Члан 261.

Привредно друштво технички преглед возила врши у радно време, које мора бити видно истакнуто у објекту и мора бити претходно пријављено органу који врши надзор.

У току сваког радног дана радно време мора трајати најмање осам сати.

Привредно друштво мора обезбедити да се технички преглед возила може обавити током целог радног времена.

Привредно друштво мора извршити технички преглед свих возила за које је овлашћено за вршење техничког прегледа.

Изузетно, привредно друштво дужно је да по потреби на захтев Министарства унутрашњих послова, ради ван свог радног времена.

Члан 262.

Технички преглед возила мора се вршити савесно, на прописан начин и у складу са правилима струке.

Привредно друштво дужно је да обезбеди да се технички преглед возила врши савесно, на прописан начин и у складу са правилима струке.

За технички исправна возила привредно друштво овлашћено за вршење техничких прегледа возила оверава техничку исправност возила.

Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила не сме оверити технички преглед возила које није технички исправно.

2. Контролори техничког прегледа возила

Члан 263.

Технички преглед возила може обављати само контролор који испуњава прописане услове и има важећу дозволу (лиценцу).

Дозволу (лиценцу) за контролора техничког прегледа издаје Агенција. Дозвола (лиценца) има рок важења пет година. Дозвола (лиценца) за контролора техничког прегледа се издаје на заштићеном обрасцу и садржи податке: име и презиме, датум и место рођења, датум издавања и рок важења, број/серијски број, својеручни потпис, пребивалиште, категорија возила, фотографија.

Контролор техничког прегледа мора испуњавати следеће услове:

1) да има најмање завршену средњу стручну школу у четворогодишњем или трогодишњем трајању, струке машинске, образовног профила везаног за моторе и возила или струке саобраћајне, образовног профила из области друмског саобраћаја,

2) да има возачку дозволу за управљање моторним возилима оне категорије возила чији преглед обавља,

3) да има завршену обуку за контролора техничког прегледа,

4) да има положен стручни испит за контролора техничког прегледа возила,

5) да у последње четири године није правоснажно осуђиван за кривична дела из групе против живота и тела, кривична дела против службене дужности, као и да се против њега не води истрага за ова кривична дела, односно није подигнута оптужница за ова кривична дела.

Ближе прописе о наставном програму обуке контролора техничког прегледа, начину организовања и спровођења стручног испита за контролора техничког прегледа, начину и условима за издавање дозволе (лиценце) за контролора техничког прегледа, програму унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа, условима које мора да испуњава правно лице да спроводи обуку и семинаре за унапређење знања и вештина контролора техничког прегледа, условима које мора да испуни извођач садржаја обуке и семинара за унапређење знања и вештина контролора техничког прегледа, начину извођења обуке и семинара унапређења знања и вештина, начину вођења евиденција о изведеним обукама и семинарима унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа, изгледу дозволе (лиценце) за контролора техничког прегледа и начину вођења евиденција о издатим дозволама (лиценцама) за контролора техничког прегледа доноси министар надлежан за унутрашње послове на предлог Агенције. Евиденција о изведеним обукама и семинарима унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа у електронском облику садржи податке: редни број, име (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ контролора техничког прегледа, датум и место рођења контролора техничког прегледа, адреса становања, пребивалиште, датум и место похађања обавезне обуке, датум и место похађања семинара унапређења знања, број и датум дозволе (лиценце), број и датум издавања потврде о одслушаном обавезном семинару унапређења знања, издавалац потврде, рубрика за напомену, својеручни потпис, фотографија, електронска адреса, број контакт телефона контролора техничког прегледа, име извођача садржаја обуке, (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ извођача садржаја обуке, електронска адреса и број контакт телефона извођача наставе.

Дозвола (лиценца) за контролора техничког прегледа ће се обновити ако је контролор присуствовао семинарима за унапређење знања и вештина.

Агенција организује обуку за контролора техничког прегледа, организује и спроводи стручни испит за контролора техничког прегледа, организује семинаре за унапређење знања и вештина за контролора техничког прегледа и води евиденцију о издатим дозволама (лиценцама) у електронском облику. Евиденција о издатим дозволама (лиценцама) за контролора техничког прегледа у електронском облику садржи податке: редни број, име (име једног родитеља), презиме и ЈМБГ, датум и место рођења, адреса становања, пребивалиште, датум и место полагања стручног испита, број и датум издавања уверења о положеном испиту, број, категорије и рок важења возачке дозволе, број/серијски број дозволе (лиценце), датум издавања дозволе (лиценце), рубрику за напомену, својеручни потпис, фотографија, електронска адреса, број контакт телефона.

Контролор техничког прегледа не може у току радног времена да обавља послове у вези са одржавањем, поправком, осигурањем и регистрацијом возила.

Изузетно, контролор техничког прегледа, који је пре почетка примене подзаконског акта који регулише начин организовања и спровођења стручног испита и начин извођења обуке и семинара унапређења знања и вештина за контролора техничког прегледа, у привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа возила, вршио технички преглед возила према уговору о раду најмање две године, не мора испуњавати услов из става 3. тач. 3) и 4) овог члана, односно контролор техничког прегледа који је пре ступања на снагу подзаконског акта који регулише

технички преглед возила, у привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа возила, вршио технички преглед возила према уговору о раду најмање пет година и има завршену средњу стручну школу машинске струке образовног профила који није везан за моторе и возила, односно саобраћајне струке образовног профила који није из области друмског саобраћаја, не мора испуњавати услов из става 3. тач. 1), 3) и 4) овог члана.

Уколико је контролору техничког прегледа, до датума подношења захтева за издавање дозволе, одузимана дозвола (лиценца) више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Послове из ст. 2. и 6. овог члана Агенција обавља као поверене.

Обуку и семинаре за унапређење знања и вештина контролора техничког прегледа спроводи правно лице које испуњава прописане услове и које за то добије дозволу Агенције.

Правно лице из става 11. овог члана спроводи обуку и семинаре за унапређење знања и вештина контролора техничког прегледа у складу са наставним плановима на које сагласност даје Агенција.

Правно лице из става 11. овог члана, дужно је да обуку и семинаре за унапређење знања и вештина контролора техничког прегледа спроводи на прописан начин и о томе води евиденцију.

Агенција ће одузети дозволу из става 11. овог члана правном лицу које престане да испуњава неки од прописаних услова или не спроводи обуку и семинаре за унапређење знања и вештина контролора техничког прегледа на прописан начин.

Уколико је правном лицу, до датума подношења захтева за издавање дозволе из става 11. овог члана, дозвола одузимана више од два пута за последњих 10 година, дозвола се неће издати.

Изузетно од одредаба става 3. тачка 2) овог члана, контролор техничког прегледа не мора имати возачку дозволу за управљање возилом чији технички преглед врши, ако најмање један контролор техничког прегледа са којим врши технички преглед возила има возачку дозволу за управљање возилом чији технички преглед врше.

3. Редовни технички прегледи

Члан 264.

Редовни технички прегледи су годишњи и шестомесечни.

Редовном годишњем техничком прегледу возило се подвргава пре уписа у јединствени регистар возила, односно издавања регистрационе налепнице. Овај технички преглед се може извршити до 30 дана пре подношења захтева за упис у јединствени регистар возила, односно захтева за издавање регистрационе налепнице.

Прикључна возила за трактор, намењена за обављање радова, не подлежу редовном годишњем техничком прегледу.

Редовни шестомесечни технички преглед се мора обавити пре истека рока од шест месеци од дана почетка важења саобраћајне дозволе, односно регистрационе налепнице. Редовни шестомесечни технички преглед се може обавити најраније 15 дана пре истека напред наведеног рока.

Редовном шестомесечном техничком прегледу се морају подвргавати:

- 1) моторна и прикључна возила којима се обавља јавни превоз,
- 2) аутобуси,
- 3) моторна и прикључна возила за превоз опасних материја,
- 4) моторна и прикључна возила која се користе за обуку кандидата за возаче,
- 5) моторна и прикључна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 kg (осим возила из члана 108. став 1. овог закона),
- 6) моторно, односно прикључно возило за изнајмљивање без возача (rent-a-car).

У саобраћају на путу не сме учествовати возило из става 5. овог члана док се на редовном шестомесечном прегледу, у року из става 4. овог члана, не утврди да је технички исправно.

Влада одређује најнижу и највишу цену редовног годишњег техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину.

Укупна цена редовног годишњег техничког прегледа обухвата и трошкове правног лица за плаћање услуга у погледу одржавања и унапређења централног информационог система из члана 257. став 4. овог закона.

Правно лице не може одредити нижу или вишу цену за вршење редовног годишњег техничког прегледа возила од цене одређене у смислу става 7. овог члана.

Изузетно од одредаба става 2. овог члана редовном годишњем техничком прегледу трактори, прикључна возила за трактор, радне машине и мотокултиватори се подвргавају у року који не може бити дужи од једне године од дана вршења претходног техничког прегледа.

Изузетно од става 5. овог члана редовном шестомесечном техничком прегледу не подлежу трактори, прикључна возила за трактор, радне машине, мотокултиватори, мопеди и мотоцикли.

У саобраћају на путу не сме учествовати возило из става 10. овог члана ако је од дана извршеног редовног техничког прегледа, на којем је утврђено да је возило технички исправно, прошло више од једне године.

Изузетно од одредаба ст. 2. и 4. овог члана, новопроизведено возило (возило које је произведено у години која претходи датуму прве регистрације, односно у години када се први пут региструје), које је први пут регистровано у Републици Србији, првом редовном техничком прегледу подвргава се најкасније након две године од дана прве регистрације.

4. Ванредни технички прегледи возила

Члан 265.

Ванредни технички преглед обавља се након поправке и пре пуштања у саобраћај возила, код којег су у саобраћаној незгоди или на други начин оштећени витални склопови и уређаји битни за безбедно учествовање возила у саобраћају, односно које након тога није било у возном стању, као и возила које је искључено из саобраћаја због техничке неисправности утврђене на контролном техничком прегледу. Ванредни технички преглед може се обавити и на захтев возача, ради провере техничке исправности возила.

Трошкове ванредног техничког прегледа сноси власник, односно корисник возила.

Влада одређује највишу цену ванредног техничког прегледа возила на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину. Највиша цена ванредног техничког прегледа обухвата и трошкове правног лица за плаћање услуга Агенцији у погледу одржавања и унапређења централног информационог система из члана 257. став 4. овог закона.

Привредно друштво не може одредити вишу цену за вршење ванредног техничког прегледа возила од највише цене одређене у смислу става 3. овог члана.

5. Контролни технички прегледи возила

Члан 266.

Контролни технички преглед се врши по налогу овлашћеног лица Министарства унутрашњих послова, односно инспектора за друмски саобраћај, ради контроле техничке исправности возила.

На контролни технички преглед може се упутити само возило које је у возном стању, односно возило код којег у саобраћајној незгоди није дошло до механичких оштећења уређаја и склопова од пресудног значаја за безбедно управљање возилом.

Члан 267.

Трошкове контролног техничког прегледа, у случају да је на контролном техничком прегледу утврђено да је возило неисправно, сноси власник возила или корисник возила, а у случају да је на контролном техничком прегледу утврђено да је возило исправно, орган чије је службено лице наложило контролни технички преглед.

Власник, односно корисник, који није на лицу места измирио трошкове контролног техничког прегледа, дужан је да то учини у року од осам дана од дана вршења контролног техничког прегледа.

Уколико власник, односно корисник возила не измири трошкове контролног техничког прегледа на лицу места, измирење трошкова ће се спровести принудним путем.

Влада одређује највишу цену контролног техничког прегледа возила на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину. Највиша цена контролног техничког прегледа обухвата и трошкове правног лица за плаћање услуга Агенцији у погледу одржавања и унапређења централног информационог система из члана 257. став 4. овог закона.

Привредно друштво не може одредити вишу цену за вршење контролног техничког прегледа возила од највише цене одређене у смислу става 4. овог члана.

XVII. РЕГИСТРАЦИЈА МОТОРНИХ И ПРИКЉУЧНИХ ВОЗИЛА

1. Опште одредбе

Члан 268.

За регистровано возило издаје се саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона налепница. У саобраћају на путу могу да учествују само моторна и прикључна возила за које је издата саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона налепница. Моторно и прикључно возило не сме да учествује у саобраћају на путу након истека рока важења регистрационе налепнице.

Изузетно од става 1. овог члана не морају се регистровати:

1) моторна и прикључна возила која су преправљена или поправљена, којима се обавља пробна вожња ради испитивања или приказивања својства,

2) новопроизведена возила која се крећу од произвођача до складишта,

3) возила која се крећу од места преузимања као нерегистрована до места у коме ће бити регистрована,

4) ради спровођења прописаног царинског поступка,

5) прикључна возила за трактор намењена за обављање радова,

6) лака електрична возила.

За возила из става 2. тач. 1)–4) овог члана издају се таблице за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу са роком важења најдуже 15 дана.

За новопроизведена возила којима се обавља пробна вожња ради испитивања или приказивања својстава издају се металне таблице са роком важења од једне године.

Упис у јединствени регистар возила, издавање саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице обавља територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, према месту пребивалишта, односно седишта власника возила.

На возилу у саобраћају на путу, прописане регистарске таблице и регистрациона налепница морају бити постављане на прописан начин.

Регистрациону налепницу може издавати и правно лице које је овлашћено за вршење техничког прегледа возила и које добије овлашћење од Министарства унутрашњих послова за вршење тих послова. Уколико је правном лицу, до датума подношења захтева за добијање овлашћења за издавање регистрационих налепница, одузимано овлашћење за издавање регистрационих налепница више од два пута за последњих 10 година, овлашћење се неће издати.

Правном лицу овлашћеном да издаје регистрационе налепнице овлашћење престаје ако из било ког разлога престане да обавља послове вршења техничког прегледа возила, односно престане да испуњава прописане услове на основу којих му је овлашћење дато, о чему се доноси решење.

Регистрацију моторних, односно прикључних војних возила обавља министарство надлежно за послове одбране и за регистрована возила издаје регистарске таблице.

Регистрациона налепница се издаје са роком важења од једне године.

Изузетно од одредби става 9. овог члана, на захтев власника или корисника, регистрациона налепница се издаје на краћи временски период који не може бити краћи од једног месеца за:

1) возило од историјског значаја (олдтајмере),
2) моторна или прикључна возила која нису првенствено намењена за учествовање у саобраћају (пчеларска возила и сл.) и.

3) мопед, лаки трицикл, мотоцикл, тешки трицикл, лаки четвороцикл и отворени тешки четвороцикл.

Изузетно од одредби става 9. овог члана, регистрациона налепница се издаје у трајном важењу за тракторе, радне машине, прикључна возила за трактор и мотокултиваторе који подлежу поновној регистрацији само приликом промене власника, носиоца права коришћења, промене пребивалишта власника на територију другог регистарског подручја или других података који се уносе у саобраћајну дозволу.

Власници трактора, радних машина, прикључних возила за трактор и мотокултиватора, дужни су да након издавања регистрационе налепнице, сваке године обаве редовни технички преглед, о чему се издаје потврда о техничкој исправности.

Министар надлежан за унутрашње послове, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, ближе одређује садржину и начин вођења јединственог регистра возила, услове за упис возила у регистар, начин и услове за издавање саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице и садржај, изглед и техничке карактеристике саобраћајне дозволе, регистарских таблица и регистрационе налепнице, начин постављања регистарских таблица, регистрационе налепнице, а за возила Војске Србије министар надлежан за послове одбране.

Кад управља возилом возач мора имати код себе саобраћајну дозволу, односно потврду о техничкој исправности трактора, прикључних возила за трактор, радних машина и мотокултиватора и дужан је да је покаже на захтев овлашћеног лица.

У саобраћају на путу не смеју учествовати возила која су искључена из саобраћаја у складу са одредбама овог закона.

Ближе услове које мора да испуњава правно лице које издаје регистрационе налепнице прописује министар унутрашњих послова.

Правно лице које издаје регистрационе налепнице дужно је да то ради савесно и на прописан начин.

Члан 269.

Изузетно у саобраћају на путу може да учествује регистровано возило након истека рока важења регистрационе налепнице, ради одласка на технички преглед, оправку, односно испитивање, ако је означено таблицама за привремено означавање и ако му је издата потврда о њиховом коришћењу.

Таблице за привремено означавање и потврду о њиховом коришћењу издаје територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, односно правно лице које добије овлашћење од територијално надлежне организационе јединице Министарства унутрашњих послова. Ако је правном лицу, до датума подношења захтева за добијање овлашћења за издавање таблица за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу, одузимано то овлашћење више од два пута за последњих 10 година, овлашћење се неће издати.

Министар унутрашњих послова ближе одређује садржину и начин вођења евиденција о издатим таблицама за привремено означавање и потврдама о њиховом коришћењу, начину и условима за издавање, садржају, изгледу, техничким карактеристикама, начину постављања таблица за привремено означавање и условима које мора да испуњава правно лице из става 2. овог члана.

Министарство унутрашњих послова води у електронски читљивом, отвореном формату јавно доступну евиденцију о издатим и одузетим овлашћењима за издавање таблица за привремено означавање возила и потврда о њиховом коришћењу. Евиденција садржи податке о привредним субјектима овлашћеним за издавање таблица за привремено означавање возила и потврда о њиховом коришћењу, укључујући податке о пословном имену, седишту, матичном броју, пиб-у, адресама објеката у којима се обављају наведени послови, са назначењем датог овлашћења, броју и датуму издавања овлашћења, надлежном органу и организационој јединици.

Правно лице које издаје таблице за привремено означавање и потврде о њиховом коришћењу дужно је да то ради на прописан начин.

Возач коме су издате регистарске таблице за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу, мора означити, на прописан начин, возило тим таблицама и мора имати код себе потврду коју је дужан да покаже на захтев овлашћеног лица, као и да се креће релацијом и у време означено у потврди.

Члан 270.

Моторно, односно прикључно возило уписује се у јединствени регистар возила и издаје се саобраћајна дозвола и регистарске таблице, на захтев власника ако су испуњени следећи услови:

1) да постоје докази о пореклу и власништву возила у писаној форми, као и измиреним прописаним трошковима за регистрацију возила, као и пореске и царинске обавезе за то возило,

2) да је на техничком прегледу утврђено да је возило технички исправно, односно да је издато уверење о испитивању појединачно произведеног или преправљеног возила којим се утврђује да возило испуњава прописане услове.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, за упис у јединствени регистар возила и издавање саобраћајне дозволе и регистрационе налепнице за новопроизведено моторно, односно прикључно возило, које се први пут региструје, уз захтев, уместо доказа о техничкој исправности, прилажу се потврда о саобразности возила и доказ који садржи тачне техничке податке о возилу, које обезбеђују произвођач возила или увозник возила произведених у иностранству и који се уносе у саобраћајну дозволу и јединствени регистар возила.

Одредба става 2. овог члана не примењује се када произвођач возила, у складу са прописима, не издаје потврду о саобразности.

За моторно и прикључно возило уписано у јединствен регистар возила издаје се, на захтев власника, односно корисника возила, регистрациона налепница ако су испуњени следећи услови:

1) да је на техничком прегледу утврђено да је возило технички исправно, односно да је издато уверење о испитивању појединачно произведеног или преправљеног возила којим се утврђује да возило испуњава прописане услове,

2) да су приложени докази о обавезном осигурању возила,

3) да су измирили прописани трошкови за издавање регистрационе налепнице.

Члан 271.

Возило се региструје на име власника.

Ако је возило својина више лица, региструје се на име једног од власника, према њиховом споразуму.

Ако је возило предмет уговора о финансијском лизингу, односно закупу, поред података о власнику, у саобраћајну дозволу биће уписани и подаци о примаоцу лизинга односно закупцу.

Члан 272.

Моторна и прикључна возила дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији и странаца који раде у њима, могу да учествују у саобраћају само ако су регистрована у Републици Србији.

Возила страних представништава у Републици Србији, и странаца који раде у њима, странаца којима је издато одобрење за привремени боравак дужи од шест месеци или за стално настањење као и моторна и прикључна возила држављана Републике Србије који се врате из иностранства у циљу сталног настањења, могу да учествују у саобраћају само ако су регистрована у Републици Србији.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана ова возила могу учествовати у саобраћају иако су регистрована у иностранству, а најдуже три месеца од дана уласка возила у Републику Србију. Рок за возила која су власништво странаца којима је издато одобрење за привремени боравак дужи од шест месеци или за стално настањење, почиње тећи након добијања овог статуса.

Члан 273.

Возилом регистрованим у иностранству на путевима у Републици Србији, не могу управљати лица која имају пребивалиште у Републици Србији.

Изузетно од става 1. овог члана, овим возилима могу управљати лица која имају пребивалиште у Републици Србији:

1) уколико имају одобрен боравак у иностранству у континуитету од најмање шест месеци,

2) уколико управљају „rent-a-car” возилима,

3) уколико управљају возилом у присуству лица које има право на управљање возилом у смислу овог члана,

4) уколико управљају возилом које је привремено регистровано у иностранству ради довоза, до тренутка регистрација у Републици Србији, односно до истека важења иностраног документа о извозу возила, а најдуже пет дана од дана уласка на територију Републике Србије,

5) уколико управљају скупом возила где је моторно возило регистровано у Републици Србији, а прикључно возило регистровано у иностранству.

Члан 274.

Власник, односно корисник регистрованог возила, ако у року од 60 дана од дана истека важења регистрационе налепнице не поднесе захтев за издавање нове регистрационе налепнице, дужан је да врати регистарске таблице органу који је исте издао.

Власник, односно корисник возила дужан је да у року од 15 дана одјави возило ако је уништено или отписано или да пријави промену било ког податка који се уписује у саобраћајну дозволу.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице које није власник возила, не сме у саобраћају на путу користити возило које је предмет финансијског лизинга, односно закупа, пре него што се податак о коришћењу не упише у саобраћајну дозволу у складу са одредбама члана 271. став 3. овог закона.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, власник, односно корисник возила за које је регистрациона налепница издата у складу са одредбама члана 268. став 10. овог закона, дужан је да врати регистарске таблице у року од годину дана од дана истека важења регистрационе налепнице.

Одредбе става 3. овог члана не односе се на „rent-a-car” возила.

2. Регистарске таблице

Члан 275.

За возила која се региструју издаје се једна од следећих врста регистарских таблица:

- 1) регистарске таблице за моторна возила, осим за мотоцикле, мопеде, лаке и тешке трицикле, лаке четвороцикле, тракторе, радне машине и мотокултиваторе,
- 2) регистарске таблице за мотоцикле, тешке трицикле,
- 3) регистарске таблице за мопеде, лаке трицикле и лаке четвороцикле,
- 4) регистарске таблице за мотокултиваторе,
- 5) регистарске таблице за тракторе и радне машине,
- 6) регистарске таблице за прикључна возила,
- 7) регистарске таблице прикључног возила за трактор,
- 8) регистарске таблице за моторна и прикључна возила дипломатско-конзуларних представништава и мисија страних држава и представништава међународних организација у Србији и њиховог особља,
- 9) регистарске таблице за моторна и прикључна возила Војске Србије,
- 10) регистарске таблице за привремено регистрована моторна и прикључна возила,
- 11) привремене регистарске таблице за возила која се одвозе из Републике Србије,
- 12) регистарске таблице за моторна и прикључна возила органа унутрашњих послова,
- 13) регистарске таблице за моторна и прикључна возила која не испуњавају прописане услове у погледу димензија (дужина, ширина, висина), односно чија је највећа дозвољена маса већа од дозвољене, односно чије осовинско оптерећење сопствене масе је веће од дозвољеног оптерећења,
- 14) регистарске таблице за путничка возила којима се обавља ауто-такси превоз,
- 15) регистарске таблице за возила од историјског значаја (олдтајмере).

Све врсте регистарских таблица из става 1. овог члана једнообразне су на целој територији Републике Србије.

Члан 276.

У случају губитка или нестанка регистарске таблице, односно регистрационе налепнице, власник, односно возач је дужан да одмах о томе обавести најближу организациону јединицу Министарства унутрашњих послова.

У случају да је до губитка или нестанка регистарске таблице, односно регистрационе налепнице дошло ван места у којем је возило регистровано, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова издаће на захтев власника, односно корисника возила потврду о изгубљеној регистарској таблици и таблице за привремено означавање и потврду о њиховом коришћењу у којој ће бити одређена маршрута, која важи до доласка у место у којем је возило регистровано.

У случају да су изгубљене или нестале регистарске таблице за возило регистровано у иностранству, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова издаће на захтев власника, односно корисника возила потврду о изгубљеној регистарској таблици, привремене регистарске таблице за возила која се одвозе из Републике Србије и потврду о привременој регистрацији возила која се одвозе из Републике Србије која даје право коришћења возила на путу и може да важи највише 15 дана.

Таблице за привремено означавање и потврда о њиховом коришћењу важе само на територији Републике Србије, не могу се добити два или више пута за редом, осим у случају њиховог губитка или нестанка у року за које су издати, и морају се предати територијално надлежној организационој јединици Министарства унутрашњих послова код које се возило води у евиденцији, а најкасније у року од седам дана од истека рока важења потврде о коришћењу.

Регистарске таблице за возила којима се обавља ауто-такси превоз издаје територијално надлежна организациона јединица министарства надлежног за унутрашње послове према седишту правног лица, односно пребивалишту предузетника, ако је орган јединице локалне самоуправе, надлежан према седишту правног лица, односно пребивалишту предузетника, издао одобрење за обављање ауто-такси превоза, важеће у време подношења захтева за издавање регистарских таблица за возила којима се обавља ауто-такси превоз.

Ако правно лице, коме је одобрено обављање ауто-такси превоза, промени седиште, односно, ако предузетник, коме је одобрено обављање ауто такси превоза, промени пребивалиште изван седишта предузетничке радње, дужни су да, у року од седам дана након промене седишта, односно пребивалишта, врате регистарске таблице органу који је таблице издао.

Ако правно лице, односно предузетник из става 6. овог члана не поступи на начин описан у том ставу, територијално надлежна организациона јединица министарства надлежног за унутрашње послове поништиће упис возила у јединствени регистар и регистрациону налепницу и одузети регистарске таблице за обављање ауто-такси превоза.

3. Привремена регистрација

Члан 277.

Привремено се региструју моторна и прикључна возила која су привремено увезена из иностранства или набављена у Републици Србији ради извозења у иностранство, моторна и прикључна возила која се користе на основу уговора о пословној сарадњи или уговора о закупу закљученог између домаћег и страног превозника, као и моторна и прикључна возила ради учешћа на сајмовима и спортским такмичењима.

На путевима Републике Србије не може у саобраћају учествовати возило са страним регистарским таблицама на којима ознаке и број нису у складу са одредбама ратификованих међународних уговора, а такво возило мора се привремено регистровати и означити регистарским таблицама за возила која се одвозе из Републике Србије.

Привремена регистрација возила врши се највише на период од једне године, према одобрењу надлежног царинског органа о привременом увозу, уз испуњење услова за упис возила у јединствени регистар возила и издавање регистрационе налепнице.

За привремено регистрована возила издају се регистарске таблице за привремено регистрована моторна и прикључна возила, потврда о привременој регистрацији са роком важења из става 3. овог члана.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице, не сме у саобраћају на путу користити возило регистровано у иностранству, пре него што се возило привремено региструје у складу са ставом 1. овог члана.

4. Регистрација возила која су одлуком Дирекције за управљање одузетом имовином поверена другом правном или физичком лицу

Члан 277а

Возила која су одлуком Дирекције за управљање одузетом имовином поверена другом правном или физичком лицу привремено се региструју на име правног или физичког лица коме су поверена.

Моторно, односно прикључно возило из става 1. овог члана уписује се у јединствени регистар возила и издају се потврда о привременој регистрацији, привремене регистарске таблице и регистрациона налепница на захтев правног или физичког лица коме су поверена ако су испуњени следећи услови:

1) да постоји одлука Дирекције за управљање одузетом имовином којом се возило поверава на управљање (коришћење) подносиоцу захтева;

2) да је на техничком прегледу утврђено да је возило технички исправно;

3) да су приложени докази о обавезном осигурању возила;

4) да су измирили прописани трошкови за привремену регистрацију возила.

За привремену регистрацију возила из става 1. овог члана није потребно одобрење надлежног царинског органа о привременом увозу.

Привремену регистрацију возила из става 1. овог члана врши територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, према месту пребивалишта, односно седишта правног или физичког лица коме је возило одлуком Дирекције за управљање одузетом имовином поверено.

XVIII. ПОСЕБНЕ МЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА

1. Опште одредбе

Члан 278.

Посебне мере и овлашћења предузимају се ради спречавања угрожавања безбедности учесника у саобраћају, односно омогућавања одвијања саобраћаја.

Посебне мере, односно овлашћења из става 1. овог члана су:

1) искључење возача из саобраћаја,

2) задржавање возача,

3) упућивање возача на контролни лекарски преглед,

4) утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код учесника у саобраћају,

5) заустављање, односно упућивање ради заустављања возила на безбедном месту или укључивања на пут за ту врсту или категорију возила,

6) искључење возила из саобраћаја,

7) налагање мера ради отклањања, односно спречавања настанка опасности на путу,

8) снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава као и документовање прекршаја и других деликта у саобраћају,

9) привремено одузимање предмета прекршаја,

10) одузимање обрасца стране возачке дозволе када возач поседује више од једне возачке дозволе,

11) упућивање на контролни технички преглед возила,

12) уклањање, односно премештање возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила,

13) мерење осовинског оптерећења возила и укупне масе возила.

Мере и овлашћења из става 2. тач. 1), 4), 5), 6), 9), 10), 11) и 12) овог члана налаже и предузима полицијски службеник приликом контроле саобраћаја, мере и овлашћења из става 2. тач. 2), 3), 7) и 8) овог члана налаже и предузима територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова или други орган овлашћен овим законом. Мере из става 2. тачка 13) овог члана налаже и предузима полицијски службеник приликом контроле саобраћаја, односно овлашћено лице министарства надлежног за саобраћај.

Мере и овлашћења из става 2. тачка 12) овог члана, налаже и предузима и комунални милиционар, приликом остваривања надзора и контроле паркирања, у складу са законом, подзаконским прописима и прописима јединице локалне самоуправе.

У случају из става 4. овог члана јединица локалне самоуправе обављање послова уклањања, односно премештања возила, као и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила, може поверити овлашћеном правном лицу које је актом јединице локалне самоуправе основано за делатност организације функционисања, управљања и одржавања јавних паркиралишта, односно правном лицу или предузетнику којем је поверена ова делатност.

Јединица локалне самоуправе прописује услове и начин обављања послова надзора и контроле паркирања, услове за обављање послова уклањања односно премештања возила као и постављања уређаја којима се спречава одвожење возила, када те послове предузима комунална милиција, у складу са прописима који уређују ова питања за поступање полицијског службеника.

Посебне мере и овлашћења из ове главе, које се односе на возача, сходно се примењују на инструктора возње, на лице које надзире возача са пробном возачком дозволом, кандидата за возача и испитивача на практичном испиту.

Министар унутрашњих послова ће прописати начин, поступак и средства спровођења као и вођење обавезних

евиденција о примени посебних мера и овлашћења.

Ближе прописе о посебним мерама безбедности војних учесника у саобраћају доноси министар надлежан за послове одбране.

2. Искључење возача из саобраћаја

Члан 279.

Полицијски службеник ће привремено искључити возача из саобраћаја:

- 1) ако је због телесног, односно душевног стања очигледно смањена његова способност за управљање возилом (умор, болест, повреде и сл.),
- 2) ако је под дејством алкохола које је недозвољено овим законом,
- 3) ако је под дејством психоактивних супстанци,
- 4) ако одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу,
- 5) ако возач захтева анализу крви, односно урина у смислу овог закона,
- 6) ако не поштује ограничења која су му наложена или одређена,
- 7) - **престала да важи** -
- 8) ако се насилнички понаша у саобраћају (насилничка вожња),
- 9) који нема возачку дозволу за категорију возила којим управља, односно ако управља возилом након истека рока важења возачке дозволе, односно пробне дозволе,
- 10) који користи страну возачку дозволу из чијег садржаја се не може утврдити да ли возач има право на управљање тим возилом,
- 11) који управља возилом за време трајања заштитне мере или мере безбедности,
- 12) возач који је затечен да управља возилом у саобраћају за време трајања искључења,
- 13) ако за време вожње, супротно члану 91. овог закона, не носи на глави закопчану хомологовану заштитну кацигу, на начин прописан декларацијом произвођача кациге, односно возилом превози лице које не носи на глави закопчану хомологовану заштитну кацигу, на начин прописан декларацијом произвођача кациге.

У случајевима искључења из става 1. тач. 1), 2), 3), 4), 5) и 8) овог члана, искључење траје 24 сата, а у осталим случајевима док трају разлози због којих је возач искључен. У случају искључења возача из става 1. тачка 13) овог члана искључење траје док не престану разлози, а најдуже 24 сата.

Изузетно од одредби става 2. овог члана искључење возача који је благо, односно умерено алкохолисан траје 12 сати.

Искључење возача се спроводи на основу наредбе овлашћеног полицијског службеника.

3. Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код учесника у саобраћају

Члан 280.

Ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци у организму, полицијски службеник може возача, инструктора вожње, кандидата за возача током практичне обуке или полагања испита за возача, лице које надзире возача са пробном возачком дозволом, испитивача на возачком испиту и лице које се превози на бициклу, мопеду, трициклу, односно мотоциклу да подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.).

Полицијски службеник може ради утврђивања присуства алкохола, односно психоактивних супстанци у организму, да пешака који непосредно угрожава безбедност саобраћаја подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.).

Возач, односно пешак је дужан да без одлагања поступи по налогу овлашћеног лица и омогући вршење испитивања помоћу одговарајућих средстава из ст. 1 и 2. овог члана.

Уколико се из очигледно оправданих разлога не може извршити испитивање прописано у ст. 1. или 2. овог члана, полицијски службеник може лице да доведе ради стручног прегледа у најближу овлашћену здравствену установу. Учесник у саобраћају дужан је да се подвргне таквом прегледу.

Учесник у саобраћају из ст. 1. и 2. овог члана, који након извршеног испитивања помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрогатест и др.) оспорава добијене резултате, може захтевати да се изврши анализа крви, односно крви и урина или других телесних материја, у овлашћеној здравственој установи, о сопственом трошку. Захтев се подноси у писаној форми, на лицу места, у записник у коме су утврђени резултати испитивања.

Анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или психоактивних супстанци у организму може вршити здравствена установа која за то добије решење од министарства надлежног за послове здравља, односно акредитована лабораторија министарства надлежног за унутрашње послове. Министарство надлежно за послове здравља води јавни регистар здравствених установа овлашћених за вршење анализа из овог става, који објављује на својој интернет страници, а који садржи следеће податке: назив, седиште здравствене установе (односно огранка) и број и датум решења о испуњености законом прописаних услова за обављање здравствене делатности.

Ако је утврђивањем спроведеним према одредбама овог члана утврђено да је под дејством алкохола и/или психоактивних супстанци, трошкове утврђивања носи учесник у саобраћају из ст. 1. и 2. овог члана.

Ближе прописе у вези са наплатом трошкова из става 6. овог члана доноси Влада:

- 1) за здравствене установе, на предлог министарства надлежног за послове здравља,
- 2) за акредитоване лабораторије министарства надлежног за унутрашње послове, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове.

Здравствена установа, односно акредитована лабораторија министарства надлежног за унутрашње послове из става 6. овог члана дужна је да анализира крви, односно крви и урина или других телесних материја врши законито у складу са правилима струке и на савестан начин.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове које у погледу стручних кадрова, опреме и других услова морају испуњавати здравствене установе које врше анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или других психоактивних супстанци у организму, које су забрањене за употребу пре и за време вожње, као и начин узимања наведених узорака, сходно правилима струке.

Члан 281.

Стручни преглед учесника у саобраћају у смислу овог закона, јесте преглед којим се утврђују знаци поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају.

На стручном прегледу стручно лице може одредити да се изврши анализа телесних материја, ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци.

Здравствена установа, односно акредитована лабораторија о резултатима извршене анализе из става 2. овог члана мора најкасније у року од три дана од дана пријема узорка дати писмени налаз.

О извршеном стручном прегледу, здравствена установа је дужна, без одлагања, дати писмени налаз и мишљење полицијском службенику и лицу над којим је вршен преглед.

Ако здравствена установа, односно акредитована лабораторија, није у могућности да у потпуности изврши анализу, узети узорци ће се доставити у складу са правилима струке најближој овлашћеној здравственој установи, односно акредитованој лабораторији, где се може извршити даља анализа.

Ако је стручним прегледом спроведеним према одредбама овог члана утврђено да показује знаке поремећености у понашању који могу да проузрокују небезбедно понашање у саобраћају, трошкове прегледа сноси учесник у саобраћају.

4. Премештање возила

Члан 282.

Полицијски службеник може преместити возило, односно наложити да се возило којим је управљао возач који је искључен из саобраћаја, односно возило које је искључено из саобраћаја, премести, ако исто омета несметано и безбедно одвијање саобраћаја.

У случају из става 1. овог члана полицијски службеник може ангажовати привредни субјекат који је оспособљен за обављање ових послова, да о трошку возача, власника или корисника, премести возило.

Власник или корисник возила дужан је да накнади трошкове премештања, складиштења и чувања возила и преузме возило одмах по престанку разлога за премештање, а најкасније у року од 24 сата.

Висину накнада за премештање возила доноси Влада.

5. Задржавање возача који су искључени због психофизичког стања

Члан 283.

Возач код кога је утврђена тешка, веома тешка или потпуна алкохолисаност и/или је под дејством психоактивних супстанци, задржаће се по наредби полицијског службеника до отрежњења, а најдуже 12 сати.

Мера из става 1. овог члана може се применити на возача под дејством алкохола код кога је утврђена и мања садржина алкохола у крви ако изражава намеру, односно ако постоји опасност да ће наставити са управљањем возилом након што је искључен из саобраћаја.

Задржавање је обавезно и за возача који одбије да се подвргне испитивању на присуство алкохола и/или других психоактивних супстанци.

Ближе прописе о условима које мора испуњавати просторија за задржавање прописује министар надлежан за послове здравља уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

6. Привођење, односно задржавање возача код кога постоји опасност да ће непосредно наставити са чињењем прекршаја и мере за обезбеђење присуства возача који може избећи одговорност за прекршај

Члан 284.

Возач који је затечен у чињењу прекршаја и који изражава намеру за даље чињење прекршаја, односно који је наставио са чињењем тог прекршаја, привешће се прекршајном суду.

Ако се привођење из става 1. овог члана не може извршити одмах, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова ће ово лице задржати најдуже 24 сата.

У циљу осигурања извршења казне или заштитне мере, односно мере безбедности, као и обезбеђења присуства у прекршајном поступку, за прекршаје предвиђене овим законом, полицијски службеник може лицу које нема пребивалиште или стални боравак у Републици Србији, односно лицу које би одласком у иностранство на дуже време избегло одговорност за прекршај прописан овим законом, привремено одузети путну или другу исправу за прелазак државне границе.

Задржавање исправе из става 3. овог члана може трајати до престанка разлога због којих је одузета.

7. Одузимање обрасца стране возачке дозволе

Члан 285.

Уколико се у контроли саобраћаја затекне возач који користи возачку дозволу супротно члану 183. став 2. овог закона полицијски службеник ће на лицу места одузети инострану возачку дозволу, односно инострану возачку дозволу која је касније издата.

Одузета возачка дозвола ће бити достављана министарству надлежном за спољне послове ради враћања органу који је одузету возачку дозволу издао.

8. Снимање саобраћаја и учесника у саобраћају коришћењем одговарајућих средстава

Члан 286.

Орган надлежан за послове полиције и орган надлежан за послове саобраћаја имају овлашћење за снимање саобраћаја, у сврху документовања саобраћајних прекршаја, понашања учесника у саобраћају, праћења безбедности и проточности саобраћаја, у оквиру својих надлежности. Евиденција и обрада података прикупљених снимањем саобраћаја уредиће се посебним законом.

Орган надлежан за послове саобраћаја може, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове полиције, да овласти управљача пута, јавно предузеће и установу за снимање саобраћаја у сврху из претходног става.

У циљу откривања и доказивања прекршаја полицијски службеници могу користити возила са или без спољних обележја полиције, са уграђеним уређајима за утврђивање прекршаја у саобраћају (возило - пресретач).

На возило - пресретач се, док врши утврђивање прекршаја и других деликата и њихово документовање, не односе одредбе овог закона о ограничењу брзине кретања, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја.

Возило - пресретач је возило са првенством пролаза када даје прописане посебне светлосне и звучне знаке, најмање једно плаво трепћуће или ротационо светло и звучни знак променљиве фреквенције. Знакови се дају након што прекршај буде откривен и документован у циљу заустављања и даљег процесуирања учиниоца прекршаја, односно другог деликта.

Ближе прописе о начину употребе средстава за снимање и њиховим техничким карактеристикама прописује министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

9. Упућивање возила на контролни технички преглед, односно ради мерења осовинског оптерећења, односно укупне масе

Члан 287.

Полицијски службеник који посумња у техничку исправност возила може упутити возило на контролни технички преглед.

Полицијски службеник одредиће где ће се контролни технички преглед извршити водећи рачуна о врсти возила и овлашћењу за вршење техничког прегледа које има привредно друштво, а посебно о удаљености објекта за вршење техничког прегледа.

Возач је дужан да без одлагања поступи по налогу овлашћеног лица и омогући вршење контролног техничког прегледа.

Полицијски службеник мора присуствовати вршењу контролног техничког прегледа, ради предузимања одговарајућих мера и радњи, у случају када се на том прегледу утврди да је возило технички неисправно.

Привредно друштво овлашћено за вршење техничког прегледа возила дужно је да о резултату контролног техничког прегледа, без одлагања, обавести орган чији је службеник упутио возило на контролни технички преглед.

Возило на контролни технички преглед може упутити и овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја.

Члан 288.

Полицијски службеник који посумња да возило не испуњава прописане услове у погледу осовинског оптерећења и укупне масе возила извршиће, односно наредиће да се изврше мерења ових карактеристика возила.

Полицијски службеник одредиће где ће се мерење извршити, водећи рачуна о мерном опсегу уређаја за мерење и очекиваних вредности мерења.

Возач је дужан да, без одлагања, поступи по налогу овлашћеног лица и омогући мерења.

Полицијски службеник мора присуствовати мерењу ради предузимања одговарајућих мера и радњи, у случају када се мерењем утврди да возило не испуњава прописане услове из става 1. овог члана.

Возило на мерење може упутити и овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја.

Трошкове мерења, у случају да је на мерењу утврђено да возило не испуњава прописане услове из става 1. овог члана, сноси власник, односно корисник возила, а у случају да је на мерењу утврђено да возило испуњава услове, орган чије је службено лице наложило мерење.

10. Искључење возила из саобраћаја

Члан 289.

Полицијски службеник ће искључити из саобраћаја возило:

- 1) код кога је технички неисправан уређај за управљање или уређај за заустављање, односно код кога су у толикој мери технички неисправни и други уређаји и опрема, да могу угрозити безбедност саобраћаја и животну средину,
- 2) које има непрописно смештен, обележен или причвршћен терет,
- 3) чија укупна маса прелази највећу дозвољену масу возила за више од 5%,
- 4) ако не обавља ванредни превоз у складу са условима наведеним у одобрењу о ванредном превозу,
- 5) којим се врши пробна возња супротно условима датим у дозволи,
- 6) које се вуче на непрописан начин,
- 7) које не испуњава услове у погледу димензија, највеће дозвољене укупне масе или осовинског оптерећења, односно које са теретом премашује највеће дозвољене димензије (дужина, ширина и висина) за поједине врсте возила, односно када нема одговарајућу посебну дозволу,
- 8) возило које има, супротно одредбама овог закона, уграђене уређаје за давање посебних светлосних и звучних знакова, а возач уређаје не уклони у року којим му је то одређено наредбом полицијског службеника,
- 9) које није уписано у јединствени регистар возила или му је истекао рок важења регистрационе налепнице, односно потврде о коришћењу таблица за привремено означавање,
- 10) које је уместо регистарским таблицама означено непрописним таблицама,
- 11) којим се обавља пробна возња без дозволе,
- 12) које је регистровано у иностранству, а није осигурано у складу са прописима Републике Србије о обавезном осигурању возила,
- 13) које није подвргнуто контролном техничком прегледу на који је упућен,
- 14) које није подвргнуто мерењу осовинског оптерећења, односно укупне масе на које је упућено,
- 15) које је појединачно произведено или преправљено, а није извршено испитивање и издато уверење о испитивању,
- 16) које је претходно искључено из саобраћаја за време док искључење траје.

Трошкове смештаја путника и обезбеђења возила и терета сноси власник, односно корисник возила које је искључено из саобраћаја.

Полицијски службеник искључиће из саобраћаја превозно средство које овим законом није одређено као возило, а креће се по путу.

Члан 290.

Полицијски службеник ће наредити возачу који се креће на путу на коме кретање те врсте возила, односно том возилу, није дозвољено, да без одлагања најкраћим путем напусти тај пут.

Возач мора поступати по наредби из става 1. овог члана.

Уколико возач не поступи по наредби из става 2. овог члана, полицијски службеник искључиће возило из саобраћаја.

Ако возило угрожава или омета безбедност саобраћаја, односно када се ради о предузимању изузетно хитних мера ради обезбеђења јавног реда и мира и безбедности или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи или опасности за имовину, односно животну средину, полицијски службеник ће предузети мере да се возило уклони о трошку власника, односно корисника.

Члан 291.

Полицијски службеник наредиће возачу који се креће по путу или делу пута на коме је обавезна употреба зимске опреме, односно ланаца за снег, а исте не употребљава и тиме угрожава или може угрозити несметано и безбедно одвијање саобраћаја, да их употреби.

Возач мора поступати по наредби из става 1. овог члана.

Уколико возач не поступи по наредби из става 2. овог члана полицијски службеник искључиће возило из саобраћаја, односно, по могућности, упутиће га на пут где употреба зимске опреме није неопходна.

Члан 292.

Искључивање возила, односно отклањање разлога за искључење, обавља се на месту и на начин да се не омета саобраћај, односно не угрожава безбедност саобраћаја.

Уколико је разлог за искључење настао на делу пута где није могуће остварити услове из става 1. овог члана, полицијски службеник ће наредити возачу да одвезе возило до најближег места где је то могуће, под надзором полицијског службеника.

Искључење возила траје до престанка разлога за искључење.

Када је возило искључено из саобраћаја због техничке неисправности утврђене на контролном техничком прегледу, ванредни технички преглед се по правилу обавља у привредном друштву у ком је извршен контролни технички преглед. Изузетно, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова може дозволити да се ванредни технички преглед изврши и у другом привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа, када је то због околности случаја целисходно, односно оправдано.

Полицијски службеник који искључи возило одузеће регистарске таблице, а возач је дужан да му исте преда. Полицијски службеник, уз пристанак возача, може скинути регистарске таблице.

Уколико возач не изврши наредбу из става 5. овог члана, полицијски службеник ће возача привести надлежном прекршајном суду и ангажовати стручно лице, да о трошку возача, скине регистарске таблице.

Уколико се привођење из става 6. овог члана не може извршити одмах, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова ће ово лице задржати најдуже 24 сата.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова дужна је да води евиденције о

возилима искљученим из саобраћаја и одузетим регистарским таблицама.

Полицијски службеник који је одузео регистарске таблице због искључења возила, дужан је да возачу изда потврду о одузимању регистарских таблица.

Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова чији је полицијски службеник одузео регистарске таблице дужна је вратити регистарске таблице власнику, односно кориснику возила, када утврди да су престали разлози због којих је возило искључено.

Ако возач, односно власник возила не отклони разлоге и не захтева враћање регистарских таблица, орган унутрашњих послова чији је полицијски службеник одузео регистарске таблице, након истека рока од 30 дана од дана истека важења регистрационе налепнице, одузете регистарске таблице вратиће органу код којег се возило води у евиденцији.

Уколико искључено возило угрожава или омета безбедност саобраћаја, односно када се ради о предузимању изузетно хитних мера ради обезбеђења јавног реда и безбедности или ради отклањања непосредне опасности за живот и здравље људи или имовине, односно животне средине, а возач одбије или није у могућности да уклони возило, полицијски службеник ће предузети мере да се возило уклони о трошку власника, односно корисника.

Члан 293.

Полицијски службеник може, за разумно време, а најдуже 30 минута, привремено да забрани кретање возила или групе возила, иза којих се, због споре војње, створила колона возила.

Возач из става 1. овог члана дужан је да поступи по наредби полицијског службеника из става 1. овог члана.

Возила из става 1. овог члана морају бити заустављена на месту где не угрожавају и не ометају одвијање саобраћаја на путу, а по правилу ван коловоза.

11. Отклањање, односно спречавање настанка опасности на путу

Члан 294.

Када се у контроли саобраћаја утврди постојање непосредне опасности по учеснике у саобраћају, надлежни орган унутрашњих послова наредиће управљачу пута да предузме мере за отклањање непосредне опасности по учеснике у саобраћају на путу, одмах по сазнању о постојању такве опасности и о томе ће обавестити орган надлежан за надзор над стањем путева.

Орган који врши надзор над стањем путева дужан је да се стара да се отклоне настале опасности на путу у складу са својим надлежностима.

Управљач пута, дужан је да без одлагања поступи по наредби из става 1. овог члана и предузме мере за отклањање опасности, а ако насталу опасност није могуће отклонити у кратком року, да предузме мере да се спречи настајање опасности по учеснике у саобраћају.

О предузетим мерама и извршеним радњама управљач пута дужан је да извести орган који је наредбу издао.

12. Привремено одузимање предмета

Члан 295.

Полицијски службеник ће у контроли саобраћаја, односно у вршењу надзора, од учиниоца тежег прекршаја из области безбедности јавног саобраћаја на путевима, који је у последње две године правноснажно осуђиван за теже прекршаје из ове области, привремено одузети предмет који је био употребљен за извршење тог прекршаја.

Полицијски службеник може у контроли саобраћаја, односно у вршењу надзора, привремено, од учиниоца прекршаја одузети предмет подобан за доказивање противправног понашања.

Полицијски службеник може у контроли саобраћаја, односно у вршењу надзора, привремено, од учиниоца прекршаја одузети предмет намењен или употребљен за извршење прекршаја и ако нису испуњени услови из става 1. овог члана, осим моторног возила.

Трошкове настале у вези са чувањем привремено одузетог предмета сноси лице од кога је предмет одузет.

Привремено одузимање предмета из ст. 1. и 3. овог члана може трајати до окончања поступка пред надлежним судом. Одузети предмет из става 2. овог члана територијално надлежна организациона јединица министарства надлежног за унутрашње послове, након истека рока од 24 часа, без одлагања доставља правном, односно физичком лицу од кога је предмет одузет, осим ако законом није другачије одређено.

Изузетно од става 1. овог члана, тежи прекршај недавања података о идентитету лица коме је омогућено управљање возилом и доказа на основу којег се на неспоран начин може утврдити да је то лице управљало возилом у одређено време, неће се узимати у обзир у смислу примене мере и овлашћења привременог одузимања предмета.

13. Уклањање непрописно заустављених, односно паркираних возила

Члан 296.

Уколико овлашћено лице из члана 278. ст. 3. и 4. овог закона у контроли саобраћаја затекне возило паркирано или заустављено супротно одредбама овог закона, наредиће возачу, уколико је присутан, да одмах уклони возило, под претњом принудног извршења.

Уколико возач није присутан у случају из става 1. овог члана, овлашћено лице из члана 278. ст. 3. и 4. овог закона ће донети решење у писаној форми којим ће наложити уклањање возила у року који не може бити краћи од једног

минута. Примерак решења о налагању уклањања возила поставља се на видно место возила и тиме се сматра да је исто уручено возачу. Накнадно уклањање или уништење овог решења не утиче на ваљаност његове доставе.

Уколико овлашћено лице из члана 278. ст. 3. и 4. овог закона или надлежни инспекцијски орган у контроли саобраћаја путем видео надзора или фото записа утврди да је возило паркирано или заустављено супротно одредбама овог закона, донеће решење у електронској форми којим ће наложити уклањање возила у року који не може бити краћи од једног минута. Решење у електронској форми којим се налаже уклањање возила доставља се електронским путем лицу које врши уклањање возила и које поставља обавештење о донетом решењу у електронској форми на видно место возила, којим обавештава возача да ће возило бити уклоњено на основу тог решења.

Уколико возач, у року одређеним решењем из ст. 2. и 3. овог члана, не уклони возило, овлашћено лице из члана 278. ст. 3. и 4. овог закона ће уклонити возило на за то одређено место, о трошку возача или власника, односно корисника возила.

Овлашћено лице из члана 278. ст. 3. и 4. овог закона, односно запослени у органу јединице локалне самоуправе надлежан за послове саобраћаја, на начин предвиђен у претходним ставовима овог члана, поступиће и када у контроли саобраћаја на путу, односно месту на коме је дозвољено заустављање и паркирање возила затекне одбачено возило.

Обављање послова уклањања возила из става 1. овог члана орган јединице локалне самоуправе може поверити правном лицу или предузетнику који испуњава прописане услове за то.

Правно лице, односно предузетник из става 6. овог члана су одговорни за све настале штете од започињања уклањања до преузимања возила од стране возача или власника, односно корисника возила.

Уклањање возила ће се прекинути ако се возач појави на лицу места и прихвати да уклони возило.

У случају из става 8. овог члана возач сноси трошкове претходно предузетих радњи.

Ближе прописе о условима које мора да испуњава правно лице које врши уклањање возила из овог члана, као и о начину уклањања и чувања возила, прописаним евиденцијама о уклоњеним возилима и предузетим радњама на уклањању доноси министар надлежан за послове саобраћаја уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Влада одређује највишу цену за уклањање возила на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину.

Локална самоуправа не може својом одлуком да одреди већу висину цене за уклањање возила него што је то прописано одлуком Владе.

Лице које врши уклањање, односно премештање возила не сме одредити већу висину цене за уклањање возила него што је то прописано одлуком Владе.

ХІХ. ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ, ДРУГИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА, ДРЖАВНОМ ОРГАНУ, ОДНОСНО ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САОУПРАВЕ И КОД ПРЕДУЗЕТНИКА

Члан 297.

Привредно друштво или друго правно лице, односно државни орган и орган јединице локалне самоуправе и предузетник који врши превоз у друмском саобраћају, дужно је да организује и обавља контролу над испуњеношћу услова за учешће у саобраћају на путу њихових возила и возача, као и услова предвиђених другим прописима од којих зависи безбедност саобраћаја и обезбеди да ти услови буду испуњени.

ХХ. НАДЗОР

Члан 298.

У вршењу надзора надлежна министарства у оквиру свог делокруга предузимају и предлажу мере за остваривање и заштиту јавног интереса, права и обавеза предузећа и других правних лица и грађана у области безбедности саобраћаја на путевима, сарађују са другим државним органима и органима јединица локалне самоуправе, међународним организацијама и органима других држава, стручним организацијама у области саобраћаја на путевима, удружењима грађана и грађанима и разматрају њихове иницијативе за решавање проблема у безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 299.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона, обављају министарство надлежно за саобраћај и Министарство унутрашњих послова, осим ако овим законом није другачије одређено.

Члан 300.

Министарство надлежно за послове саобраћаја обавља надзор над спровођењем овог закона и других прописа у вези: стања пута у погледу услова за безбедно одвијање саобраћаја, техничког регулисања саобраћаја, управљања саобраћајем, безбедности пута у процесу пројектовања, изградње, реконструкције и одржавања, поштовања прописа у вези обављања послова професионалног возача (СРС), обуке и полагања испита за стручно оспособљавање за обављање послова возача као и други инспекцијски надзор поверен законом.

Члан 301.

У вршењу инспекцијског надзора овлашћено лице органа надлежног за послове саобраћаја је дужно и овлашћено да:

1) забрани овлашћеном лицу, органу или организацији управљање саобраћајем које се изводи противно закону и другим прописима, техничким нормативима и стандардима, нормама квалитета и употребе материјала,

2) нареди отклањање недостатака у утврђеном року, ако утврди да се приликом производње и употребе материјала при производњи, постављању и употреби саобраћајне сигнализације, не примењују технички прописи, технички нормативи и стандарди и норме квалитета, а ако се у утврђеном року недостаци не отклоне, забрани, односно обустави даљу употребу и постављање саобраћајне сигнализације,

3) искључи из саобраћаја возача који током обављања друмског превоза на јавним путевима код себе нема важећу Картицу или уписан међународни код «95» у возачку дозволу.

4) - **престала да важи** -

Члан 302.

Надзор над радом Агенције за безбедност саобраћаја обављају министарства надлежна за саобраћај, здравље и просвету и Министарство унутрашњих послова, сходно свом делокругу.

Министарства из става 1. овог члана решавају по жалбама изјављеним на решења Агенције.

Члан 303.

Министарство надлежно за послове здравља обавља инспекцијски надзор над радом правних лица која обављају обуку и испит из прве помоћи, овлашћених здравствених установа за вршење здравствених прегледа возача, здравствених установа које врше анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и /или психоактивних супстанци у организму, у погледу законитости рада и аката, као и провере квалитета стручног рада у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита, односно обављају други послови у складу са овим законом.

Уколико се приликом надзора над радом правног лица из става 1. овог члана утврди да је престало да испуњава прописане услове, односно да наведене послове не обавља савесно и у складу са законом, орган из става 1. овог члана може том правном лицу одузети дозволу.

Уколико се приликом надзора утврди да је предавач-испитивач из области обуке из прве помоћи престао да испуњава прописане услове, односно да обуку и испит не спроводи савесно и на прописан начин, орган из става 1. овог члана може том предавачу-испитивачу одузети дозволу.

Члан 304.

Министарство надлежно за трговину врши надзор у спровођењу овог закона у погледу одредби које се односе на цену услуга које наплаћује Агенција и других такси у вези са овим законом.

Члан 305.

Надзор над одвијањем саобраћаја на путевима, непосредну контролу, регулисање саобраћаја и предузимање посебних и других мера на успостављању безбедности саобраћаја, контролу учесника и возила у саобраћају, контролу привремене саобраћајне сигнализације на месту где се изводе радови или су настале препреке које угрожавају несметано и безбедно одвијање саобраћаја, у погледу поштовања овог закона и прописа донетих на основу овог закона, по правилу обавља Министарство унутрашњих послова.

Члан 306.

Полицијски службеник је дужан да пружи одговарајућу помоћ учесницима у саобраћају на путу у складу са својим могућностима, датим условима и околностима и на начин којим неће угрозити своју и безбедност других учесника у саобраћају.

Приликом контроле и регулисања саобраћаја, полицијски службеник има право да заустави возило, да даје прописане знаке и да издаје наредбе учесницима у саобраћају и примењује посебне мере и овлашћења прописана овим законом, на начин да не угрози безбедност саобраћаја.

Приликом контроле, возач и путници не смеју да напусте возило осим ако им полицијски службеник то не дозволи.

Возач сме да се укључи у саобраћај тек када му полицијски службеник то дозволи.

Члан 307.

Министарство унутрашњих послова обавља надзор над поштовањем прописа из области оспособљавања кандидата за возаче.

Ако се у надзору утврди да правно лице не испуњава прописане услове територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, наложиће решењем отклањање недостатака, одредити рок и привремено забранити обављање оспособљавања возача у складу са одредбама којим је прописано да је правно лице дужно да само привремено прекине са радом сходно одредбама члана 210. ст. 3–6 овог закона.

Жалба на решење из става 2. овог члана не одлаже извршење.

Правно лице коме је привремено забрањен рад може наставити са радом тек када орган који је донео решење изврши надзор и утврди да су недостаци отклоњени.

Уколико се утврди да у остављеном року нису испуњени прописани услови, орган који је издао дозволу исту ће одузети.

Ако се у надзору утврди да правно лице које врши оспособљавање кандидата за возаче оспособљавање не обавља на савестан и прописан начин, да се прописане евиденције не воде тачно и на прописани начин или да се возачки испит не организује и не спроводи на савестан и прописан начин, орган из става 1. овог члана може одузети дозволу.

Орган из става 1. овог члана одузеће дозволу правном лицу које обавља оспособљавање кандидата за возаче ако се приликом надзора утврди да оспособљавање кандидата за возаче правно лице не обавља у трајању од најмање шест месеци непрекидно, или ако се приликом надзора утврди да након истека прописаног рока привременог престанка са радом из члана 210. ст. 8. и 10. овог закона није испунило прописне услове.

Орган из става 1. овог члана донеће решење о одузимању дозволе за оспособљавање кандидата за возаче, ако привредно друштво поднесе обавештење да престаје са обављањем обуке кандидата за возаче, у року од 30 дана од дана подношења обавештења.

Обавештење се може доставити и у електронској форми, у складу са прописима којима се уређују електронски документ и електронско пословање.

Орган из става 1. овог члана одузеће дозволу правном лицу које врши оспособљавање кандидата за возаче ако утврди да је над тим правним лицем отворен поступак стечаја.

Орган из става 1. овог члана може поништити:

- 1) теоријску обуку, ако утврди да иста, односно неки од њених делова, нису спроведени,
- 2) практичну обуку, ако утврди да нису били испуњени услови за њено започињање, односно ако утврди да иста, односно неки од њених делова, нису спроведени,
- 3) теоријски, односно практични испит, ако се приликом надзора утврди да теоријски, односно практични испит, нису спроведени савесно и на прописан начин у мери да то битно утиче на одлуку испитне комисије, односно на могућност да испитна комисија утврди да ли кандидат има потребно знање и вештину за управљање возилом у саобраћају на путу.

Решење из става 9. овог члана може се донети у року од две године од дана полагања испита. Изузетно, ово решење може бити донето и након истека наведеног рока, ако је полагање возачког испита последица извршеног кривичног дела.

Решење из става 9. овог члана се може донети и на захтев кандидата за возача који мора бити поднет најкасније 30 дана од дана полагања испита. У случају да се том приликом утврди да је кандидат за возача положио возачки испит, а да испитна комисија то није утврдила, решењем ће се наложити правном лицу да изда уверење, односно потврду.

Уколико орган из става 1. овог члана надзором утврди да предавач теоријске обуке, инструктор вожње или испитивач обављају своју делатност на непрописан, односно несавестан начин, доставиће предлог Агенцији за одузимање лиценце, која може одузети лиценцу том предавачу теоријске обуке, инструктору или испитивачу.

Жалба изјављена против решења о одузимању дозволе (лиценце) из става 14. овог члана не одлаже извршење решења.

Решење о налагању мера и привременој забрани оспособљавања кандидата за возаче, решење о утврђивању отклањања недостатака, односно решење о одузимању дозволе, потписано електронским потписом од стране надлежног лица, правном лицу, односно његовом огранку, које се бави оспособљавањем кандидата за возаче, може бити достављено у електронском облику путем информационог система из члана 208. став 2. овог закона.

Орган из става 1. овог члана води евиденцију правних лица којима је одузета дозвола, односно која су престала да обављају обуку кандидата за возаче, уз навођење разлога одузимања дозволе или престанка обављања делатности, у електронском облику.

Члан 308.

Надзор над радом привредног друштва овлашћеног за вршење техничког прегледа возила врши Министарство унутрашњих послова.

Уколико се приликом надзора утврди да је привредно друштво престало да испуњава прописане услове, да су уређаји и опрема помоћу којих се врши технички преглед возила неисправни или не испуњавају друге прописане услове, или да се технички преглед возила не врши савесно и на прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење за вршење техничког прегледа возила.

Орган из става 1. овог члана одузеће овлашћење привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа возила, ако утврди да је над њим отворен поступак стечаја.

Министарство унутрашњих послова одузеће овлашћење за вршење техничког прегледа привредном друштву овлашћеном за вршење техничког прегледа возила, ако се приликом надзора утврди да технички преглед возила привредно друштво не обавља у трајању од три месеца непрекидно или да након истека прописаног рока привременог престанка са радом из члана 256. став 4. и члана 258. став 4. овог закона није испунило прописане услове.

Министарство надлежно за унутрашње послове донеће решење о одузимању овлашћења за вршење техничких прегледа возила, ако привредно друштво поднесе обавештење да престаје са обављањем послова техничких прегледа возила, у року од 30 дана од дана подношења обавештења.

Обавештење се може доставити и у електронској форми, у складу са прописима којима се уређују електронски документ и електронско пословање.

Ако се приликом надзора утврди да контролор техничког прегледа врши технички преглед возила на непрописан или несавестан начин, доставиће доказ о томе Агенцији која може одузети лиценцу том контролору.

Решење о одузимању овлашћења у електронском облику, потписано електронским потписом од стране надлежног лица, привредном друштву, односно његовом огранку, које врши технички преглед возила, може бити достављено у електронском облику путем информационог система из члана 257. став 4. овог закона.

Жалба изјављена против решења о одузимању дозволе (лиценце) из става 7. овог члана не одлаже извршење решења.

Члан 309.

Надзор над поштовањем прописа о безбедности саобраћаја у привредним друштвима, другим правним лицима, државним органима, јединицама локалне самоуправе и од стране предузетника, који обављају превоз у друмском саобраћају, обавља Министарство унутрашњих послова.

Приликом надзора над радом правних лица из става 1. овог члана непоштовање одредби овог закона утврђује се увидом у прописане евиденције.

Члан 310.

Министарство унутрашњих послова врши надзор над спровођењем прописа о пробним возњама, издавању регистрационих налепница, издавању таблица за привремено означавање и утискивању идентификационе ознаке возила.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља послове издавања регистрационих налепница савесно и на прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља послове издавања таблица за привремено означавање савесно и на прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља пробну возњу на прописан начин и у складу са одобрењем, Министарство унутрашњих послова може забранити даље вршење пробне возње.

Уколико се приликом надзора утврди да правно лице не обавља послове утискивања идентификационих ознака возила на савестан и прописан начин, Министарство унутрашњих послова може одузети овлашћење.

Министарство унутрашњих послова врши надзор над радом правног лица коме су поверени послови издавања међународних возачких дозвола.

Члан 311.

Овлашћено лице које обавља надзор према одредбама овог закона саставиће записник о извршеном надзору и примерак овог записника ће уручити правном лицу или органу, предузетнику, односно физичком лицу над чијим поштовањем прописа о безбедности саобраћаја је извршен надзор.

Записник о надзору над поштовањем прописа од стране правног лица, односно његовог огранка, које врши оспособљавање кандидата за возаче и привредног друштва, односно његовог огранка, које врши технички преглед возила, потписан електронским потписом лица која су вршила надзор, може бити достављен наведеним правним лицима у електронском облику, путем информационог система из члана 208. став 2, односно из члана 257. став 4. овог закона.

Привредна друштва, друга правна лица, органи у којима се обавља надзор из става 1. овог члана, као и предузетници дужни су да овлашћеном лицу омогуће вршење надзора, ставе на располагање одговарајућу документацију и да дају све потребне податке, документацију и обавештења.

XXI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Посебне надлежности у прекршајном поступку

Члан 312.

- престао да важи -

Члан 313.

- престао да важи -

Члан 314.

Уколико се веродостојна исправа из члана 322. овог закона, користи за доказивање прекршаја за који је прописана новчана казна у фиксном износу или је овај прекршај уочен и документован непосредним опажањем полицијског службеника, односно другог лица које врши непосредно регулисање саобраћаја, у складу са овим законом, а учинилац прекршаја није затечен на лицу места, орган ће позвати власника, односно корисника возила да пружи податке о идентитету лица које је управљало возилом, што је власник, односно корисник возила дужан да учини.

Након прикупљања података из става 1. овог члана, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова приступиће наплати казне на начин прописан у члану 336а овог закона.

Члан 314а

Надлежна организациона јединица Министарства може одустати од процесуирања прекршаја - ако је прекршај учињен због тога што је учесник у саобраћају чинећи радњу прекршаја поступао у циљу заштите безбедности, односно заштите и спасавања живота, здравља или имовине.

Овлашћено службено лице у непосредној контроли саобраћаја може издати упозорење учеснику у саобраћају,

односно одустати од процесуирања одређених прекршаја за које је прописана новчана казна у фиксном износу, уколико лице које је учинило такав прекршај није у претходне две године евидентирано као учинилац прекршаја из области безбедности саобраћаја на путевима.

Начин поступања и одлучивања у ситуацијама из ст. 1. и 2. овог члана утврђује министар унутрашњих послова.

2. Посебне одредбе о одговорности за прекршаје

Члан 315.

Под условом реципроцитета, против возача који има пребивалиште у Републици Србији, а у страниој земљи учини саобраћајни прекршај по прописима те земље, покренуће се у Републици Србији прекршајни поступак ако то захтева надлежни страни орган, а возач за исти прекршај може бити кажњен по домаћим прописима ако за тај прекршај није био кажњен у земљи у којој је прекршај учињен.

Члан 316.

Уколико је моторно, односно прикључно возило предмет уговора о финансијском лизингу, закупу, односно пословно техничкој сарадњи, а тај податак је уписан у саобраћајну дозволу, одредбе о прекршајној одговорности власника возила предвиђене овим законом, сходно се примењују на лице које користи возило под наведеним основима.

Уколико податак о коришћењу финансијског лизинга, закупа, односно пословно техничкој сарадњи није уписан у саобраћајну дозволу, у за то предвиђеним случајевима у складу са одредбама овог закона, одговара физичко, односно правно лице које је уписано у саобраћајну дозволу као власник, односно корисник возила.

Члан 317.

За повреде Европског споразума о раду посада на возилима која врше међународни транспорт које су учинила домаћа физичка и правна лица у међународном превозу, ван територије Републике Србије, наведена лица су одговорна као да су их учинила на територији Републике Србије.

Члан 318.

Ако дете учини прекршај прописа о безбедности саобраћаја на путевима, казниће се новчаном казном прописаном за учињени прекршај родитељ, усвојилац, односно старалац детета, као да је сам учинио прекршај, уколико је прекршај учињен због пропуштања дужног надзора.

Уколико је за одређени прекршај предвиђено изрицање заштитне мере односно казних поена, родитељу, усвојоцу, односно стараоцу неће се изрећи.

За прекршај предвиђен овим законом, који учини малолетник (лице које је навршило 14 година, а није пунолетно) казниће се и његов родитељ, усвојилац, односно старалац уколико је учињени прекршај последица пропуштања дужног надзора над малолетником, када су били у могућности да такав надзор врше.

Уколико је за одређени прекршај предвиђено изрицање заштитне мере, односно казних поена, родитељу, усвојоцу, односно стараоцу неће се изрећи.

Члан 319.

Инструктору возње под чијим се надзором кандидат за возача обучава у управљању моторним возилом у саобраћају на путу, односно лицу које надзире возача који возилом управља на основу пробне возачке дозволе, изрећи ће се санкција за прекршај који учини кандидат за возача, односно возач који возилом управља на основу пробне возачке дозволе, осим ако није био у стању да спречи прекршај.

Члан 320.

Уколико субјекат из члана 297. став 1. овог закона, извршавајући послове безбедности саобраћаја у складу са наведеном одредбом, утврди прекршај који је непосредно учинио запослени у том субјекту и о томе обавести надлежни орган државне управе, против тог субјекта, односно одговорног лица у том субјекту неће се поднети захтев за покретање прекршајног поступка због учињеног прекршаја не више од једном у периоду од шест месеци.

3. Обавезе органа који су одлучивали о повредама одредби овог закона

Члан 321.

Прекршајни суд који изрекне казну, односно заштитну меру, дужан је да о изреченој казни, односно мери обавести орган који је поднео захтев за покретање поступка.

Суд који је донео правноснажну осуђујућу пресуду по кривичним делима против безбедности саобраћаја које су учинили возачи моторних возила, дужан је да о томе обавести територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручју осуђени има пребивалиште у време правноснажности пресуде.

Када суд изрекне меру безбедности забране управљања моторним возилом лицу које има страну возачку дозволу о тој чињеници обавестиће територијално надлежну организациону јединицу Министарства унутрашњих послова на чијем подручје је то кривично дело учињено.

Податке о изреченим казнама, заштитним мерама и мерама безбедности могу да користе правосудни органи, органи унутрашњих послова, министарство надлежно за послове саобраћаја, здравствене установе, органи и организације

који се баве питањима безбедности саобраћаја, као и органи и организације који врше јавни превоз или превоз за сопствене потребе и то за возаче који су запослени у тим органима, односно организацијама.

4. Веродостојна исправа о прекршају

Члан 322.

Веродостојна исправа у смислу овог закона јесте:

- 1) видео или фото запис на коме се јасно могу видети: возило којим је извршен прекршај, регистарски број тог возила и битна обележја прекршаја,
- 2) тахографски уложак или други запис са тахографског уређаја,
- 3) испис резултата мерења приликом извршеног прегледа возила,
- 4) извештај о анализи крви и/или других телесних материја на садржај алкохола и/или других психоактивних супстанци у њима.

5. Казнени поени

Члан 323.

Возачу којем је возачка дозвола, односно пробна возачка дозвола издата у Републици Србији, изричу се казнени поени за прекршаје одређене овим законом.

За поједине прекршаје предвиђене овим законом утврђују се казнени поени од 1 до 18 у зависности од тежине прекршаја.

Члан 324.

У случају стицаја прекршаја, казнени поени се утврђују за сваки прекршај појединачно и изричу јединствени казнени поени који одговарају збиру појединачно утврђених казних поена.

6. Привредни преступи

Члан 325.

Новчаном казном у износу од 300.000 до 2.500.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 29. став 2,
- 2) члана 112. став 1. тачка 2), када је премашено осовинско оптерећење прописано техничким нормативима за возила или највећа дозвољена укупна маса, за више од 5,0% и тачке 3) овог става,
- 3) члана 123. став 1,
- 4) члана 156. ст. 3, 4, 5, 6, 7, 8. и 10,
- 5) члана 165. ст. 4. и 5,
- 6) члана 188. став 1,
- 7) члана 204. став 1,
- 8) члана 207. став 1,
- 9) члана 218. став 2,
- 10) члана 232. став 5, уколико изда потврду лицу које није положило теоријски испит,
- 11) члана 232. став 6, уколико уверење изда лицу које није положило возачки испит,
- 12) члана 237. став 4,
- 13) члана 241. ст. 1. и 6,
- 14) члана 249. став 2, уколико возило пушта у саобраћај,
- 15) члана 252. став 1, уколико нема овлашћење Агенције за вршење прегледа тих уређаја,
- 16) члана 253. став 4,
- 17) члана 255. ст. 1, 2. и 4,
- 18) члана 264. став 9,
- 19) члана 265. став 4,
- 20) члана 267. став 5,
- 21) члана 268. став 7,
- 22) члана 269. став 2,
- 23) члана 296. став 13.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара одговорно лице у органу локалне самоуправе.

7. Прекршајне казне за правно лице

Члан 326.

Новчаном казном у износу од 60.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај правно лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 4. ст. 1. и 2,
- 2) - **брисана** -
- 3) члана 106. став 5,
- 4) члана 108. став 5,
- 5) члана 111. став 2. тачка 1),
- 6) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 4. и 5. овог члана, када укупна маса премашује највећу дозвољену масу, односно највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила, за више од 20,0%,
- 7) - **брисана** -
- 8) члана 112. став 3. тач. 1) и 4),
- 9) члана 115. став 4,
- 10) члана 116. став 1,
- 11) члана 121. ст. 1. и 2,
- 12) члана 122. став 1,
- 12а) члана 122а став 1,
- 13) члана 124. став 6,
- 14) члана 127. ст. 1. и 2,
- 15) члана 130. став 1,
- 16) члана 132. ст. 1. и 2,
- 17) члана 133. ст. 2, 3, 4. и 5.
- 18) члана 134. ст. 1. и 2,
- 19) члана 153. ст. 1, 2 и 4,
- 20) члана 154. ст. 1, 4. и 5,
- 21) члана 156. ст. 1, 2. и 9,
- 22) члана 159. ст. 1. и 2,
- 23) члана 163. став 4,
- 24) члана 165. став 3,
- 25) члана 173. став 1,
- 26) члана 177. став 3,
- 27) члана 178. став 1, осим у случају када је истекао рок важења возачке дозволе,
- 28) члана 186. став 4,
- 29) члана 187. ст. 2. и 4, уколико дозволи да возач који је под утицајем алкохола и/или под дејством психоактивних супстанци, почне да управља возилом,
- 30) члана 188. став 4,
- 31) члана 190. ст. 1. и 2. ако дозволи да возач управља возилом у саобраћају на путу, при чему се није подвргао здравственом прегледу из члана 189. став 1. или је на том прегледу утврђено да није способан за возача одређене категорије, или управља возилом у саобраћају на путу након више од 30 дана од истека рока из члана 189. став 1,
- 31а) члана 190. ст. 1. и 3, ако дозволи да инструктор вожње спроводи практичну обуку, при чему се није подвргао здравственом прегледу из члана 189. став 1. или је на том прегледу утврђено да није способан за инструктора вожње одређене категорије или обавља практичну обуку након више од 30 дана од истека рока из члана 189. став 1,
- 32) члана 203. став 11,
- 33) члана 204. став 3,
- 34) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 34а) члана 208. ст. 3. и 4,
- 35) члана 209,
- 36) члана 211. став 1, уколико прописане евиденције или један њихов део не постоје, односно да се не воде на прописан начин и тачно,
- 37) члана 212. став 1,
- 38) члана 214. став 4,
- 39) члана 215. став 3,
- 40) члана 216. ст. 1. и 2,
- 41) члана 217. став 1,
- 42) члана 218.,
- 43) члана 219. став 3,
- 44) члана 220. став 2,
- 45) члана 221. став 1,
- 46) члана 224. став 1,
- 47) члана 224. став 6, осим када је возачкој дозволи истекао рок важења,
- 48) члана 226. став 1,
- 49) члана 227. ст. 1, 2. и 4,
- 50) члана 229,
- 51) члана 235. став 4,

- 52) члана 236. став 5,
- 53) члана 237. ст. 3. и 4,
- 54) члана 238. ст. 3. и 7, на практичном испиту,
- 55) члана 242. став 1,
- 56) члана 245,
- 57) члана 246. став 1, уколико дозволи да се возило које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила, укључи у саобраћај,
- 58) члана 246. ст. 3. и 7,
- 59) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје и користи их,
- 60) члана 247. ст. 1. и 2,
- 61) члана 249. став 2, уколико возило учествује у саобраћају,
- 61а) члана 250. ст 1. и 4,
- 62) члана 252. став 4,
- 63) члана 253. став 5,
- 64) члана 256. став 2,
- 65) члана 258. ст. 1. и 2,
- 66) члана 261. ст. 3. и 4,
- 67) члана 262. ст. 2. и 4,
- 68) члана 263. став 1,
- 69) члана 268. став 1, уколико је возило није уписано у јединствени регистар возила,
- 70) члана 268. став 12,
- 71) члана 268. став 17,
- 72) члана 269. став 4,
- 73) члана 270. став 4,
- 74) члана 274. став 3,
- 75) члана 277. став 5,
- 76) члана 280. став 6,
- 77) члана 294. став 3,
- 78) члана 297. став 1,
- 79) члана 311. став 3,
- 80) члана 15. став 2.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 6.000 до 50.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 6.000 до 50.000 динара одговорно лице у државном органу, односно органу јединица локалне самоуправе.

Члан 327.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 600.000 динара казниће се за прекршај правно лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. став 5,
- 2) члана 26. став 3,
- 3) члана 30. став 2,
- 4) - **брисана** -
- 5) члана 69. ст. 1, 3, 4. и 5,
- 6) члана 70. ст. 1. и 2,
- 7) члана 71. став 1,
- 8) члана 72,
- 9) члана 85,
- 10) члана 87. став 2,
- 11) члана 111. ст. 1. и 5,
- 12) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 4. и 5. овог члана, када терет на возилу премашује носивост возила, односно осовинско оптерећење појединих осовина одређених од стране произвођача возила, у распону од 5,0 до 20,0 %, 13) члана 112. став 3. тач. 2), 3), 5) и 6),
- 14) члана 113. ст. 1, 2. и 3,
- 15) члана 114,
- 16) члана 117. став 1,
- 17) члана 122. став 5,
- 17а) члана 122а став 2,
- 18) члана 125. став 1,
- 19) члана 128. ст. 1. и 2,
- 20) члана 129. ст. 1. и 2,
- 21) члана 134. ст. 3. и 4,
- 22) члана 151. ст. 2. и 3,
- 23) члана 154. став 2,
- 24) члана 155. став 1,

- 25) - **брисана** -
- 26) члана 160. став 2,
- 27) члана 161. став 3,
- 28) члана 162. став 2,
- 29) - **брисана** -
- 30) члана 166. став 6,
- 31) члана 169. ст. 2. и 3,
- 32) члана 173. став 2,
- 33) члана 173. став 3,
- 34) члана 177. став 1,
- 35) члана 178. став 1, када је истекао рок важења возачкој дозволи више од 30 дана,
- 36) члана 187. став 1,
- 37) - **брисана** -
- 38) члана 188. став 3,
- 39) члана 189. став 3,
- 40) члана 193. став 1,
- 41) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 42) члана 208. став 1,
- 43) члана 210. ст. 7. и 9,
- 44) члана 211. став 1, ако се евиденције не воде уредно,
- 44а) члана 214. став 2,
- 45) члана 217. став 2,
- 45а) члана 224. став 6, у случају да је рок важења возачке дозволе истекао,
- 46) члана 226. став 3,
- 47) члана 227. став 3,
- 48) члана 228. ст. 1, 3, 4. и 5,
- 49) члана 230. став 1,
- 50) члана 232. став 5, уколико потврду не изда у прописаном року,
- 50а) члана 232. став 6, уколико уверење не изда у прописаном року,
- 51) - **брисана** -
- 52) члана 238. став 3, на теоријском испиту,
- 53) члана 242. став 3,
- 54) члана 243. ст. 1, 2, 4. и 5,
- 55) члана 244. ст. 1, 2. и 4,
- 56) члана 246. став 1, осим у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и граничника брзине,
- 57) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје, а не користи их,
- 58) члана 252. став 5,
- 59) члана 256. ст. 3. и 5,
- 60) члана 258. ст. 3. и 5,
- 61) члана 259,
- 62) члана 260, ако у простору за вршење техничког прегледа обавља друге послове осим прописаних,
- 63) члана 261. ст. 1, 2. и 5,
- 64) члана 262. став 3,
- 65) члана 264. став 6, уколико дозволи да возило учествује у саобраћају након истека више од 15 дана од истека рока из члана 264. став 4,
- 66) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице,
- 67) члана 268. став 6, уколико нема прописане регистарске таблице, уколико таблице, односно регистрациона налепница нису постављене на прописан начин или су нечитљиве,
- 67а) члана 270. став 2, уколико увозник, односно домаћи произвођач, за потребе регистрације возила изда потврду која садржи нетачне техничке податке о возилу, који се уносе у саобраћајну дозволу и јединствени регистар возила,
- 68) члана 274. ст. 1. и 2,
- 69) члана 276. став 1,
- 70) члана 281. ст. 3. и 4,
- 71) члана 287. став 5,
- 72) члана 294. став 4.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара одговорно лице у државном органу, односно органу јединице локалне самоуправе.

8. Прекршајне казне за предузетнике

Члан 328.

Новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

1) - **брисана** -

2) члана 29. став 2,

3) члана 112. став 1. тачка 2), када је премашено осовинско оптерећење прописано техничким нормативима за возила и највећу дозвољену укупну масу, за више од 5% и тачка 3),

4) члана 123. став 1,

5) - **брисана** -

6) члана 249. став 2, уколико пушта у саобраћај,

7) члана 250. став 3,

8) члана 255. став 1,

9) члана 296. став 13.

Новчаном казном у износу од 30.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај предузетник који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

1) члана 4. ст. 1. и 2,

2) - **брисана** -

3) члана 106. став 5,

4) члана 108. став 5,

5) члана 111. став 2. тачка 1),

6) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 4. и 5. овог члана, када укупна маса премашује највећу дозвољену масу, односно највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила, за више од 20,0%,

7) члана 112. став 3. тач. 1) и 4),

8) члана 115. став 4,

9) члана 116. став 1,

10) члана 121. ст. 1. и 2,

11) члана 122. ст. 1,

11а) члана 122а став 1,

12) члана 132. ст. 1. и 2,

13) члана 133. ст. 2, 3, 4. и 5,

14) члана 134. став 1. и 2,

15) члана 153. ст. 1, 2. и 4,

16) члана 154. ст. 1, 4. и 5,

17) члана 156. ст. 1, 2 и 11,

18) члана 159. ст. 1. и 2,

19) члана 163. став 4,

20) члана 165. став 3,

21) члана 177. став 3,

22) члана 178. став 1, осим у случају када је истекао рок важења возачкој дозволи,

23) члана 187. ст. 2. и 4, уколико дозволи да возач који је под утицајем алкохола и/или под дејством психоактивних супстанци, почне да управља возилом,

24) члана 190. ст. 1. и 2. ако дозволи да возач управља возилом у саобраћају на путу, при чему се није подвргао здравственом прегледу из члана 189. став 1, или је на том прегледу утврђено да није способан за возача одређене категорије, или управља возилом у саобраћају на путу након више од 30 дана од истека рока из члана 189. став 1,

25) члана 203. став 11,

26) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,

27) члана 243. ст. 1, 2, и 5,

28) члана 244. ст. 1. и 4,

29) члана 245,

30) члана 246. став 1, за возило које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила,

31) члана 246. ст. 3. и 7,

32) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје и користи их,

33) члана 247. ст. 1. и 2,

34) члана 249. став 2, уколико возило учествује у саобраћају,

34а) члана 264. став 6, уколико дозволи да возило учествује у саобраћају након истека више од 15 дана од истека рока из члана 264. став 4,

35) члана 268. став 1, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила и став 12,

35а) члана 270. став 2, уколико увозник, односно домаћи произвођач, за потребе регистрације возила изда потврду која садржи нетачне техничке податке о возилу, који се уносе у саобраћајну дозволу и јединствени регистар возила,

36) члана 274. став 3,

37) члана 276. став 1,

38) члана 277. став 5,

39) члана 280. став 6,

- 40) члана 294. став 3,
- 41) члана 297. став 1,
- 42) члана 311. став 3.

Новчаном казном у износу од 20.000 динара казниће се за прекршај предузетник који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. став 5,
- 2) члана 26. став 3,
- 3) члана 30. став 2,
- 4) - **брисана** -
- 5) члана 69. ст. 1, 3. и 5.
- 6) члана 70. ст. 1. и 2,
- 7) члана 71. став 1,
- 8) члана 72,
- 9) члана 85,
- 10) члана 87. став 2,
- 11) члана 111. ст. 1. и 5,
- 12) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 4. и 5. овог члана, када укупна маса премашује највећу дозвољену масу, односно највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила, у распону од 5,0% до 20,0%,
- 13) члана 112. став 3. тач. 2), 3), 5) и 6),
- 14) члана 113. ст. 1, 2. и 3,
- 15) члана 114,
- 16) члана 117. став 1,
- 17) члана 122. став 5,
- 17а) члана 122а став 2,
- 18) члана 134. ст. 3. и 4,
- 19) члана 151. ст. 2. и 3,
- 20) члана 154. став 2,
- 21) члана 155. став 1,
- 22) члана 160. став 2,
- 23) члана 161. став 3,
- 24) члана 162. став 2,
- 25) - **брисана** -
- 26) члана 166. став 6,
- 27) члана 177. став 1,
- 28) члана 178. став 1, када је истекао рок важења возачкој дозволи више од 30 дана,
- 29) члана 187. став 1,
- 30) - **брисана** -
- 31) члана 193. став 1,
- 32) члана 205. став 1, ако трамвајем управља возач трамваја без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,
- 33) члана 243. став 4,
- 34) члана 246. став 1, осим у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и граничника брзине,
- 35) члана 252. став 5,
- 36) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице,
- 37) члана 268. став 6, уколико нема прописане регистарске таблице, уколико таблице, односно регистрациона налепница нису постављене на прописан начин или су нечитљиве,
- 38) члана 274. ст. 1. и 2,
- 39) члана 294. став 4.

9. Прекршајне казне за физичко лице

Члан 329.

Казном затвора од 30 до 60 дана и новчаном казном у износу од 120.000 до 140.000 динара или казном рада у јавном интересу у трајању од 240 до 360 сати и новчаном казном у износу од 120.000 до 140.000 динара казниће се возач за насилничку вожњу.

Уколико је возач, приликом насилничке вожње, проузроковао саобраћајну незгоду, казниће се казном затвора од 45 до 60 дана и новчаном казном у износу од 130.000 до 150.000 динара или казном рада у јавном интересу, у трајању од 300 до 360 сати и новчаном казном у износу од 130.000 до 150.000 динара.

Возачу из става 1. овог члана ће се изрећи и заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од најмање девет месеци, а у случају из става 2. овог члана изрећи ће се заштитна мера забране управљања моторним возилом у трајању од најмање 10 месеци.

Возачу из става 1. овог члана изрећи ће се 15 казних поена, а у случају из става 2. овог члана 17 казних поена.

Члан 330.

Казном затвора од најмање 15 дана или новчаном казном од 100.000 динара до 120.000 динара казниће се за прекршај возач или лице које:

1) управља моторним возилом, а нема издату возачку дозволу ни за једну категорију моторних возила, односно нема издату возачку дозволу након одузимања исте због несавесног и непрописног начина управљања возилом,

2) управља туристичким возом без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање туристичким возом, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,

3) управља трамвајем без возачке дозволе и посебне дозволе за управљање трамвајем, осим у случају када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења,

4) управља возилом под дејством алкохола више од 1,20 mg/ml до 2,00 mg/ml, као и лице које надзире возача са пробном возачком дозволом, инструктор вожње током практичне обуке, кандидат за возача током практичне обуке или полагања испита за возача, односно испитивач на практичном делу возачког испита, ако је под дејством алкохола више од 1,20 mg/ml до 2,00 mg/ml,

5) одбије да се подвргне утврђивању присуства у организму алкохола и/или психоактивних супстанци помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.), односно стручном прегледу из члана 280. став 4. овог закона, као и лице које надзире возача са пробном возачком дозволом, инструктор вожње током практичне обуке, кандидат за возача током практичне обуке или полагања испита за возача, односно испитивач на практичном делу возачког испита, ако одбије да се подвргне утврђивању присуства у организму алкохола и/или психоактивних супстанци помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.), односно стручном прегледу из члана 280. став 4. овог закона,

6) је искључен из саобраћаја, а затечен је у управљању возилом за време трајања тог искључења,

7) управља возилом у време трајања искључења тог возила из саобраћаја,

8) управља моторним возилом, односно трамвајем, за време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом,

9) се на путу у насељу креће брзином која је за више од 70 km/h до 90 km/h већа од дозвољене,

10) се на путу ван насеља креће брзином која је за више од 80 km/h до 100 km/h већа од дозвољене, као и возач из члана 45. став 1. тачка 4) овог закона, који се на путу ван насеља креће брзином која је за више од 70 km/h већа од дозвољене,

11) се у зони „успореног саобраћаја“ креће брзином која је за више од 50 km/h већа од дозвољене,

12) се у зони „30“ и зони „школе“ креће брзином која је за више од 60 km/h већа од дозвољене,

13) ноћу управља возилом на неосветљеном делу пута, а нема укључено ниједно светло за осветљавање пута нити предње позиционо светло,

14) не заустави возило испред пешачког прелаза на коме се налази најмање један пешак, када му је светлосним саобраћајним знаком или знаком овлашћеног службеног лица пролаз забрањен,

15) се не заустави пред прелазом пута преко железничке пруге уколико је уређај за затварање саобраћаја спуштен или је почео да се спушта, или ако се дају светлосни или звучни знаци који упозоравају да ће тај уређај почети да се спушта, односно да се прелазу пута преко железничке пруге приближава воз, у случајевима када се у возилу превози дете млађе од 12 година, или управља аутобусом којим се превозе путници, односно другим возилом којим се врши јавни превоз путника,

16) као учесник саобраћајне незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло, или је настала велика материјална штета, није зауставио возило, односно није обавестио полицију и остао на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,

17) инструктор вожње који обавља практичну обуку кандидата за возаче за време трајања заштитне мере, односно мере безбедности забране управљања моторним возилом, односно који је изгубио право управљања моторним возилом одређене категорије, односно коме је возачка дозвола одузета,

18) на месту возача превози дете млађе од 12 година,

19) претиче, односно обилази возило које се зауставило, односно које се зауставља ради пропуштања пешака на пешачком прелазу,

20) претиче колону возила под пратњом,

21) поступа супротно одредбама члана 107. став 1,

22) превози дете млађе од 12 година на месту које није предвиђено за седење, супротно правилима овог закона за превоз лица возилима,

23) поступи супротно члану 247. ст. 1. и 2,

24) управља лаким електричним возилом на аутопуту или мотопуту и превози друго лице млађе од 14 година.

Уколико је возач приликом извршења прекршаја из става 1. овог члана проузроковао саобраћајну незгоду, казниће се казном затвора од најмање 45 дана или новчаном казном од 120.000 динара до 150.000 динара.

Возачу из става 1. овог члана ће се изрећи и заштитна мера забране управљања моторним возилом од најмање осам месеци, а у случају из става 2. овог члана у трајању од најмање десет месеци.

Изузетно од става 3. овог члана за прекршај из става 1. тачка 23) овог члана неће се изрећи заштитна мера.

Возачу из става 1. овог члана изрећи ће се 14 казних поена, а у случају из става 2. овог члана 16 казних поена.

Изузетно од става 5. овог члана, за прекршај из става 1. тачке 23) овог члана неће се изрећи казнен поени.

Изузетно од става 5. овог члана, за прекршај из става 1. тачка 4) овог члана у случају тешке алкохолисаности изрећи ће се 9 казних поена, а уколико је приликом извршења овог прекршаја проузрокована саобраћајна незгода, изрећи ће се 11 казних поена.

Члан 331.

Новчаном казном у износу од 20.000 до 40.000 динара или казном затвора у трајању до 30 дана казниће се за

прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 29. став 1, ако се уређај користи,
- 2) члана 29. став 2, за лице које није предузетник,
- 3) члана 31, казниће се лице које седи на седишту у предњем реду и држи у крилу дете млађе од 12 година,
- 4) члана 35. став 1,
- 5) члана 36. ст. 1, 2. и 3,
- 6) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), који се у насељу креће брзином која је за више од 50 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 7) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином која је за више од 60 km/h до 80 km/h већа од дозвољене,
- 8) члана 45. став 1. тачка 4), возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је за више од 50 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 9) члана 53. ст. 1, 2. и 3,
- 10) члана 55. став 1. и став 3. тач. 4), 5), 6), 7), 8), 14) и 15),
- 11) члана 72. став 4, за возача вученог возила,
- 12) члана 74, за возача вучног и вученог возила,
- 13) члана 77. став 2, возач који ноћу на осветљеном делу пута управља возилом на коме није укључено ниједно светло за осветљавање пута нити позициона светла, као и возач који ноћу на неосветљеном делу пута управља возилом на коме су укључена само позициона светла,
- 14) члана 78. ст. 2. и 4,
- 15) члана 89. став 2,
- 15а) члана 92а, на аутопуту или мотопуту,
- 16) члана 95. ст. 1. и 2, казниће се водич уколико колону чине претежно деца млађа од 12 година,
- 17) члана 97. ст. 1. и 2, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 18) члана 98, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 19) члана 99. ст. 1, 5. и 6,
- 20) члана 100. став 1, уколико се у возилу налази дете млађе од 12 година или уколико управља аутобусом којим се превозе путници или другим возилом којим се врши јавни превоз путника,
- 21) члана 101, казниће се возач,
- 22) члана 101, казниће се пешак који са собом води дете млађе од 12 година,
- 23) члана 102, уколико се возило креће аутопутем,
- 24) члана 103. став 1,
- 24а) члана 104. став 2,
- 25) члана 105. став 1, уколико је возило заустављено у саобраћајној траци,
- 26) члана 105. став 2, уколико возач врши полукружно окретање,
- 27) члана 106. став 5, казниће се власник односно возач,
- 28) - брисана -
- 29) члана 108. став 5, казниће се власник односно возач,
- 30) члана 109. ст. 1. и 2,
- 31) члана 110,
- 32) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 4. и 5. овог члана, када укупна маса премашује највећу дозвољену масу, односно највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила, за више од 20,0%,
- 33) члана 112. став 1. тачка 2) када је премашено осовинско оптерећење прописано техничким нормативима за возила или највећу дозвољену укупну масу, за више од 5% и тачка 3),
- 34) члана 118. став 2,
- 35) члана 120. став 2, у случају када су путници деца млађа од 12 година,
- 36) - брисана -
- 37) члана 123. став 1,
- 38) члана 134. ст. 1. и 2,
- 39) члана 142. став 2,
- 40) члана 145. став 5,
- 41) члана 146. став 6, казниће се пешак, односно бициклиста, уколико са собом води, односно на возилу превози дете млађе од 12 година,
- 42) члана 147. став 5,
- 43) члана 156. став 11,
- 44) члана 161. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 45) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 50 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 46) члана 163. став 2, возач који се креће брзином која је за више од 50 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 47) члана 166. став 1,
- 48) члана 171. став 2,
- 49) члана 174. став 1,
- 50) - брисана -
- 51) члана 182. став 6,
- 52) члана 183. ст. 2. и 3,

- 53) члана 187. став 1,
54) члана 187. ст. 2. и 4, казниће се лице под дејством психоактивних супстанци,
55) члана 187. ст. 2. и 4, казниће се лица у стању високе алкохолисаности,
56) члана 203. став 1,
57) - брисана -
58) члана 207. став 1,
59) члана 211. став 1, казниће се инструктор вожње, предавач и испитивач који евиденције не воде на прописан начин и тачно,
60) члана 212. став 1, казниће се предавач, односно инструктор вожње,
61) члана 212. став 2, казниће се кандидат за возача,
61а) члана 214. став 4, казниће се предавач,
62) члана 215. став 3, казниће се инструктор вожње,
63) члана 216. ст. 1. и 2,
64) члана 217. став 1,
65) члана 221. став 1, казниће се предавач,
66) члана 224. став 1,
67) члана 224. став 6, осим када је возачкој дозволи истекао рок важења,
68) члана 226. став 1,
69) члана 227. ст. 1, 2. и 4,
70) члана 238. ст. 3. и 7, казниће се испитивач,
71) члана 242. став 1,
72) члана 245. став 3,
73) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје и користи их,
74) члана 246. став 9,
75) - брисана -
76) члана 248. став 3,
77) члана 250. став 3,
78) члана 262. ст. 1. и 4,
79) члана 263. став 1,
80) члана 268. став 1, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила,
81) члана 268. став 6, уколико нема прописане регистарске таблице,
82) члана 273. став 1,
83) члана 274. став 3,
84) члана 277. став 5,
85) члана 280. ст. 3. и 4, казниће се пешак, лице које се превози на бициклу, мопеду, трициклу, односно мотоциклу,
86) члана 287. став 3,
87) члана 288. став 3,
88) члана 290. став 2,
89) члана 293. став 2,
90) члана 306. став 4,
90а) члана 178. став 1, уколико управља возилом без возачке дозволе оне категорије којом управља а положио је возачки испит за неку другу категорију,
90б) члана 182. став 5. тачка 5),
90в) члана 32. став 1,

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду, односно прибавило себи или другом противправну имовинску или другу корист, казниће се новчаном казном у износу од 40.000 до 60.000 динара или казном затвора до 60 дана.

Члан 331а

Новчаном казном у износу од 50.000 динара казниће се за прекршај лице које не поступи у складу са саобраћајним знаком „обавезан смер“ када обавља транзитни превоз возилом чија је највећа дозвољена маса већа од масе наведене на припадајућој допунској табли знака.

Члан 332.

Новчаном казном у износу од 10.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) - брисана -
- 2) члана 25. став 3,
- 3) члана 26. став 1,
- 4) члана 29. став 1. ако се уређај налази у возилу,
- 5) - брисана -
- 6) члана 36. став 4,

- 7) члана 42. став 1,
- 8) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), који се у насељу креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 9) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином која је за више од 40 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 10) члана 45. став 1. тачка 4, возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је за више од 20 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 47,
- 12) члана 50,
- 13) - **брисана** -
- 14) члана 54. став 2,
- 15) члана 55. став 2,
- 16) члана 55. став 3. тач. 1) и 2),
- 17) члана 55. став 4,
- 18) члана 57. став 1,
- 19) члана 58. став 1,
- 20) члана 61. став 1. тачка 3),
- 21) члана 66. став 1. тач. 4) и 5),
- 22) члана 67. став 1. тачка 3),
- 23) члана 69. став 1,
- 24) члана 71. став 1, за возача вученог возила,
- 25) члана 72. ст. 1, 2. и 3, за возача вученог возила,
- 26) - **брисана** -
- 27) члана 79. став 1, возач који за време магле не укључи светла за осветљавање пута,
- 28) члана 80. став 1,
- 29) члана 81. став 1. тачка 4), уколико колону пешака чине претежно деца млађа од 12 година,
- 30) члана 81. став 1. тачка 5), уколико се бициклиста креће путем ван насеља,
- 31) члана 81. став 1. тачка 6),
- 32) члана 85,
- 33) члана 86. став 1,
- 34) члана 88,
- 35) члана 90. став 1. тачка 1), за возача моторног возила,
- 36) члана 91. став 2, за возача моторног возила,
- 37) члана 93. ст. 1, 2. и 4, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 38) члана 94, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 39) члана 95. став 2, казниће се водич колоне
- 40) члана 96. ст. 1. и 3, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 41) члана 97. став 3, уколико са собом води дете млађе од 12 година,
- 42) члана 98,
- 43) члана 99. ст. 2. и 3,
- 44) члана 99. став 4, уколико су пешаци деца млађа од 12 година,
- 45) члана 100. став 1,
- 46) члана 102, уколико се возило креће мотопутем,
- 47) члана 103. став 2. тачка 2),
- 48) члана 105. став 1. уколико је возило заустављено у зауставној траци,
- 49) члана 105. став 2, уколико се возач креће возилом уназад,
- 50) члана 111. став 1,
- 51) члана 111. став 2. тачка 1),
- 52) члана 111. ст. 4. и 5,
- 53) члана 112. став 1. тачка 1) и ст. 4. и 5. овог члана, када укупна маса премашује највећу дозвољену масу, односно највеће дозвољено осовинско оптерећење произвођача возила, у распону од 5,0% до 20,0%,
- 54) члана 112. став 3. тач. 1) и 4),
- 55) члана 113. став 2,
- 56) члана 115. став 4,
- 57) члана 116. став 1,
- 58) члана 117. став 1,
- 59) члана 120. став 2,
- 60) - **брисана** -
- 61) члана 134, ст. 3. и 4,
- 62) члана 143. став 2,
- 63) члана 144. став 3,
- 64) члана 160. став 1,
- 65) члана 161. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 10 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 66) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,

- 67) члана 163. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 68) члана 167,
- 69) члана 168. став 1. тач. 2), 3), 4), 5) и 6) и ст. 2. и 4,
- 70) члана 172. ст. 1. и 2,
- 71) члана 177. став 1,
- 72) - брисана -
- 73) - брисана -
- 74) члана 182. став 5. тачка 3),
- 75) члана 182. став 8,
- 76) - брисана -
- 77) члана 187. ст. 2. и 4, казниће се лице у стању средње алкохолисаности,
- 78) члана 190. став 4,
- 79) члана 193. став 1,
- 80) - брисана -
- 81) - брисана -
- 82) - брисана -
- 83) члана 214. став 2, казниће се предавач,
- 84) члана 217. став 2,
- 85) члана 224. став 6, у случају да је рок важења возачке дозволе истекао,
- 86) члана 226. став 3,
- 87) члана 227. став 3,
- 87а) члана 228. ст. 4. и 5,
- 88) члана 230. став 1,
- 89) члана 242. став 3,
- 90) члана 245. ст. 1. и 2,
- 91) члана 246. став 1, казниће се возач који управља возилом које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила,
- 92) члана 246. став 1, казниће се власник возила које је технички неисправно у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика и уређаја за спајање вучног и прикључног возила, осим ако је возач тог возила лице са којим живи у брачној или трајној ванбрачној заједници, крвни сродник по правој линији, брат, сестра, усвојилац односно усвојеник,
- 93) члана 246. став 3,
- 94) члана 246. ст. 4. и 5, уколико има уграђене уређаје, а не користи их,
- 95) члана 249. став 2,
- 96) члана 252. став 5,
- 97) - брисана -
- 98) члана 263. став 7,
- 99) члана 264. став 6, уколико у саобраћају на путу управља возилом након истека више од 15 дана од истека рока из члана 264. став 4,
- 100) - брисана -
- 101) члана 269. став 5,
- 102) члана 274. ст. 1. и 2,
- 103) - брисана -
- 104) члана 277. став 2,
- 105) - брисана -
- 106) члана 105. ст. 3. и 4.

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду, односно прибавило себи или другом противправну имовинску или другу корист, казниће се новчаном казном у износу од 20.000 до 40.000 динара или казном затвора до 45 дана.

Члан 332а

Новчаном казном у износу од 10.000 динара казниће се за прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. ст. 2. и 5,
- 2) члана 28. став 1,
- 3) члана 30. став 1,
- 4) члана 43. и члана 45. став 1. тач. 1)–3), возач који се у насељу креће брзином која је за више од 20 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 5) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1)–3), возач који се ван насеља креће брзином која је за више од 20 km/h до 40 km/h већа од дозвољене,
- 6) члана 51. став 5,
- 7) члана 75. став 2, за возача вучног возила,
- 8) члана 77. став 2, возач који ноћу на осветљеном делу пута управља возилом на коме су укључена само

позициона светла,

- 8а) члана 88а,
- 9) члана 91. ст. 1. и 3.,
- 9а) члана 92а, осим на аутопуту и мотопуту,
- 9б) члана 92б ст. 1. и 2,
- 9в) члана 92г,
- 10) члана 121. став 2, казниће се возач чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 11) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 20 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 12) члана 163. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 20 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 13) члана 178. став 1, казниће се возач чијој је возачкој дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 14) члана 178. ст. 2. и 3,
- 15) члана 182. став 5, казниће се возач који користи телефон, односно друге уређаје за комуникацију,
- 16) члана 183. став 5,
- 17) члана 187. став 2, казниће се возач у стању умерене алкохолисаности,
- 18) члана 187. став 4, казниће се возач у стању благе и умерене алкохолисаности,
- 19) члана 205. став 1, када је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења више од шест месеци,
- 20) члана 205. став 6,
- 21) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице више од 30 дана,
- 22) члана 268. став 6, уколико таблице, односно регистрациона налепница нису постављене на прописан начин или су нечитљиве,
- 23) члана 276,
- 24) члана 291. став 2,
- 25) члана 211. став 1, казниће се инструктор вожње, предавач и испитивач ако евиденције не воде уредно,
- 26) члана 66. став 1. тачка 20).

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду, казниће се новчаном казном у износу од 15.000 до 30.000 динара.

Члан 333.

Новчаном казном у износу од 5.000 динара казниће се за прекршај лице који поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 21,
- 2) члана 22. став 4,
- 3) члана 25. ст. 1. и 2,
- 4) члана 26. ст. 2. и 3, казниће се возач,
- 5) члана 27,
- 6) - **брисана** -
- 7) - **брисана** -
- 8) члана 31 ст. 1–4,
- 9) члана 32. ст. 2–4,
- 10) члана 33. став 2,
- 11) члана 34,
- 12) члана 37. став 3,
- 13) члана 38,
- 14) члана 42. став 2,
- 15) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се у насељу креће брзином која је за више од 10 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 16) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином која је за више од 10 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 17) члана 45. став 1. тачка 4), возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је за више од 10 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 18) - **брисана** -
- 19) члана 46,
- 20) члана 48,
- 21) члана 49,
- 22) члана 51. ст. 1, 2, 3, и 4,
- 23) члана 55. став 3. тач. 3), 9), 11) и 13) и став 6,
- 24) члана 56,
- 25) члана 59. став 1. тачка 2) и ст. 2. и 3,
- 26) члана 62,
- 27) члана 63,
- 28) члана 64,

- 29) члана 66. став 1. тач. 1), 2), 3), 6), 7), 8), 8а), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19), 21) и 22),
- 30) члана 67. став 1. тач. 1) и 2),
- 31) члана 68,
- 32) члана 69. ст. 3, 4. и 5,
- 33) члана 70. ст. 1. и 2, за возача вучног возила,
- 34) члана 71. став 2, за возача вучног и вученог возила,
- 35) члана 73, за возача вучног и вученог возила,
- 36) члана 76, за возача вучног возила,
- 37) члана 77. став 2, возач који уместо дугих користи кратка светла,
- 38) члана 77. став 3,
- 39) члана 79. став 1, возач који за време магле уместо кратких или светала за маглу користи дуга светла,
- 40) члана 80. став 2,
- 41) члана 81. став 1. тачка 1), уколико пешак са собом води дете млађе од 12 година,
- 42) члана 81. став 1. тачка 7),
- 43) члана 82,
- 44) члана 83. став 1,
- 45) члана 86. став 2,
- 46) члана 89. ст. 3. и 4,
- 47) члана 90, став 1. тач. 3), 4), 5) и 6), за возаче моторног возила,
- 48) - **брисана** -
- 49) члана 91. став 2, за возача бицикла, односно трицикла,
- 50) члана 92,
- 51) члана 93. ст. 1. и 5,
- 52) члана 94,
- 53) члана 95. ст. 1. и 3, казниће се водич колоне,
- 54) члана 96. ст. 1. и 3,
- 55) члана 97,
- 56) члана 99. став 4,
- 57) члана 100. став 2,
- 58) члана 101, казниће се пешак,
- 58а) - **брисана** -
- 59) члана 103. став 2. тачка 1) и став 3,
- 60) члана 104. ст. 1, 4, и 5,
- 61) - **брисана** -
- 62) - **брисана** -
- 63) члана 106. став 6,
- 64) члана 107. став 2,
- 65) члана 108. став 6,
- 66) члана 109. став 4,
- 67) члана 111. став 2. тач. 2) и 3),
- 68) члана 112. став 3. тач. 2), 3), 5) и 6),
- 69) члана 113. ст. 1. и 3,
- 70) члана 114,
- 71) члана 116. став 3, казниће се возач трактора,
- 72) члана 118. став 1,
- 73) члана 119. ст. 1, 2. и 4,
- 74) члана 120. став 1,
- 75) члана 121. став 1,
- 76) члана 122. ст. 1. и 5,
- 76а) члана 122а ст. 1. и 2,
- 77) члана 131. став 2, казниће се возач који не поседује, односно не користи зимску опрему на прописан начин,
- 78) члана 132. став 3, осим када је то овим законом на другачији начин прописано (светлосни саобраћајни знакови, саобраћајни знакови ограничења брзине кретања, забране претицања, прелажења преко неиспрекидане уздужне линије у траку намењену за саобраћај возила из супротног смера у сврху претицања, саобраћајни знак „обавезан смер“, када лице обавља транзитни превоз возилом чија је највећа дозвољена маса већа од масе наведене на припадајућој допунској табли знака и др.),
- 79) члана 146. став 6,
- 80) члана 155. став 2,
- 81) члана 160. став 3, казниће се возач који се не придржава одредби из дозволе,
- 82) члана 161. став 2, казниће се возач који омета кретање пешака и бициклиста у зони успореног саобраћаја,
- 83) члана 161 став 2, казниће се возач који се креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 84) члана 162. став 1, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 10 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 85) члана 163. став 2, казниће се возач који се креће брзином која је за више од 10 km/h до 20 km/h већа од дозвољене,
- 86) члана 164. ст. 1. и 4,

- 87) члана 166. став 6,
 - 88) - брисана -
 - 89) члана 184. став 2,
 - 90) - брисана -
 - 91) - брисана -
 - 92) члана 190. став 5,
 - 93) члана 228. ст. 1. и 3,
 - 94) члан 228. став 2, казниће се кандидат за возача,
 - 95) члана 246. став 1, осим у погледу уређаја за заустављање, за управљање, пнеуматика, уређаја за спајање вучног и прикључног возила, тахографа и граничника брзине,
 - 96) члана 249. став 4,
 - 97) члана 252. став 6,
 - 98) члана 272. став 3,
 - 99) члана 306. став 3,
 - 100) члана 78. став 4, дању,
 - 101) члана 121. став 2, казниће се возач чијој је возачкој дозволи, односно посебној дозволи истекао рок важења не више од шест месеци,
 - 102) члана 178. став 1, казниће се возач коме је истекао рок важења возачке дозволе највише шест месеци и возач коме након истека пробне возачке дозволе није издата возачка дозвола у наредних шест месеци,
 - 103) члана 205. став 1, казниће се возач трамваја коме је истекао рок важења возачке дозволе највише шест месеци, односно посебне дозволе за управљање трамвајем,
 - 104) члана 264. став 10,
 - 105) члана 268. став 1, уколико је истекао рок важења регистрационе налепнице не више од 30 дана.
- Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду казниће се новчаном казном у износу од 6.000 до 18.000 динара.

Члан 334.

Новчаном казном у износу од 3.000 динара казниће се за прекршај лице које поступи супротно одредбама из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 22. став 3,
- 2) члана 28. став 2,
- 3) члана 30. став 2,
- 4) члана 35. ст. 2, 3, 4. и 5,
- 5) члана 36. став 5,
- 6) члана 37. став 1,
- 7) члана 40,
- 8) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се у насељу креће брзином до 10 km/h већом од дозвољене,
- 9) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3), возач који се ван насеља креће брзином до 10 km/h већом од дозвољене,
- 10) члана 45. став 1. тачка 4), возач који се у, односно ван насеља креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 45. став 1. тач. 5) и 6), возач који се у, односно ван насеља креће брзином већом од дозвољене,
- 12) члана 52,
- 13) члана 54. став 1,
- 14) члана 59. став 1. тач. 1) и 3),
- 15) члана 61. став 1. тач. 1), 2), 4), 5) и 6),
- 16) члана 65. став 1,
- 17) члана 65. став 2,
- 18) члана 67. ст. 2, 3, 4. и 5,
- 19) члана 75. став 1, за возача вучног и вученог возила,
- 20) члана 77. став 1,
- 21) члана 78. став 3,
- 22) члана 79. став 2,
- 23) члана 81. став 1. тач. 1), 2), 3) и 4),
- 24) члана 81. став 1. тачка 5), када се бициклиста креће путем у насељу где постоји улична расвета,
- 25) члана 86. став 3,
- 26) члана 87,
- 27) члана 89. став 1,
- 28) члана 90. став 1. тачка 7), за возача моторног возила,
- 29) члана 90, за возача бицикла,
- 29а) члана 92б став 3,
- 29б) члана 92в,
- 30) члана 93. ст. 2, 3, 4. и 7,

- 31) члана 96. став 2,
- 32) члана 104. став 6,
- 33) члана 116. став 3, казниће се возач мотокултиватора,
- 34) члана 116. став 4,
- 35) члана 117. став 3,
- 36) - брисана -
- 37) члана 128. став 1,
- 38) члана 129,
- 39) - брисана -
- 40) члана 155. став 1,
- 41) члана 162 став 1, казниће се возач који се креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 42) члана 163 став 2. казниће се возач који се креће брзином која је до 10 km/h већа од дозвољене,
- 43) члана 164. ст. 2. и 3,
- 44) члана 182. ст. 7. и 9. казниће се возач и лице које га надзире,
- 45) члана 184. ст. 1. и 3,
- 46) члана 205. став 3,
- 47) члана 226. став 2,
- 48) - брисана -
- 49) члана 268. став 14,
- 50) члана 105. став 5.

Уколико је лице извршењем прекршаја из става 1. овог члана изазвало непосредну опасност за другог учесника у саобраћају, или проузроковало саобраћајну незгоду казниће се новчаном казном у износу од 5.000 до 15.000 динара.

Члан 335.

За повреде одредби из следећих чланова овог закона изричу се кумулативно и казнени поени:

- 1) члана 25. став 3. – 2 казнена поена,
- 2) члана 26. став 1. – 2 казнена поена,
- 3) члана 29. став 1. – 3 казнена поена ако се уређај налази у возилу,
- 4) члана 29. став 1. – 6 казнених поена ако се уређај користи,
- 5) члана 31. – 6 казнених поена лицу које седи на седишту у предњем реду и држи у крилу дете млађе од 12 година,
- 6) члана 35. став 1. – 6 казнених поена,
- 7) члана 36. ст. 1, 2. и 3. – 6 казнених поена,
- 8) члана 36. став 4. – 2 казнена поена,
- 9) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) – 4 казнена поена возачу који се креће у насељу брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 10) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) – 7 казнених поена, возачу који се креће у насељу брзином која је за више од 50 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 11) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) – 3 казнена поена возачу који се креће ван насеља брзином која је за више од 40 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 12) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) – 6 казнених поена возачу који се креће ван насеља брзином која је за више од 60 km/h до 80 km/h већа од дозвољене,
- 13) члана 45. став 1. тачка 4) – 7 казнених поена возачу који се у, односно ван насеља, креће брзином која је за више од 50 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 14) члана 45. став 1. тачка 4) – 4 казнена поена возачу који се у, односно ван насеља, креће брзином која је за више од 20 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 15) члана 47. – 6 казнених поена,
- 16) члана 50. – 2 казнена поена,
- 17) члана 53. став 1. – 6 казнених поена,
- 18) члана 53. ст. 2. и 3. – 5 казнених поена,
- 19) члана 54. став 2. – 4 казнена поена,
- 20) члана 55. ст. 1. и 3. тач. 4), 5), 6), 7), 8), 14) и 15) – 6 казнених поена,
- 21) члана 55. ст. 2. и 3. тач. 1) и 2) и став 4. – 2 казнена поена,
- 22) члана 57. став 1. – 2 казнена поена,
- 23) члана 58. став 1. – 3 казнена поена,
- 24) члана 61. став 1. тачка 3) – 2 казнена поена,
- 25) члана 66. став 1. тач. 4) и 5) – 2 казнена поена,
- 26) члана 67. став 1. тачка 3. – 2 казнена поена,
- 27) члана 71. став 1. – 2 казнена поена,
- 28) члана 72. став 4. – 4 казнена поена,
- 29) члана 74. – 6 казнених поена,
- 30) члана 77. став 2. – 6 казнених поена возачу који не користи ни дуга ни кратка светла, а користи само позициона светла,
- 31) члана 78. став 2. – 6 казнених поена,

- 32) члана 79. став 1. – 4 казнена поена возачу који за време магле не укључи светла за осветљење пута,
- 33) члана 80. став 1. – 2 казнена поена,
- 34) члана 85. – 2 казнена поена,
- 35) члана 89. став 2. – 6 казнених поена, осим возачу бицикла,
- 36) члана 91. став 2. – 2 казнена поена за возача моторног возила,
- 37) члана 99. став 1. – 6 казнених поена,
- 38) члана 99. став 2. – 3 казнена поена,
- 39) члана 99. став 3. – 3 казнена поена,
- 40) члана 99. став 5. – 4 казнена поена,
- 41) члана 99. став 6. – 4 казнена поена,
- 42) члана 100. став 1. – 4 казнена поена,
- 43) члана 100. став 1. – 6 казнених поена уколико се у возилу налазе деца млађа од 12 година или управља аутобусом којим се превозе путници, односно другим возилом којим се врши јавни превоз путника,
- 44) члана 101. – 6 казнених поена за возача,
- 45) члана 102. – 3 казнена поена уколико се возило креће аутопутем, а 2 казнена поена уколико се возило креће мотопутем,
- 46) члана 103. став 1. – 6 казнених поена,
- 46а) члана 104. став 2. – 6 казнених поена,
- 47) члана 103. став 2. тач. 2) – 3 казнена поена,
- 48) члана 105. став 2. – 6 казнених поена уколико се возач полукружно окреће возилом,
- 49) члана 105. став 2. – 3 казнена поена уколико се возач креће уназад саобраћајном траком,
- 50) брише се,
- 51) члана 109. став 1. и 2. – 6 казнених поена,
- 52) члана 110. – 8 казнених поена,
- 53) члана 112. став 1. тачка 3) – 4 казнена поена,
- 54) члана 112. став 3. тачке 1) и 4) – 2 казнена поена,
- 55) члана 116. став 1. – 3 казнена поена,
- 56) члана 117. став 1. – 2 казнена поена,
- 57) члана 118. став 2. – 6 казнених поена,
- 58) члана 120. став 2. – 4 казнена поена у случају када су путници деца млађа од 12 година,
- 59) члана 120. став 2. – 2 казнена поена,
- 60) брише се,
- 61) брише се,
- 62) члана 142. став 2. – 6 казнених поена,
- 63) члана 143. став 2. – 2 казнена поена,
- 64) члана 144. став 3. – 2 казнена поена,
- 65) члана 145. став 5. – 7 казнених поена,
- 66) члана 147. став 5. – 6 казнених поена,
- 67) члана 160. став 1. – 2 казнена поена,
- 68) члана 161. став 2. – 4 казнена поена возачу који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 69) члана 161. став 2. – 2 казнена поена возачу који се креће брзином која је за више од 10 km/h до 30 km/h већа од дозвољене,
- 70) члана 162. став 1. – 4 казнена поена возачу који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 71) члана 162. став 1. – 6 казнених поена возачу који се креће брзином која је за више од 50 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 72) члана 163. став 2. – 4 казнена поена возачу који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 73) члана 163. став 2. – 6 казнених поена возачу који се креће брзином која је за више од 50 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,
- 74) члана 166. став 1. – 6 казнених поена,
- 75) члана 171. став 2. – 2 казнена поена,
- 76) члана 172. став 1. и 2. – 2 казнена поена,
- 77) члана 174. став 1. – 10 казнених поена,
- 78) брише се,
- 79) брише се,
- 80) члана 182. став 5. тачка. 3) и став 6. – 6 казнених поена,
- 81) брише се,
- 82) члана 183. став 3. – 3 казнена поена,
- 83) члана 187. став 1. – 2 казнена поена,
- 84) члана 187. став 2. – 8 казнених поена возачу који је под дејством психоактивних супстанци,
- 85) члана 187. ст. 2. и 4. – 6 казнених поена лицу у стању средње алкохолисаности,
- 86) брише се,
- 87) брише се,
- 88) члана 190. став 4. – 2 казнена поена,

- 89) брише се,
- 90) брише се,
- 91) члана 243. ст. 1, 2. и 5. – 2 казнена поена,
- 92) члана 245. став 3. – 2 казнена поена,
- 93) члана 264. став 6. – 2 казнена поена,
- 94) члана 268. став 1. – 6 казнених поена, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила,
- 95) брише се,
- 96) брише се,
- 97) брише се,
- 98) брише се,
- 99) члана 287. став 3. – 6 казнених поена,
- 100) члана 288. став 3. – 6 казнених поена,
- 101) члана 290. став 2. – 6 казнених поена,
- 102) брише се,
- 103) члана 293. став 2. – 6 казнених поена,
- 104) члана 306. став 4. – 5 казнених поена,
- 105) члана 32. став 1. – 6 казнених поена,
- 106) члана 105. ст. 3. и 4. – 2 казнена поена,
- 107) члана 187. ст. 2. и 4. – 8 казнених поена лицу у стању високе алкохолисаности.

Члан 336.

Уколико је за прекршај из члана 331. овог закона предвиђено изрицање казнених поена, у случају када је извршењем тог прекршаја проузрокована саобраћајна незгода, обавезно ће се прописани број казнених поена за тај прекршај повећати за 3.

Уколико је за прекршај из члана 332. овог закона предвиђено изрицање казнених поена, у случају када је извршењем тог прекршаја проузрокована саобраћајна незгода, обавезно ће се прописани број казнених поена за тај прекршај повећати за 1.

Уколико је извршењем прекршаја изазвана саобраћајна незгода, а одредбама овог закона за основни облик тог прекршаја није предвиђено изрицање казнених поена, приликом одлучивања о одговорности обавезно ће се изрећи најмање 2 казнена поена.

Уколико се у време извршења прекршаја за који је предвиђено обавезно изрицање казнених поена или прекршаја из поглавља „Обавезе возача према пешацима“, у возилу, односно на возилу, којим управља учинилац прекршаја, налази дете старости до 12 година, осим у аутобусу када се врши организован превоз деце, учиниоцу прекршаја ће се предвиђени број казнених поена за тај прекршај увећати за 2.

Уколико возач приликом извршења прекршаја управљања под дејством алкохола у стању средње тешке, веома тешке, односно потпуне алкохолисаности, управља аутобусом када се њим превозе путници, возилом којим се врши јавни превоз путника, односно превоз опасних материја, ванредни превоз, односно возилом са правом првенства пролаза или под пратњом, возачу ће се поред прописаних казнених поена за тај прекршај обавезно изрећи и додатна 2 казнена поена.

Члан 336а

За прекршаје којима је овим законом предвиђена новчана казна у фиксном износу, издаје се прекршајни налог, у складу са законом који регулише издавање прекршајног налога.

Члан 337.

Уколико је одредбама овог закона за извршење појединих прекршаја предвиђено обавезно изрицање казнених поена, а поступајући судија изрекне опомену, предвиђени казнени поени се морају изрећи.

Члан 338.

Заштитна мера забране управљања моторним возилом изриче се кумулативно возачу за повреде одредби из следећих чланова овог закона:

- 1) члана 29. став 1. - у трајању од најмање три месеца ако се уређај користи,
- 2) - **брисана** -
- 3) члана 35. став 1. - у трајању од најмање три месеца,
- 4) члана 36. ст. 1, 2. и 3. - у трајању од најмање три месеца,
- 5) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање 30 дана уколико се у насељу креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,
- 6) члана 43. став 1. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање четири месеца, уколико се у насељу креће брзином која је за више од 50 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,
- 7) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање 30 дана, возачу који се ван насеља креће

брзином која је за више од 40 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,

8) члана 44. и члана 45. став 1. тач. 1), 2) и 3) - у трајању од најмање три месеца, уколико се ван насеља креће брзином која је за више од 60 km/h до 80 km/h већа од дозвољене,

9) члана 45. став 1. тачка 4). - у трајању од најмање четири месеца уколико се у, односно ван насеља креће брзином која је за више од 50 km/h до 70 km/h већа од дозвољене,

10) члана 45. став 1. тачка 4) - у трајању од најмање 30 дана возачу који се у, односно ван насеља креће брзином која је за више од 20 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,

11) члана 53. ст. 1, 2. и 3, - у трајању од најмање три месеца,

12) члана 54. став 2, - у трајању од најмање 30 дана,

13) члана 55. ст. 1. и 3. тач. 4), 5), 7), 8), 14) и 15), - у трајању од најмање три месеца,

14) члана 55. ст. 2. и 3. тач. 1) и 2), - у трајању од најмање 30 дана,

15) члана 57. став 1, - у трајању од најмање 30 дана,

16) члана 58. став 1.- у трајању од најмање 30 дана,

17) члана 74. - у трајању од најмање три месеца,

18) члана 77. став 2. - у трајању од најмање три месеца возачу који не користи ни дуга ни кратка светла, а користи само позициона светла,

19) члана 78. став 2. - у трајању од најмање три месеца,

20) члана 79. став 1. - у трајању од најмање 30 дана,

21) члана 89. став 2. - у трајању од најмање три месеца,

22) члана 99. став 1. - у трајању од најмање три месеца,

23) члана 99. ст. 5. и 6. - у трајању од најмање два месеца,

24) члана 100. став 1. - у трајању од најмање три месеца уколико се у возилу налазе деца млађа од 12 година или управља аутобусом којим се превозе путници, односно другим возилом којим се врши јавни превоз путника,

25) члана 101. - у трајању од најмање три месеца,

26) члана 102. - у трајању од најмање 30 дана уколико се возило креће аутопутем,

27) члана 103. став 1. и члана 104. став 2. - у трајању од најмање три месеца,

28) члана 105. став 2. - у трајању од најмање три месеца уколико се возач полукружно окреће возилом,

29) члана 105. став 2. - у трајању од најмање 30 дана уколико се креће уназад саобраћајном траком,

30) - **брисана** -

31) члана 109. ст. 1. и 2. - у трајању од најмање три месеца,

32) члана 110. - у трајању од најмање шест месеци,

33) члана 112. став 1. тачка 3) - у трајању од најмање три месеца,

34) члана 118. став 2. - у трајању од најмање три месеца,

35) члана 120. став 2. - у трајању од најмање 30 дана, уколико су путници деца млађа од 12 година,

36) - **брисана** -

37) члана 142. став 2. - у трајању од најмање три месеца,

38) члана 143. став 2. - у трајању од најмање 30 дана,

39) члана 144. став 3. - у трајању од најмање 30 дана,

40) члана 145. став 5. - у трајању од најмање четири месеца,

41) члана 147. став 5. - у трајању од најмање три месеца,

42) члана 161. став 2. - у трајању од најмање три месеца, возачу који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,

43) члана 162. став 1. - у трајању од најмање два месеца, возачу који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,

44) члана 162. став 1. - у трајању од најмање пет месеци возачу који се креће брзином која је за више од 50 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,

45) члана 163. став 2. - у трајању од најмање два месеца возачу који се креће брзином која је за више од 30 km/h до 50 km/h већа од дозвољене,

46) члана 163. став 2. - у трајању од најмање пет месеци возачу који се креће брзином која је за више од 50 km/h до 60 km/h већа од дозвољене,

47) члана 166. став 1. - у трајању од најмање три месеца,

48) члана 171. став 2. - у трајању од најмање три месеца,

49) члана 174. став 1. - у трајању од најмање шест месеци,

50) - **брисана** -

51) члана 182. став 5. тачка. 3) и став 6. - у трајању од најмање три месеца,

52) - **брисана** -

53) члана 183. став 3. - у трајању од најмање 30 дана,

54) члана 187. став 2. - у трајању од најмање шест месеци за возача под дејством психоактивних супстанци,

55) члана 187. ст. 2. и 4. - у трајању од најмање три месеца казниће се лице у стању средње алкохолисаности,

55а) члана 187. ст. 2. и 4. - у трајању од најмање четири месеца казниће се лице у стању високе алкохолисаности,

56) - **брисана** -

57) - **брисана** -

58) - **брисана** -

59) члана 268. став 1. - у трајању од најмање три месеца, уколико возило није уписано у јединствени регистар возила,

60) члана 287. став 3. - у трајању од најмање три месеца,

- 61) члана 288. став 3. - у трајању од најмање три месеца,
- 62) члана 290. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 63) члана 293. став 2. - у трајању од најмање три месеца,
- 64) члана 32. став 1. – у трајању од најмање 3 месеца.

Заштитна мера забране управљања моторним возилом може се изрећи и за друге прекршаје за које се поступак води пред органом за прекршаје.

Уколико је извршењем прекршаја изазвана саобраћајна незгода, а одредбама овог закона је за основни облик тог прекршаја предвиђено изрицање заштитне мере забране управљања моторним возилом, трајање те заштитне мере ће се продужити за два месеца, а највише до 12 месеци.

Уколико се у време извршења прекршаја за који је предвиђено обавезно изрицање заштитне мере забране управљања моторним возилом или прекршаја из поглавља „Обавезе возача према пешацима“, у возилу, односно на возилу којим управља учинилац прекршаја, налази дете старости до 12 година, осим у аутобусу када се врши организован превоз деце, учиниоцу прекршаја ће се предвиђена заштитна мера увећати за два месеца.

Уколико возач приликом извршења прекршаја управљања под дејством алкохола у стању високе, средње, тешке, веома тешке, односно потпуне алкохолисаности, управља аутобусом када се њим превозе путници, возилом којим се врши јавни превоз путника, превоз опасних материја, ванредни превоз, возилом са правом првенства пролаза или под пратњом, возачу ће се прописано трајање заштитне мере забране управљања моторним возилом за тај прекршај увећати за два месеца.

Ако су испуњени услови за закључење споразума о признању прекршаја, приликом закључења споразума могуће је у зависности од законом прописане дужине трајања заштитне мере, споразумети се да заштитна мера (забрана управљања моторним возилом) не буде изречена, односно буде изречена учиниоцу прекршаја у трајању краћем од прописаног у ставу 1. овог члана.

Члан 338а

Тежи прекршаји из области безбедности јавног саобраћаја јесу прекршаји кажњиви по чл. 329. и 330. овог закона.

XXII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 339.

Влада ће образовати Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима и именовати чланове Тела у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 340.

Влада ће образовати Агенцију за безбедност саобраћаја најкасније у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција ће у року од два месеца предложити надлежном министарству следеће подзаконске акте:

- 1) на основу члана 121. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и начину вођења евиденција за возача туристичког воза,
- 2) на основу члана 203. овог закона о утврђивању испуњености услова за издавање дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС),
- 3) на основу члана 204. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице које врши обуку и проверу знања за стицање дозволе за обављање послова професионалног возача (СРС), као и о обуци, начину спровођења испита и начину вођења евиденција,
- 4) на основу члана 205. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и начину вођења евиденција за возача трамваја,
- 5) на основу члана 222. овог закона, програм за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програма обавезних семинара унапређења знања, начин полагања стручног испита и начин полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце) и начину вођења евиденција о издатим дозволама и лиценцама,
- 6) на основу члана 225. овог закона, о семинарима унапређења знања, обављања провере знања, начин полагања провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце) и начину вођења евиденција о издатим дозволама и лиценцама,
- 7) на основу члана 239. овог закона, о програму за полагање стручног испита за испитивача, програму обавезних семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и полагању провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце),
- 8) на основу члана 240. овог закона, о условима које мора да испуњава насељено место у коме се обавља полагање практичног испита,
- 9) на основу члана 249. овог закона, о поступку и начину испитивања возила, издавања уверења и потврда и вођењу евиденција о обављеним испитивањима,
- 10) на основу члана 263. овог закона, о наставном програму обуке контролора техничког прегледа, начину организовања и спровођења стручног испита за контролора техничког прегледа, програм унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа и начину организовања и спровођења провере знања и вештина контролора техничког прегледа, садржају и изгледу дозволе (лиценце) за контролора техничких прегледа, и начину вођења евиденција о издатим дозволама (лиценцама).

Члан 341.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар унутрашњих послова у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 2. овог закона, о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја на путевима,
- 2) на основу члана 2. овог закона, о начину непосредног регулисања саобраћаја на путевима у зони школе и рада школских саобраћајних патрола и саобраћајних патрола грађана уз прибављено мишљење министра надлежног за послове образовања,
- 3) на основу члана 121. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција,
- 4) на основу члана 166. овог закона, о знаковима и наредбама које даје полицијски службеник, о њиховом значењу и начину давања,
- 5) на основу члана 183. овог закона, о поступку издавања, изгледу, садржини, карактеристикама обрасца возачке дозволе и пробне возачке дозволе и начину вођења евиденција о возачима којима су издате те дозволе,
- 6) на основу члана 186. овог закона, о поступку и начину издавања и вођењу евиденција издатих међународних возачких дозвола,
- 7) на основу члана 197. овог закона, о начину вођења казних поена и евиденција о казним поенима возача и о одузетим возачким дозволама,
- 8) на основу члана 202. овог закона, о начину и поступку извршења заштитних мера, односно мера безбедности, вођењу евиденција као и изгледу обрасца којим се возач у писаној форми обавештава о времену трајања изречене мере,
- 9) на основу члана 205. овог закона, о обуци, начину спровођења испита и вођењу евиденција на предлог Агенције,
- 10) на основу чл. 207. и 210. овог закона, о вођењу регистра привредних друштава, односно њихових огранака, односно средњих стручних школа,
- 11) на основу члана 211. овог закона, о садржају, начину вођења и роковима чувања евиденција о кандидатима који се оспособљавају за возаче,
- 12) на основу чл. 213, 214. и 215. овог закона, о програму и теоријске и практичне обуке за возаче, као и о начину спровођења,
- 13) на основу члана 230. овог закона, о ознакама за моторно и прикључно возило за обуку кандидата за возаче,
- 14) на основу члана 232. овог закона, о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу евиденција, роковима њиховог чувања и условима које мора да испуни возило на којем се врши обука и обавља возачки испит,
- 15) на основу члана 240. овог закона, о условима које мора испуњавати насељено место у којем се обавља полагање практичног испита и евиденцијама о местима која испуњавају прописане услове,
- 16) на основу члана 253. овог закона, о условима које морају испуњавати овлашћена правна лица која утискују идентификационе ознаке, начин и поступак утискивања на возилу,
- 17) на основу члана 254. овог закона, о техничком прегледу возила,
- 18) на основу члана 255. овог закона, о начину вођења регистра привредних друштава овлашћених за вршење техничких прегледа,
- 19) на основу члана 256. овог закона, о условима које морају испуњавати привредна друштва која врше технички преглед возила,
- 20) на основу члана 263. овог закона, о наставном програму обуке контролора техничког прегледа, начину организовања и спровођења стручног испита за контролора техничког прегледа, програму унапређења знања и вештина контролора техничког прегледа и начину организовања и спровођења провере знања и вештина контролора техничког прегледа, садржају и изгледу дозволе (лиценце) за контролора техничких прегледа, и начину вођења евиденција о издатим дозволама (лиценцама) на предлог Агенције,
- 21) на основу члана 268. овог закона, о садржини и начину вођења јединственог регистра возила, условима за упис возила у регистар, начину и условима за издавање саобраћајне дозволе и регистарских таблица и садржају, изгледу и техничким карактеристикама саобраћајне дозволе и регистарских таблица, начину постављања регистарских таблица,
- 22) на основу члана 278. овог закона, о начину, поступку и средствима спровођења као и вођењу обавезних евиденција о примени посебних мера и овлашћења.

Члан 342.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар надлежан за послове саобраћаја у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 2. овог закона, о начину вршења непосредног регулисања саобраћаја на путевима на делу на коме се изводе радови,
- 2) на основу члана 7. овог закона, о подели моторних и прикључних возила,
- 3) на основу члана 26. овог закона, о означавању возила којима се врши организован превоз деце, као и о изгледу и начину постављања посебног знака,
- 4) на основу члана 31. овог закона, о превозу деце и условима које мора да испуњава безбедносно седиште,
- 5) на основу члана 113. овог закона, о начину смештаја терета, његовог обезбеђења и означавања,
- 6) на основу члана 115. овог закона, о начину обаљања ванредног превоза и возилима којима се тај превоз обавља,
- 7) на основу члана 121. овог закона, о условима у погледу коришћења и техничких карактеристика туристичког воза,
- 8) на основу члана 131. овог закона, о начину, времену поседовања и коришћења зимске опреме на возилу у саобраћају на путевима,
- 9) на основу члана 132. овог закона, о саобраћајној сигнализацији,
- 10) на основу члана 153. овог закона, у погледу врсте, изгледа, техничких карактеристика и начина постављања и местима на којима се морају поставити браници или полубраници уређаја за давање светлосних, звучних знакова и

начину њихове употребе,

11) на основу члана 154. овог закона, о саобраћајној сигнализацији, начину извођења радова и других послова на путу, изгледу, техничким карактеристикама, начину постављања и употребе запрека и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови,

12) на основу члана 156. овог закона, о стратешкој компаративној анализи утицаја новог, односно реконструисаног пута на безбедност саобраћаја на путној мрежи, ревизији безбедности саобраћаја, периодичној провери пута у експлоатацији, праћењу стања безбедности саобраћаја, анализи високо ризичних деоница, анализи доприноса пута саобраћајној незгоди са погинулим лицима, обавештавању, снимању саобраћаја и других величина саобраћајног тока, условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи пута,

13) на основу члана 156. овог закона, о условима које морају испуњавати тунели у погледу безбедности саобраћаја,

14) на основу члана 165. овог закона, о врсти, изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања техничких средстава за успоравање саобраћаја на путу и посебних техничких средстава за заштиту безбедности деце,

15) на основу члана 166. овог закона, о изгледу, начину давања знакова која дају одређена лица која изводе радове на местима где је настала препрека која се не може одмах уклонити,

16) на основу члана 182. овог закона, о изгледу, техничким карактеристикама и начину постављања посебне ознаке на возила којим управља лице са пробном возачком дозволом,

17) на основу члана 203. става б. овог закона, о начину утврђивања испуњености услова за издавање дозвола за обављање послова професионалног возача (СРС), на предлог Агенције,

18) на основу члана 204. овог закона, о програму обуке и семинара унапређења знања, начину полагања испита, изгледу и садржају обрасца дозволе за обављање послова професионалног возача (СРС), и уверењу о успешно завршеној провери знања за обављање послова возача, на предлог Агенције,

19) на основу чл. 222. и 225. овог закона, о програму за полагање стручног испита за предавача теоријске обуке, програму обавезних семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и полагању провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце),

20) на основу члана 239. овог закона, о програму за полагање стручног испита за испитивача, програму обавезних семинара унапређења знања, начину полагања стручног испита и полагању провере знања, роковима за одржавање семинара и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце),

21) на основу члана 244. овог закона, о трајању, управљању и одморима возача уз сагласност Министарства унутрашњих послова,

22) на основу члана 245. овог закона, о начину употребе и коришћења тахографа,

23) на основу члана 246. овог закона, о условима које морају да испуњавају возила у саобраћају на путу у погледу димензија, техничких услова и уређаја, склопова и опреме и техничких норматива,

24) на основу члана 286. овог закона, о употреби средстава за снимање - уз сагласност Министарства унутрашњих послова,

25) на основу члана 296. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице које врши уклањање возила, као и о начину уклањања и чувања возила, прописаним евиденцијама о уклоњеним возилима и предузетим радњама на уклањању - уз сагласност Министарства унутрашњих послова,

26) на основу члана 249. овог закона, о хомологацији моторних возила и њихових приколица и система, саставних делова и засебних техничких јединица намењених за таква возила, возила са два и три точка и четвороцикле и пољопривредних и шумских возила, на предлог Агенције,

27) на основу члана 249. овог закона, о мерама против емисије гасовитих загађивача и чврстих загађујућих честица из мотора са унутрашњим сагоревањем који се уграђују у вандрумску покретну механизацију, на предлог Агенције.

Члан 343.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар надлежан за послове здравља у року од шест месеци:

1) на основу члана 179. овог закона, о здравственим прописима које морају да испуњавају возачи одређених категорија моторних возила,

2) на основу члана 188. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице овлашћено за вршење здравственог прегледа у погледу кадрова, простора и опреме као и начину обављања здравственог прегледа, начину и поступку издавања уверења и вођења евиденција о обављеним прегледима и издатим уверењима,

3) на основу члана 194. овог закона, о саставу, начину рада и поступку пред другостепеном комисијом,

4) на основу члана 199. овог закона, о здравственим условима које мора да испуни возач којем је возачка дозвола одузета због несавесности, начину и поступку обављања тих здравствених прегледа и вођењу евиденције о тим здравственим прегледима,

5) на основу члана 241. овог закона, о условима које мора да испуњава правно лице које врши обуку из прве помоћи у погледу просторија, опреме и стручног кадра, као и програму обуке и начину организовања и спровођења испита и издавања потврде о положеном испиту, садржају, изгледу, начину њеног издавања и вођењу прописаних евиденција,

6) на основу члана 242. овог закона, о условима које мора да испуњава предавач - испитивач из области прве помоћи, начину стицања дозволе (лиценце), изгледу и садржају дозволе (лиценце) предавача - испитивача,

7) на основу члана 280. овог закона, прописује услове које у погледу стручних кадрова, опреме и других услова морају испуњавати здравствене установе које врше анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или психоактивних супстанци у организму који су забрањени за употребу пре и за време вожње и начине њиховог узимања,

8) на основу члана 283. овог закона, о условима које мора испуњавати просторија за задржавање - уз сагласност Министарства унутрашњих послова.

Члан 344.

Ближе прописе за спровођење овог закона доноси министар надлежан за послове одбране у року од шест месеци:

- 1) на основу члана 2. овог закона, о начину вршења контроле и непосредног регулисања саобраћаја војних возила на путевима,
- 2) на основу члана 106. овог закона, о уређајима за обележавање војних возила под пратњом,
- 3) на основу члана 108. овог закона, о уређајима за обележавање војних возила са правом првенства пролаза,
- 4) на основу члана 207. овог закона, о васпитању и образовању војних лица за возаче моторних возила,
- 5) на основу члана 243. овог закона, о трајању управљања војним возилима и одморима возача војних возила,
- 6) на основу члана 268. овог закона, о регистрацији возила Војске Србије,
- 7) на основу члана 278. овог закона, о посебним мерама безбедности војних учесника у саобраћају.

Члан 345.

Ближе прописе о садржају наставних планова и програма који се односе на безбедност деце и ученика у саобраћају, на основу члана 6. става 3. овог закона доноси министар надлежан за послове образовања у року од шест месеци.

Ближе прописе о програму, условима и начину образовања и полагања испита за инструктора вожње на основу члана 223. овог закона, доноси министар надлежан за послове образовања, у року од шест месеци.

Ближе прописе о условима које морају да испуњавају моторне санкте и возачи моторних санки, као и начину њихове употребе на скијалишту на основу члана 131. став 3. овог закона, доноси министар надлежан за уређење, одржавање и опремање јавног скијалишта и пружање услуга на скијалишту уз сагласност министра унутрашњих послова, у року од шест месеци.

Члан 346.

Влада, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, доноси акте којима одређује:

- 1) удео који се издаваја Агенцији из средстава наплаћених новчаних казни за прекршаје у области безбедности саобраћаја,
- 2) висину такси за издавање дозвола (лиценци) и других послова унапређења безбедности саобраћаја у надлежности Агенције,
- 3) најнижу и највишу цену теоријске и практичне обуке на предлог министарства надлежног за трговину и услуге,
- 4) најнижу и највишу цену за полагање возачког испита на предлог министарства надлежног за трговину и услуге и Министарства унутрашњих послова,
- 4а) најнижу и највишу цену обуке и испита из прве помоћи, на предлог министарства надлежног за здравље, а по прибављеном мишљењу министарства надлежног за трговину и услуге,
- 5) најнижу и највишу цену редовног техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за трговину и услуге,
- 6) цену ванредовног и контролног техничког прегледа возила, на предлог министарства надлежног за трговину и услуге,
- 7) висину такси за вршење здравствених услуга из члана 280. овог закона,
- 8) висину цене за премештање возила,
- 9) висину цене за уклањање непрописно паркираног возила на предлог министарства надлежног за трговину и услуге.

Члан 347.

Прописи донети на основу Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/2002) и Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 58/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97) примењују се до доношења нових подзаконских прописа, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 348.

Даном почетка примене овог закона престаје да важе Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02), осим у погледу следећих чланова (који се примењују до доношења подзаконских аката из чл. 341, 342, 343, 344. и 345. овог закона):

- 1) чл. 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205. и 206,
- 2) чл. 207. и 208,
- 3) чл. 165, 166, 167, 168. и 169,
- 4) чл. 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181. и 182,
- 5) члана 194,

као и у погледу казних одредби које се односе на повреде одредби из тач. 1) до 5) овог става.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС" бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97), осим у погледу следећих чланова (који се примењују до доношења подзаконских аката из чл. 341, 342, 343, 344. и 345. овог закона):

- 1) чл. 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141. и 142,
- 2) чл. 143, 144, 145, 146. и 147,
- 3) чл. 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109.

и 110,

4) чл. 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119. и 120,

5) чл. 130. и 131,

као и у погледу казних одредби које се односе на повреде одредби из тач. 1) до 5) овог става.

До успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона примењују се одредбе Закон о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91, "Службени лист СРЈ", бр. 34/92, 13/93, 24/94, 41/94, 28/96 и 3/02) и Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС" бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97).

Одредбе члана 273. овог закона примењују се почев од 25. јула 2009. године.

Члан 349.

Одредбе овог закона које се тичу казних поена, примењиваће се даном почетка примене прописа о прекршајима којим се уређује изрицање казних поена.

Члан 350.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити предавач теоријске обуке и испитивач у погледу поседовања дозволе (лиценце) и полагања стручног испита, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити инструктор возње у погледу поседовања дозволе (лиценце), не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити испитивач у погледу поседовања дозволе (лиценце) за инструктора возње одговарајуће категорије, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона. Испитивач мора испуњавати услов да му је до дана ступања на снагу овог закона издата дозвола за возача инструктора одговарајуће категорије.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити контролор техничког прегледа возила у погледу поседовања дозволе (лиценце), полагања стручног испита и обуке за контролора техничког прегледа, не примењују се до истека две године од почетка примене подзаконског акта којим се регулишу начин организовања и спровођења стручног испита и начин извођења обуке и семинара унапређења знања и вештина за контролора техничког прегледа.

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити возач трамваја у погледу поседовања посебне дозволе за управљање трамвајима, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона. До тада возач трамваја мора, осим поседовања возачке дозволе за управљање возилима В категорије, испуњавати и услове из члана 192. Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник СРС", бр. 53/82, 15/84, 5/86 и 21/90, "Службени гласник РС", бр. 28/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 25/97).

Одредбе овог закона које се односе на услове које мора испунити возач туристичког воза у погледу поседовања посебне дозволе за управљање туристичким возом, не примењују се до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Члан 351.

Решења којима се привредна друштва за вршење техничког прегледа овлашћују престају да важе након истека три године од почетка примене подзаконског акта којим ће бити уређено питање вршења техничких прегледа на основу овог закона.

Привредна друштва која су поднела захтев за добијање решења о овлашћењу за вршење техничког прегледа возила до истека рока из става 1. овог члана, могу да наставе вршење техничког прегледа на основу решења којим су овлашћени да врше технички преглед до рока из става 1. овог члана, до окончања управног поступка за добијање овлашћења за вршење техничког прегледа, а најкасније шест месеци од истека рока из става 1. овог члана.

Решења којима се утврђује испуњеност услова за рад центара за обуку возача престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконских аката којим ће бити уређено питање оспособљавања на основу овог закона.

Решења о овлашћењу за испитивање возила важе до истека једне године од успостављања услова за функционисање и обављање послова Агенције из члана 9. став 2. овог закона.

Постојеће возачке дозволе важе до истека рока важења назначеног у возачкој дозволи, а најкасније до осам година од ступања на снагу овог закона.

Постојеће потврде о познавању саобраћајних прописа престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконског акта којим ће бити уређено питање издавања возачких дозвола.

Постојеће дозволе за возаче трактора престају да важе након истека једне године од ступања на снагу подзаконског акта којим ће бити уређено питање издавања возачких дозвола.

Постојеће саобраћајне дозволе, односно потврде о привременој регистрацији возила, односно потврде о регистрацији трактора који је намењен за радове ван пољопривреде и прикључног возила које вуче овај трактор, важе до истека рока важења назначеног у саобраћајној дозволи, односно потврди.

Потврде о регистрацији возила на моторни погон издате за бицикл са мотором, престају да важе након истека једне године од ступања на снагу овог закона.

Кандидат за возача, који је до дана ступања на снагу подзаконских аката којима се уређује питање оспособљавања за возаче, завршио обуку за управљање возилима одређених категорија, може приступити полагању возачког испита за ту категорију возила, након што обави додатну теоријску и практичну обуку у трајању од по најмање три часа, на начин прописан одредбама чл. 232-237. овог закона, уз услов да испуњава старосне услове за добијање возачке

дозволе из члана 180. овог закона.

Кандидат за возача, који је до дана ступања на снагу подзаконских аката којима се уређује питање оспособљавања за возаче, започео, а није завршио обуку за управљање возилима одређене категорије, може, уколико заврши започету обуку у наредна три месеца и обави додатну теоријску и практичну обуку у трајању од по најмање три часа, приступити полагању возачког испита за ту категорију, на начин прописан одредбама чл. 232-237. овог закона, уз услов да испуњава старосне услове за добијање возачке дозволе из члана 180. овог закона.

Кандидат за возача, који је до дана ступања на снагу подзаконских аката којима се уређује питање оспособљавања за возаче, положио теоријски део испита за одређену категорију возила, може приступити полагању практичног дела испита за ту категорију, у року од 12 месеци од дана полагања теоријског дела испита, уколико обави додатну теоријску и практичну обуку у трајању од по најмање три часа, на начин прописан одредбама чл. 232-237. овог закона, уз услов да испуњава старосне услове за добијање возачке дозволе из члана 180. овог закона. Ови кандидати за возача нису у обавези да полагају испит из прве помоћи.

Потврде о регистрацији возила на моторни погон, издате за радну машину, мотокултиватор и издате потврде о регистрацији трактора намењеног за обављање пољопривредних радова и прикључно возило које вуче овај трактор, уз одговарајућу потврду о техничкој исправности, важе до промене власника, носиоца права коришћења, промене пребивалишта власника на територију другог регистарског подручја или других података који су унети у потврду о регистрацији.

Члан 352.

Прекршаји и привредни преступи учињени пре почетка примене овог закона, водиће се по одредбама закона који су важили у време извршења прекршаја, односно привредног преступа, уколико су повреде тих одредби кажњиве и по овом закону.

Започети прекршајни поступци који до почетка примене овог закона не буду правноснажно решени наставиће се по одредбама закона који су важили у време извршења прекршаја, односно подношења захтева за покретање прекршајног поступка, уколико су повреде тих одредби кажњиве и по овом закону.

Поступак за повреде одредби Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима ("Службени лист СФРЈ", бр. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 и 11/91) које су учињене до дана почетка примене овог закона, а представљају привредне преступе, уколико су повреде тих одредби кажњиве и по овом закону, водиће се као прекршајни поступци у складу са надлежностима прописаним овим законом, водећи рачуна о роковима застарелости за вођење прекршајног поступка.

Члан 353.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се по истеку шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим члана 273, који се примењује од 25. јула 2009. године.

У РЕДАКЦИЈСКОМ ПРЕЧИШЋЕНОМ ТЕКСТУ НЕ НАЛАЗЕ СЕ:

Чл. 69, 70, 71, 72 и 73. Закона - 76/2023-9:

"Члан 69.

Одредбе о пробној возњи из члана 122. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20 – др. закон) сходно се примењују на услове и поступак за издавање дозволе за испитивање или тестирање аутономног возила, до почетка примене подзаконског акта којим се прописују ближи услови за обављање аутономне возње из члана 122а став 3. овог закона.

Члан 70.

Подзаконски акти утврђени овим законом донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка примене подзаконског акта који се односи на ближе услове за аутономну возњу, за издавање дозволе за аутономну возњу, услове и процедуру за издавање уверења о провери безбедности, услове и процедуру за издавање дозволе за тестирање, услове под којима је дозвољено тестирање и правила надзора над поштовањем дозволе, на услове и поступак тестирања аутономног возила сходно ће се примењивати одредбе о пробној возњи и испитивању возила.

Члан 71.

Обавезује се управљач железничке инфраструктуре да семафоре који најављују приближавање воза на свим прелазима преко пруге у нивоу, који су у употреби и који се налазе на путу на дан ступања на снагу овог закона, замени са семафорима са двобојним светлима у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Одредба члана 137. став 2. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон, 87/18, 23/19 и 128/20 – др. закон), према којој се на прелазу пута преко железничке пруге саобраћај возила регулише само светлима црвене боје и одредба члана 149. истог закона према којој се светлосни саобраћајни знакови којима се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу дају наизменичним паљењем два црвена трепћућа светла у облику круга, што означава обавезу учесника у саобраћају да се зауставе, примењују се на прелазима пута преко железничке пруге регулисаним у складу са наведеним одредбама, до замене семафора у складу са одредбама овог закона, а најкасније три године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 72.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи члан 163. став 6. Закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, број 24/18).

Члан 73.

Одредбе чланова који се односе на финансирање безбедности саобраћаја почињу да се примењују од 1. јануара 2024. године."

Чл. 163. и 164. Закона - 24/2018-70:

"Члан 163.

Подзаконски акти на основу овог закона донеће се у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти донети на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон и 9/16 – УС) остају на снази док се не донесу нови, који регулишу исту материју, на основу овог закона, осим уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Одредба члана 51. овог закона, која се односи на члан 182. став 5. тачка 5) Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон и 9/16 – УС) примењује се на возача којем је пробна возачка дозвола издата након ступања на снагу овог закона.

Одредбе члана 51. овог закона, које се односе на издавање пробне возачке дозволе, почињу да се примењују након истека рока од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбе члана 182. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон и 9/16 – УС), које се односе на издавање пробне возачке дозволе, остају на снази до истека рока од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Од одредби члана 249. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС, 55/14, 96/15 – др. закон и 9/16 – УС) изузета су сва возила регистрована до 1. јуна 2018. године, њихови уређаји, склопови и опрема, која користе министарство надлежно за унутрашње послове, службе безбедности Републике Србије, државни орган надлежан за заштиту и спасавање и ватрогасне јединице у саобраћају на путу, као и сва возила посебне намене, њихови уређаји, склопови и опрема, која користе наведени органи.

Члан 164.

Сви поступци започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се применом прописа према којима су започети."